

TILINPÄÄTÖS

2016

Kunnanhallitus
8.5.2017

SISÄLLYSLUETTELO

1. TOIMINTAKERTOMUS	6
1.1. Toimintakertomusta koskevat säännökset.....	6
1.2. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	8
1.2.1. Kunnanjohtajan katsaus	8
1.2.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	10
1.2.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	13
1.2.3.1. Yleinen taloudellinen kehitys	13
1.2.3.2. Oman alueen taloudellinen kehitys.....	14
1.2.4. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa	20
1.2.4.1. Kilpailukyky sopimus	20
1.2.4.2. Työterveyshuollon yhtiöittäminen	20
1.2.4.3. Maakunta- ja sote-uudistus	20
1.2.4.4. Poikkeamat muutettuun talousarvioon nähden.....	21
1.2.5. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	21
1.2.6. Kunnan henkilöstö	22
1.2.7. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	22
1.2.8. Ympäristötekijät ja kestävä kehitys.....	22
1.3. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä.....	23
1.4. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	26
1.4.1. Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	26
1.4.2. Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	29
1.4.3. Tase ja sen tunnusluvut	32
1.5. Kokonaistulot ja – menot	36
1.6. Kuntakonsernin toiminta ja talous.....	37
1.6.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	38
1.6.2. Konsernin toiminnan ohjaus	38
1.6.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	38
1.6.4. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	39
1.6.5. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	39
1.6.6. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	43
1.6.6.1 Konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	43
1.6.6.2 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut.....	44
1.6.6.3 Konsernitase ja sen tunnusluvut.....	45
1.7. Tilikauden tuloksen käsittely	46
2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	47
2.1. Tavoitteiden toteutuminen	47
2.1.1. Janakkalan visio 2020	47
2.1.2. Liikelaitokselle asetettujen tavoitteiden toteutuminen	48
2.1.3. Tytäryhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutuminen	50
2.1.3.1. Janakkalan Asunnot Oy	50
2.1.3.2. Janakkalan Teollisuusalueet Oy.....	52
2.2. Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen.....	54
TOIMIELIN KESKUSVAALILAUTAKUNTA.....	57
TULOSALUE VAALIT	58
TOIMIELIN TARKASTUSLAUTAKUNTA	59

TULOSALUE	TARKASTUSTOIMI	60
TOIMIELIN	KUNNANHALLITUS.....	62
TULOSALUE	YLEISHALLINTO	63
TULOSALUE	HALLINTOPALVELUT	67
TULOSALUE	TALOUSPALVELUT	68
TULOSALUE	HENKILÖSTÖPALVELUT	70
TULOSALUE	TYÖLLISTÄMINEN.....	73
TULOSALUE	ELINKEINOPALVELUT	75
TULOSALUE	PELASTUSLAITOS	77
TOIMIELIN	MAASEUTULAUTAKUNTA.....	79
TULOSALUE	MAASEUTU- JA KYLÄPALVELUT	80
TULOSALUE	MAASEUTUPALVELUYKSIKKÖ	82
TOIMIELIN	YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	85
TULOSALUE	YMPÄRISTÖPALVELUT	86
TOIMIELIN	TEKNINEN LAUTAKUNTA	90
TULOSALUE	TEKNISEN TOIMEN HALLINTO	91
TULOSALUE	MAANKÄYTTÖ	93
TULOSALUE	TILA- JA ALUEPALVELUT	97
TULOSALUE	ATERIA- JA PUHTAUSPALVELUT	100
TOIMIELIN	PERUSTURVALAUTAKUNTA.....	105
TULOSALUE	TALOUS- JA HALLINTOPALVELUT	106
TULOSALUE	VANHUSTYÖ	109
TULOSALUE	SOSIAALITYÖ	114
TULOSALUE	VAMMAISTYÖ.....	120
TULOSALUE	JANAKKALAN TERVEYDENHUOLTO.....	123
TULOSALUE	HATTULAN TERVEYDENHUOLTO	129
TOIMIELIN	KASVATUS- JA KOULUTUSLAUTAKUNTA.....	134
TULOSALUE	SIVISTYSTOIMEN HALLINTO	135
TULOSALUE	VARHAISKASVATUS.....	139
TULOSALUE	OPETUSTOIMI.....	145
TULOSALUE	KOULULAISTEN ILTAPÄIVÄTOIMINTA	151
TOIMIELIN	ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA	155
TULOSALUE	ELÄMÄNLAATULAUTAKUNNAN HALLINTO	156
TULOSALUE	KIRJASTOPALVELUT	157
TULOSALUE	KULTTUURIPALVELUT	162
TULOSALUE	LIIKUNTAPALVELUT	167
TULOSALUE	NUORISOPALVELUT.....	171
2.2.1.	Vuonna 2013 hyväksytyn Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen vuonna 2016.....	175
2.2.2.	Vuonna 2015 hyväksytyn Talouden tasapainottamisohjelman päivityksen toteutuminen vuonna 2016	183
2.3.	Tuloslaskelmaosan toteutuminen	190
2.4.	Investointien toteutuminen.....	198
2.5.	Rahoitusosan toteutuminen	204
2.6.	Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	206
3.	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	209
3.1.	Tuloslaskelma.....	209
3.2.	Rahoituslaskelma	210
3.3.	Tase	211

3.4. Konsernilaskelmat	213
3.4.1. Konsernituloslaskelma	213
3.4.2. Konsernin rahoituslaskelma	214
3.4.3. Konsernitase	215
4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	217
4.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	217
4.2. Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	218
4.3. Tuloslaskelman liitetiedot	220
4.3.1. Toimintatuotot tehtäväalueittain.....	220
4.3.2. Verotulojen erittely.....	220
4.3.3. Valtionosuuksien erittely.....	220
4.3.4. Palvelujen ostojen erittely.....	220
4.3.5. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.....	221
4.3.6. Pakollisten varausten muutokset.....	222
4.3.7. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja – tappiot.....	222
4.3.8.. Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	222
4.4. Tasetta koskevat liitetiedot	223
4.4.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	223
4.4.1.1. Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti	223
4.4.1.2. Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset	223
4.4.1.3. Omistuksia muissa yhteisöissä.....	224
4.4.1.4. Saamisten erittely.....	224
4.4.1.5. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	225
4.4.2. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	225
4.4.2.1. Oman pääoman erittely	225
4.4.2.2. Vieras pääoma	225
4.4.2.3. Velkojen erittely	226
4.4.2.4. Sekkilimiitti.....	226
4.4.2.5. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	226
4.4.2.6. Huollettavien varat.....	226
4.5. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	227
4.5.1. Leasingvastuiden yhteismäärä	227
4.5.2. Vastuusitoumukset	227
4.5.3. Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	227
4.5.4. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt.....	228
4.6. Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot	229
4.6.1. Henkilöstön lukumäärä 31.12.	229
4.6.2. Henkilöstökulut	229
4.6.3. Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut.....	229
4.6.4. Tilintarkastajan palkkiot	230
5. ERIYTETTY TILINPÄÄTÖKSET	232
5.1. Janakkalan Veden erillistilinpäätös.....	232
5.1.1. Toimintakertomus.....	232
5.1.2. Talousarvion toteutumisvertailu	233
5.1.3. Tilinpäätöslaskelmat.....	241
5.1.4. Huleveden viemäröinti.....	254
5.1.5. Tilinpäätöksen allekirjoitus.....	256

5.1.6. Liikelaitoksen vaikutus kunnan talouteen	257
6. LUETTELOT JA SELVITYKSET	259
6.1 Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista	259
7. TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS.....	267
8. TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ.....	268

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1. Toimintakertomusta koskevat säännökset

Kuntalain (410/2015) § 113 mukaan

Kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus.

Tilinpäätöksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa.

Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja tai pormestari.

Tämän lisäksi Kuntalain (410/2015) § 114 mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Kuntalain lisäksi kuntien ja kuntayhtymien tulee noudattaa tilinpäätöksen laadinnassa työ- ja elinkeinoministeriön kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeita. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on laatinut useita yleisohjeita kunnille ja kuntayhtymille, joiden tarkoituksena on parantaa kuntien toimintakertomusten vertailukelpoisuutta yhdenmukaistamalla toimintakertomusten rakennetta ja sisältöä sekä tunnuslukujen ja muiden tietojen esittämistapaa.

Tätä tilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu seuraavia kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamia yleisohjeita:

- Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän konsernitilinpäätöksen laatimisesta 2015
- Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta 2013
- Yleisohje kunnallisen liikelaitoksen kirjanpidollisesta käsittelystä 2013
- Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista 2016
- Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän suunnitelman mukaisista poistoista 2016
- Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän tuloslaskelman laatimisesta 2016
- Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän taseen laatimisesta 2016
- Yleisohje ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksessä 2009
- Yleisohje kunnan ja kuntayhtymän rahoituslaskelman laatimisesta 2006

Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. (Kuntalaki 410/2015 § 115)

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi. (Kuntalaki 410/2015 § 115) Selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta koskee tilinpäätösvuonna voimassa olleen kuntalain mukaisten yksilöityjen toimenpiteiden toteutumisesta.

1.2. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.2.1. Kunnanjohtajan katsaus

Vuosi 2016 on ollut kuntakentällä haastava, ja sitä se on ollut Janakkalan kunnallekin. Vuotta 2016 on leimannut erityisesti sosiaali- ja terveydenhuoltoa sekä maakuntaa koskeva uudistus. Vuoden 2016 aikana hanketta linjattiin monelta osin. Kesäkuussa 2016 annettiin ensimmäinen luonnos ehdotuksesta, josta kunnat lausuvat syksyn 2016 aikana. Varsinainen hallituksen esitys annettiin helmikuun 2017 loppupuolella. Tätä kirjoitettaessa lakiesitys on eduskunnan käsittelyssä. Sote-uudistukseen liittyy valinnanvapautta koskeva lainsäädäntö, josta keskusteltiin julkisuudessa vuoden 2016 aikana, mutta joka tuli kuntiin lausunnonle vastavuoden 2017 alkupuolella.

Kanta-Hämeessä uudistusta on viety kuntavetoisesti eteenpäin maakunnan yhteisenä Oma Häme-hankkeena, jossa kaikki maakunnan kunnat ovat mukana. Tarkoitus on valmistella maakunnan tulevaa sote- ja maakuntamallia, ja saada aikaan yhteinen tahtotila vaikka uusi helmikuussa 2018 valittava maakuntavaltuusto lopulta linjaukset päättääkin.

Janakkalan kunnanvaltuusto hyväksyi kuntastrategian päivityksen 14.3.2016. Kuntastrategiassa päivitettiin kunnan visio, arvot, strateginen tavoite, pitkän aikavälin tavoitteet sekä valtuustokauden tavoitteet. Näiden lisäksi päätettiin kärkihankkeista. Uusi 1.6.2017 aloittava kunnanvaltuusto tekee uuden strategian, jonka vuoksi valtuustokauden tavoitteet pidettiin sellaisina, että ne olisi mahdollista saavuttaa lyhyellä aikavälillä.

Vuoden 2016 aikana valmisteltiin uutta tulevaisuuden Janakkalaa, ja päätettiin uudesta kunnan organisaatiosta 1.6.2017 alkaen. Uudessa kunnassa on ainoastaan kolme lautakuntaa: sivistyslautakunta, tekninen lautakunta sekä perusturvalautakunta, joka lakkaa sote-palveluiden siirryttyä maakunnalle vuoden 2019 alusta lukien. Lisäksi teknisen lautakunnan alaisuuteen perustettiin lupajaosto.

Voidaan todeta, että vuosi 2016 oli Janakkalan kunnan kannalta kohtuullisen hyvä. Saimme monia tärkeitä kaavoitushankkeita eteenpäin ja lainvoimaiseksi. Hopealahden kaava valmistui kesällä ja alueelle tulee rakentamaan hotelli ja asumista. Turengin keskustan pohjoisosaa koskeva kaava käsiteltiin valtuustossa joulukuussa 2016, ja se sai lainvoiman alkuvuonna 2017. Rakentaminen uudella kaava-alueella on alkanut. Ilveslinnan kaava hyväksyttiin valtuustossa kesäkuussa 2016, mutta sen lainvoimaisuus siirtyi valituksen vuoksi. Tätä kirjoittaessa kaava on pantu täytäntöön lukuun ottamatta kahta vanhaan alueeseen liittyvää omakotitonttia. Myös muita pienempiä kaavahankkeita on viety eteenpäin niin Turengissa kuin Tervakoskellakin.

Perusturvan osalta Janakkalan ja Hattulan yhteislautakunta päätettiin lakkauttaa vuoden 2016 loppuun, ja Janakkala hoitaa vain oman palvelutuotantonsa perusturvan osalta vuoden 2017 alusta lukien. Lautakunnan lakkauttamiseen liittyen hallintosääntö vaati uudistamista joka astui voimaan vuoden 2017 alusta lukien.

Sivistystoimissa on selvitetty vuoden aikana mahdollisuutta rakentaa uusia koulukampuksia niin Turenkiin kuin Tervakoskelle. Molempien päätaajamien isot koulut ovat suurten peruskorjausten tarpeessa niin lyhyellä kuin pitkälläkin aikavälillä. Valtuusto hyväksyi talousarvion hyväksymisen yhteydessä tätä koskevan linjauksen ja selvittämisen, mutta uuden valtuuston tehtäväksi jää siitä päättäminen konkreettisesti.

Haluan osoittaa kiitokseni Janakkalan kunnan henkilöstölle ja luottamushenkilöille menneestä vuodesta ja erinomaisesta työstä. Janakkalan kunta olemme me, kaikki kunnan palveluksessa olevat ja sen puolesta työtä tekevät, niin palvelussuhteiset kuin myös luottamushenkilöt. Toivon hyvän yhteistyön jatkuvan jatkossakin.

Tanja Matikainen
Kunnanjohtaja

1.2.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kunnanvaltuusto

Kunnanvaltuusto koostuu 43 valtuutetusta.

Valtuuston puheenjohtajana on toiminut Merja Taponen, pj. (Kesk.), Rauno Kurki, 1 vpj. (SDP), Esa Silvennoinen, 2. vpj. (KOK.) 1.1.–8.2.2016, Teemu Saarinen 2. vpj. (KOK.) 8.2.–31.12.2016, Eeva-Maria Tuominen, 3. vpj. (PS) (1.1.–8.2.2016) ja Marko Ojanen 3. vpj. (PS) 8.2.–31.12.2016.

Kunnanvaltuusto on vuoden 2016 aikana pitänyt 9 kokousta ja käsitellyt 87 §:ää.

Kunnanvaltuuston poliittiset voimasuhteet 31.12.2016 olivat seuraavat:

SDP 12
Kesk. 10
Kok. 7
PS 6
Vas. 4
Vihr. 3
KD 1

Kunnanhallitus

Kunnanhallitus koostuu 9 jäsenestä.

Kunnanhallituksen puheenjohtajana on toiminut Reijo Löytynoja (SDP), 1. varapuheenjohtajana Osmo Tokeensuu (Kesk.) ja 2. varapuheenjohtajana Jorma Saarenpää (PS).

Kunnanhallituksen esittelijänä on toiminut kunnanjohtaja Tanja Matikainen.

Kunnanhallitus on vuoden 2016 aikana pitänyt 22 kokousta ja käsitellyt 305 §:ää.

Kunnanhallituksen poliittiset voimasuhteet 31.12.2016 olivat seuraavat:

SDP 3
Kesk. 2
PS 1
Kok. 1
Vas. 1
KD 1

Kunnan toiminta

Kunnan toiminta jakautuu kolmeen toimialaan: perusturva, sivistystoimi sekä tekniikka ja ympäristö. Konsernipalvelut tukevat koko kunnan tasolla kunnan organisaation toimintaa kunnanjohtajan rinnalla.

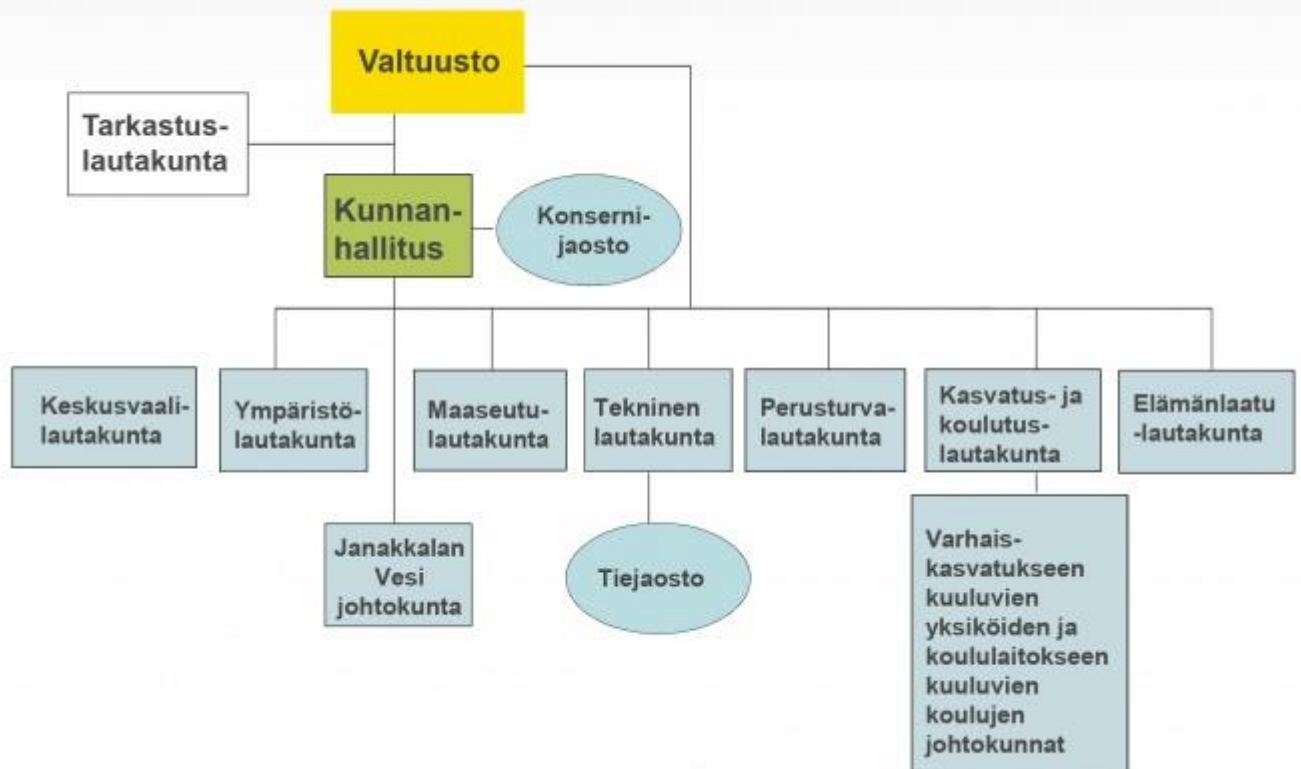
Kunnan johtoryhmän kokoonpano vuonna 2016

Tanja Matikainen	kunnanjohtaja
Jenni Jokela	talous- ja hallintojohtaja
Kristiina Hämäläinen	henkilöstöjohtaja (1.1.-28.6.2016)
Maija Nivala	henkilöstöjohtaja (vs.15.3.-9.10.2016, vakituinen 10.10.-31.12.2016)
Leena Joutsenniemi	viestintäpäällikkö
Matti Valtonen	perusturvajohtaja
Jukka Vahila	tekninen johtaja
Jouni Wilpola	sivistysjohtaja
Sinikka Elo	henkilöstön edustaja

Janakkalan kunnan hallinto-organisaatio 31.12.2016

Janakkalan kunnan luottamushenkilöorganisaatio

1.2.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

1.2.3.1. Yleinen taloudellinen kehitys

Valtionvarainministeriön 22.12.2016 julkaiseman Taloudellisen katsauksen (42a/2016, s.5) Maailmantalouden näkymät ovat aiempaa vaisummat. Maailman ostovoimakorjatun BKT:n kasvu jää noin kolmeen prosenttiin v. 2016 ja kiihtyy vain vähän vuosina 2017 ja 2018. Kasvu on hitainta sitten finanssikriisin ja jää alle pitkän aikavälin keskiarvon. Kasvu on hidastunut selvästi monissa kehittyvissä talouksissa. Teollisuusmaissa elpyminen on edelleen vaatimatonta vähäisten investointien sekä hitaan palkkakehityksen ja siksi heikon kulutuskysynnän vuoksi.

Riskit maailmantalouden kehityksessä painottuvat ennakoitua heikomman kehityksen suuntaan. Lisääntyvä protektionismi saattaa hidastaa maailmankauppaa odotettua enemmän. Euroalueella talouksien toipuminen saattaa olla ennustettuakin hankalampaa, kun suotuisten olosuhteiden vaikutus on päättynyt. Euroalueen kyky vastustaa negatiivisia shokkeja pysyy heikkona. Ison-Britannian eroprosessiin liittyvät epävarmuudet saattavat aiheuttaa ennakoitua suurempia negatiivisia vaikutuksia paitsi Isossa-Britanniassa myös globaalisti. Ennustettua myönteisempi kehitys on mahdollista, jos palkkojen kasvuvauhti Saksassa kohentaa kysyntää ja jos öljyn hinnan nousu kiihdyttää Venäjän tuontia arvioitua enemmän. Myös raaka-aineiden laaja-alainen hinnannousu saattaa olla viite kasvun ennustettua nopeammasta kiihtymisestä. (Valtiovarainministeriön Taloudellinen katsaus 42a/2016, s.7)

Vuoden 2017 BKT:n kasvuksi Suomessa muodostuu 0,9 %. Erityisesti yksityisen kulutuksen kasvu hidastuu, kun inflaatio kiihtyy ja kotitalouksien reaalityulojen kasvu hidastuu. Kilpailukykyso-
pimuksen vuoksi palkkasumman kasvu jää lyhyellä aikavälillä vaimeaksi. Erityisesti tämä koskee julkista sektoria, jossa lomarahen väliaikainen leikkaus, työajan pidentämiseen liittyvä määrära-
haleikkaus ja työnantajan sosiaaliturvamaksujen alennus pienentävät julkisen sektorin maksamia palkansaajakorvauksia. Kilpailukykyso-
pimuksen vuoksi julkisen kulutuksen määrä supistuu 0,5 % ja siten omalta osaltaan alentaa BKT:n kasvua. Vuonna 2018 BKT:n kasvu jää 1,0 prosenttiin. Kysyntä siirtyy kotimaisesta kysynnästä enemmän vientiin. (Valtiovarainministeriön Taloudellinen katsaus 42a/2016, s.6)

Työttömyyden kasvu on taittunut ja työttömien määrä on kääntynyt laskuun v. 2016 sekä Tilastokeskuksen otospohjaisen työvoimatutkimuksen että työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan. Lokakuussa työttömyysasteen trendi oli 8,6 %. Työttömyyden ennustetaan laskevan hitaasti v. 2017, sillä osa piilotyöttömistä aktivoituneen työnhakuun avointen työpaikkojen lisääntymisen myötä. Työttömyysaste laskee 8,5 prosenttiin v. 2017 ja edelleen 8,1 prosenttiin v. 2018. (Valtiovarainministeriön Taloudellinen katsaus 42a/2016, s.17)

Ennustettu talouskasvu ei yksistään riitä korjaamaan julkisen talouden epätasapainoa. Kilpailukykyso-
pimukseen liittyvät sosiaalivakuutusmaksujen muutokset ja veronkevennykset heikentävät julkista taloutta lyhyellä aikavälillä. Lisäksi ikäsidonnaisten menojen kasvu jatkuu nopeana vai-
keuttaen julkisen talouden tasapainottamispyrkimyksiä. Julkisen talouden sektoreista valtio ja kunnat ovat selvästi alijäämäisiä, työeläkesektori ylijäämäinen ja muut sosiaaliturvarahastot lie-
västi alijäämäisiä. Julkinen velka suhteessa kokonaistuotantoon jatkaa kasvuaan lähivuodet. (Valtiovarainministeriön Taloudellinen katsaus 42a/2016, s.7)

Paikallishallinnon rahoitusasema pysyy lähivuosina likimain ennallaan. Sopeutustoimien ja mal-
tillisen kustannuskehityksen vuoksi paikallishallinnon kokonaismenot kasvoivat vuonna 2016 vain vähän. Vuonna 2017 kulutusmenot supistuvat, kun lomarahojen leikkaus, työnantajan sosiaalitur-
vamaksujen alennus ja vuosityöajan pidentäminen astuvat kilpailukykyso-
pimuksen mukaisesti voimaan. Vuosityöajan pidentämisen mahdollistamien säästöjen toteutuminen edellyttää kun-

nissa ja kuntayhtymissä päätöksiä säästömahdollisuuksien hyödyntämisestä. Toisaalta kilpailukyky sopimukseen liittyvät henkilöstömenosäästöt ja hallituksen kuntataloutta vahvistavat toimet saattavat syrjäyttää kuntien omia sopeutustoimia lähivuosina. (Valtiovarainministeriön Taloudellinen katsaus 42a/2016, s.20)

1.2.3.2. Oman alueen taloudellinen kehitys

Asukasmäärän kehitys

Tilastokeskuksen tietojen perusteella Janakkalan kunnan asukasmäärä 31.12.2016 oli 16 718. Asukasmäärä on vähentynyt -135 henkilöä (0,8 %-yks.) edelliseen vuoteen vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Lähde: * Tilastokeskus

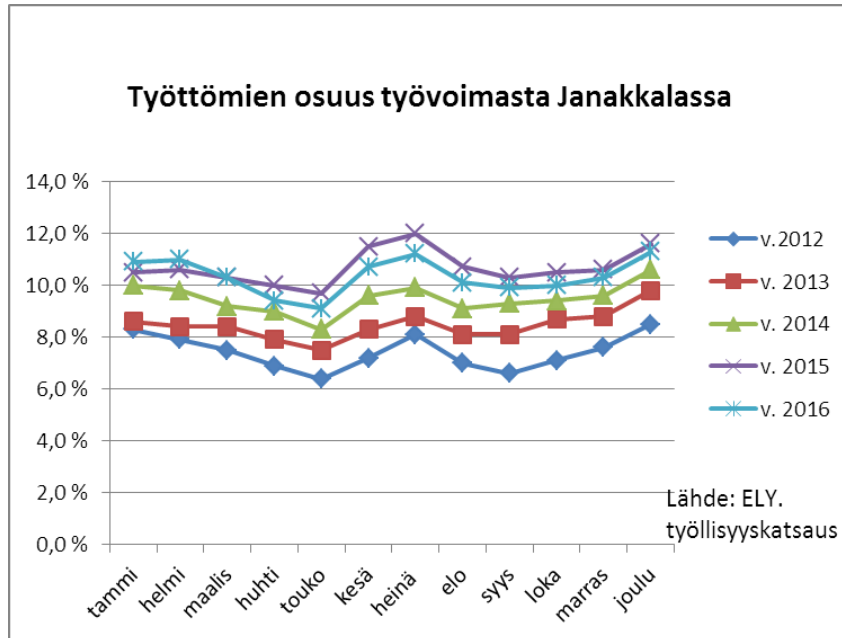
Kunnan asukasluku pysyi melko vakaana vuoteen 2003 saakka. Tämän jälkeen asukasluku kasvoi kiihtyvällä vauhdilla vuoteen 2009 asti. Vauhtia kuvaa vuotuinen väestönkasvu, joka on ollut vuosina 2004–2009 Janakkalassa 0,9 – 1,8 % välillä. Vuosina 2010–2011 asukasluvun kasvu hidastui huomattavasti ja vuonna 2012 asukasluku kääntyi laskuun. Asukasmäärän lasku on jatkunut lukuun ottamatta vuotta 2015. Vuonna 2016 asukasmäärä väheni poikkeuksellisen runsaasti.

Vuoden 2016 talousarviossa suunnitteluoletuksena käytettiin 17 012 asukasta. Ennuste alittui 294 henkilöllä (-1,7 %-yks.) väkiluvun ollessa vuoden 2016 viimeisenä päivänä edellä mainittu 16 718.

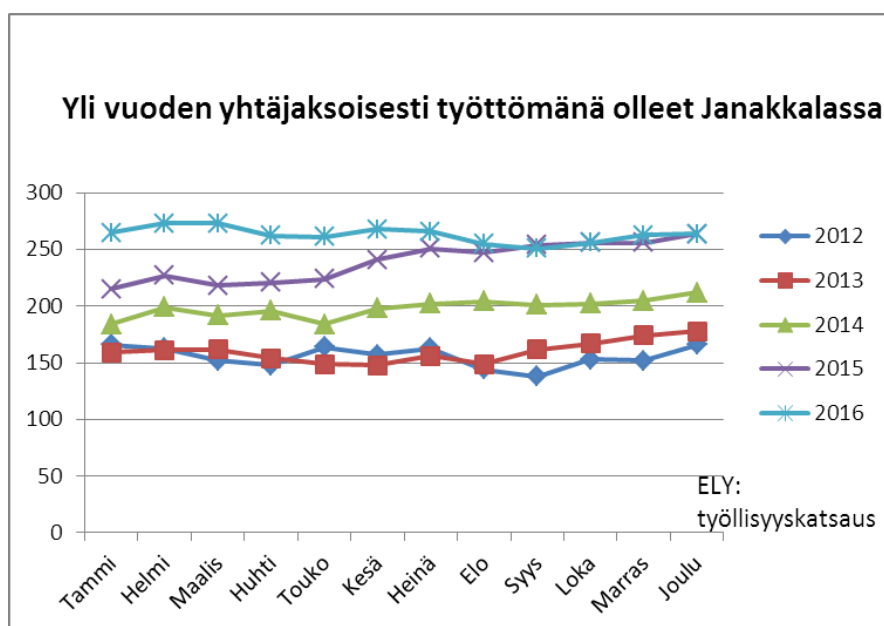
Työllisyys

Hämeen ELY-keskuksen kuntien alueella oli joulukuun 2016 lopussa 25 016 työtöntä työnhakijaa, mikä on 1692 vähemmän (-6,3 %) kuin vuotta aiemmin. Koko maassa työttömänä työnhakijana oli joulukuun lopussa 358 100 henkilöä, mikä on 19 800 vähemmän (-5 %) kuin vuosi sitten. Joulukuun lopussa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Hämeen ELY -keskuksen alueella 14,1 % ja koko maassa 13,6 %. Janakkalan vuoden 2016 keskimääräinen työttömyysaste oli 10,3 %, kun se vuonna 2015 oli 10,7 %. (TEM: työllisyyskatsaus joulukuu 2016, Hämeen ELY -keskuksen työllisyyskatsaus joulukuu 2016, TEM: Työnvälitystilasto, kuntapohjaiset vuosikeskiarvot)

Joulukuussa työttömien osuus työvoimasta oli Hämeessä 14,1 %, mikä on 0,9 % -yksikköä vähemmän kuin vuosi sitten. Kanta-Hämeen kunnista työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli korkein Forssassa (16,0 %), Hämeenlinnassa (13,4 %) ja Ypäjällä (13,0 %). Osuus oli vastaavasti matalin Hausjärvellä (7,6 %), Lopella (7,6 %) ja Hattulassa (8,9 %). Janakkalassa työttömien osuus työvoimasta oli joulukuussa 2016 11,3 %. (Hämeen ELY -keskuksen työllisyyskatsaus joulukuu 2016)

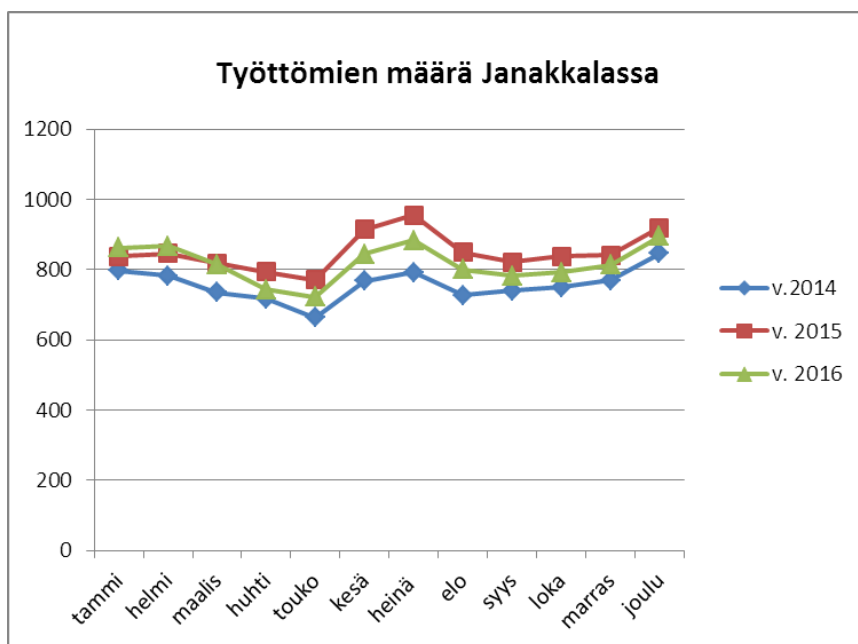

Janakkalassa pitkäaikaistyöttömiä (yli vuoden työttömänä olleita) oli vuoden 2016 joulukuussa 264 henkilöä, joka on saman verran kuin vuoden 2015 joulukuussa. Joulukuun lopussa yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita henkilöitä oli Hämeessä 8619 henkilöä, mikä on 73 vähemmän (- 0,8 %) kuin vuotta aiemmin. (Hämeen ELY -keskuksen työllisyyskatsaus joulukuu 2016)

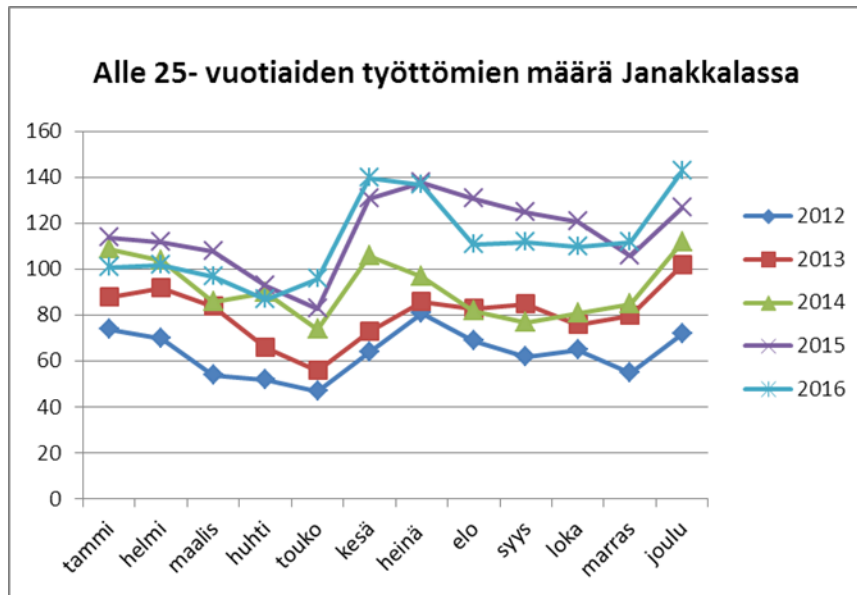

Työttömien määrä Janakkalassa

Janakkalassa työttömien lukumäärä oli vuoden 2016 joulukuussa 895 henkilöä, mikä on 25 henkilöä (ja - 3 %) vähemmän kuin vuoden 2015 joulukuussa. Kanta-Hämeen maakunnan kunnissa oli joulukuun lopussa 10 204 työtöntä työnhakijaa, mikä on 358 vähemmän (-3 %) kuin vuosi sitten. Marras-kuusta työttömien määrä kasvoi 1110 henkilöllä (12 %). Kunnittain tarkasteltuna Kanta-Hämeessä työttömien työnhakijoiden määrä väheni joulukuussa edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta muissa kunnissa paitsi Hämeenlinnassa, Forssassa ja Tammelassa. (Hämeen ELY -keskuksen työllisyyskatsaus joulukuu 2016)

Alle 25-vuotiaiden työttömien osuus nuorten työvoimasta oli Kanta-Hämeessä joulukuussa 2016 19,4 %. Tämä on 0,2 % -yksikköä enemmän kuin vuosi sitten. Kunnittain tarkasteltuna nuorten työttömien osuus oli vuodentakaisista korkeampi Hämeenlinnassa, Janakkalassa, Tammelassa, Hausjärvellä ja Lopella. Matalimmat nuorten työttömien osuudet olivat joulukuussa Lopella (12,2 %) ja Hattulassa (13,1 %). Korkeimmat nuorten työttömien osuudet nuorten työvoimasta olivat Janakkalassa (23,1 %), Forssassa (21,3 %) ja Ypäjällä ja Riihimäellä (molemmissa 20,3 %). Nuorten työttömien lukumäärä Janakkalassa joulukuun 2016 lopussa oli 143 henkilöä, joka on 13 % enemmän kuin vuotta aiemmin. (Hämeen ELY -keskuksen työllisyyskatsaus joulukuu 2016)

Kausittaista työttömyyden määrää selittää mm. kausityöt sekä kouluista valmistumiset. Tilapäistyövoiman tarve kasvaa erityisesti keväällä kesälomasijaisia palkatessa eripituisiksi jaksoiksi sekä syksyllä syyskuussa, kun sijoitutaan oppilaitoksiin, nuorilla miehillä merkittävää on myös armeijan aloitus- ja lopetusajankohdat. Tämä on nähtävissä Janakkalan työttömien lukumäärän ja alle 25-vuotiaiden työttömien työnhakijoiden lukumäärän samansuuntaisessa kehityksessä vuoden aikana.

Elinvoima

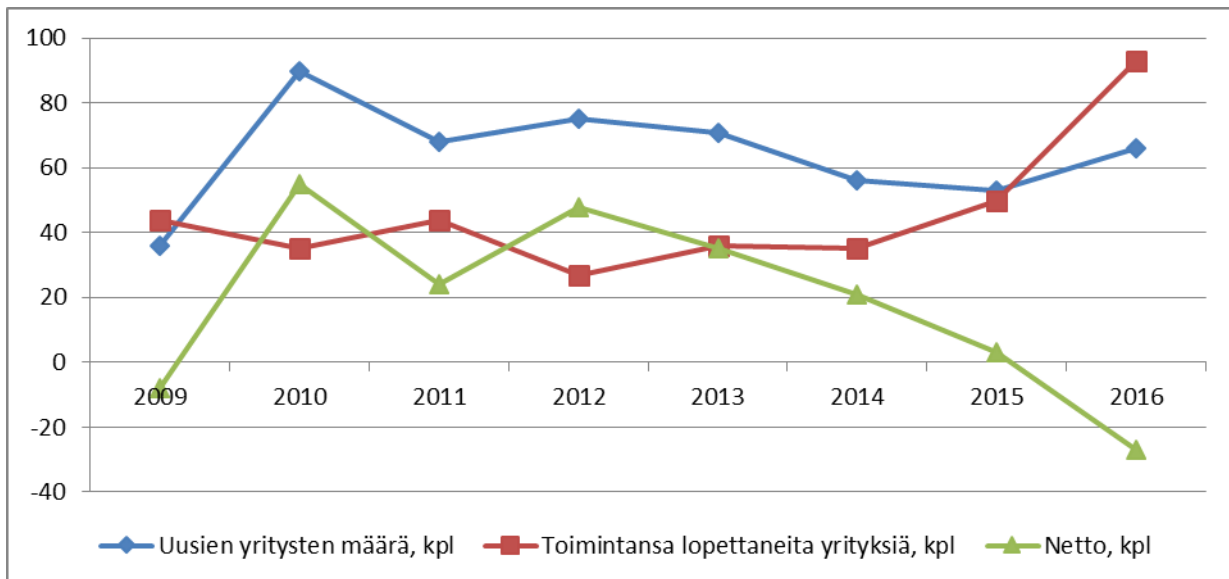
Valtuusto hyväksyi 6.6.2016 § 39 kunnan elinvoimaohjelman vuosille 2016-2020. Ohjelmassa tarkastellaan kunnan vetovoimaan ja elinvoimaisuuteen liittyviä tekijöitä entistä laajemmalla katsantokannalla. Elinvoimaohjelman määrittelemän tavoitteet vuoteen 2020 mennessä ovat:

- Kunnassa toimivilla yrityksillä on hyvät toimintaolosuhteet ja kasvuedellytykset
- Uusia yrityksiä ja asukkaita sijoittuu Janakkalaan
- Janakkalan kunta ja yritykset tekevät yhteistyötä toistensa ja yhdistysten kanssa
- Janakkalalla on houkutteleva kuntakuva/imago
- Kunnan hankinnat toteutetaan niin, että paikalliset yrittäjät voivat osallistua tarjouskilpailuihin ja menestyä niissä

Elinvoimaohjelmassa on määritelty yksilöidyt tavoitteet sekä vastuut tavoitteiden vaatimien toimenpiteiden toteuttamiseksi. Elinvoimaohjelman vahvuus on sen käytännönläheisyys sekä tavoitteiden toteuttamisen vienti henkilövastuulle ns. Voimala-tiimissä. Voimala-tiimi huolehtii kunnan elinvoimasta. Tiimiin kuuluvat kunnanjohtajan lisäksi tekninen johtaja, elinvoimapääällikkö, viestintäpääällikkö sekä Janakkalan Teollisuusalueet Oy:n toimitusjohtaja. Janakkalan Teollisuusalueet Oy on Janakkalan kunnan tytäryhtiö, joka tarjoaa toimitiloja kunnassa jo toimiville ja kuntaan muuttaville tai perustettaville yrityksille.

Vaikka kunnan uusi elinvoimaohjelma hyväksyttiin vasta kesäkuussa vuonna 2016, on merkittävää edistystä tapahtunut. Strateginen kaavoitus, elinkeinoihin liittyvät toiminnot sekä johtaminen ovat lähentyneet toisiaan. Janakkala on saavuttanut ja säilyttänyt aseman maakunnan varteenotettavana toimijana ja tämä asema on kunnan kokoluokkaan nähden huomattavan näkyvä. Kunnassa on tiedostettuja vetovoimatekijöitä, joita hyödyntämällä ja elinkeinotoiminnan yhteiskuntasuhteita aktiivisesti ylläpitämällä Janakkalan kunnalla on erittäin hyvät mahdollisuudet menestyä uudessa kuntakentässä. Yhteistyö on voimavara, jota hyödynnetään sisäisesti, seudullisesti ja maakunnallisesti.

Vuonna 2016 Janakkalan kuntaan perustettiin uusia yrityksiä 66 kappaletta. Toimintansa lopettaneita yrityksiä oli 93 kappaletta. Seuraavasta kuvasta ja sen alla olevasta taulukosta on nähtävissä vuosien 2009-2016 kehitys.

Lähde: Janakkalan Teollisuusalueet Oy

Janakkala, vuosi	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Uusien yritysten määrä, kpl	36	90	68	75	71	56	53	66
Toimintansa lopettaneita yrityksiä, kpl	44	35	44	27	36	35	50	93
Netto, kpl	-8	55	24	48	35	21	3	-27

Lähde: Janakkalan Teollisuusalueet Oy

Yritystonttien kauppa ei käynyt vuonna 2016 lainkaan. Alla olevassa taulukossa on myytyjen yritystonttien määrän kehitys vuosilta 2009-2016. Kahdesta yritystontista kunta teki vuokrasopimuksen.

Janakkala, vuosi	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Myydyt yritystontit, kpl	1	4	4	3	1	1	0	0
Myydyt yritystontit, ha	0,8	2,6	17,4	2,1	0,7	0,6	0	0

Lähde: Janakkalan Teollisuusalueet Oy

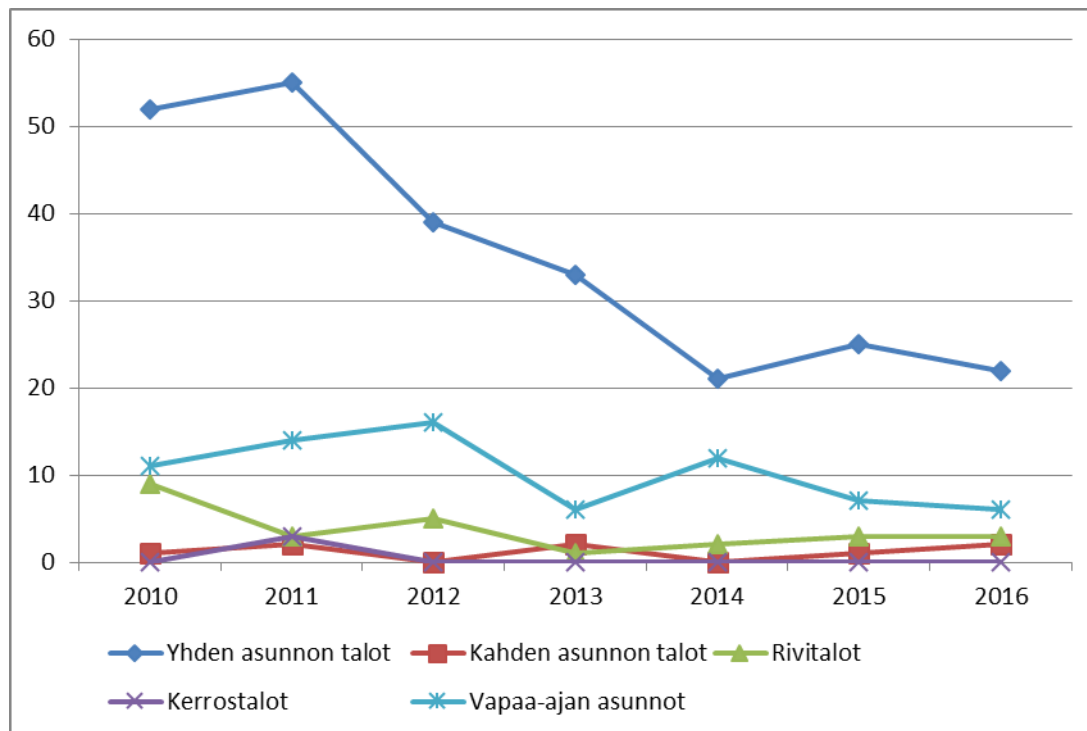
Asuntotuotanto

Omakotitorakentaminen oli viime vuonna aktiivisempaa kuin ennakoitiin. Vuodelle 2016 myönnettiin 22 omakotitalon luvat, vaikka rakentamistilanne yleisesti ottaen oli heikko. Heikompi kuin vuonna 2015. Kysyntään vaikutti osittain varmasti vielä vuoden 2015 tonttikampanja. Positiivisia merkkejä oli kuitenkin ilmassa teollisuus- ja toimitilarakentamisen osalta. Kunnan uuden paloaseman rakentaminen Turengin Rastikankaan alueelle aloitettiin ja Janakkalan Teollisuusalueet Oy rakensi pitkästä aikaa uuden teollisuushallin.

Kuluvan vuoden osalta ei ole vielä alkuvuonna ollut nousua näkyvissä omakotitalorakentamisen osalta. Rakentamisen ennakkokysyntä (neuvontapyynnot) on ollut heikkoa. Ilveslinnan ja Mäyrän tulevat asuinalueet tuovat toivottavasti kaivattua kysyntää ja aktiivisuutta pientalorakentamiseen vuosille 2017-2019.

Myönteinen ja lähivuosista poikkeava asia on kuluvana vuonna myönnetty kerrostalolupa Turengin keskustakolmioon Tohvelantielle. Lisäksi rivitalohankkeesta on ollut ennakkoesittely Tervakoskella.

Myönnettyjen rakennuslupien määrä vuosina 2011-2016

Lähde: Janakkalan rakennusvalvonta

Asuntotuotanto Janakkalassa vuosina 2009-2016

Myönnettyt luvat, kpl	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Yhden asunnon talot	52	55	39	33	21	25	22
Kahden asunnon talot	1	2	0	2	0	1	2
Rivitalot	9	3	5	1	2	3	3
Kerrostalot	0	3	0	0	0	0	0
Vapaa-ajan asunnot	11	14	16	6	12	7	6

Lähde: Janakkalan rakennusvalvonta

1.2.4. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

1.2.4.1. Kilpailukyksopimus

Kilpailukyksopimus hyväksyttiin talousarviovuoden aikana kesäkuussa 2016. Kilpailukyksopimuksen vaikutus kohdistuu pääosin 1.2.2017 jälkeiseen aikaan, mutta sillä on myös vaikutusta jo vuoden 2016 tilinpäätökseen.

Kilpailukyksopimuksessa sovittiin mm., että julkisen sektorin eli myös kuntien ja kuntayhtymien lomarahoja leikataan 30 prosentilla nykyisestä tasosta. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut 27.9.2016 lausunnon nro 114 liittyen lomarahan kirjaamiseen vuoden 2016 tilinpäätöksessä. Lausunnon nro 114 mukaan:

”Kuntajaoston lausuntojen (2012/103 ja 1999/43) mukaan tilinpäätökseen kuluksi ja siirtovelaksi kirjataan se määrä, joka kunnalle aiheutuisi menona, mikäli lomapalkkavelka tulisi kerralla tilinpäätöspäivänä maksettavaksi. Koska vuonna 2016 kertyneet lomarahat maksetaan pääsääntöisesti vuoden 2017 kesällä 30 %:lla vähennettynä, lomarahojen jaksotuksessa on perusteltua ottaa huomioon kilpailukyksopimuksen aiheuttama lomarahan leikkaus jo vuoden 2016 tilinpäätöksessä.”

Kilpailukyksopimuksen ja edellä mainitun Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunnon nro 114 vaikutusta Janakkalan kunnan lomapalkkavelan suuruuteen ei voida tarkasti osoittaa. Summan muutokseen vaikuttaa kikyn lisäksi henkilökunnan lukumäärän muutos sekä pitämättömien vuosilomapäivien muutos. Lomapalkkavelan muutos sivukuluineen verrattuna vuoteen 2015 on n. 510 000 euroa. Tilikauden yli-/alijäämä on siis 510 000 euroa parempi kuin talousarviota laadittaessa voitiin ennakoita.

1.2.4.2. Työterveyshuollon yhtiöittäminen

Kuntalain 1.9.2013 voimaan tulleet säännökset edellyttivät, että kuntien on yhtiöitettävä kaikki sellainen toiminta, joka tapahtuu markkinoilla. Janakkalan Vesi, joka on kunnallinen liikelaitos, on rajattu yhtiöittämisvelvoitteesta ulos lain 2 a 1:n perusteella. Janakkalan kunnan työterveyshuolto sitä vastoin toimii kilpailluilla markkinoilla.

Uusi Kuntalaki (410/2015) astui voimaan 1.5.2015. Tällöin annettiin myös yhtiöittämisvelvollisuutta koskeva siirtymäsäännös § 150. Alkuperäisen siirtymäsäännöksen mukaan työterveyshuollon sairaanhoitopalvelujen yhtiöittämisvelvollisuus olisi tullut voimaan vuoden 2017 alusta. Kuntalakia on kuitenkin muutettu ja siirtymäaikaa on jatkettu vuoden 2018 loppuun asti. Siirtymäaikana kunnan tuottamat yhtiöittämisvelvollisuuden piiriin kuuluvat työterveyshuollon palvelut on kuitenkin hinnoiteltava markkinaperusteisesti 128 §:n mukaisesti. Työterveyshuollon lakisääteisiä ennaltaehkäiseviä palveluja yhtiöittämisvelvoite ei koske.

Uusimman siirtymäsäännöksen myötä Janakkalan kunnan työterveyshuoltoa ei yhtiöitetä, vaan työterveyshuollon toiminta jatkuu omana toimintana vuoden 2018 loppuun asti.

1.2.4.3. Maakunta- ja sote-uudistus

Maakunta- ja sote-uudistuksen on määrä astua voimaan vuoden 2019 alusta. Kumpaakaan edellä mainituista uudistuksista ei kuitenkaan ole saanut, eikä myöskään pystynyt, huomioimaan vuoden 2016 tai vuoden 2017 talousarviossa.

Kuntien on annettava vuoden 2017 loppuun mennessä maakunnalle tarkka selvitys siitä, mitä kunnalta tulee maakunnalle siirtymään. Selvitys tullaan käsittelemään valtuustossa kuluvan vuoden aikana.

1.2.4.4. Poikkeamat muutettuun talousarvioon nähden

Vuonna 2016 tehtiin kolme talousarviomuutosta (KV 8.2. § 6, KV 25.4. § 24 ja KV 6.6. § 37). Edellä mainituilla muutoksilla nostettiin käyttötalousosan toimintakulujen määrärahoja 25 000 eurolla, nostettiin verotuloarviota n. 118 000 eurolla ja lisättiin investointiosan määrärahoja 1,3 milj. eurolla.

Tilikausi 2016 toteutuu olennaisesti parempana kuin talousarviossa osattiin ennakoida. Suurin osa poikkeamasta aiheutuu kuitenkin ulkoapäin tulevista muutoksista. Kaksi merkittävintä asiaa, jotka vaikuttavat vuoden 2016 tilikauden yli-/alijäämään ovat KHSHP:n varauksen purkaminen ja kilpailukyky sopimuksen vaikutus, 510 000 €, lomapalkkavelan suuruuteen. Lomapalkkavelan vaikutus on selvitetty tämän kirjan kappaleessa 1.2.4.1. KHSHP:n varauksen purkamisen vaikutus kuluja vähentävästi on 446 104 €. Tämä vähennys on tehty perusturvalautakunnan alaiselta Janakkalan terveydenhuolto-tulosalueelta toimintakuluista.

Tilikauden ylijäämää selittää myös verotulojen hieman ennakoitua parempi (n. 270 000 €) kertymä sekä korkotason pysyminen arvioituakin alhaisempana. Korkokulut alittuivat n. 135 000 € arvioidusta.. Myös poistot toteutuivat arvioitua n. 235 000 € alhaisempina, joka osaltaan parantaa tilikauden ylijäämää. Valtionosuudet ylittyivät n. 51 000 €.

Muutetun talousarvion lisäksi omaa toimintaa muuttamalla ja tehostamalla on saavutettu n. 600 000 euroa ennakoitua parempi tilikauden tulos.

1.2.5. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Janakkalan kunnan vuoden 2016 tilikauden ylijäämä on 701 682,77 euroa. Se on vuoden 2016 muutettua talousarviota (-1,9 milj. €) merkittävästi parempi ja tilikauden 2016 ylijäämän myötä vuoden 2015 tilinpäätöksessä taseeseen kertynyt alijäämä katetaan.

Vuoden 2017 talousarvion yhteydessä valtuusto hyväksyi vuoden 2015 tilinpäätöksen perusteella Kuntalain § 110 perustuen yksilöidyt toimenpiteet talouden tasapainoon saattamiseksi vuosina 2017-2020. Näistä toimenpiteistä ei pidä luopua. Janakkalan kunnalla on edelleen rakenteellinen ongelma tulojen riittämättömyyden ja kulujen suuruuden suhteen.

Kunnan tulot kertyvät pääosin veroina ja suurimman verotuoton tuovan kunnallisveron yhtenä perusteena on väestönkehitys. Kuten aiemmin kappaleessa 1.2.3.2. esitettiin, väestönkehitys kääntyi vuoden 2016 aikana ennakoimattomaan ja suureen laskuun. Tämä on riski tulevien vuosien verotulokertymää ajatellen ellei väestönkehityksen suunta käänny pikaisesti. Negatiivista väestönkehitystä ei huomioitu näin vakavana voimassa olevassa talousarviossa.

Janakkalan kunnan käyttötalouden säästöpainneiden lisäksi, kunnan tulevien vuosien investointisuunnitelma aiheuttaa valtavan kustannuspaineen. Kunnan investointitaso on ollut useamman vuoden ajan n. 7-9 milj. euroa/vuosi, joka on liian vähän estääkseen korjausvelan kasvun sekä talonrakennus- että infrainvestoinneissa. Investointitarpeet realisoituvat lähivuosina ja investointitaso nousee merkittävästi korkeammalle vuositasolle, jopa kaksinkertaiseksi ollen keskimäärin n. 14 milj. € vuodessa. Arvio perustuu teknisen toimen tekemään pitkän tähtäimen suunnitelmaan, jossa on huomioitu 2% vuosittainen indeksikorotus.

Edellä mainittujen paineiden lisäksi tuleva maakunta- ja sote-uudistus on vielä ratkaisua vailla. Mitä paremmassa taloudellisessa tilanteessa kunta on, sitä luottavaisimmin mielin uuteen tilanteeseen ja kunnan uuteen rooliin voidaan hypätä.

1.2.6. Kunnan henkilöstö

Kunnan palveluksessa oli vuoden 2016 lopussa yhteensä 1006 henkilöä (vähennystä edelliseen vuoteen 75 henkilöä). Vakituksessa työ-/virkasuhteessa toimi 828 henkeä. Vastaava luku vuonna 2015 oli 830. Vakinaisten palvelussuhteiden osuus koko henkilöstöstä oli 82,3 % ja tilapäisten 17,7 %. Tilapäisissä palvelussuhteissa oli toimi 178 henkilöä. Vuonna 2015 tilapäisiä työntekijöitä oli yhteensä 251.

Tilapäisen työvoiman huomattavan laskun on aiheuttanut Seuturekryn Oy:n käyttöönoton aloittaminen alle 3 kuukauden sijaisuuksissa varhaiskasvatuksessa sekä ateria- ja puhtauspalveluissa. Seuturekryn kautta tulevat sijaiset eivät ole palvelussuhteessa kuntaan. Lisäksi useisiin tilapäisiin sijaisuuksiin ei ole palkattu sijaista, vaan tehtävät on pyritty hoitamaan oman toimen ohella.

Vuonna 2016 henkilöstökulut (sis. sivukulut) olivat 45 466 500 €. Tämä on 105 389 € vähemmän kuin vuonna 2015. Prosentteina henkilöstökulujen pieneneminen vuodesta 2015 vuoteen 2016 oli 0,2 %. Suurin vaikutus henkilöstökulujen pienenemiseen on ollut kiky-sopimuksen mukaisesti tehty pienempi lomapalkkavelkavarauks.

Myös henkilöstöpalvelujen ostot vähenivät vuodesta 2015 vuoteen 2016. Vuoden 2016 henkilöstöpalvelujen ostot olivat 970 498 €, kun vastaava luku vuonna 2015 oli 1 114 074 €. Prosentteina vähennys oli 12,9 % (143 576 €). Kulujen pieneneminen johtuu perusturvan toimialan huomattavasti pienemmästä henkilöstöpalvelujen ostosta suhteessa edellisvuoteen. Kuluja on pystytty näin kokonaisuudessa pienentämään, vaikka myös uusia yksiköitä on tullut vuoden 2016 aikana Seuturekryn palvelujen käyttäjiksi (varhaiskasvatus ja ateria- ja puhtauspalvelut).

Janakkalan kunnasta laaditaan henkilöstökertomus, josta löytyy henkilöstöön liittyviä tarkempia lisätietoja.

1.2.7. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Valtuusto hyväksyi kokouksessaan 2.3.2015 § 15 sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan perusteet. Kunnanhallituksen tarkemmat ohjeet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamiseksi hyväksyttiin 19.1.2015 § 9. Näiden ohjeiden mukaisesti on toimittu vuonna 2016.

Lautakuntien riskianalyseissä ei havaittu mitään suurta tai poikkeavaa negatiivista muutosta edelliseen vuoteen verrattuna. Koko kunnan näkökulmasta vuotta 2016 tarkasteltuna, väestönkehitykseen liittyvä riski on realisoitunut. Väestönkehitys oli voimakkaasti negatiivisempaa kuin talousarviota laadittaessa ennakoitiin.

Riskeihin liittyvien seikkoja on tarkasteltu myös luvussa 1.3. (Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä) ja luvussa 1.6.4. (Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä).

1.2.8. Ympäristötekijät ja kestävä kehitys

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä, lupa- ja valvontamenettelyistä sekä ympäristön tilan seurannasta ja ympäristön kunnostamisesta on vastannut ympäristölautakunta oman talousarvionsa puitteissa. Lisäksi lautakunta vastaa maa-aineslain mukaisista lupa- ja valvontatehtävistä. Lupakäsittely ja valvonta ovat osin maksullista, mutta maksut kattavat vain pienen osan toiminnan kuluista.

Yllättäviin ympäristövahinkoihin tai laajempiin tutkimuksiin ei ole talousarviossa varauduttu, niihin reagoidaan erikseen tarvittaessa.

Ympäristönsuojelulaki uudistui 1.9.2014 lähtien. Laissa on nyt määritelty ja velvoitettu viranomainen säännölliseen ja suunnitelmalliseen valvontaan. Valvonnasta laaditaan suunnitelma, jossa valvonnan tarve arvioidaan riskiperusteisesti. Lain muutos mahdollistaa myös maksujen perimisen suunnitelmaan perustuvasta valvonnasta.

Ympäristölautakunta on käsitellyt merkittävän määrän ympäristö- ja maa-aineslupia, joilla säädel-
lään ympäristön pilaantumista ja huolehditaan kiviainesten kestävästä käytöstä.

Merkittävimpänä ympäristöriskin toteutumisena voidaan pitää Turengin keskusta-alueen pohjave-
den likaantumista hiilivedyillä. Asiaa on selvitetty perusteellisesti, ja kunnostuspäätös on annettu ja
kunnostus käynnissä. Muilla pohjavesialueilla pohjavesi on hyvälaatuista.

Vesiensuojelussa ja kunnostuksissa tehdään aktiivista yhteistyötä Vanajavesikeskuksen, vesienhoi-
tolain mukaisen yhteistyöryhmän, vesiensuojeluyhdistysten ja osakaskuntien puitteissa. Vesienhoi-
toa luonnehtii pitkäjänteisyys, veden laadun ja vesiekologian muutokset tapahtuvat hitaasti.

Ilmanlaadun osalta tilanne on suhteellisen vakaa. Turengin kaukolämmöntuotannossa on siirrytty
kotimaiseen kiinteään polttoaineeseen, Tervakosken kaukolämpö tuotetaan maakaasulla. Liiken-
teen osuus päästöistä on Janakkalassa iso johtuen erityisesti moottoritien suuresta ajoneuvomää-
rystä.

Huolimatta erilaisista suojelutoimista luonnon monimuotoisuudelle muodostaa uhkan erityisesti met-
sien entistä aktiivisempi käyttö taloudellisen tuottovaatimuksen kasvaessa ja puun käytön lisäänty-
essä erilaisten biotuote- ja energiahankkeiden edetessä.

Vuonna 2016 Janakkalan Vesi-liikelaitoksen jätevedenpuhdistamon tulopumppaamo saneerattiin ja
sen kustannus oli 228 398 € Janakkalan Veden toimintakertomus on nähtävillä kappaleessa 5.1..

1.3. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kunnan ja kuntakonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja,
joiden avulla pyritään varmistumaan organisaation tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan lailli-
suudesta. Riskienhallinnalla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan tavoitteiden saavuttamista uhkaa-
via tekijöitä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen on siten osa kunnan ja kuntakon-
sernin johtamista.

Sisäisen valvonnan selonteko perustuu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeeseen kunnan
ja kuntayhtymän tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta. Edellä mainitussa yleisoh-
jeessa luetellaan sisäisen valvonnan kohdealueet, jotka tulee käsitellä toimintakertomuksen selon-
teossa. Jos sisäisen valvonnan kohdealueissa on havaittu puutteita ja virheitä, niistä on tehtävä
selkoa ja esitys virheiden korjaamisesta.

Selonteon valmistelusta vastaavat Janakkalassa toimialat siten, että lauta- ja johtokunnat ja niiden
alainen toimialajohto valmistelevat kunnanhallitukselle osaltaan selonteossa esitettävät tiedot sisäi-
sen valvonnan ja riskien hallinnan järjestämisestä. Näin ollen tulosalueen esimiehet raportoivat toi-
mialajohtajille ja toimialajohtajat kunnanjohtajalle.

Kohdealueet ovat yleisohjeen mukaisesti seuraavat:

1. Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Selonteossa tulee ottaa kantaa sisäisen valvonnan toimivuuteen lakien ja päätösten sekä hyvän hallintotavan noudattamisessa erityisesti lakisääteisissä tehtävissä ja erityisesti silloin, kun niiden noudattamisessa on havaittu puutteita. Selonteossa saattaa olla aiheellista arvioida sisäisen valvonnan toimivuutta tilanteessa, jossa toimielimen tai viranhaltijan toimintaan on tilikauden aikana kohdistunut kunnallisvalitus, korvausvaatimus, syyteeseen asettaminen tai muu oikeusseuraamus.

2. Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Tavoitteiden, varojen käytön ja toiminnan tuloksellisuuden toteutumisen seuranta esitetään pääsääntöisesti toimintakertomuksessa ja talousarvion toteutumisvertailussa. Silloin kun tavoitteen asettamisessa tai määrärahan budjetoinnissa on tapahtunut olennainen virhe tai tulosvastuuta ei ole noudatettu tai toimivalta varojen käytössä on toistuvasti ylitetty, saattaa asia kuitenkin olla syytä tuoda esiin selonteossa korjausehdotuksineen.

3. Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelyjä, joiden avulla tunnistetaan ja arvioidaan kunnan toimintaan liittyviä riskejä sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja säännönmukaiseksi raportoimiseksi. Kunnan riskienhallinnan tasoa ja riittävyyttä arvioidaan sekä varsinaiseen toimintaan, investointeihin, rahoitukseen että vahinkoihin liittyvissä riskeissä. Riskit vaikuttavat toteutuessaan kunnan asemaan, talouteen, palvelukykyyn, työvoiman saatavuuteen ja yleiseen kilpailukykyyn asukkaista ja yrityksistä.

Toimintaan, investointeihin ja rahoitukseen liittyvät riskit jäävät pääsääntöisesti kunnan kannettavaksi. Vahinkoriskin toteutumisesta seuraavaa menoa tai menetystä voidaan rajata vakuuttamalla.

Riskienhallinnan järjestämistä arvioidaan selonteossa esimerkiksi seuraavin perustein:

- ☐ Onko riskienkartoitus kunnassa ajan tasalla ja onko se tehty riittävän kattavasti?
- ☐ Onko riskienhallinta ja seuranta vastuutettu selkeästi ja onko siihen riittävä asiantuntemus?
- ☐ Onko onnistuttu toteutuneiden riskien ajallisessa ja rahamääräisessä ennakoinnissa?

4. Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Selonteossa arvioidaan sisäisen valvonnan toimivuutta erityisesti silloin, kun omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa on toteutunut menetyksiä, arvon alennuksia tai jouduttu korvaus- tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen. Menetys tai korvaus voi olla seuraus esimerkiksi virheellisestä menettelystä hankinnan kilpailuttamisessa tai omaisuuden luovutukseen liittyvässä arvonlisäveron palautuksessa tai valtionosuuden takaisinperinnässä.

5. Sopimustoiminta

Sopimuksiin liittyvää sisäistä valvontaa on selonteossa aiheellista arvioida erityisesti silloin, kun sopimuksella on ollut sellaisia negatiivisia seuraamuksia, joita ei sopimusta tehdessä ole ennakoitu. Selonteossa on myös syytä arvioida onko sopimusehtojen noudattaminen ja vanhentumisaikojen seuranta kunnassa ajantasaista ja kattavasti vastuutettu.

Sisäisen valvonnan selonteko vuodelta 2016:

1. Onko toiminnassa noudatettu lakeja, tehtyjä päätöksiä sekä hyvää hallintotapaa?

Onko tilikauden aikana toimielimen tai viranhaltijan toimintaan kohdistunut kunnallisvalitus, korvausvaatimus, syytteesen asettaminen tai muu oikeusseuraamus?

Viranhaltijoihin ei ole tilikauden aikana kohdistunut mainittuja vaatimuksia. Kunnanhallituksen toimialaan liittyen valtuuston päätökseen 6.6.2016 § 40 ja kunnanhallituksen päätökseen 31.10.2016 § 251 on kohdistunut tilikautena kunnallisvalitus, jotka koskivat Ilveslinnan kaavaa ja sen täytäntöönpanoa. Hämeenlinnan hallinto-oikeus hylkäsi valituksen ja piti kunnanvaltuuston päätöksen voimassa 8.2.2017. Hallinto-oikeus jätti tutkimatta pyynnön täytäntöönpanon kieltämisestä, koska täytäntöönpanoasiasta ei voi valittaa. Valtuuston päätöstä koskevaan asiaan on haettu valituslupaa korkeimmalta hallinto-oikeudelta, mutta asia on ratkaisematta. Valitus koskee kahta tonttia kaava-alueen reunassa, jonka vuoksi kaava on päätetty panna täytäntöön.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan osalta on tehty hallintovalitus Aluehallintovirastoon.

2. Onko tavoitteiden toteutuminen ja varojen käytön valvonta toteutunut onnistuneesti?

Onko tavoitteen asettamisessa tai määrärahan budjetoinnissa tapahtunut olennainen virhe tai tulostavastuuta ei ole noudatettu tai toimivalta varojen käytössä on toistuvasti ylitetty?

Toimialojen tavoitteet ovat toteutuneet ennakoitua paremmin eikä toimivallan ylityksiä ole tapahtunut. Kunnanhallituksen toimielimen osalta raportoitu toimintakatteen alitus on n. 520 000 euroa.

3. Onko toimialalla huomioitu toimintaan liittyvät riskit? Onko määritelty toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja säännönmukaiseksi raportoimiseksi?

Kaikkien toimialojen toiminnoissa on huomioitu toimintaan liittyvät riskit, eikä merkittäviä riskejä ole toteutunut.

Kunnanhallituksen toimialalla on realisoitunut riski väestönkasvun osalta. Vuodelle 2016 oli arvioitu riskiksi ”asukasluvun kääntyminen laskuun” ja riskin seurauksena oli mainittu ”verotulojen ja valtionosuuksien määrät laskevat”. Riski oli arvioitu merkittäväksi (asteikolla 1-5, arvioitu 4) sekä todennäköisyyden että vakavuuden osalta. Talousarviossa 2016 oli ennakkoitu vuosittaista + 85 asukkaan kasvuvauhtia, mutta vuoden lopun ennakkotieto Tilastokeskuksen mukaan on -135 asukasta. vaikutukset eivät näy vielä, mutta tulevaisuudessa varmasti ellei kehityksen suunta pikaisesti käänny.

4. Onko omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa on toteutunut menetyksiä, arvon alennuksia tai jouduttu korvaus- tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen?

Toimialojen toiminnassa ei ole toteutunut mainittuja riskejä.

5. Onko sopimukseen liittyen tullut tilikauden aikana ilmi sellaisia negatiivisia seuraamuksia, joita ei sopimusta tehdessä ole ennakkoitu?

Sopimukseen liittyen tietoon ei ole tullut negatiivisia seuraamuksia. Määräaikaisten työsopimusten perusteluihin tulee kiinnittää erityistä huomiota.

1.4. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.4.1. Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2016 1 000 €	2015 1 000 €
ulkoiset tuotot ja kulut (ml. liikelaitos)		
Toimintatuotot	20 423	19 632
Valmistus omaan käyttöön	162	167
Toimintakulut	-102 315	-101 203
Toimintakate	-81 730	-81 403
Verotulot	63 034	62 545
Valtionosuudet	24 760	23 531
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	69	84
Muut rahoitustuotot	132	149
Korkokulut	-555	-635
Muut rahoituskulut	-2	-3
Vuosikate	5 708	4 268
Poistot ja arvonalentumiset	-5 006	-5 126
Tilikauden tulos	702	-858
Tilinpäätössiirrot	0	8
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	702	-849

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	20,0	19,4
Vuosikate/Poistot, %	114	83
Vuosikate, euroa/asukas	341	253
Asukasmäärä	16 718	16 855

Tunnusluvut ja niiden laskentakaavat

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

Tunnusluku kuvaa maksurahoituksen osuutta toimintamenoista

$$= 100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön}).$$

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Vuosikate prosenttia poistoista

Tunnusluku mittaa tulorahoituksen riittävyyttä. Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan tulorahoituksen olevan riittävä.

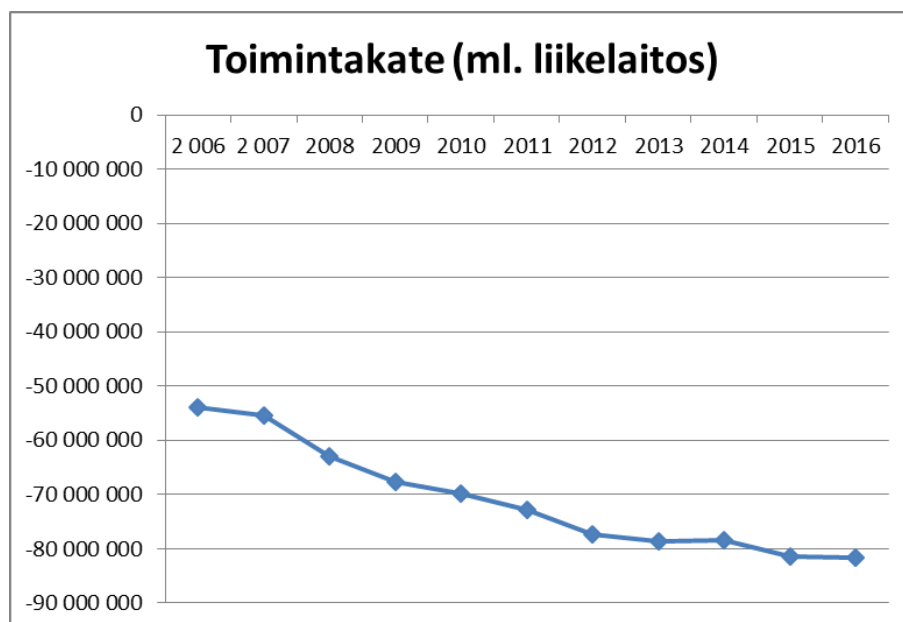
$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot}.$$

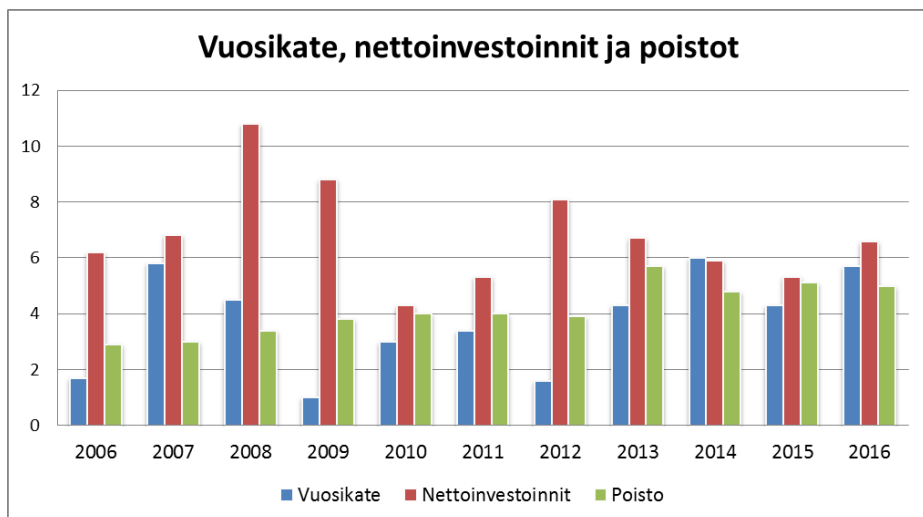
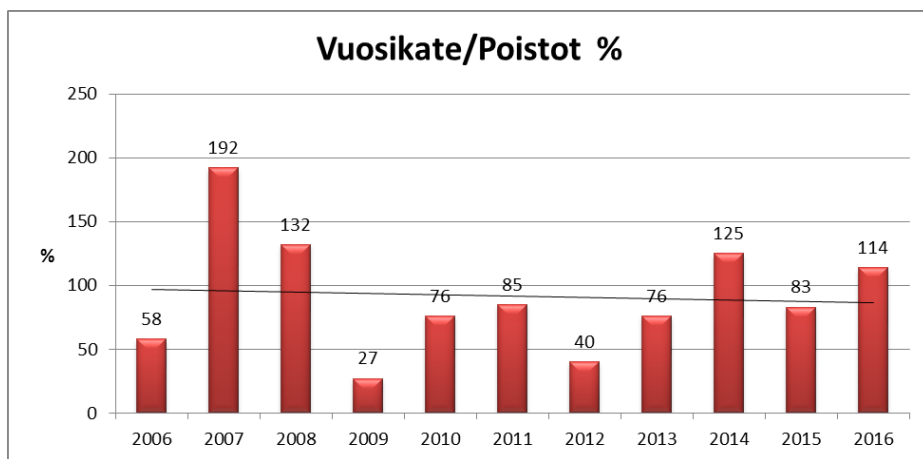
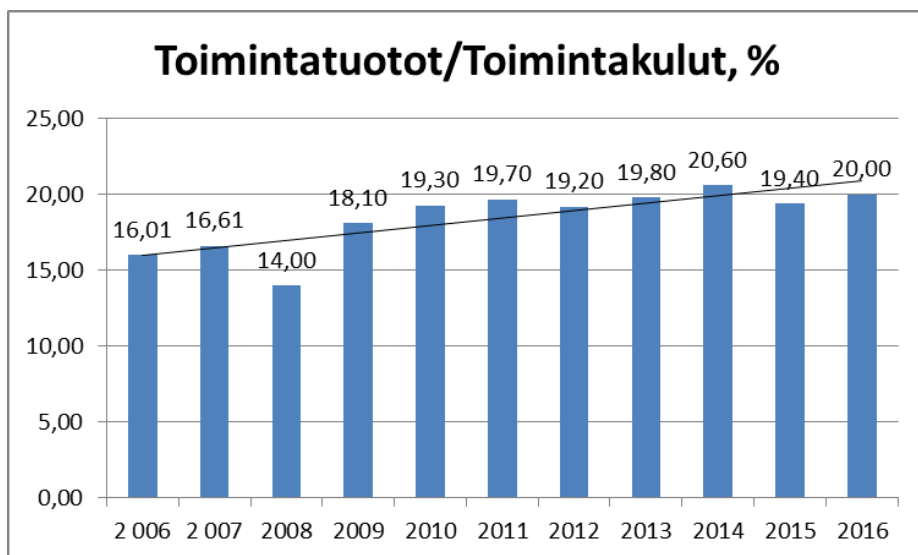
Vuosikate, euroa / asukas

Tunnusluku on yleisesti käytetty tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa.

Asukasmäärä; Asukasmääränä käytetään asukaslukua tilikauden lopussa

Toimintakate, €, vuosina 2005–2016

VUOSIKATE, NETTOINVESTOINNIT JA POISTOT milj. €

Vuosi	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Vuosikate	1	1,7	5,8	4,5	1	3	3,4	1,6	4,3	6	4,3	5,7
Nettoinvestoinnit	9,8	6,2	6,8	10,8	8,8	4,3	5,3	8,1	6,7	5,9	5,3	6,6
Poisto	3,7	2,9	3	3,4	3,8	4	4	3,9	5,7	4,8	5,1	5

1.4.2. Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

ulkoiset tuotot ja kulut (ml. liikelaitos)	2016 1 000 €	2015 1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	5 708	4 268
Tulorahoituksen korjauserät	-746	1 579
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-8 091	-5 689
Rahoitusosuudet investointimenoihin	88	5
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 677	574
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 363	738
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	12 000	10 450
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 670	-7 392
Lyhytaikaisten lainojen muutos	345	251
Oman pääoman muutokset	0	-1 962
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 042	791
Rahoituksen rahavirta	3 633	2 137
Rahavarojen muutos	2 270	2 875
Rahavarat 31.12.	13 584	11 315
Rahavarat 1.1	11 315	8 440
	2 270	2 875
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-9 542	-9 829
Investointien tulorahoitus, %	71,3	75,1
Lainanhoitokate	0,8	0,6
Kassan riittävyys, pv	42	36
Asukasluku	16 718	16 855

Tunnusluvut ja niiden laskentakaavat:

Investoinnit

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Rahoituslaskelman välitulokseksi Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvoiton ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omavaraisuuden toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omavaraisuusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoitolla on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omavaraisuudesta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomavarauksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Omavaraisuudella tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenot, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

$$= 100 \cdot \text{Vuositulos} / \text{Investointien omavaraisuus}$$

Lainanhoito

Lainanhoitokate

Lainahoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

$$= (\text{Vuositulos} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$$

Maksuvalmius

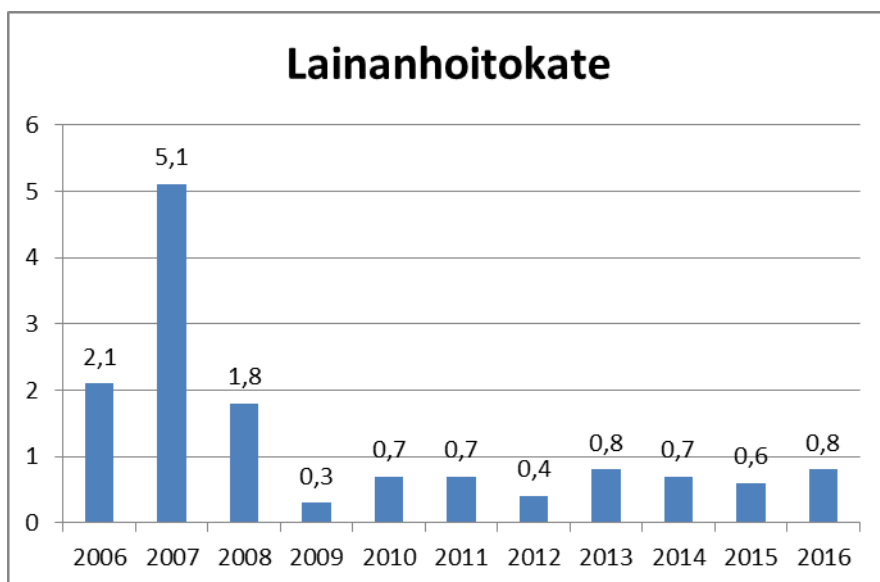
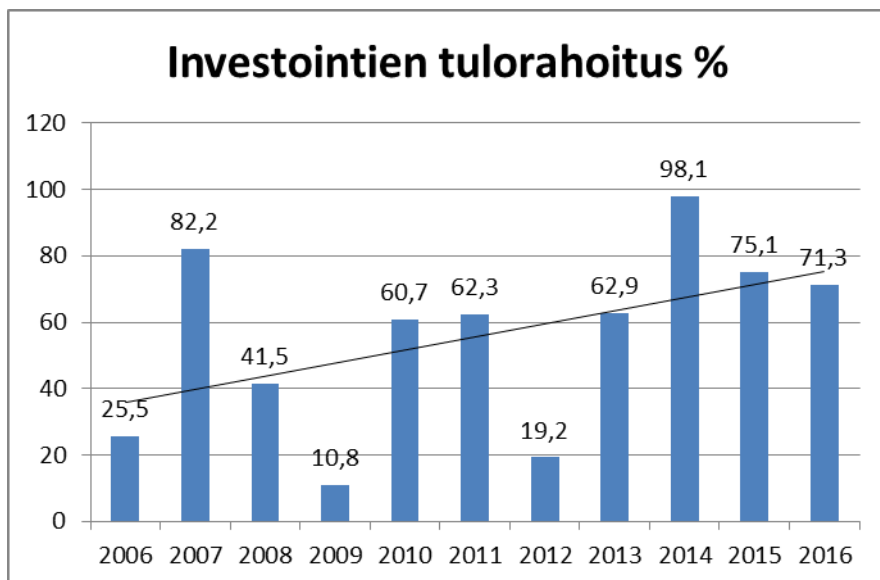
Kassan riittävyys (pv)

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

$$= 365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$$

INVESTOINTIEN TULORAHOITUS, %

Vuosi	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Investointien tulo-rahoitus %	10,3	25,5	82,2	41,5	10,8	60,7	62,3	19,2	62,9	98,1	75,1	71,3

1.4.3. Tase ja sen tunnusluvut

	12/2016 1 000 €	12/2015 1 000 €
ulkoiset tuotot ja kulut (ml. liikelaitos)		
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	95 572	93 950
Aineettomat oikeudet	311	392
Tietokoneohjelmistot	177	231
Muut pitkävaikutteiset menot	135	161
Aineelliset hyödykkeet	77 070	76 641
Maa- ja vesialueet	11 688	11 641
Rakennukset	46 826	44 998
Kiinteät rakenteet ja laitteet	16 167	15 555
Koneet ja kalusto	1 281	954
Muut aineelliset hyödykkeet	198	198
Ennakkomaksut ja keskener.hank.	910	3 296
Sijoitukset	18 191	16 917
Osakkeet ja osuudet	17 188	15 914
Muut lainasaamiset	1 003	1 003
VAIHTUVAT VASTAAVAT	18 372	14 846
Vaihto-omaisuus	24	34
Aineet ja tarvikkeet	24	34
Saamiset	4 763	3 497
Pitkäaikaiset saamiset	89	2
Lainasaamiset	0	2
Muut lainasaamiset	89	0
Lyhytaikaiset saamiset	4 673	3 495
Myyntisaamiset	2 713	1 456
Muut saamiset	996	1 315
Siirtosaamiset	965	724
Rahat ja pankkisaamiset	13 584	11 315
VASTAAVAA YHTEENSÄ	113 943	108 796

	12/2016 1 000 €	12/2015 1 000 €
ulkoiset tuotot ja kulut (ml. liikelaitos)		
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	46 753	46 051
Peruspääoma	46 092	46 092
Edell. tilikausien yli-/alijäämä	-41	809
Tilikauden yli-/alijäämä	702	-849
PAKOLLISET VARAUKSET	1 345	1 791
Muut pakolliset varaukset	1 345	1 791
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	106	163
Lahjoitusrahastojen pääomat	3	4
Muut toimeksiantojen pääomat	103	159
VIERAS PÄÄOMA	65 740	60 790
Pitkäaikainen	45 490	40 924
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	42 794	38 423
Muut velat	2 695	2 501
Lyhytaikainen	20 250	19 866
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 495	7 537
Lainat muilta luotonantajilta	1 235	890
Saadut ennakot	285	323
Ostovelat	3 565	3 470
Muut velat	1 125	1 048
Siirtovelat	6 545	6 598
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	113 943	108 796

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	41	42
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	60	57
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	661	-41
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	40	-2
Lainakanta 31.12., 1 000 €	51 525	46 850
Lainakanta 31.12., €/asukas	3 092	2 780
Lainasaamiset, 1 000 €	1 003	1 003
Asukasmäärä	16 718	16 855

Tunnusluvut ja niiden laskentakaavat:

Omavaraisuusaste, %

Tunnusluvulla mitataan kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja se kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden hyvänä tasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 63 a §:n mukainen kriteeristö määrittelee ns. kriisikuntakriteeriksi yhden kuudesta kriteeristä seuraavasti: Omavaraisuusaste on alle 50 %.

$$= 100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

Tunnusluku kertoo, kuinka suuri osuus kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 63 a §:n mukainen kriteeristö määrittelee ns. kriisikuntakriteeriksi yhden kuudesta kriteeristä seuraavasti: Suhteellinen velkaantuneisuus vähintään 50 %.

$$= 100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot (toimintatuotot + verotulot + käyttötalouden valtionosuudet)}$$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) milj. €

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

$$= \text{edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

$$= (\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{tilikauden ylijäämä (alijäämä)}) / \text{Asukasmäärä.}$$

Lainakanta 31.12., milj. €

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollisen vieraan pääoman kokonaismäärää.

$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$$

Lainat €/asukas

$$= \text{Lainakanta 31.12.} / \text{Asukasmäärä}$$

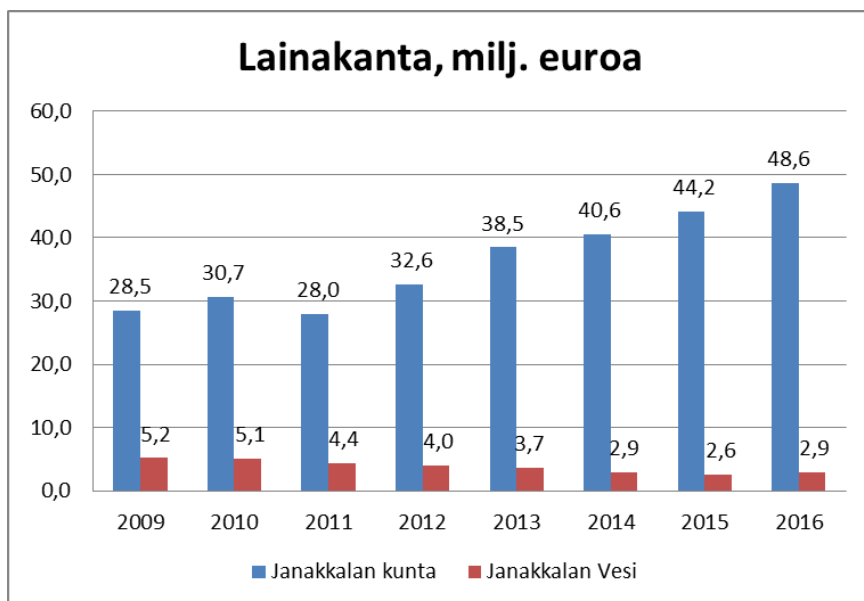
Lainasaamiset 31.12., milj. €

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyvien vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

$$= \text{Sijoituksiin merkityt jkv-lainasaamiset ja muut lainasaamiset}$$

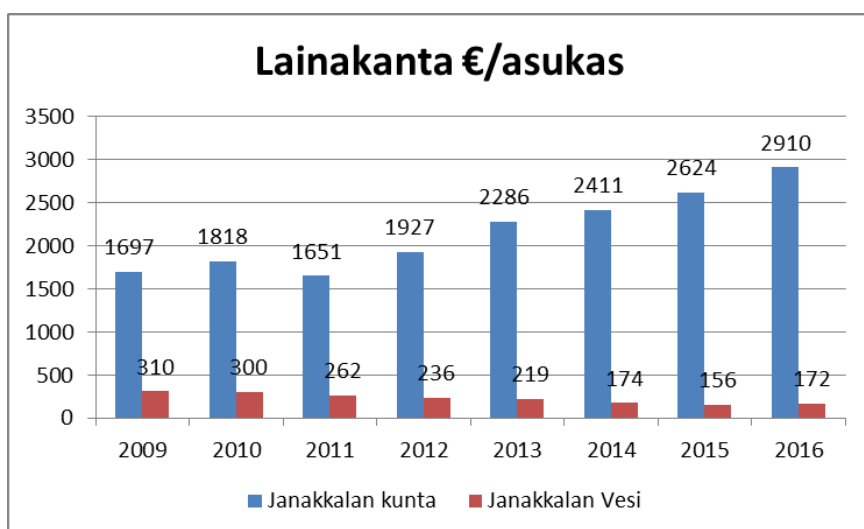
Asukasmäärä

Asukasmääränä käytetään kunnan asukaslukua tilikauden lopussa.

Lainakanta milj. €	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Janakkalan kunta	23,1	28,5	30,7	28,0	32,6	38,5	40,6	44,2	48,6
Janakkalan Vesi	4,3	5,2	5,1	4,4	4,0	3,7	2,9	2,6	2,9
Yhteensä	27,4	33,7	35,8	32,4	36,6	42,2	43,5	46,8	51,5

Kunta nosti vuonna 2016 uutta pitkäaikaista lainaa 11 milj. euroa ja lyhensi talousarviolainojaan n. 6,9 milj. euroa. Nettolainanotto oli siis n. 4,1 milj. euroa. Janakkalan Vesi nosti uutta talousarviolainaa 1,0 milj. € ja lyhensi talousarviolainojaan 750 524 €. Janakkalan Veden lainakanta pieneni vuonna 2016 noin 300 000 euroa. Janakkalan kunnan lainakanta (Janakkalan Vesi mukaan lukien) vuoden 2016 lopussa oli 51,5 milj. euroa. Yhteenlaskettu lainakanta nousi vuoteen 2015 verraten n. 4,7 milj. euroa.

Lainakanta €/ asukas	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Janakkalan kunta	1392	1697	1818	1651	1927	2286	2411	2624	2910
Janakkalan Vesi	260	310	300	262	236	219	174	156	172
Yhteensä	1652	2007	2118	1913	2163	2504	2586	2780	3082

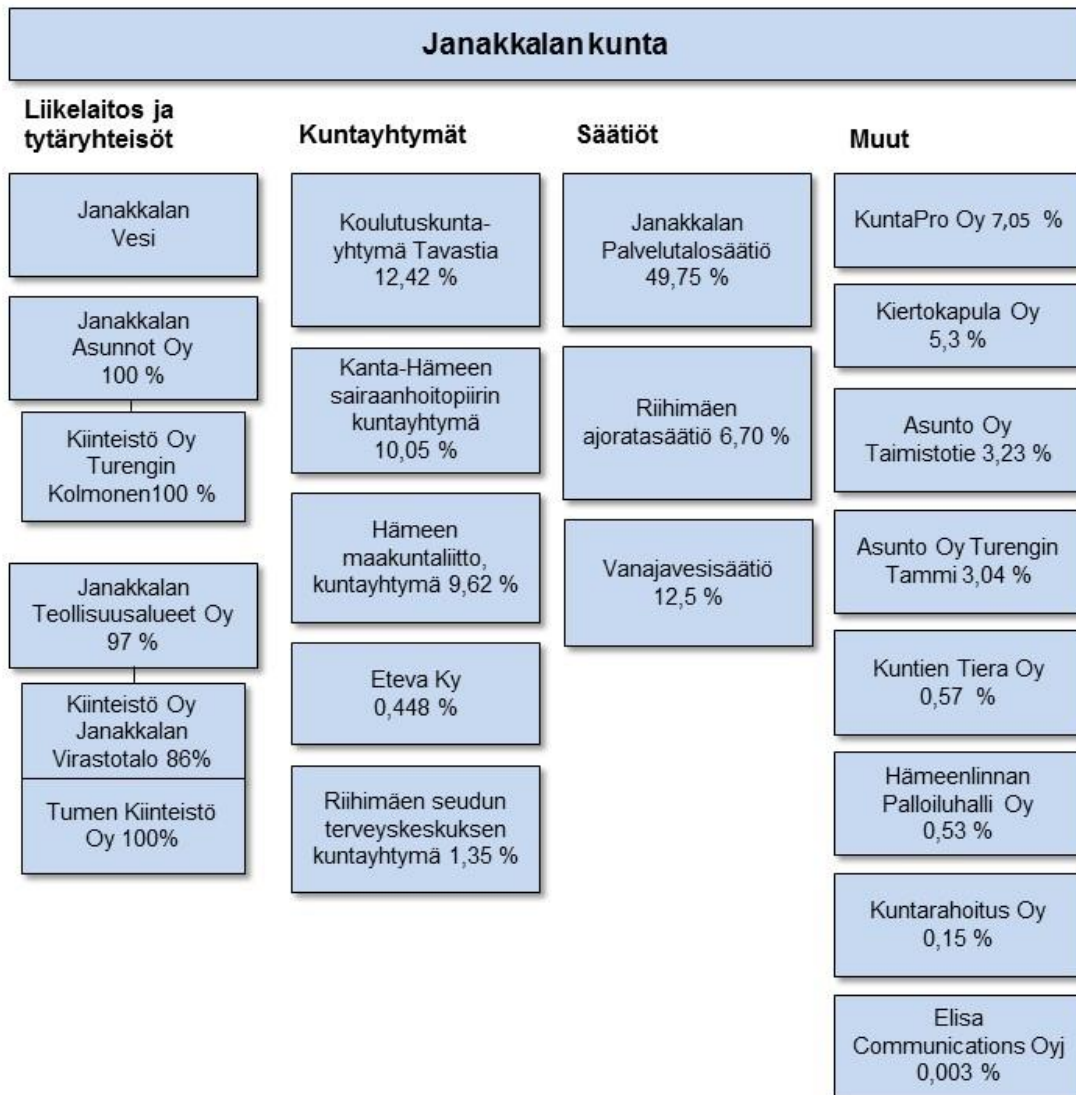
Janakkalan kunnan lainakanta €/asukas-tunnusluku (Janakkalan Vesi mukaan lukien) nousi vuoteen 2015 verrattuna 286 euroa/asukas. Janakkalan lainakanta on noussut nopeasti vuodesta 2003 lähtien, johtuen pitkään jatkuneesta korkeasta vuosittaisesta investointitasosta. Taloussuunnitelman 2017–2020 mukaan velkaantuminen jatkuu edelleen vuoteen 2019 saakka.

1.5. Kokonaistulot ja – menot

KUNNAN KOKONAISTULOT JA -MENOT		12/2016	
TULOT	1000€	MENOT	1000€
TULOT		MENOT	
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	20 423	Toimintakulut	102 315
Verotulot	63 034	-Valmistus omaan käyttöön	-162
Valtionosuudet	24 760	Korkokulut	555
Korkotuotot	69	Muut rahoituskulut	202
Muut rahoitustuotot	332	Satunnaiset kulut	
Satunnaiset tuotot		Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		Pakollisten varausten muutos	
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-311	- Pakollisten varausten lis. (+), väh (-)	446
Investoinnit		- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutus	11
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	Investoinnit	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 677	Investointimenot	8 002
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	12 000	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	7 670
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	1 235	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	890
Kokonaistulot yhteensä	123 220	Kokonaismenot yhteensä	119 908

1.6. Kuntakonsernin toiminta ja talous

Janakkalan kunnan konserniorganisaatio 31.12.2016

1.6.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt	5	3
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt		
Säätiöt		
Kuntayhtymät	5	
Yhteensä	10	3

1.6.2. Konsernin toiminnan ohjaus

Valtuusto on hyväksynyt konserniohjeet 7.4.2008. Konserniohjeiden mukaan konsernijohtolla tarkoitetaan kunnanhallitusta ja kunnanjohtajaa. Konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Konsernijohtoon päätökset eivät sido oikeudellisesti tytäryhteisöjen toimielimiä. Niillä on kuitenkin painoarvoa pääomistajan kannanottona. Konsernijohtoon päätökset ohjaavat myös kunnan valitsemien edustajien toimintaa tytäryhteisöjen toimielimissä. Erillisiä omistajapoliittisia linjauksia kuntaan ei ole hyväksytty.

Tytäryhteisöt raportoivat toiminnastaan kolmannesvuosittain. Raportit annetaan kirjallisena kunnanhallitukselle. Raportointikaudet ovat 1.1. – 30.4. ja 1.1.–31.8. Ensimmäisen vuosikolmanneksen raportissa seurataan budjetoitujen eurojen toteutumista tulos- ja rahoituslaskelmatasolla. Toisen vuosikolmanneksen raporttiin tulee sisällyttää lisäksi ennuste talousarvion toteutumisesta tuloslaskelmatasolla, investointien toteutumisprosentti sekä strategisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen. Koko vuoden raportointi suoritetaan tilinpäätöksen laatimisen yhteydessä.

Konserniraportointi toteutettiin kertomusvuonna oikea-aikaisesti hieman konserniohjeita soveltaen. Virallisen konserniraportoinnin lisäksi kunnanhallitukselle toimitettiin määrämuotoinen talousraportti, jossa käsitellään tarkemmin tytäryhteisöjen taloudellista tilaa ja talouden tunnuslukuja.

Konserniohjeet tullaan uudistamaan kevään 2017 aikana.

1.6.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

KHSHP:n jäsenkunnat kirjasivat tilinpäätöksissään 2015 kirjanpitolautakunnan lausunnon nro 113 mukaisesti kirjanpitoonsa osuutensa kuntayhtymään kertyneestä alijäämästä pakollisena varauksena. Janakkalan pakollisen varauksen suuruus on vuoden 2016 tilinpäätöksessä n. 1,3 milj. €, kun se vuotta aiemmin oli n. 1,8 milj. €. Varaus pienenee vuosittain ja parantaa kunnan käyttötaloutta vastaavasti, kun KHSHP:n talouden tasapainotusohjelma toteutuu sekä alijäämä poistuu vuoden 2018 loppuun mennessä.

Toinen olennainen muutos kuntakonsernissa vuoden 2016 aikana oli kunnan ja Janakkalan Asunnot Oy:n välinen kunnan vuokra-asuntojen kirjanpidollinen siirto Janakkalan Asunnot Oy:lle.

Janakkalan konserniorganisaatiossa kohdassa Muut aiemmin vuonna 2015 mainittu Agropolis Oy on lopettanut toimintansa yritys- ja yhteisötietojärjestelmän mukaan 8.12.2015.

1.6.4. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kevään 2017 aikana valtuustolle tulee eteen koulutuskuntayhtymä Tavastian perussopimuksen muuttaminen. Muutosehdotuksessa, jonka yhtymähallitus on antanut kuntayhtymän omistajakunnille 21.2.2017 ehdotetaan mm. että yhtymävaltuusto korvataan yhtymäkokouksella. Muutostarve perustuu vuoden 2015 kuntalain siirtymäsäännökseen (§147), jonka mukaan kuntien yhteistoimintasopimukset, ml. kuntayhtymien perussopimukset, on saatettava kuntalain 8 luvussa säädetyn mukaiseksi viimeistään 1.6.2017.

Tytäryhteisöihin liittyen vuoden 2016 talousarviossa oli kunnan taholta asetettu Janakkalan Asunnot Oy:n osalta seuraava tavoite: Konserniohjaus: Päätetään Janakkalan Asunnot Oy:n osalta tulevaisuuden kehittämisvaihtoehto. Selvitystyö on edelleen käynnissä. Tavoitteena on saada päätös asiaan vuoden 2017 aikana. Tavoite on myös kirjattu vuoden 2017 talousarvion kuntakonsernin tavoitteisiin tytäryhteisöille.

1.6.5. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten konsernivalvonta on kuntakonsernissa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten konsernivalvontaa on mainituilla kohdealueilla tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Kunnan konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto, johon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja sekä muut johtosäännössä määrätyt viranomaiset. Konsernijohto voi käyttää konsernivalvonnassa apuna toimialajohtoa. Konsernijohto raportoi yleisohjeen mukaisista kohdealueista toimintakertomuksessa.

Selonteossa käydään läpi konsernivalvonnan kohdealueet. Jos konsernivalvonnassa on havaittu puutteita ja virheitä, on niistä tehtävä lausumassa selkoa ja esitys niiden korjaamisesta. Seuraavassa on esitetty konsernivalvonnan kohdealueet, joihin on selonteossa aiheellista ottaa kantaa.

Kohdealueet ovat yleisohjeen mukaisesti seuraavat:

1. Toimivallan ja -vastuunjako konserniohjauksessa

Selonteossa annetaan selvitys, miten tytäryhteisöjen ohjaus on konserniohjeessa, hallintosäännössä tai muussa säännössä vastuutettu konsernijohtolle ja otetaan kantaa siihen, onko ohjeiden anto tytäryhteisöille ollut riittävää ja onko tiedonkulku järjestetty tarkoituksenmukaisella tavalla.

2. Ohjeiden anto kunnan edustajille tytäryhteisöissä

Selonteossa selvitetään ohjeiden antomenettelyä kunnan edustajille tytäryhteisöissä päättyneellä tilikaudella ja annetaan arvio ohjeiden riittävydestä ja siitä, kuinka hyvin valtuuston vahvistamia omistajapolittisia linjauksia on tilikaudella noudatettu.

3. Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi

Konsernitavoitteiden toteutumista selvitetään toimintakertomuksessa erillisessä luvussa. Selonteossa annetaan kuitenkin arvio tavoiteasettelun tarkoituksenmukaisuudesta ja riittävydestä. Jos tytäryhteisöille asetettuja tavoitteita ei olennaisilta osin ole toteutettu, on arvioitava, onko konsernijohtoon ohjaus, valvonta ja raportointi ollut asiassa riittävää.

4. Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Selonteossa annetaan arvio tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seurannan, analysoinnin ja raportointijärjestelmän toimivuudesta. Arviointikriteerinä voi esimerkiksi olla, perustuuko tytäryhteisöjen raportointi standardoituihin tunnuslukuihin ja niiden pohjalta tehtyyn analyysiin. Tunnuslukuvertailu kannattavuudesta, maksuvalmiudesta, vakavaraisuudesta ja suhteellisesta velkaantuneisuudesta auttaa taloudellisten riskien arviointia kuntakonsernissa. Selonteossa voidaan arvioida myös tytäryhteisöjen raportointia investointitarpeista ja niihin varautumisesta.

5. Keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen käyttö

Selonteossa selvitetään keskitettyjen konsernitoimintojen käyttöä ja konserniohjeen asianmukaista noudattamista. Keskitetysti järjestettyjä toimintoja kuntakonsernissa voivat olla mm. rahoitus- ja sijoitustoiminta, maksuliikenteen hoito, hankinnat ja riskienhallinta, vakuuttaminen, henkilöstöpolitiikka ja tietohallinto. Myös tiedottaminen ja markkinointi voidaan kuntakonsernissa hoitaa keskitetysti. Konsernin keskitettyjen toimintojen järjestämisestä on perusteltua päättää konserniohjeessa. Tytäryhteisön johdolla on kuitenkin velvollisuus toimia ensisijaisesti sitä koskevien yhteisölakien sekä oman yhteisön edun mukaisesti.

Selonteossa selvitetään konsernipalvelujen käyttöä ja annetaan arvio konserniohjeen asianmukaisesta noudattamisesta. Lisäksi selonteossa on tarpeen kuvata hinnoittelun kustannusvastaavuutta.

Konsernipalveluilla tarkoitetaan palveluja, joita konserniyhteisö tuottaa keskitetysti muille konserniyhteisöille. Tällaisia palveluja voivat olla mm. toimitila- ja kiinteistöpalvelut, taloushallinnon palvelut, tietohallinnon palvelut ja muut hallinnon palvelut kuten lakipalvelut ja arkistointi sekä monistus- ja painatuspalvelut.

6. Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Kunta voi ohjata tytäryhteisöjä riskienhallinnassa mm. konserniohjeella. Konsernijohto voi ohjata ja koordinoida tytäryhteisöjä riskikartoituksen tekemisessä ja muissa riskienhallintaan liittyvissä asioissa. Riskien vakuuttamisessa ja omavastuusuoksissa voidaan konsernissa noudattaa yhtenäisiä toimintaperiaatteita.

Riskienhallinnan järjestämistä kuntakonsernissa arvioidaan selonteossa esimerkiksi seuraavin perustein:

- ☐ Onko riskienkartoitus tytäryhteisöissä ajan tasalla ja onko se tehty riittävän kattavasti?
- ☐ Onko kuntakonsernin riskienhallinta ja seuranta vastuutettu konsernijohtoon osalta selkeästi ja onko siihen riittävä asiantuntemus?
- ☐ Onko kuntakonsernissa onnistuttu toteutuneiden riskien ajallisessa ja rahamääräisessä ennakoinnissa?

Konsernivalvonnan selonteko vuodelta 2016:

Miten toimivallan ja – vastuunjako toteutuvat?

Kuvaus toimenpiteistä. Mikäli on havaittu puutteita, miten niihin on reagoitu?

Toimivallan ja -vastuunjako määritellään konserniohjeissa. Tytäryhteisöt raportoivat osavuosisaustan yhteydessä kunnanhallitukselle. Poikkeamiin tulee antaa selvitys. Riskienhallinnan yhteen-
vetolomakkeella seurataan olennaisia riskejä.

Onko kunnan edustajille annettu riittävästi ohjeistusta?

Kuvaus toimenpiteistä. Mikäli on havaittu puutteita, miten niihin on reagoitu?

Kunnanhallitus nimeää edustajat tytäryhtiöiden hallituksiin ja yhtiökokouksiin sekä Janakkalan Veden johtokuntaan. Ohjeistuksen suhteen ei ole havaittu puutteita.

Kunnanhallitus on päättänyt vuonna 2014, että kunnan tietyt vuokra-asunnot siirretään Janakkalan Asunnot Oy:lle. Aikataulun osalta on ollut ongelmia apporttikohteiden siirtymisen suhteen. Keskustelujen perusteella päädyttiin ostamaan vuonna 2016 siirtoon liittyvä asiantuntijatyö BDO:lta.

Toteutuvatko konsernitavoitteet?

Kuvaus toimenpiteistä. Mikäli on havaittu puutteita, miten niihin on reagoitu?

Konsernitavoitteet määritellään kunnan talousarviossa.

Huomiona voidaan todeta, että talousarviossa on vuodesta 2011 lähtien ollut Janakkalan Asunnot Oy:n osalta selvitys ao. yhtiön tulevaisuuden kehittämisvaihtoehdoista, joka on vaikeuttanut tehokasta ja pitkäjännitteistä työtä. Janakkalan Vesi liikelaitoksen osalta tavoitteet ovat osin laadullisia ja osin veden laatuun liittyviä tarkempia mittareita. Mainituista huomioista huolimatta tavoitteet ovat toteutuneet.

Miten tytäryhteisön tavoitteita ja tuloksellisuutta seurataan?

Kuvaus toimenpiteistä. Mikäli on havaittu puutteita, miten niihin on reagoitu?

Tytäryhteisöt raportoivat osavuositarkastusten yhteydessä tavoitteiden ja tuloksellisuuden toteutumisesta kunnanhallitukselle Poikkeamiin tulee antaa selvitys. Konsernitavoitteet ovat pääosin toteutuneet.

Miten konsernipalvelujen käyttö tytäryhtiössä toteutuu?

Kuvaus toimenpiteistä. Mikäli on havaittu puutteita, miten niihin on reagoitu?

Kunnan konsernipalveluiden käyttö on laajaa, ja myös konserniyhtiöt käyttävät toistensa palveluita.

Janakkalan Asunnot Oy (JAS) raportoi seuraavaa:

Tietojen käsittelyyn liittyvät palvelut on tilattu kunnalta, toimitus on ollut hyvä/kohtalainen.

Työterveyspalvelut on ostettu samoin kunnan työterveyshuollosta ja toimii hyvin.

Toimistotarvikkeita on ostettu kunnan toimistotarvikevaraston kautta.

Kokouksia on pidetty kunnan omistamissa tiloissa sekä muiden tytäryhtiöiden tiloissa.

Lainojen takaukset on saatu kunnalta 6,5 % korolla.

Toimistotilat on vuokrattu kunnalta 28,97 €/m²/kk (torin laidalla liiketilan hinta 12.40 €/m²/kk).

Vesi ostetaan Janakkalan Vedeltä.

Lämmitys ostetaan muutamaa kiinteistöön kunnan omistamasta kiinteistöstä.

Janakkalan Teollisuusalueet Oy (JTA) raportoi seuraavaa:

Maksuliikenteessä konsernitiliä (on myös muita pankkitilejä),

Hankinnat

Tietoliikennepalveluja

Vakuutuspalvelujen kilpailuttaminen

Janakkalan Vesi liikelaitos käyttää konsernipalveluja käytetään ohjeistuksen mukaan.

Miten riskienhallinta tytäryhtiössä on järjestetty?

Kuvaus toimenpiteistä. Mikäli on havaittu puutteita, miten niihin on reagoitu?

Tilintarkastus ja välitilintarkastukset. Tytäryhteisöissä on sama tilintarkastusyhteisö, kuin kunnalla. Kolmannesvuosittain katsaukset toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta. Toimitusjohtajat seuraavat kirjanpidon kuukausiraporteista yhtiön taloudellista tilaa.

Janakkalan Vesi liikelaitos raportoi lisäksi, että sen osalta riskienhallinta ja –seuranta on selkeästi vastuutettu, ja siihen löytyy riittävä asiantuntemus.

1.6.6. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

1.6.6.1 Konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2016 1 000 €	2015 1 000 €
Toimintatuotot	48 225	46 898
Toimintakulut	-130 113	-128 825
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	0	27
Toimintakate	-81 888	-81 900
Verotulot	62 843	62 381
Valtionosuudet	28 892	27 769
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	28	40
Muut rahoitustuotot	98	101
Korkokulut	-711	-996
Muut rahoituskulut	-15	-5
Vuosikate	9 248	7 390
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 462	-7 471
Arvonalentumiset	-22	
Tilikauden tulos	1 764	-81
Tilinpäätössiirrot	5	-6
Tilikauden verot	-72	-96
Laskennalliset verot	-162	-104
Vähemmistöosuudet	-8	-13
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 526	-301

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	37,1%	36,4%
Vuosikate/Poistot, %	123,6 %	98,9 %
Vuosikate, euroa/asukas	553	438
Asukasmäärä	16 718	16 855

Konsernituloslaskelman tunnuslukuihin löytyy selvennystä kappaleessa 1.4.1.

1.6.6.2 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2016 1 000 €	2015 1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	9 248	7 390
Tilikauden verot	-72	-96
Tulorahoituksen korjauserät	-243	-106
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-8 857	-7 214
Rahoitusosuudet investointimenoihin	180	5
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	525	1 085
Toiminnan ja investointien rahavirta	780	1 064
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	-179
Antolainasaamisten vähennykset	8	8
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	13 008	11 367
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 019	-10 553
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-523	227
Oman pääoman muutokset	-42	-11
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 622	1 085
Rahoituksen rahavirta	809	1 943
Rahavarojen muutos	1 589	3 007
Rahavarat 31.12.	15 470	13 881
Rahavarat 1.1.	13 881	10 874
	1 589	3 007

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-6 728	-9 112
Investointien tulorahoitus, %	106,6 %	102,5 %
Lainanhoitokate	0,9	0,7
Kassan riittävyys, pv	37,7	34,3

Konsernin rahoituslaskelman tunnuslukuihin löytyy selvennystä kappaleessa 1.4.2.

1.6.6.3 Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2016	2015	VASTATTAVAA	2016	2015
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	121 304	120 375	OMA PÄÄOMA	51 161	49 640
Aineettomat hyödykkeet	1 468	1 587	Peruspääoma	46 092	46 092
Aineettomat oikeudet	373	461	Arvonkorotusrahasto	1 628	1 628
Muut pitkävaikutteiset menot	1 095	1 126	Muut omat rahastot	10	15
Enn.maksut ja keskener.hank.	0	0	Edellisten tilikausien ylijäämä	1 905	2 206
Aineelliset hyödykkeet	118 682	117 551	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 526	-301
Maa- ja vesialueet	13 260	13 229			
Rakennukset	83 756	81 910	VÄHEMMISTÖOSUUDET	222	256
Kiinteät rakenteet ja laitteet	16 210	15 603			
Koneet ja kalusto	2 671	2 356			
Muut aineelliset hyödykkeet	306	320	PAKOLLISET VARAUKSET	832	708
Enn.maksut ja keskener.hank.	2 478	4 132	Muut pakolliset varaukset	832	708
Sijoitukset	1 154	1 237	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	172	236
Osakkuusyhteisöosuudet	110	132			
Osakkeet ja osuudet	777	830	VIERAS PÄÄOMA	93 299	90 944
Muut lainasaamiset	85	95	Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	63 602	60 868
Muut saamiset	182	180	Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	2 626	2 501
			Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	10 370	10 135
			Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	16 702	17 441
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	49	56			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	24 333	21 353			
Vaihto-omaisuus	228	232			
Saamiset	8 635	7 240			
Pitkäaikaiset samiset	2 001	1 909			
Lyhytaikaiset samiset	6 634	5 330			
Rahoitusarvopaperit	249	279			
Rahat- ja pankkisaamiset	15 221	13 603			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	145 687	141 785	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	145 687	141 785
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT					
Omavaraisuusaste, %	35,4 %	35,4 %			
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	66,3 %	66,0 %			
Kertynyt ylijäämä milj.€	3,4	1,9			
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	205	113			
Konsernin lainakanta 31.12., milj. €	74,0	71,6			
Konsernin lainat, €/asukas	4424	4248			
Konsernin lainasaamiset 1000 €	85	95			
Kunnan asukasmäärä	16 718	16 855			

Konsernitaseen tunnuslukuihin löytyy selvennystä kappaleessa 1.4.3.

1.7. Tilikauden tuloksen käsittely

Janakkalan kunnan (ml. Janakkalan Vesi) tilikauden tulos on 701 682,77 euroa ennen varaus- ja rahastosiirtoja.

Kunnanhallitus esittää tilikauden 701 682,77 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- siirretään tilikauden ylijäämä 701 682,77 euroa taseen edellisten tilikausien yli-/ alijäämän tilille

2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1. Tavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2016 toiminnan ja talouden suunnittelun perustana on ollut valtuusto 15.11.2010 hyväksymä kuntastrategia.

2.1.1. Janakkalan visio 2020

Vuonna 2020 Janakkala on metropolialueen paras asuinkunta. Olemme taloudellisesti vahva ja teemme rohkeasti omat valintamme. Osaamistamme, vastuullisuuttamme ja yhteistyökykyämme arvostetaan. Yritykset ja yhdistykset kuuluvat yhteisöömme ja edistävät kanssamme kuntalaisten hyvinvointia. Meidät tunnetaan laatuasumisen ja terveysliikunnan edelläkävijänä.

Päämäärät ja niiden kriittiset menestystekijät näkökulmittain

1. Vaikuttavuus ja palvelukyky

Päämäärä

Kuntalaiset ja elinkeinoelämä voivat hyvin ja osallistuvat aktiivisesti arjen sujuvuuden parantamiseen.

Kriittiset menestystekijät

- Helposti saavutettavat kuntalaisen palvelut
- Monipuolinen ja houkutteleva asuminen
- Osallistumista edistävä, kattava yhdistysten ja yhteisöjen verkosto
- Helppo ja kattava sähköinen asiointi
- Palautteen järjestelmällinen hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä

2. Prosessit ja rakenteet

Päämäärä

Tuottavuus perustuu ennaltaehkäisyyn ja monimuotoiseen palvelutuotantoon. Prosessit on laadittu palvelun käyttäjän näkökulmasta.

Kriittiset menestystekijät

- Palvelutuotannon yhteistyö kuntien, yritysten ja yhdistysten kanssa
- Ennaltaehkäisevä toiminta
- Ympäristön tilan paranemiseen johtava toiminta
- Selkeä, helposti johdettava organisaatorakenne
- Kunnan sijainnin hyödyntäminen osana metropolivyöhykettä
- Kuntalaisen kannustaminen vastuunottoon hyvinvoinnista

3. Talous ja resurssit

Päämäärä

Taloudellinen vakaus mahdollistaa investoinnit ja kehittämisen.

Kriittiset menestystekijät

- Taloudellisesti vastuullinen päätöksenteko
- Aktiivinen työllisyyden hoito
- Luotettavaan ennakointiin perustuva suunnittelu
- Kilpailukykyinen oma palvelutuotanto
- Kustannustietoisuus ja tehokas resurssien käyttö

4. Henkilöstö ja uudistuminen

Päämäärä

Kehittyminen perustuu johdon ja henkilöstön väliseen avoimeen, hallintorajat ylittävään vuorovaikutukseen. Henkilöstö tietää mitä heiltä odotetaan.

Kriittiset menestystekijät

- Ennakoiva ja muutostilanteet hyödyntävä henkilöstösuunnittelu
- Helppokäyttöinen, kattava ja luotettava mittaristo
- Innovatiivisuuteen ja kehittymiseen motivoiva johtaminen
- Strategian mukainen osaamisen kehittäminen
- Osaamisen jakaminen yli organisaatorajojen
- Turvallinen ja arvostava työilmapiiri

Tulosalueittaisissa strategisissa tavoitteissa on esitetty vain ne kriittiset menestystekijät, joihin lautakunta on asettanut tavoitteen.

Janakkalan valtuuston hyväksyi kokouksessaan 14.3.2016 §15 uuden strategian vuoteen 2025, jota noudatettiin vuoden 2017 talousarvion laadinnassa.

2.1.2. Liikelaitokselle asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Kunnallisena liikelaitoksena toimivan Janakkalan Veden erillistilinpäätös ja toimintakertomus on esitetty kokonaisuudessaan tämän tasekirjan luvussa 5.1.

Toiminnalliset tavoitteet	Toteutuminen
Korkeatasoisten juomavesi- sekä jätevesipalveluiden tuottaminen liikelaitoksen toiminta-alueella asuville kuntalaisille ja siellä sijaitseville yrityksille.	Talousvesi täytti sille asetetut laatuvaatimukset ja -suositukset lukuun ottamatta viranomaisvalvonnan laboratorion aistinvaraisia arvioita veden mausta 9 kpl ja hajusta 2 kpl (STMa 1352/2015). Asiakasvalituksia, terveystarkastajan tai omaa havaintoa haju- tai makuvirheistä ei ole. Jätevedenpuhdistamon toiminta on vastannut ympäristöluvan vaatimuksia. Sulamisvedet aiheuttivat yksittäisellä näytekerralla 29.4. BOD-arvon ylityksen ja P-reduktion alituksen.
Talousvesituotannossa ja jätevedenkäsittelyssä tulee huolehtia riittävästä kapasiteetista, jotta uusien toimintojen sijoittuminen kuntaan on mahdollista nopeallakin aikataululla.	Kuumolan vedenottamo palautettiin käyttöön 7.12, kun raakaveden laatua varmistavat muutostyöt valmistuivat.

	Hiidenjoen toisen alitusjohdon lupapäätös tuli 29.8.2016 Tervakosken vuotovesikartoitus valmistui 31.8.2016. Jätevedenpuhdistamon tulopumppaamon saneeraus valmistui ja lietesiihon saneeraus on käynnissä. Turengin ylävesisäiliön saneerauksen valmistelu aloitettiin.
Toiminnassa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.	Konsernilta tulevia ohjeistuksia ja linjauksia noudatetaan. Laitoksen Vesipalaverissa on henkilökunnan kanssa käsitelty kunnan taloudellista tilannetta. Yhteydenpitoa yritysasiakkaisiin on tiivistetty.

Taksapoliittiset tavoitteet	Toteutuminen
Taksat tulee pitää kilpailukykyisinä ympäristökuntien vesilaitoksiin verrattuna.	2016 talousvesi- ja jätevesimaksut (sis. alv) yhteensä: Janakkalan Vesi 4,06 €, HS-vesi 3,67 €, Riihimäen Vesi 3,99 €, Lopen vesihuoltolaitos 5,20 €, Hausjärven vesihuoltolaitos 4,97 €, Forssan Vesihuoltoliikelaitos 4,41 €

Taloudelliset tavoitteet	Toteutuminen
Peruskorjaukseen tulee varata riittävät taloudelliset resurssit, jotta verkoston ikääntyminen voidaan pysäyttää.	Verkostosaneerauksiin on varattu 2016 investiohjelmassa noin 400.000 €. Suokulman alueen lisäksi on saneerattu Turengin Liikekujan vesijohtoa ja viemäriä sekä Taimistotien ja Vartiotion viemäreitä. Pahamyllyntien toistuvien viemäri vahinkojen takia kohteeseen on tilattu jätevesipumppaamon sisältävä muutossuunnitelu.
Janakkalan Vesi tuottaa kunnalle vuosittain 6 % peruspääomasta eli noin 256 000 €.	Peruspääoman tuotto kunnalle maksettiin joulukuussa.
Janakkalan Veden tilikauden tuloksen on oltava suunnitelmakaudella ylijäämäinen.	Nelivuotiskauden 2016-2019 kumulatiivinen tulos on suunniteltu olevan ylijäämäinen. Kertomusvuoden tulos oli ennakkoon arvioitua voitollisempi.
Janakkalan valtuuston (kv 10.6.2013 § 69) talouden tasapainottamisohjelman mukaisesti on Janakkalan Vedelle asetettu lisätuloutusvaatimus 200.000 €/ vuosi.	Omistajan lisätuloutusvaatimus oli huomioitu talousarvion 2016 valmistelussa. Summa maksettiin joulukuussa.

2.1.3. Tytäryhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

2.1.3.1. Janakkalan Asunnot Oy

Yleistä

Janakkalan Asunnot Oy on Janakkalan kuntakonserniin kuuluva tytäryhtiö, joka on perustettu 2.6.1987 ja rekisteröity 31.12.1987. Yhtiön toiminimi on ollut 7.7.1993 saakka Janakkalan Asunnonhankinta Oy.

Yhtiön toimiala on omistaa ja hankkia asuntoja asunnontarvitsijoille. Toiminta perustuu valtion lainoittaman asuntokannan osalta aravalain- ja asetusten määräyksiin sekä valtion asuntohallinnon eri organisaatioiden antamiin ohjeisiin ja määräyksiin. Yhtiö noudattaa toiminnassaan Oy lain määräyksiä.

Yhtiön omistuksessa on 33 taloa, joista 15 on kerrostaloja ja 18 on rivitaloja. Näissä on yht. 609 asuntoa. Lisäksi yhtiö omisti 20 asunto-osakehuoneistoa, joista myytiin yksi osakehuoneisto tilikauden aikana. Osakehuoneistot sijaitsevat asunto-osakeyhtiöissä Turengissa ja Tervakoskella.

Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö:

Asunto Oy Turengin Kolmonen on 1.1.2011 alkaen ollut Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Turengin Kolmonen. Kiinteistössä on 18 asuntoa ja se sijaitsee osoitteessa Pikkukuja 1, Turenki. Toimitusjohtajana on ollut Arja Jaatinen alkuvuoden ja Riitta Mäkinen 18.2.2016 päivästä lähtien. Osakkeiden omistajana Janakkalan Asunnot Oy vuokraa yhtiön huoneistot ja maksaa yhtiölle vastiketta.

Janakkalan Asunnot Oy:n omistuksessa on yhteensä 628 asuntoa.

Kiinteistöistä 18 on omalla tontilla ja 14 vuokratontilla. Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö sijaitsee omalla tontilla. Tonttien vuokratustannukset vuonna 2016 olivat 43.225,69 euroa.

Isännöinti

Kiinteistöjen vastuullisena isännöitsijänä on toiminut toimitusjohtaja Arja Jaatinen ja isännöitsijänä Riitta Mäkinen. Arja Jaatinen oli vuorotteluvapaalla 31.3.-29.11.2016 välisen ajan ja Riitta Mäkinen toimi hänen sijaisena kyseisen ajan. Riitta Mäkisen sijaisena isännöitsijän tehtäviä hoiti Miia Luukkainen, joka oli toiminut yhtiössä edeltävät 6 kuukautta työkokeiluissa.

Tunnuslukuja

	2016	2015	2014	2013
Liikevaihto €	4 157 441,50	4 099 396,63	3 798 703,51	3 773 309
Asuntojen vuokratuottojen toteutuminen %	93,69 %	101,27 %	93,26 %	99,31 %
Myyntisaamiset liikevaihdosta %	2,18 %	1,80 %	1,13 %	2,15 %
Luottotappiot liikevaihdosta %	0,40 %	0,54 %	0,15 %	1,79 %
Rakennusten poistot %	4,00 %	4,00 %	4,00 %	4,00 %
Rakennusten poistot €	609 482	583 182	606 537	625 384
Lainojen lyhennykset €/tilikausi	879 878	821 751	816 290	850 870
Poistot/lainanlyhennykset %	69,27 %	70,97 %	74,30 %	73,50 %

Tilikauden voitto on 7,82 €.

Kunnan talousarviossaan asettamat toiminnalliset tavoitteet

Toiminnalliset tavoitteet	Toteutuminen 1.1.–31.12.2016
Asumispalvelujen tuottaminen ja kehittäminen siten, että asuntokanta kohdentuu kuntalaisten tarpeisiin ja on tehokkaassa käytössä. Kehittäminen tapahtuu hyvässä yhteistyössä kunnan kanssa.	Pienien asuntojen tarve on suurempi kysyntää ja 3 h+k on yli tarpeen. Asuntoja on kunnostettu suunnitelmien mukaisesti. Kehittäminen on tapahtunut yhteistyössä kunnan kanssa.
Toiminnassa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.	Toiminnassa on otettu huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.
Päätetään Janakkalan Asunnot Oy:n osalta tulevaisuuden kehittämisvaihtoehto	Kehittämismahdollisuuksia on selvitelty tulevaisuuden osalta.

Taloudelliset tavoitteet	Toteutuminen 1.1.–31.12.2016
Yhtiö huolehtii omaisuuden arvon säilymisestä. Yhtiö varaa riittävät taloudelliset resurssit asuntokannan kunnossapitotoimenpiteitä ja peruskorjauksia varten sekä toteuttaa niitä suunnitelmallisesti	Yhtiössä on suoritettu perusparannuksia suunnitelmallisesti ja huoneistoremontteja pääosin asunnon vaihdon yhteydessä. Omaisuuden arvo on näillä toimenpiteillä kohentunut entisestään.
Yhtiö rahoittaa asuntokannan peruskorjaukset ilman kunnan lisäpanostusta, kuitenkin siten, että vuokrataso pysyy kohtuullisena ja kilpailukykyisenä ympäristökuntien kanssa.	Asuntokannan korjaukset, perusparannukset ja lainanhoitokulut yhtiön on rahoittanut ilman kunnan lisäpanostusta. Vuokrataso on ollut hieman alhaisempi kuin ympäristökuntien (Hämeenlinna, Riihimäki ja Hausjärvi)

2.1.3.2. Janakkalan Teollisuusalueet Oy

Yleistä

Janakkalan Teollisuusalueet Oy on Janakkalan kuntakonserniin kuuluva tytäryhtiö. Yhtiön 1860 osakkeesta on merkitty Janakkalan kunnalle 1800, Janakkalan Osuuspankille 40 ja Tervakoski Oy:lle 20.

Yhtiön palveluksessa on toimitusjohtaja.

Toimiala ja toimitilat

Yhtiön toimialana on omistus- ja vuokraoikeuden nojalla hallita Janakkalan kunnan alueella olevia kiinteistöjä, rakentaa teollisuus- ja palvelutiloja yrittäjien käyttöön luovutettaviksi vuokra-oikeuden tai myynnin kautta sekä omistaa osakkeita ja osuuksia. Yhtiö voi työllisyyden turvaamiseksi sijoittaa tarvittavaa pääomaa toimiviin ja perustettaviin yrityksiin.

Yhtiön omistuksessa on teollisuusrakennuksia 20 kappaletta, joiden yhteispinta-ala on n. 49.000 m². Rakennuksista 16 kpl on vuokratyössä ja neljään on tehty yritystilasopimus. Yhtiöllä on kaksi tytäryhtiötä: Kiinteistö Oy Janakkalan Virastotalo osoitteessa Harvialantie 7 b Turenki, jossa yhtiön omistuksessa on toimitiloja 1.662,5 m². Tilat on vuokrattu. Tumen Kiinteistö Oy osoitteessa Sudenkorventie 1 Turenki, jossa yhtiön omistuksessa on toimitiloja 13.046 m². Tilat on vuokrattu.

Elokuussa aloitettiin uuden teollisuushallin rakentaminen os. Koivusillantie 13 Tervakoski. Hallin pa. n. 1.700 m². Halliin tulee vuokralainen, Suomen Putkilaser Oy pitkäaikaisella vuokrasopimuksella. Halli valmistuu toukokuussa 2017. Rakentamisen kustannukset ovat n. 2.100.000 euroa. Hanketta varten on otettu 1.680.000 euron suuruinen velkakirjalaina. Erotus rahoitetaan omalla rahoituksella.

TUNNUSLUKUJA VUOSILTA 2013-2016

Vuosi	2016	2015	2014	2013
Liikevaihto	1 500 064	1 490 049	1 579 499	1 602 333
Poistot	391 449	402 836	412 304	402 325
Tilikauden voitto ennen veroja	506 775	439 874	446 855	464 145
Taseen loppusumma	12 303 757	12 503 604	12 766 932	13 142 517
Pitkäaikainen vieras pääoma	7 022 192	7 508 805	7 866 235	8 340 829
Tilikauden tulos	395 509	358 117	356 101	350 347
Liikevaihdon muutos %	+0,7 %	-5,6 %	-1,4 %	-5,9 %
Liikevoitto %	33,7 %	31,2 %	32,3 %	38,4 %
Voitto %	26,3 %	24,0 %	22,5 %	21,9 %

Toiminnalliset tavoitteet	Toteutuminen 1.1.–31.12.2016
JTA Oy hankkii aktiivisesti uusia paikkakunnalle sijoituvia yrityksiä yhteistyössä kunnan kanssa	Uusi teollisuushalli rakennetaan asiakkaalle Tervakoskelle Koivusillantielle. Halli valmistuu toukokuussa 2017. Hallista tehty vuokrasopimus. Hallin pa. n. 1700 m2. Sijoittuu n. 15 työntekijää.
Tarjota kilpailukykyisiä ja toimivia tilaratkaisuja Janakkalaan muuttaville ja Janakkalassa jo toimiville yrityksille yritysten tarpeet huomioiden	JTA:lla toimitiloja n. 49000 m2. Vuokrausaste keskim. 97 %. Sopimuksesta valmiudet rakennuttaa uusia toimitiloja. Kertoa toimitilapörssissä esillä olevista toimitiloista.
Elinkeinoalueiden profilointi yhteistyössä kunnan kanssa	Osallistuminen kunnan elinvoimaohjelman toteuttamiseen.
Asiakkaiden tyytyväisyys kunnan elinkeinopalveluihin	Yhteistyö Janakkalan yrittäjäyhdistyksen kanssa. Osallistuminen yritystilaisuuksien järjestämiseen.
Toiminnassa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.	Toiminnasta tiedottaminen ja konserniohjeiden huomioiminen.

Taloudelliset tavoitteet	Toteutuminen 1.1.–31.12.2016
Vuokrataso tulee pitää kilpailukykyisenä ympäristökuntien kanssa.	Vuokrataso säilynyt kilpailukykyisenä.
Yhtiön toiminnan tuottavuuden ylläpito siten, että yhtiö selviytyy vastuistaan ja velvoitteistaan omalla tulorahoituksellaan.	JTA:n toiminta ollut taloudellisesti kannattavaa. Talousarvion mukaiset tavoitteet ovat toteutuneet.
Yhtiön edellytetään tuottavan kunnalle vuonna 2016 vuotuista tuottoa 100.000 € ja suunnitelmavuosina 100.000 €/vuosi	Budjetoitu tulos on toteutunut. JTA maksaa tuottovaatimuksen mukaisen osingon.

2.2. Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

Toimielimittäin on esitetty toiminnan kuvaus sekä määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Tulosalueittain on esitetty toiminnan kuvaus, strategisten tavoitteiden toteutuminen, olennaiset poikkeamat suunniteltujen suoritteiden toteutumisessa sekä olennaiset poikkeamat toiminnassa ja taloudessa.

Käyttötaloulosassa tulosalueen toimintatulot, valmistus omaan käyttöön sekä toimintamenot ovat valtuustoon nähden sitovia eriä ja rivit on korostettu harmaalla värillä.

Toimielinten jäsenet ja osallistuminen kokouksiin on nähtävillä liitteessä 6.2.

Toimenpiteen tila -sarakkeessa käytetään seuraavia termejä kuvamaan talousarviovuoden toimenpiteen tilaa 31.12.2016: Aloittamatta, Ei toteudu, Toteutunut osittain, Toteutunut ja Etenee suunnitellusti.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimielimet tulosalueittain

KESKUSVAALILAUTA- KUNTA TARKASTUSLAUTAKUNTA

TOIMIELIN

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Toiminnan kuvaus

Keskusvaalilautakunnan ja sen tulosalueen vaalit tehtävänä on vaalilain ja oikeusministeriön ohjeiden mukaisesti huolehtia valtiollisten ja kuntavaalien järjestämisestä ja tarvittavasta päätöksenteosta kuntatasolla. Valtio korvaa kunnalle valtiollisten vaalien kulut laskennallisin perustein.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Käyttötalous

	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA- muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
KESKUSVAALILAUTAKUNTA						
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntitulot		0		0	74	74
Tuet ja avustukset	27 180	0		0		0
Muut toimintatulot	180				0	0
Toimintatulot	27 360	0		0	74	74
Henkilöstömenot	17 572	0		0	643	643
Palvelujen ostot	6 309	0		0	173	173
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 943	0		0	66	66
Muut toimintamenot	250					0
Toimintamenot	27 073	0		0	882	882
<i>josta sisäiset</i>	<i>3 840</i>	<i>0</i>		<i>0</i>	<i>51</i>	<i>51</i>
Toimintakate (netto)	287	0		0	-808	-808
<i>josta sisäiset</i>	<i>-3 840</i>				<i>-51</i>	
Laskennalliset kustannukset						
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-160	0	0	0	0	0
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	128	0	0	0	-808	-808

TULOSALUE

VAALIT

Toiminnan kuvaus

Suomessa toimitetaan seuraavat yleiset valtakunnalliset vaalit:

- eduskuntavaalit joka neljäs vuosi
- kuntavaalit joka neljäs vuosi
- tasavallan presidentin vaali (presidentinvaali) joka kuudes vuosi ja
- Euroopan parlamentin vaalit (europarlamenttivaalit) joka viides vuosi.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Käyttötalous

	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA- muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
Vaalit						
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntitulot		0		0	74	74
Tuet ja avustukset	27 180	0		0		0
Muut toimintatulot	180				0	0
Toimintatulot	27 360	0		0	74	74
Henkilöstömenot	17 572	0		0	643	643
Palvelujen ostot	6 309	0		0	173	173
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 943	0		0	66	66
Muut toimintamenot	250					0
Toimintamenot	27 073	0		0	882	882
<i>josta sisäiset</i>	<i>3 840</i>	<i>0</i>		<i>0</i>	<i>51</i>	<i>51</i>
Toimintakate (netto)	287	0		0	-808	-808
Laskennalliset kustannukset						
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-160	0	0	0	0	0
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	128	0	0	0	-808	-808

TOIMIELIN

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Toiminnan kuvaus

Hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat valtuuston päätettävät asiat valmistelee kunnanhallituksen sijasta tarkastuslautakunta (KuntaL 71.2 ja 53 §). Tämä on poikkeus kunnanhallituksen valmisteluvelvollisuudesta. Tarkastuslautakunnan ja sen tulosalueen tarkastustoimen tehtävänä on järjestää hallinnon ja talouden tarkastus, valmistella tarkastusta koskevat asiat ja arvioida valtuuston asettamien taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Käyttötalous

	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA- muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
TARKASTUSLAUTAKUNTA						
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntitulot					519	519
Muut toimintatulot	546					0
Toimintatulot	546				519	519
<i>josta sisäiset</i>	<i>546</i>				<i>519</i>	<i>519</i>
Henkilöstömenot	8 696	14 689		14 689	5 004	-9 685
Palvelujen ostot	28 917	26 106		26 106	26 441	335
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		118		118		-118
Toimintamenot	37 613	40 913		40 913	31 445	-9 468
<i>josta sisäiset</i>	<i>216</i>	<i>121</i>		<i>121</i>	<i>11</i>	<i>-110</i>
Toimintakate (netto)	-37 068	-40 913		-40 913	-30 926	9 987
Laskennalliset kustannukset						
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	26 676	25 571	0	25 571	25 922	351
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-10 391	-15 342	0	-15 342	-5 004	10 338

Toiminnan kuvaus

Tarkastuslautakunta pyrkii kattavaan ja tehokkaaseen hallinnon ja talouden arviointiin ja tarkastukseen. Tavoitteena on toiminnan kehittäminen siten, että tarkastustoiminta keskittyy valtuustotason tavoitteiden arviointiin tukeakseen tavoitteiden asettamista ja kunnan kokonaiskehittämistä.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Käyttötalous

	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA- muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
Tarkastustoimi						
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntitulot					519	519
Muut toimintatulot	546					0
Toimintatulot	546				519	519
<i>josta sisäiset</i>	546				519	519
Henkilöstömenot	8 696	14 689		14 689	5 004	-9 685
Palvelujen ostot	28 917	26 106		26 106	26 441	335
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		118		118		-118
Toimintamenot	37 613	40 913		40 913	31 445	-9 468
<i>josta sisäiset</i>	216	121		121	11	-110
Toimintakate (netto)	-37 068	-40 913		-40 913	-30 926	9 987
Laskennalliset kustannukset						
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	26 676	25 571	0	25 571	25 922	351
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-10 391	-15 342	0	-15 342	-5 004	10 338

KUNNANHALLITUS

TOIMIELIN

KUNNANHALLITUS

Toiminnan kuvaus

Kunnanhallitus vastaa valtuuston tekemien päätösten toimeenpanosta ja kuntakonsernin yleisestä johtamisesta kuntastrategian tavoitteiden mukaisesti.

Kunnanhallitus vastaa konsernipalvelujen järjestämisestä kunnassa (yleishallinto, hallintopalvelut, talouspalvelut, henkilöstöpalvelut sekä työllistäminen). Lisäksi kunnanhallitus vastaa elinkeino- ja pelastuspalvelujen tuottamisesta ja ostamisesta.

Toimielimen johtamisen kokonaisvastuu

kunnanjohtaja Tanja Matikainen

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Käyttötalous

	TP 2015	Alkuperäinen n TA 2016	TA- muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
KUNNANHALLITUS						
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntitulot	387 010	381 015		381 015	382 258,11	1 243
Maksutulot	1 406					0
Tuet ja avustukset	541 414	683 960		683 960	766 971,75	83 012
Muut toimintatulot	472 339	450 000		450 000	277 985,13	-172 015
Toimintatulot	1 402 169	1 514 975		1 514 975	1 427 214,99	-87 760
<i>josta sisäiset</i>	<i>384 807</i>	<i>374 215</i>		<i>374 215</i>	<i>359 298,22</i>	<i>-14 917</i>
Henkilöstömenot	2 771 382	2 751 457		2 751 457	2 476 686,41	-274 770
Palvelujen ostot	4 036 153	4 373 995	17 000	4 390 995	4 224 257,63	-166 737
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	137 465	94 122		94 122	123 994,63	29 873
Avustukset	722 825	836 400		836 400	668 382,63	-168 017
Muut toimintamenot	362 226	259 160		259 160	226 835,34	-32 324
Toimintamenot	8 030 052	8 315 133	17 000	8 332 133	7 720 156,64	-611 977
<i>josta sisäiset</i>	<i>610 997</i>	<i>732 588</i>		<i>732 588</i>	<i>683 858,13</i>	<i>-48 730</i>
Toimintakate (netto)	-6 627 883	-6 800 158	-17 000	-6 817 158	-6 292 941,65	524 217
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	12 787	-18 620	0	-18 620	-12 769,68	5 850
Korko sitoutuneelle pääomalle	-3 244	-2 268	0	-2 268	-2 257,00	11
Muut laskennalliset kustannukset	2 011 385	2 131 714	0	2 131 714	1 820 126,26	-311 588
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-4 606 954	-4 689 332	-17 000	-4 706 332	-4 487 842,07	218 490

Toiminnan kuvaus

Konsernipalvelut vastaavat yleishallinnon tulosalueella hallinnon järjestämisestä (valtuusto ja kunnanhallitus), viestinnästä ja markkinoinnista sekä keskitetyistä kuljetuspalveluista ja joukkoliikennepalvelujen järjestämisestä.

Joukkoliikennelain mukaisena viranomaisena toimii Hämeenlinnan kaupunki ja luottamustoimieli-
menä yhdyskuntalautakunnan alainen joukkoliikennejaosto.

Tulosalueen kokonaisvastuu talous- ja hallintojohtaja Jenni Jokela

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Strategiset tavoitteet

Vaikuttavuus ja palvelukyky

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Helposti saavutettavat kuntalaisen palvelut	Joukkoliikenteen palvelutasomäärittelyn mukaisen joukkoliikenteen toteutus	Matkustajamäärä euroa/ostettu km	Kuntalaisia aiempaa houkottelevampi joukkoliikenne.	Waltti-matkakortin käyttöönotto ja uuden lippujärjestelmän myötä uusien asiakkaiden saaminen joukkoliikenteen vakiokäyttäjiksi	Waltti-matkakortti on otettu käyttöön sekä koululaisliikenteessä että muille kuluttajille syksyn 2016 aikana. Joukkoliikenteen matkustajamäärät ovat kasvaneet edelliseen vuoteen verrattuna. Tarkan vertailumateriaalin saa kuitenkin vasta, kun Waltti ja sen raportointijärjestelmä on ollut pidempään käytössä.	4
Helposti saavutettavat kuntalaisen palvelut	Avoin, selkeä ja ajankohtainen viestintä päätöksenteosta sekä kunnan toimista ja palveluista.	Tyytyväisyys viestintään (verkkokyselyt)	Kuntalaisen on helpompi löytää tietoa päätöksenteosta.	Kokouskalenteri nettiin, somen ja netin aktiivinen käyttö viestinnässä.	Kokouskalenteri sekä pöytäkirjat ovat netissä. Viestintä ja uutisointi on aktiivista myös somekanavissa.	5

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Monipuolinen ja houkutteleva asuminen	Janakkala tunnetaan hyvien yhteyksien varrella olevana viihtyisänä asuinpaikkana, jossa tonttien hinnat ovat kohtuulliset.	Henkilöä/vuosi	Asukasmäärän kasvu 0,6 %	Jokavuotinen tonttimainoskampanja, asumisen sivuston uudistus nettitudistuksen yhteydessä.	Tonttimainoskampanja toteutettiin keväällä ja asumisen sivuston uudistus syksyllä nettitudistuksen yhteydessä.	5
Osallistumista edistävä, kattava yhdistysten ja yhteisöjen verkosto	Kuntalaiset osallistuvat aktiivisesti yhdistystoimintaan ja yhteisten asioiden hoitoon	Yhteistapahtumien määrä	Yhdistykset osallistuvat tapahtumien tuotantoon	Järjestetään tapahtumia yhdessä yhdistysten kanssa mm.150-vuotisjuhla	Yhdistykset ovat osallistuneet aktiivisesti 150-juhlavuoden tapahtumien tuottamiseen.	5
Helppo ja kattava sähköinen asiointi	Helppokäyttöinen ja kustannustehokas verkkopalvelu	Asiakastyytyväisyys verkkopalveluun	Verkkopalvelut ovat nykyistä käyttäjäystävällisemmät, haettu tieto löytyy helposti.	Uudet nettisivut julkaistaan	Uudet nettisivut julkaistiin marraskuussa.	5
Palautteen järjestelmällinen hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä	Kuntaan eri kanavia pitkin tulevaan palautteeseen reagoidaan nopeasti läpi organisaation, tieto kerätään ja hyödynnetään.	Vastausaika	Asiakaspalautteisiin vastataan kolmen työpäivän kuluessa. Koosteet käydään läpi toimialoitain puolivuositain ja hyödynnetään toiminnan kehittämisessä.	Uusi palautejärjestelmä nettisivuudistuksen yhteydessä.	Uusi palautekanava on otettu käyttöön marraskuussa verkkopalvelu-uudistuksen yhteydessä.	5

Prosessit ja rakenteet

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Selkeä, helposti johdettava organisaatorakenne	Luottamushenkilö- ja viranhaltijaorganisaatiot toimivat sekä asiakkaan että esimiehen kannalta tehokkaalla mahdollisella tavalla.		Uudet organisaatiomallivaihtoehdot ovat valmiina	Valmistellaan uusia organisaatiomalleja	Uusi malli on hyväksytty 1.6.2017 aloittavalle luottamushenkilöorganisaatiolle.	5

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Kunnan sijainnin hyödyntäminen osana metropolivyöhykettä	Kuntaimagon vahvistaminen		The Ilves yhdistetään Janakkalaan	Toteutetaan The Ilveksen ryydittämää kuntamarkkinointia. Ilves myös yritysten ja yhdistysten käyttöön.	Kuntamarkkinointia on toteutettu monipuolisesti Ilveksen kanssa. Yritykset ja yhdistykset eivät ole innostuneet Ilveksen käytöstä aivan odotetulla tavalla.	4

Talous ja resurssit

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Taloudellisesti vastuullinen päätöksenteko	Ymmärretään päätöksenteon vaikutukset talouteen ja resursseihin.	Vuosikate, vuosikate €/asukas, lainakanta, lainakanta €/asukas, tuloveroprosentti	Toteutetaan taloudellisesti vastuullista päätöksentekoa	Kustannus- sekä yritysvaikutusten arviointi sisältyy valmisteluun	Kustannusvaikutusten arviointia tehdään ta-pauskohtaisesti. Yritysvaikutusten arviointi on hyväksytty käyttöön otettavaksi, mutta käytännössä sitä ei ole toteutettu.	3
Luotettavaan ennakointiin perustuva suunnittelu	Kestävä kuntatalous	Vuosikate, vuosikate €/asukas, lainakanta, lainakanta €/asukas, tuloveroprosentti	Kestävä kuntatalous	Talousarvioprosessin käynnistäminen poliittisten linjausten kautta jo ennen kehityksen laatimista.	Toteutettu. Talousarviota 2017 on valmisteltu kunnanhallituksen linjat huomioiden.	4
Kustannustietoisuus ja tehokas resurssien käyttö	Toiminta perustuu strategian mukaisiin omistajapolitiittisiin linjauksiin.	Omistajaohjaukselta on annettu ja se on otettu huomioon	Uudet omistajapolitiittiset linjat on laadittu ja niitä noudatetaan päätöksenteossa	Omistajapolitiittisten linjausten laatiminen KL:N suosituksen mukaisesti	Ei ole aloitettu. KL:n uutta suositusta ei ole vielä julkaistu.	1

Käyttötalous

Yleishallinto	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA- muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntitulot	235 970	232 047		232 047	223 451	-8 596
Maksutulot	1 125					0
Tuet ja avustukset	155 270	112 360		112 360	141 128	28 768
Muut toimintatulot	442 469	450 000		450 000	273 941	-176 059
Toimintatulot	834 834	794 407		794 407	638 520	-155 887
<i>josta sisäiset</i>	219 941	230 847		230 847	210 992	-19 855
Henkilöstömenot	560 768	514 841		514 841	498 151	-16 690
Palvelujen ostot	1 048 683	1 162 203	17 000	1 179 203	1 050 724	-128 479
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	33 160	7 399		7 399	32 559	25 160
Avustukset	1 000				0	0
Muut toimintamenot	229 596	165 045		165 045	139 164	-25 881
Toimintamenot	1 873 206	1 849 487	17 000	1 866 487	1 720 598	-145 890
<i>josta sisäiset</i>	85 597	58 477		58 477	55 303	-3 173
Toimintakate (netto)	-1 038 372	-1 055 080	-17 000	-1 072 080	-1 082 078	-9 998
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset		-2 500	0	-2 500	0	2 500
Korko sitoutuneelle pääomalle	-1 660	-564	0	-564	-564	0
Muut laskennalliset kustannukset	-26 279	-25 315	0	-25 315	-24 279	1 036
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 066 311	-1 083 459	-17 000	-1 100 459	-1 106 921	-6 462

Olennaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Talous

Tuotot

- Tuet ja avustukset: Valtion avustusta on saatu joukkoliikenteeseen n. 141 000 €, joka on n. 29 000 euroa alkuperäistä arviota enemmän.
- Muut toimintatuotot: Omaisuuden myynnistä on saatu tuloja yhteensä n. 274 000 euroa, joka koostui ainoastaan tonttien myyntivoitoista. Muun omaisuuden myynnistä arvioitiin talousarviossa saatavan 200 000 €, joka ei toteutunut (0 €).
- Vuonna 2016 myytiin 9 tonttia, joista 7 ok-tonttia, yhteensä 13,0 ha. Lisäksi vuonna 2016 vuokrattiin 4 tonttia, joista 2 ok-tonttia, yhteensä 1,6 ha.

Toimintakulut

- Henkilöstömenot: jäi n. 16 000 € alle arvion johtuen kokouspalkkioiden alittumisesta. Kunnanhallitus kokoontui keväällä harvemmin kuin edellisenä vuonna.
- Palvelujen ostot: jäi n. 128 500 euroa alle arvioidun, joka johtuu pääosin joukkoliikenne- ja tassu-bussin kustannusten alittumisesta n. 96 000 €.

TULOSALUE

HALLINTOPALVELUT

Toiminnan kuvaus

Hallintopalvelut tuottaa kunnan keskitetyt toimisto- ja tukipalvelut; palvelutoimisto Lyyli, monistamo, postitus, toimistotarvikevarasto ja asiakirjahallinto.

Tulosalueen kokonaisvastuu

talous- ja hallintojohtaja Jenni Jokela

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Strategiset tavoitteet

Henkilöstö ja uudistuminen

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Osaamisen jakaminen yli organisaatorajojen	Tietotaito on koko kunnan käytössä.	Uusien tiedonohjaussuunnitelmien määrä	Hallintopalvelujen muuttuminen entistä vahvemmin kaikkia toimialoja palvelevaksi koko kunnan resurssiksi.	Tiedonohjaussuunnitelmien laadinta käynnistyy niillä toimialoilla, joilta em. suunnitelmat vielä puuttuvat.	Tiedonohjaussuunnitelmien laadinta jatkuu suunnitellusti.	4

Käyttötalous

	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA-muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
Hallintopalvelut						
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntitulot	145 090	145 368		145 368	136 602	-8 766
Maksutulot	281					0
Tuet ja avustukset					111	111
Muut toimintatulot	2 372					0
Toimintatulot	147 743	145 368		145 368	136 713	-8 655
<i>josta sisäiset</i>	<i>145 468</i>	<i>143 368</i>		<i>143 368</i>	<i>131 851</i>	<i>-11 517</i>
Henkilöstömenot	153 157	144 440		144 440	147 276	2 836
Palvelujen ostot	179 489	184 039		184 039	170 451	-13 588
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	75 756	63 354		63 354	71 230	7 876
Muut toimintamenot	57 472	57 063		57 063	57 202	139
Toimintamenot	465 873	448 895		448 895	446 159	-2 737
<i>josta sisäiset</i>	<i>106 144</i>	<i>106 356</i>		<i>106 356</i>	<i>87 692</i>	<i>-18 663</i>
Toimintakate (netto)	-318 130	-303 527		-303 527	-309 446	-5 918
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset		-3 333	0	-3 333	0	3 333
Korko sitoutuneelle pääomalle	-1 056	-1 248	0	-1 248	-1 248	0
Muut laskennalliset kustannukset	103 796	101 597	0	101 597	112 365	10 768
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-215 390	-206 511	0	-206 511	-198 328	8 183

TULOSALUE**TALOUSPALVELUT****Toiminnan kuvaus**

Talouspalveluiden tehtävänä on kunnan talouden hoidon johtaminen, kehittäminen ja valvonta. Myös verotuskustannukset sekä keskitetty atk kohdistuvat tälle tulosalueelle. Talouspalvelut (kirjanpito, reskontrat ja sähköinen laskunkierrätyspalvelu) ostetaan KuntaPro Oy:ltä.

Tulosalueen kokonaisvastuu

talous- ja hallintojohtaja Jenni Jokela

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:**Strategiset tavoitteet****Vaikuttavuus ja palvelukyky**

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Helppo ja kattava sähköinen asiointi	Kunnassa käytössä oleva asiointiympäristö on valtakunnallisen kehityksen mukaisella tasolla.		Sähköisten palvelujen kehittäminen ja käyttöönotto	Edesautetaan eri toimielinten sähköisten asiointin hankkeiden toteutumista. Pääpaino on hankkeilla, jotka palvelevat mahdollisimman laajasti kustannuksiin nähden.	Otettu käyttöön kuntalaisia palvelevia sähköisiä kanavia mm. Otakantaa.fi ja lausuntopalvelu.fi sekä osittain lupapiste.fi.	4

Käyttötalous

	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA-muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
Talouspalvelut						
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntitulot	600				5 633,31	5 633
Tuet ja avustukset	9 392					0
Muut toimintatulot	6 760				4 044,46	4 044
Toimintatulot	16 752				9 677,77	9 678
<i>josta sisäiset</i>	6 760				6 233,31	6 233
Henkilöstömenot	146 725	163 137		163 137	168 981,64	5 845
Palvelujen ostot	853 516	861 094		861 094	886 780,34	25 686
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	5 694	3 748		3 748	2 853,81	-894
Muut toimintamenot	7 717	7 368		7 368	9 487,72	2 119
Toimintamenot	1 013 652	1 035 348		1 035 348	1 068 103,48	32 756
<i>josta sisäiset</i>	10 077	11 110		11 110	9 221,74	-1 889
Toimintakate (netto)	-996 900	-1 035 348		-1 035 348	-1 058 425,71	-23 078
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	12 787	-12 787	0	-12 787	-12 769,68	17
Korko sitoutuneelle pääomalle	-312	-252	0	-252	-252,00	0
Muut laskennalliset kustannukset	579 734	617 653	0	617 653	631 714,90	14 062
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-404 691	-430 734	0	-430 734	-439 732,49	-8 999

Olennaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Talous

Toimintatuotot

- Muut toimintatuotot: sisäisiä tuottoja vyörytyseristä Janakkalan Vedeltä (sisältävät talouspalvelut, ICT).

Toimintakulut

- Palvelujen ostot: ylittyivät n. 25 000 eurolla (KuntaPro:n talouspalvelut). Ylitys johtuu pääosin myyntilaskujen laskutus- ja reskontrakuluista. Myyntilaskujen määrä kasvoi merkittävästi (18 %), joka johtui hoitajakäyntien laskutuksen aloittamisesta vuoden 2016 alusta. Tätä ei osattu ennakoida talousarvion laadintavaiheessa.

TULOSALUE**HENKILÖSTÖPALVELUT****Toiminnan kuvaus**

Henkilöstöpalvelut hoitavat kunnalle työnantajana kuuluvat henkilöstöasiat. Palkkalaskentapalvelut ostetaan KuntaPro Oy:ltä.

Tulosalueen kokonaisvastuu

henkilöstöjohtaja Maija Nivala

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen**Henkilöstö ja uudistuminen**

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Ennakoiva ja muutostilanteet hyödynnettävä henkilöstösuunnittelu	Kuukausittaisen henkilöstöraporttien hyödyntäminen resursoinnin ja työhyvinvoinnin näkökulmasta vakiintuneena käytäntönä läpi organisaation.		Henkilöstöraportoinnin ja henkilöstön kehittämisen prosessien laajempi hyödyntäminen.	Kuukausittaisten henkilöstöraporttien hyödyntäminen resursoinnin ja työhyvinvoinnin näkökulmasta vakiintuneena käytäntönä läpi organisaation. Osaamiskartoituksen markkinointi esimiehille (erit. niille, joilla on tulossa useita eläköitymisiä lähitulevaisuudessa).	Kuukausittaista henkilöstöraportointia on kehitetty ottamalla henkilöstöhallinnossa käyttöön Kuntarin Henkilöstö-moduuli, jonka käyttöä tullaan laajentamaan. Etenkin sairaspöissaolojen raportointia toimialoille on lisätty. Osaamiskartoitusta ei ole jatkettu. Tätä ei koeta keskeisimpänä tavoitteena tällä hetkellä.	3

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Innovatiivisuuteen ja kehittymiseen motivoiva johtaminen	100% esimiestä saanut perehdytystä esimiestyön perusasioihin. Esimiestyö tehokkaasti koordinoitua ja tuettua henkilöstöhallinnon taholta.		Esimiestyön tehokas tukeminen eri kanavia hyödynnäen.	Vähintään neljä ajankohtaisiin henkilöstöasioihin puretuvaa esimiesiltapäivää järjestetään vuonna 2016. Esimiesten tiedottaminen koulutusmahdollisuuksista ja tärkeistä esimiestyöhön vaikuttavista asioista. Selkeitä toimenpiteitä vaativissa tilanteissa henkilöstöpalveluiden kontaktointi ko. organisaatioon. Esimiestyö tehokkaasti koordinoitua ja tuettua henkilöstöhallinnon taholta.	Esimiesiltapäivät toteutuivat koko vuoden osalta suunnitellusti. Esimiehiltä on kerätty toiveita aiheiksi, ja näitä aihealueita on pyritty käsittelemään esimiesiltapäivissä. Kehityskeskusteluiden pitämiseen kiinnitettiin loppuvuonna erityistä huomiota. Laajemmat esimieskoulutukset on suunniteltu vuodelle 2017.	3
Turvallinen ja arvostava työilmapiiiri	100% paikallisista sopimuksista tarkistettu tai päivitetty, jatkuva tiedottaminen ja keskustelu pääluottamusmiesten kanssa henkilöstön työsuhteisiin vaikuttavista asioista.		Suunnitelmien mukaan toimiva yhteistyö. Rakentava yhteydenpito työnantajan edustajien ja henkilöstön edustajien välillä.	Yhteistoiminnan jatkuva toteuttaminen ruohonjuuritasolla. Pääluottamusmieskokoukset 6 kertaa vuodessa YHRY:n neijän kokouksen lisäksi. Työhyvinvointiasioiden seuranta 3-4 krt vuodessa työsuojelujaoksen yhteydessä, jolloin mukana on henkilöstöjohtaja. Esimiesten jatkuva konsultointi työhyvinvointiin ja työjohtamiseen liittyvissä seikoissa.	YHRY:n ja pääluottamusmiesten kokoukset ovat toteutuneet suunnitellusti vuonna 2016. Henkilöstöjohtaja on osallistunut työsuojelujaoksen sekä Virkun kokouksiin. Työhyvinvointisuunnitelma on lähes valmis. Paikalliset sopimukset on suunniteltu tarkistettavan kevään 2017 aikana.	3

Käyttötalous

	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA- muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
Henkilöstöpalvelut						
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntitulot					10 222	10 222
Tuet ja avustukset	113 735	191 600		191 600	202 087	10 487
Muut toimintatulot	20 703					0
Toimintatulot	134 438	191 600		191 600	212 309	20 709
<i>josta sisäiset</i>	<i>12 637</i>				<i>10 222</i>	<i>10 222</i>
Henkilöstömenot	658 469	687 582		687 582	412 304	-275 278
Palvelujen ostot	797 230	907 282		907 282	908 821	1 539
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	22 302	19 621		19 621	17 052	-2 569
Avustukset	3 825	21 000		21 000	9 342	-11 658
Muut toimintamenot	28 459	28 684		28 684	20 782	-7 902
Toimintamenot	1 510 286	1 664 168		1 664 168	1 368 300	-295 868
<i>josta sisäiset</i>	<i>400 353</i>	<i>547 038</i>		<i>547 038</i>	<i>522 858</i>	<i>-24 180</i>
Toimintakate (netto)	-1 375 849	-1 472 568		-1 472 568	-1 155 992	316 577
Laskennalliset kustannukset						
Korko sitoutuneelle pääomalle	-216	-204	0	-204	-193	11
Muut laskennalliset kustannukset	1 376 060	1 460 327	0	1 460 327	1 122 837	-337 490
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-5	-12 445	0	-12 445	-33 348	-20 902

Olenneiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Talous

Toimintatuotot:

- Myyntituottoja on saatu 10 222 €. Kyseessä on Janakkalan Veden osuus henkilöstöhallinnon kuluista. Tätä ei oltu budjetoitu talousarvioon.
- Muut toimintatuotot ovat ylittyneet 10 487 €. Tämä johtuu siitä, että Kelan korvauksia työterveyshuollosta on saatu arvioitua enemmän.

Toimintakulut:

- Henkilöstömenot ovat alittuneet 275 278 €. Syynä alittumiseen on KuEL-eläkemenoperusteisten maksujen ennakoitua pienempi toteutuminen (alitus 218 000 €). Lisäksi muut henkilöstökulut ovat alittuneet 57 000 euroa €. Syynä tähän on ollut henkilöstöjohtajan vaihtumisesta aiheutunut säästö. Lisäksi työkykyä tukevasta ohjelmasta aiheutunut kustannus jäi arvioitua alhaisemmaksi.
- Avustukset: talousarviossa avustukset tiliryhmään budjetoidaan avustuksia (mm. Virkun toimintaan 18 000 €). Avustusten käyttö kirjataan kuitenkin käytön mukaan sille tiliryhmälle mihin kulu kuuluu.

TULOSALUE**TYÖLLISTÄMINEN****Toiminnan kuvaus**

Henkilöstöpalvelut koordinoivat keskitetysti kunnan työllistämistä. Tulosalueella hoidetaan sekä valtion tukema että kunnan oma työllistäminen.

Tulosalueen kokonaisvastuu

henkilöstöjohtaja Maija Nivala

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:**Strategiset tavoitteet****Talous ja resurssit**

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Aktiivinen työllisyyden hoito	Kunnan työllistämistoimenpiteet muodostavat yhtenäisen vaikuttavuudeltaan tehokkaan kokonaisuuden. Henkilöstöhallinnon työllistämistoimet nivoutuvat kunnan muihin työllistämistoimenpiteisiin.		Työllistettävien henkilöiden tarkoituksenmukainen sijoittaminen mahdollisimman tuloksekkaasti. Työllistämissetelit on käytetty 100 %:sesti	Kunta työllistää vähintään 80 henkilöä ja työllisyysseteleitä käytetään ainakin 2/3 korotetusta määrärahasta.	Vuoden 2016 aikana Janakkalan kunta työllisti 84 työllistettyä. Uusia työllisyysseteleitä myönnettiin joulukuun loppuun mennessä 12 kpl, työllisyyssetelien määrärahasta käytettiin 34 % .	3

Käyttötalous

	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA- muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
Työllistäminen						
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntitulot	5 350	3 600		3 600	6 350	2 750
Tuet ja avustukset	263 017	380 000		380 000	423 646	43 646
Toimintatulot	268 367	383 600		383 600	429 996	46 396
Henkilöstömenot	1 220 320	1 205 408		1 205 408	1 211 901	6 493
Palvelujen ostot	38 548	17 760		17 760	24 765	7 005
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	317				52	52
Avustukset	717 999	815 400		815 400	659 041	-156 359
Muut toimintamenot	4 054	1 000		1 000	200	-800
Toimintamenot	1 981 239	2 039 568		2 039 568	1 895 958	-143 610
<i>josta sisäiset</i>					20	20
Toimintakate (netto)	-1 712 871	-1 655 968		-1 655 968	-1 465 963	190 005
Laskennalliset kustannukset						
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-14 313	-14 169	0	-14 169	-14 431	-262
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 727 184	-1 670 137	0	-1 670 137	-1 480 394	189 744

Olellaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Toimintatuotot:

- Tuet ja avustukset ovat ylittyneet 43 646 €. Ylitys johtuu arvioitua suuremmasta palkkatuki-prosentista osalla työllistetyistä.

Toimintakulut:

- Palvelujen ostot ovat ylittyneet 7 005 € johtuen Työn paikka hankkeen päättymisestä johtuneesta viimeisestä maksuosuudesta, joka tuli vasta vuoden 2016 puolella.
- Avustukset ovat alittuneet 156 359 € johtuen siitä, että työmarkkinatuen kuntaosuus alittui 78 500 € arvioidusta sekä työllisyyssetelin käyttö oli arvioitua pienempää.

Työllisyysseteleitä myönnettiin 12 kappaletta.

Janakkalan kunta työllisti yhteensä 84 työllistettyä vuoden 2016 aikana.

TULOSALUE**ELINKEINOPALVELUT****Toiminnan kuvaus**

Pelastuslain 4 luvun 29 §:n mukaan alueen pelastustoimi päättää palvelutasosta kuntia kuultuaan. Päätöksessä on selvitettävä alueella esiintyvät uhat, arvioitava niistä aiheutuvat riskit, määriteltävä toiminnan tavoitteet ja käytettävät voimavarat sekä palvelut ja niiden taso. Palvelutasopäätökseen tulee myös sisältyä suunnitelma palvelutason kehittamisestä. Pelastustoimen palvelut ostetaan Kanta-Hämeen Pelastuslaitokselta. Päättävänä toimielimenä toimii Hämeenlinnan kaupungin hallinnossa pelastuslautakunta.

Tulosalueen kokonaisvastuu

kunnanjohtaja Tanja Matikainen

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:**Strategiset tavoitteet****Vaikuttavuus ja palvelukyky**

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Helposti saatavutettavat kuntalaisen palvelut	Kuntalaiset löytävät helposti yritysten, yhdistysten ja kunnan palvelut		Kuntalaiset löytävät helposti alueen yritysten tiedot ja käyttävät paikallisia palveluita.	Toteutetaan uudistettu, vetovoimaisempi palveluhakemisto. Netin palveluhakemisto uudistuu.	Netin palveluhakemisto on uudistettu marraskuussa verkkopalvelu-uudistuksen yhteydessä. Painettu palveluhakemisto on myös uudistettu syksyllä 2016 ja se julkaistiin helmikuussa 2017.	5

Prosessit ja rakenteet

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Palvelutuotannon yhteistyökuntien, yritysten ja yhdistysten kanssa	Kunnan elinkeinotoiminnan vahvistaminen ja asiakkaiden valinnan vapauden lisääntyminen	Käytössä olevien setelilajien määrä	Palveluseteli on käytössä	Tuetaan toimialoja palveluseteli-hankkeiden käyttöönotossa.	Sopimus sähköisestä järjestelmästä palvelusetelitoimintaa varten hyväksyttiin kunnanhallituksessa 25.1.2016. Kunnalla on ollut vuonna 2016 käytössä kaksi palveluseteliä.	5
Kunnan sijainnin hyödyntäminen osana metropolivyöhykettä	Elinkeinoaluiden profilointi	Yritystonttien myynti, kpl	Uusia yrityksiä sijoittuu kuntaan	Markkinointikampanja Rastikankaan uusista tonteista ja muista toimitiloista	Elinvoimapäällikkö on aloittanut työnsä. Printtiesite ilmestyi toukokuussa 2016. Käynnistetty Rastikangas-Moreeni markkinointiyhteistyö Hämeenlinnan kanssa.	4

Käyttötalous

	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA-muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
Elinkeinopalvelut						
Tuloarviot ja määrärahat						
Muut toimintatulot	34					0
Toimintatulot	34					0
Henkilöstömenot	708	50		50	3	-47
Palvelujen ostot	57 462	128 517		128 517	96 756	-31 761
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	235	0		0	15	15
Muut toimintamenot	34 929	0		0		0
Toimintamenot	93 334	128 567		128 567	96 774	-31 793
josta sisäiset		507		507		-507
Toimintakate (netto)	-93 300	-128 567		-128 567	-96 774	31 793
Laskennalliset kustannukset						
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-574	-844	0	-844	-342	502
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-93 874	-129 411	0	-129 411	-97 116	32 295

Olellaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Talous

Toimintakulut

- Palvelujen ostot: alittuivat n. 32 000 eurolla, joka johtuu hankkeisiin varattujen määrärahojen (14 500 €) sekä asiantuntija- ja muiden palvelujen alittumisesta (16 000 €)

Toiminnan kuvaus

Pelastuslain 4 luvun 29 §:n mukaan alueen pelastustoimi päättää palvelutasosta kuntia kuultuaan. Päätöksessä on selvitettävä alueella esiintyvät uhat, arvioitava niistä aiheutuvat riskit, määriteltävä toiminnan tavoitteet ja käytettävät voimavarat sekä palvelut ja niiden taso. Palvelutasopäätökseen tulee myös sisältyä suunnitelma palvelutason kehittämisestä. Pelastustoimen palvelut ostetaan Kanta-Hämeen Pelastuslaitokselta. Päättävänä toimielimenä toimii Hämeenlinnan kaupungin hallinnossa pelastuslautakunta.

Tulosalueen kokonaisvastuu

kunnanjohtaja Tanja Matikainen

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Käyttötalous

	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA- muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
Pelastuslaitos						
Tuloarviot ja määrärahat						
Henkilöstömenot	31 235	36 000		36 000	38 071	2 071
Palvelujen ostot	1 061 226	1 113 100		1 113 100	1 085 961	-27 139
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					233	233
Toimintamenot	1 092 461	1 149 100		1 149 100	1 124 265	-24 835
josta sisäiset	8 826	9 100		9 100	8 763	-337
Toimintakate (netto)	-1 092 461	-1 149 100		-1 149 100	-1 124 265	24 835
Laskennalliset kustannukset						
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-7 038	-7 535	0	-7 535	-7 739	-204
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 099 499	-1 156 635	0	-1 156 635	-1 132 003	24 632

Olennaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Talous

Toimintakulut

- Palvelujen ostot: Kanta-Hämeen Aluepelastuslaitoksen maksuosuus jäi n. 27 000 € alle alkuperäisen arvion.

MAASEUTULAUTAKUNTA

Toiminnan kuvaus

Maaseutulautakunnan keskeisin tehtävä on suorittaa kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtävät Hattulan, Hausjärven, Hämeenlinnan, Janakkalan, Lopen ja Riihimäen alueelle. Tehtävät käsittävät mm. maatilojen EU- ja kansallisten tukien käsittelyn eri työvaiheineen, hukkakauran torjunnan valvontaja ja neuvontaa, maatalouden varautumisen poikkeusoloihin jne.

Muita maaseutulautakunnan toimintasektoreita ovat Janakkalan osalta yksityisteiden kunnossapito- ja perusparannusavustusten käsittely sekä kylätoimintaan ja maaseudun kehittämiseen liittyvät asiat. Edellisten tehtävien lisäksi vuoden 2015 alusta maaseutulautakunnan tehtäviksi siirrettiin kunnan omistamien viljelysmaiden vuokraustoiminta.

Toimielimen ja tulosalueiden maaseutu- ja kyläpalvelut sekä maaseutupalveluyksikkö johtamisen kokonaisvastuu on maaseutupäällikkö Ari Uotilalla.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Käyttötalous

	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA- muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
MAASEUTULAUTAKUNTA						
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntitulot	466 323	472 230		472 230	444 681	-27 549
Muut toimintatulot	66 205	60 000		60 000	79 207	19 207
Toimintatulot	532 528	532 230		532 230	523 888	-8 342
<i>josta sisäiset</i>	98 314	95 227		95 227	85 495	-9 732
Henkilöstömenot	393 633	396 709		396 709	402 336	5 627
Palvelujen ostot	137 103	147 133		147 133	115 684	-31 450
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	5 441	15 272		15 272	4 718	-10 553
Avustukset	89 850	138 840		138 840	138 600	-240
Muut toimintamenot	22 025	23 402		23 402	22 926	-476
Toimintamenot	648 052	721 355		721 355	684 264	-37 092
<i>josta sisäiset</i>	122 151	120 652		120 652	111 360	-9 292
Toimintakate (netto)	-115 524	-189 126		-189 126	-160 376	28 750
Laskennalliset kustannukset						
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-18 354	-18 038	0	-18 038	-18 473	-435
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-133 878	-207 164	0	-207 164	-178 849	28 315

TULOSALUE**MAASEUTU- JA KYLÄPALVELUT****Toiminnan kuvaus**

Maaseutu- ja kyläpalvelut pitävät sisällään Janakkalan yksityisteiden kunnossapito- ja perusparannusavustusten määrärahat ja avustusten käsittely sekä kylätoimintaan ja maaseudun kehittämiseen liittyvät asiat. Edellisten tehtävien lisäksi vuoden 2015 alusta maaseutulautakunnan tehtäviksi siirrettiin kunnan omistamien viljelysmaiden vuokraustoiminta.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen**Strategiset tavoitteet****Vaikuttavuus ja palvelukyky**

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Monipuolinen ja houkutteleva asuminen.	Edistetään haja-asutusalueiden pysyvän asutuksen käyttämien yksityisteiden liikkennöitävyyttä.	Kunnossapitoavustusten maksusaika.	Kunnossapitoavustusten maksatus alkaa viimeistään 1.5.2016.	Avustetaan yksityisteiden kunnossapitoa ja perusparannusta.	Kunnossapitoavustukset maksettu huhtikuun lopussa.	5
Osallistumista edistävä, kattava yhdistysten ja yhteisöjen verkosto.	Janakkalan kyläyhdistysten yhteistoiminnan edistäminen.	Edistämiseen käytetty työaika.	Käytetty työaika vähintään 1-2 kk:n työpanos.	Maataloustoimisto käyttää merkittävästi työaika kyla yhdistysten yhteistoimintaan ja kylätoiminnan edistämiseen.	Käytetty työaika ollut n. 1 kk.	5

Suoritetilaustaulukko

Tuotteiden määrä sekä yksikköhinta- ja laatu tiedot	TP 2014	TP 2015	TA 2016	Toteutuma	Tot %	Poikkeama
Maaseutu- ja kyläpalvelut						
Yksityisteiden avustus						
Tuettavaa yksityistietä, km	275	272	275	274	100	-1
Avustus €/kilometri	314	317	493	494	100	1

Käyttötalous

	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA- muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
Maaseutu- ja kyläpalvelut						
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntitulot	13 401	8 800		8 800	9 365	565
Muut toimintatulot	66 205	60 000		60 000	79 207	19 207
Toimintatulot	79 606	68 800		68 800	88 572	19 772
<i>josta sisäiset</i>	3 385	1 500		1 500	2 998	1 498
Henkilöstömenot	14 598	16 100		16 100	15 424	-676
Palvelujen ostot	101 362	100 926		100 926	88 581	-12 345
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3 581	5 287		5 287	1 711	-3 576
Avustukset	89 302	138 840		138 840	138 600	-240
Muut toimintamenot	11 019	11 651		11 651	11 399	-252
Toimintamenot	219 862	272 804		272 804	255 716	-17 088
<i>josta sisäiset</i>	106 877	106 373		106 373	94 866	-11 507
Toimintakate (netto)	-140 256	-204 004		-204 004	-167 143	36 861
Laskennalliset kustannukset						
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-2 753	-3 061	0	-3 061	-3 403	-342
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-143 009	-207 065	0	-207 065	-170 547	36 518

Olellaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Talous

Toimintatulot:

- Muut toimintatulot: ylitystä talousarvioon verrattuna n. 19.200 €. Ylitys johtuu pääosin viljelysmaiden vuokratulojen ennakoitua paremmasta hintatasosta.

Toimintamenot:

Palvelujen ostot: alittuivat n. 12.300 € talousarvioon verrattuna, koska sisäisen palvelun osto (15.569,06 €) Maaseutupalveluyksiköstä ei ole toteutunut.

Toiminnan kuvaus

Maaseutupalveluyksikkö Häme vastaa lakisääteisten maaseutuhallinnon palvelujen tuotannosta koko Riihimäen sekä Hämeenlinnan seuduilla siten, että syntyneet kustannukset jaetaan alueen kunnille palvelun tarpeen laajuutta kuvaavilla mittareilla. Yksikkö voi tämän lisäksi myydä alueen kunnille lisäpalveluja, maaseutuhallinnon ei-lakisääteisiin tehtäviin, kuten mm. Janakkala ostaa palvelua hallinnollisiin tehtäviin, yksityistieasioihin ja maaseudun kehittämisen tehtäviin.

Maaseutupalveluyksikön toiminta on hajautettu toiminta-alueen kuntiin, mutta päätoimipaikka on Janakkalassa, josta myös yksikön toimintaa ohjataan.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Strategiset tavoitteet

Vaikuttavuus ja palvelukyky

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Helppo ja kattava sähköinen asiointi	Noin 75 % hakemuksista tulisi sähköisesti.	Sähköisesti tulleiden hakemusten määrä.	Noin 90 % hakemuksista tulee sähköisesti.	Sähköisen hakemisen markkinointi.	Sähköisiä hakemuksia tuli 90 % hakemuksista.	5

Suoritetilaustaulukko

Tuotteiden määrä sekä yksikköhinta- ja laatutiedot	TP 2014	TP 2015	TA 2016	Toteutuma	Tot %	Poikkeama
Maaseutupalveluyksikkö						
Tuenhakijat, kpl	1 423	1 335	1 335	1 298	97	-37
Peltolohkoja, kpl	20 917	21 482	21 517	21 591	100	74
Peltoa, hehtaaria	67 800	68 048	68 293	68 606	100	313
Maksetut tuet, €	44 736 470		38 000 000	45 826 886	121	7 826 886
Tukipäätökset, kpl	9 366		6 500	9 606	148	3 106
Hallintokulut €/tuenhakija	320		347	342	99	-5
Hallintokulut €/peltohehtaari	7		7,0	6	92	-1
Hallintokulut %:a maksetuista tuista	1,02		1,22	0,97	80	-0,25
Hallintokulut €/tukipäätös	49		71	46	65	-25

Käyttötalous

	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA- muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
Maaseutupalveluyksikkö						
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntitulot	452 921	463 430		463 430	435 316	-28 114
Toimintatulot	452 921	463 430		463 430	435 316	-28 114
<i>josta sisäiset</i>	94 929	93 727		93 727	82 497	-11 230
Henkilöstömenot	379 035	380 608		380 608	386 912	6 303
Palvelujen ostot	35 741	46 207		46 207	27 102	-19 105
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 861	9 985		9 985	3 007	-6 977
Avustukset	548					0
Muut toimintamenot	11 005	11 751		11 751	11 527	-224
Toimintamenot	428 189	448 551		448 551	428 548	-20 003
<i>josta sisäiset</i>	15 275	14 279		14 279	16 494	2 215
Toimintakate (netto)	24 732	14 879		14 879	6 768	-8 111
Laskennalliset kustannukset						
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-15 601	-14 977	0	-14 977	-15 070	-93
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	9 131	-98	0	-98	-8 302	-8 204

Olennaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Talous

Toimintatulot:

Myyntitulot: ylitystä talousarvioon verrattuna n. 28.000 €. Sisäisen palvelun myynti (15.569,06 €) Maaseutu- ja kyläasiain hallintoon ei ole toteutunut sekä lisäksi ko. vuodelle on tullut vuoden 2015 kuntaennakoiden palautusta 17.092,56 €.

-

Toimintamenot:

Palvelujen ostot: alittuivat n. 19.000 € talousarvioon verrattuna, koska palvelun oston tarve on ollut ennakoitua pienempi sekä palvelun oston laskutus ei ole jakautunut täysin kalenteri-vuosin.

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Toiminnan kuvaus

Ympäristölautakunta ja tulosalue ympäristöpalvelut vastaa kunnan velvoitteeksi lainsäädännöllä osoitetuista rakennusvalvontaviranomaisen, ympäristönsuojeluviranomaisen sekä maa-aineslupa- ja valvontaviranomaisen tehtävistä.

Lautakunta pyrkii omalta osaltaan edistämään kestävästä kehitystä sekä turvaamaan turvallisen, terveellisen ja ekologisesti kestävästä rakennetun- ja luonnonympäristön asukkailleen. Tavoitteena on laadukas, joustava ja kustannustehokas asiakaspalvelu.

Toimielimen ja tulosalueen johtamisen kokonaisvastuu on ympäristöpäällikkö Heikki Tammisella.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Käyttötalous

	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA- muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA						
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntitulot					560	560
Maksutulot	242 433	196 400		196 400	201 091	4 691
Tuet ja avustukset	-185					0
Toimintatulot	242 248	196 400		196 400	201 651	5 251
<i>josta sisäiset</i>	<i>-5 118</i>				560	560
Valmistus omaan käyttöön	8 171				200	200
Henkilöstömenot	301 184	296 657		296 657	292 558	-4 099
Palvelujen ostot	338 421	377 058		377 058	323 798	-53 260
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	4 523	4 904		4 904	7 327	2 423
Avustukset	1 600	1 000		1 000	900	-100
Muut toimintamenot	12 767	11 647		11 647	13 290	1 643
Toimintamenot	658 495	691 266		691 266	637 874	-53 392
<i>josta sisäiset</i>	<i>32 082</i>	<i>31 864</i>		<i>31 864</i>	<i>29 317</i>	<i>-2 547</i>
Toimintakate (netto)	-408 076	-494 866		-494 866	-436 022	58 844
Laskennalliset kustannukset						
Korko sitoutuneelle pääomalle	-408	-384	0	-384	-384	0
Muut laskennalliset kustannukset	-12 457	-14 582	0	-14 582	-10 458	4 124
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-420 941	-509 832	0	-509 832	-446 864	62 968

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Strategiset tavoitteet

Vaikuttavuus ja palvelukyky

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Osallistumista edistävää, kattava yhdistysten ja yhteisöjen verkosto	Ympäristönsuojelussa, ympäristön tilan seurannassa ja kunnossuotuksessa on hyvä kunnan, kuntalaisten, yhdistysten ja yhteisöjen verkosto	Mukana olevien tahojen ja toimenpiteiden määrä.	Keskeisien yhteistyötahojen, kuten Vanaja-keskus, Janakkalan Luonto ja Ympäristö, vesien-suojeluyhdistykset, osakaskunnat jne. kesken toimiva yhteistyö.	Osallistuminen Vanajavesikeskuksen toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen, Laurinmäen hoito ja kehittäminen, Suurisuoan polun ylläpito, Tervakosken luontopolun ja lintutornin toteutus.	Yhteistyö on toimivaa. Laurinmäen opastus valmistuu keväällä 2017. Tervakosken lintutorni rakennetaan 2017 aikana.	4
Helppo ja kattava sähköinen asiointi	Uusi tietojärjestelmä käytössä ja sähköinen asiointi lisääntyy, yhteistyössä Hämeenlinnan kaupungin rakennusvalvonnan kanssa	Sähköisen asioinnin määrä.	Tietojärjestelmäselvitys Hämeenlinnan ja Hattulan kanssa.	Yhteistyössä Hämeenlinnan kaupungin kanssa osana palvelurakenneselvitystä selvitetään rakennusvalvonnan tietojärjestelmän uusimista, ja siihen liittyen sähköisen asioinnin mahdollisuuksia.	Tietojärjestelmän muutos toteutettu.	4

Prosessit ja rakenteet

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Palvelutuotannon yhteistyö kuntien, yritysten ja yhdistysten kanssa	Oma palvelutuotanto vahva ja osaava, kuitenkin yhteistyöhakuinen. Seurataan lainsäädännön kehitystä ja tarvittaessa varaudutaan kiinteämpään yhteistyöhön	Yhteistyön määrä ja laatu.	Erityisesti jätehuollon alueellinen yhteistyö Kolmenkierron / Kiertokapulan alueella toimivaa. Rakennusvalvonnan osalta valtion toimet ratkaisevia.	Aktiivinen yhteydenpito kuntiin, Kolmenkiertoon ja Kiertokapulaan (jätehuoltomääräykset, täydentävä keräys, kuljetusjärjestelmä, valvonta).	Yhteistyö toimivaa. Janakkalan päätös jätteenkuljetuksen järjestämisestä kunnan toimesa edellyttää resurssointia. Asia järjestämittä.	3

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Ennaltaehkäisevä toiminta	Lupa- ja valvontamenetellyllä pystytään ennakolta ohjaamaan hyvään rakentamiseen ja ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseen.	Lupa- ja valvontatoiminnan suoritukset.	Suunnitelmallisen valvonnan lisääminen ympäristönsuojelussa.	Valvontasuunnitelman laadinta, toteuttaminen, valvontataksa.	Laadittu, käytössä.	4
Ympäristön tilan paranemiseen johtava toiminta	Ympäristön eri osa-alueilla tapahtuu myönteistä kehitystä.	Ympäristön tilaa kuvaavat mittarit (vedet, CO2 päästöt).	Ympäristön eri osa-alueilla tapahtuu myönteistä kehitystä.	Lupa- ja valvontamenettelyn, vesiensuojelun, pohjavedensuojelun, ilmansuojelun, meluntorjunnan, luonnon-suojelun, jätehuollon, energi-ansäästön, bio-energian ym. käytännön toimet.	Jatkuva prosessi.	4

Talous ja resurssit

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Kustannustietoisuus ja tehokas resurssien käyttö	Nettokustannukset eivät kasva.	Kustannuskehitys, henkilöstömäärä, suoritteet.	Nettokustannukset eivät kasva.	Talousarvion noudattaminen, priorisoimalla tehtäviä varmistetaan toiminnan laatu.	Toteutunut. Ulkoiset tulot huomattavat	5

Suoritetilaustaulukko

Tuotteiden määrä sekä yksikköhinta- ja laatutiedot	TP 2014	TP 2015	TA 2016	Toteutuma	Tot-%	Poikkeama
Rakennusvalvonta						
Rakennusluvat yhteensä	162	180	180	185	103	5
- Näistä asuinrakennuksia	22	20	20	27	135	7
Korjausavustukset, kpl	7	10	10	3	30	-7
Terveysvalvonta						
Tarkastuskäynnit ja näytteenotot	546					
Tehdyt päätökset	22					
Eläinlääkintäpalvelut						
Eläinlääkärin sairaskäynnit	670					
Eläinsuojien tarkastukset	28					
Ympäristönsuojelu						
Ympäristöluvat	4	13	4	8	200	4
Maa-ainesluvat	4	2	3	5	167	2
Suunnitelmallinen valvonta		26	15	15		
Maa-ainesvalvonta			15	15	100	0

Käyttötalous

	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA- muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
Ympäristöpalvelut						
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntitulot					560	560
Maksutulot	242 433	196 400		196 400	201 091	4 691
Tuet ja avustukset	-185					0
Toimintatulot	242 248	196 400		196 400	201 651	5 251
<i>josta sisäiset</i>	-5 118				560	560
Valmistus omaan käyttöön	8 171				200	200
Henkilöstömenot	301 184	296 657		296 657	292 558	-4 099
Palvelujen ostot	338 421	377 058		377 058	323 798	-53 260
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	4 523	4 904		4 904	7 327	2 423
Avustukset	1 600	1 000		1 000	900	-100
Muut toimintamenot	12 767	11 647		11 647	13 290	1 643
Toimintamenot	658 495	691 266		691 266	637 874	-53 392
<i>josta sisäiset</i>	32 082	31 864		31 864	29 317	-2 547
Toimintakate (netto)	-408 076	-494 866		-494 866	-436 022	58 844
Laskennalliset kustannukset						
Korko sitoutuneelle pääomalle	-408	-384	0	-384	-384	0
Muut laskennalliset kustannukset	-12 457	-14 582	0	-14 582	-10 458	4 124
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-420 941	-509 832	0	-509 832	-446 864	62 968

Olennaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Toiminta

Jätteenkuljetusjärjestelmän muutos ei ole käynnistynyt.

Talous

Toimintamenot:

- Palvelujen ostot: alittuivat n. 53.200 € talousarvioon verrattuna. Tämä johtui mm. Riihimäen seudun terveyskeskuksen kuntayhtymän n. 20 000 euroa arvioitua pienemmästä laskutuksesta (syynä pääosin suoritemäärän aleneminen). Lisäksi ICT palveluihin on kulunut n. 20 000 euroa ennakoitua vähemmän. Myös asiantuntijapalveluissa on n. 11 000 euron säästö, sillä erityisiä ympäristöselvityksiä ei ollut vuonna 2016 tarpeen käynnistää.

TEKNINEN LAUTAKUNTA

TOIMIELIN

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Toiminnan kuvaus

Tekniset palvelut vastaavat yhdyskuntarakenteen suunnittelusta ja ohjauksesta, kunnan omaisuuden ylläpidosta ja hoidosta, katujen, puistojen ja yleisten alueiden ylläpidosta, ateria- ja puhtauspalveluista sekä teknisen lautakunnan alaisen investointiohjelman (talonrakennusinvestoinnit, inf-rainvestoinnit) toteuttamisesta.

Toimielimen johtamisen kokonaisvastuu: tekninen johtaja Jukka Vahila.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Käyttötalous

	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA- muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
TEKNINEN LAUTAKUNTA						
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntitulot	5 968 444	5 616 459	0	5 616 459	5 762 883	146 424
Maksutulot	40 958	21 510		21 510	23 045	1 535
Tuet ja avustukset					7 194	7 194
Muut toimintatulot	6 801 258	6 695 673		6 695 673	6 786 395	90 722
Toimintatulot	12 810 660	12 333 642	0	12 333 642	12 579 517	245 875
<i>josta sisäiset</i>	<i>11 716 188</i>	<i>11 499 293</i>		<i>11 499 293</i>	<i>11 600 629</i>	<i>101 336</i>
Valmistus omaan käyttöön	125 715	100 000		100 000	139 932	39 932
Henkilöstömenot	5 177 518	5 398 889	0	5 398 889	5 103 447	-295 442
Palvelujen ostot	2 235 337	2 261 461	0	2 261 461	2 465 395	203 934
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3 211 275	3 399 143	8 000	3 407 143	3 424 078	16 935
Avustukset	2 000	2 800		2 800	1 977	-823
Muut toimintamenot	849 001	658 675		658 675	685 040	26 365
Toimintamenot	11 475 131	11 720 967	8 000	11 728 967	11 679 936	-49 031
<i>josta sisäiset</i>	<i>953 297</i>	<i>725 996</i>		<i>725 996</i>	<i>709 926</i>	<i>-16 069</i>
Toimintakate (netto)	1 461 244	712 675	-8 000	704 675	1 039 513	334 838
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	3 850 264	-3 837 160	0	-3 837 160	-3 723 416	113 744
Korko sitoutuneelle pääomalle	-9 840	-23 760	0	-23 760	-23 760	0
Muut laskennalliset kustannukset	-101 416	-113 641	0	-113 641	-57 569	56 072
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	5 200 252	-3 261 886	-8 000	-3 269 886	-2 765 232	504 655

Toiminnan kuvaus

Teknisen toimen hallintoon kuuluu teknisen sektorin ylin päättävä valta (tekninen lautakunta), toimialan talous- ja hallintopalvelut, toiminnan kehittäminen, tulosaluiden ohjaus sekä kunnalle kuuluvien väestönsuojelutehtävien hoitaminen.

Tulosalueen kokonaisvastuu: talous- ja hallintopäällikkö Tiina Vesala.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Strategiset tavoitteet

Prosessit ja rakenteet

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Selkeä, helpposti johdettava organisaatorakenne	Organisaatio- ja palvelurakenteen arviointi taloudelliset realiteetit huomioiden	Henkilöstön määrä, henkilöstökulut ja työhyvinvointi	Henkilöstövoimavarojen, työajan käytön ja tehokkaampien toteuttamistapojen kehittäminen sekä osaamisen laajentaminen	Työprosessien kehittäminen ja töiden uudelleen järjestäminen (osaamiskartoitus, täydennyskoulutus)	Osaamiskartoitusta on tehty koulutussuunnitelman tueksi. Moniammatillista yhteistyötä on lisätty ateria- ja puhtauspalveluissa. Koulutusta ja perehdytystä on järjestetty osaamisen lisäämiseksi.	5

Talous ja resurssit

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Taloudellisesti vastuullinen päätöksenteko	Päätöksenteon kustannusvaikutukset tunnetaan. Kuntastrategia on talouden ja kehittämisen perustana.	Talouden toteuma (tuotot, valmistus omaan käyttöön ja kulut)	Päätöksenteossa otetaan aina huomioon kustannusvaikutukset. Tunnetaan oman työn / ostopalvelun hinta.	Vertailukelpoisen kustannuslaskentatiedon tuottaminen päätöksenteon tueksi.	Talouden ja tasapainottamisohjelman toteutumista ja vaikutuksia on seurattu kuukausittain. Päätöksenteon kustannusvaikutukset on selvitetty ja otettu huomioon.	5

Käyttötalous

	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA- muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
Teknisen toimen hallinto						
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntitulot	13 756					0
Maksutulot					36	36
Toimintatulot	13 756				36	36
Henkilöstömenot	185 315	222 417		222 417	246 471	24 054
Palvelujen ostot	52 056	36 653		36 653	25 565	-11 088
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 845	6 324		6 324	2 061	-4 263
Avustukset	2 000	2 800		2 800	1 977	-823
Muut toimintamenot	40 143	39 510		39 510	48 509	8 999
Toimintamenot	282 359	307 704		307 704	324 583	16 879
<i>josta sisäiset</i>	<i>46 966</i>	<i>46 737</i>		<i>46 737</i>	<i>47 923</i>	<i>1 186</i>
Toimintakate (netto)	-268 603	-307 704		-307 704	-324 547	-16 843
Laskennalliset kustannukset						
Korko sitoutuneelle pääomalle	-552	-552	0	-552	-552	0
Muut laskennalliset kustannukset	-5 452	-5 321	0	-5 321	-5 555	-234
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-274 606	-313 577	0	-313 577	-330 654	-17 077

Olennaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Talous

Toimintamenot:

- Henkilöstömenot: Ylittyivät n. 24.000, joista n. 12.000 € johtuu vanhojen työsopimusten korvausvastuista ja n. 8.000 € ennakoitua suuremmista jaksotetuista palkkakuluista.
- Muut toimintamenot: saatu korvausta aiemmin luottotappioiksi kirjatusta kulusta n. 5.500 € johtuen Harvialan peltojen maanvuokrasopimuksen päättymisestä. Vahingonkorvauksia n. -12.700 € johtuen vanhojen työsopimusten korvausvastuista.

TULOSALUE

MAANKÄYTTÖ

Toiminnan kuvaus

Yhdyskuntarakenteen ohjaus tapahtuu maankäytön strategian tavoitteiden mukaisesti yleis- ja asemakaavoituksen sekä MRL:n ohjauskeinoin. Tulosalue vastaa omalta osaltaan kunnan maapolitiikan hoidosta.

Sisältää palvelut: maankäytön yleissuunnittelu, asemakaavoitus, kunnallistekniikan suunnittelu, paikkatieto ja maaomaisuus.

Tehtävät:

- maankäytön suunnittelu sekä maankäyttö- ja rakennuslain kunnalle määräämät tehtävät
- kiinteistönmuodostamislainsäädännön kunnalle määräämät tehtävät
- kunnallistekniikan suunnittelu, suunnittelun ja urakoiden hankinta, työmaavalvonta ja liikennesuunnittelu
- maanrakentamisen ja vesihuoltotoiminnan mittaukset ja muut mittausspalvelut
- kunnan kiinteän omaisuuden hankintaan liittyvä valmistelu sekä kiinteän omaisuuden luovutus.

Tulosalueen kokonaisvastuu: kaavoitusarkkitehti Leena Turcka 15.2.2016 asti ja elinvoimapäällikkö, ota kaavoitusarkkitehti Ismo Holstila 1.9.2016 alkaen.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Strategiset tavoitteet

Vaikuttavuus ja palvelukyky

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Helposti saatavutettavat kuntalaisen palvelut	Turengin liiketukustan asemakaavan valmistuminen.	Kaavan valmius	Turengin keskustan asemakaava etenee	Asemakaavan (eteläosa) luonnosvaiheen kuumeminen	Neuvottelussa ja vaihtoehtotarkastelussa.	3
Monipuolinen ja houkutteleva asuminen	Asuintonttien tarjonta vastaa eri asukasryhmien kysyntään laadukkaasti ja monipuolisesti (erityyppiset taloudet, lapsiperheet ja niiden palvelut, vanhusväestö, nuorisoasuminen yms.).	Kaavoitus on edennyt aikataulussa ja tonttimyynti pysynyt suunnitellulla tasolla	Ilveslinnan asemakaava valmis	Asemakaavaehdotuksen päätöksenteko	Kaava hyväksytty valtuustossa 6.6.2016.	5

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Monipuolinen ja houkutteleva asuminen	Asuintonttien tarjontaa vastaa eri asukasryhmien kysyntään laadukkaasti ja monipuolisesti (erityyppiset taloudet, lapsiperheet ja niiden palvelut, vanhusväestö, nuorisoasuminen yms.).	Kaavoitus on edennyt aikataulussa ja tonttimyynti pysynyt suunnitellulla tasolla	Turengin asemanseudun asemakaava valmis	Asemakaavaehdotuksen päätöksenteko	Kaava hyväksytty valtuustossa 7.12.2015.	5

Prosessit ja rakenteet

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Kunnan sijainnin hyödyntäminen osana metropolivyöhykettä	Kuntarajat ylittävä yhteistyö.	Kaavan valmius	Rastilan – Rastikankaan osayleiskaava valmis	Rastilan - Rastikankaan yleiskaavan laatiminen	Kaavaluonnos ja liiikenneselvitys tehty.	4
Kunnan sijainnin hyödyntäminen osana metropolivyöhykettä.	Kuntarajat ylittävä yhteistyö.	Kaavan valmius	Tervakosken osa-yleiskaavan aloitus (Mäyrä)	Tervakosken osa-yleiskaavan aloituspäätös ja vireilletulo	Ei aloitettu (Mäyrä). Eteläosan yleiskaava aloitettu (Punkka), liikenneselvitys tekeillä.	4

Talous ja resurssit

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Kustannustietoisuus ja tehokas resurssien käyttö	Luopuminen tuottamattomasta maaomaisuudesta tai omaisuudesta, joka ei ole strategisesti tärkeää.	Toteutuneet myyntikaupat	Myyntejä toteutettu	Talouden tasapainottamisohjelman mukainen kunnan tarpeettomien maa-alueiden myynnin jatkaminen	Neuvoteltu ja tarjottu.	3

Suoritetilaustaulukko

Tuotteiden määrä sekä yksikköhinta- ja laatu tiedot	TP 2014	TP 2015	TA 2016	Toteutuma	Tot %	Poikkeama
Yleiskaavoitus						
Valmistuneet yleiskaavat kpl		0	1	0	0	-1
Valmistuneet yleiskaavat ha		0	1 500	0	0	-1500
Asemakaavoitus						
Valmistuneet asemakaavat kpl			5	4	80	-1
Valmistuneet asemakaavat ha	45	64	50	48,5	97	-1
Tonttimyynti						
Myyntikaupat kpl (asuin- ja toimitilatontit)	17	21	15	9	60	-6
Myyntikaupat ha (asuin- ja toimitilatontit)	3	3,1	10	13	130	3
Uudet vuokrasopimukset, kpl	8	2	5	4	80	-1

Olellaiset poikkeamat suoritteiden toteutumisessa:

Yleiskaavoitus: Aloitettu Janakkalan eteläosan yleiskaavoitus.

Valmistuneet asemakaavat: Tervakoski, Kaartotie, kortt. 406, Turenki, Mäkeläntie, kortt. 155, Turengin keskustan pohjoisosa, Turenki, Ilveslinna (ei saanut lainvoimaa v. 2016).

Käyttötalous

	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA- muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
Maankäyttö						
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntitulot	31 673	44 428		44 428	34 484	-9 944
Maksutulot	40 936	21 510		21 510	22 810	1 300
Muut toimintatulot	208 947	167 299		167 299	201 556	34 257
Toimintatulot	281 556	233 237		233 237	258 850	25 613
josta sisäiset	24 602	43 428		43 428	33 278	-10 150
Valmistus omaan käyttöön	36 920	10 000		10 000	11 383	1 383
Henkilöstömenot	378 841	382 449		382 449	373 466	-8 983
Palvelujen ostot	94 262	104 162		104 162	141 171	37 009
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 563	7 606		7 606	6 666	-940
Muut toimintamenot	45 998	33 772		33 772	38 475	4 704
Toimintamenot	520 664	527 989		527 989	559 778	31 789
josta sisäiset	34 150	33 574		33 574	36 010	2 436
Toimintakate (netto)	-202 188	-284 752		-284 752	-289 545	-4 794
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	34 000	-20 700	0	-20 700	-20 681	19
Korko sitoutuneelle pääomalle	-708	-696	0	-696	-696	0
Muut laskennalliset kustannukset	-15 358	-15 525	0	-15 525	-15 297	228
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-184 254	-321 673	0	-321 673	-326 219	-4 546

Olellaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Toiminta

Kaavoitusarkkitehdin pitkittynyt ja ennalta arvaamaton virkavapaus aiheutti konsulttityön tarvetta kaavoitusohjelman toteuman varmistamiseksi.

Talous

Toimintatulot:

- Muut toimintatulot: Ylittyivät 34.200 € johtuen maa-alueiden vuokratuotoista (17.631 €), käyttöomaisuuden myyntivoitosta (4.171 €) sekä sisäisistä muista tuotoista (12.455 €, työsuojelukorvaus, jonka henkilöstöhallinto maksaa)

Toimintamenot:

- Palvelujen ostot: Ylittyivät n. 37.000 € johtuen kaavoitusohjelman mukaisten asemakaavoitusten palveluostosta.

TULOSALUE

TILA- JA ALUEPALVELUT

Toiminnan kuvaus

Kiinteistöjen ylläpito kokonaistaloudellisesti hyödyntäen olemassa olevien tilojen kapasiteetti. Kunnan omaan käyttöön tulevan uudisrakentamisen ja peruskorjauksen tarkoituksenmukainen rakennuttaminen yhteistyössä käyttäjähallintokuntien kanssa. Tulosalueen vastuulla olevien alueiden kunnossapito.

Sisältää palvelut: kiinteistöjen ylläpito yleiset, kiinteistöjen kunnossapito (laitetoiminnot, rakennuskorjaukset, rakennuttaminen) sekä alueiden kunnossapidon (katu-, viher-, liikunta-, kiinteistö-, ja erityisalueet).

Tehtävät:

- kunnan omassa käytössä olevien ja ulkopuolisille vuokrattujen kiinteistöjen sekä tulosalueen vastuulla olevien alueiden hoito ja ylläpito kokonaistaloudellisesti
- kiinteistöjen ja alueiden energian ja vesihuollon järjestäminen kustannustehokkaasti
- ylläpitokorjauksien, kiinteistönhoitotöiden, rakennuttamispalvelujen ja alueiden kunnossapidon toteuttaminen
- talonrakennusinvestointiohjelman toteuttaminen
- konepalveluiden tuottaminen
- katu- ja reittivalaistuksen ylläpito ja kehittäminen
- vankityövoiman käytön suunnittelu ja toteutus

Tulosalueen kokonaisvastuu: kiinteistöpäällikkö Juha Härkönen

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Strategiset tavoitteet

Vaikuttavuus ja palvelukyky

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Monipuolinen ja houkutteleva asuminen	Kunnossapitoalueet lautakunnan hyväksymän laatutason mukaisessa kunnossa.	Valtakunnalliset laatu-mittarit VHT 10 ja alueurakoiden laatumittarit.	Laatutaso on tilaajan määrittelemän laadun mukainen huomioiden myös Infra-Ryl 2010 valtakunnalliset laatu-määritteet.	Laatukierrokset sovitun laatutason toteutukseksi oman tuotannon ja urakoitsijoiden kanssa tehdään vähintään neljästi vuodessa.	Laatukierrokset urakoitsijan kanssa on suoritettu kolme kertaa (Tervakoskella ja Turengissa). Omatuotannon laatukierros tehty kaksi kertaa Turengissa.	4

Prosessit ja rakenteet

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Ennaltaehkäisevä toiminta	Korjausrakentamisen ja ennakkoivien huoltotoimenpiteiden oikea aikainen kohdentaminen.	Kosteus- ja sisäilmaongelmien käytön hallinta	Tilojen pitämisen käyttökelteisinä	Korjaustoimenpiteiden kohdentaminen ja kosteusvaurioiden ehkäiseminen	Esille tulleiden epäilykohteiden tutkimukset on aloitettu	4

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
					mahdollisimman nopeasti.	

Talous ja resurssit

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Kustannustietoisuus ja tehokas resurssien käyttö	Energiankulutuksen vähentäminen 9 % vuoteen 2016 mennessä.	Energiankulutus	Energiatehokkuuden parantaminen	Energiansäästöohjelman toteuttaminen	Katselmoinnit on toteutettu, pääsääntöisesti toteutunut.	5
Kustannustietoisuus ja tehokas resurssien käyttö	Toimintaan parhaiten soveltuvat tilat tehokkaassa käytössä, tarpeettomista tiloista luopuminen	Ylläpidettävät tilat R-m3, tilojen käyttökulut €	Tilat tehokkaassa ja toimintaan soveltuvassa käytössä	Tilahankkeista tehdään tarveselvitykset ja hankesuunnitelmat, tarpeettomista kiinteistöistä luovutaan	Altintie 1 myyty. Tilatarveselvityksiä on tehty Tervakosken varhaiskasvatuksesta ja perusturvan tiloista.	4

Suoritetilaustaulukko

Tuotteiden määrä sekä yksikköhinta- ja laatu tiedot	TP 2014	TP 2015	TA 2016	Toteutuma	Tot %	Poikkeama
Rakennetut ja hoidetut puistot						
Rakennetut ja hoidetut puistot ha	56	50	48	48	100	0
€/ha (laskettu toimintakuluista)	4 435	4 265	4 450	3 745	84	-705
€/ha (sis. Työll.tuki+koululaiset)	4 690	4 505	4 550	4 411	97	-139
Rakennetut kiinteistöjen pihat						
Rakennetut kiinteistöjen pihat ha	29	29	29	29	100	0
Kiinteistöjen ulkoalueiden hoito						
Kiinteistöjen ulkoalueiden hoito €/ha	7 394	7 585	7 400	7 821	106	421
Hakkuu						
Hakkuusuorite m3	7 233	6 680	4 200	5 257	125	1 057
Kadut						
Kadut, km	106	107	108	108	100	0
Kadut, kesäkunnossapito €/km	2 057	1 640	1 500	1 241	83	-259
Kadut, talvikunnossapito €/km	2 069	2 090	2 200	2 393	109	193
Katuvalaistus						
Katuvalaistus, kpl	4 200	4 200	4 250	4 250	100	0
Katuvalojen kunnossapito €/kpl	10	10	6	6	100	0
Katuvaloenergia €/kpl	23,4	23,0	22,0	26,2	119	4
Konepalvelut						
Konepalvelun konetyötunnit	4 334	4 997	4 600	4 560	99	-40
Tilapalvelu						
Lämmitys €/m3	2,83	2,57	2,77	2,90	105	0
Sähkö €/m3	1,66	1,82	1,78	1,87	105	0
Kiinteistönhoitotyöt €/m3	1,23	1,14	1,27	1,30	102	0
Vesi/jätevesi €/m3	0,37	0,37	0,37	0,38	103	0
Rakennus R-m3	375 430	358 539	351 586	351 586	100	0

Käyttötalous

	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA- muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
Tila- ja aluepalvelut						
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntitulot	636 468	240 754	0	240 754	291 626	50 872
Maksutulot					200	200
Tuet ja avustukset					5 216	5 216
Muut toimintatulot	6 591 456	6 528 374		6 528 374	6 584 505	56 131
Toimintatulot	7 227 923	6 769 128	0	6 769 128	6 881 547	112 418
josta sisäiset	6 536 372	6 271 578		6 271 578	6 275 599	4 021
Valmistus omaan käyttöön	88 795	90 000		90 000	128 550	38 550
Henkilöstömenot	1 400 940	1 466 006	0	1 466 006	1 392 501	-73 505
Palvelujen ostot	1 681 888	1 680 725	0	1 680 725	1 825 218	144 493
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 998 000	2 126 009	8 000	2 134 009	2 111 931	-22 078
Muut toimintamenot	372 214	219 301		219 301	237 883	18 582
Toimintamenot	5 453 042	5 492 041	8 000	5 500 041	5 567 533	67 492
josta sisäiset	483 858	276 570		276 570	256 520	-20 050
Toimintakate (netto)	1 863 676	1 367 087	-8 000	1 359 087	1 442 563	83 476
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	3 787 214	-3 783 056	0	-3 783 056	-3 666 227	116 829
Korko sitoutuneelle pääomalle	-1 140	-1 128	0	-1 128	-1 128	0
Muut laskennalliset kustannukset	96 657	103 514	0	103 514	115 979	12 465
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	5 746 408	-2 313 583	-8 000	-2 321 583	-2 108 812	212 770

Sitova tavoite: Vuoden 2015 aikana tehdyn metsänhoitopalveluselvityksen perusteella toimenpiteistä päättäminen.

Sitovan tavoitteen toteutuminen: Janakkalan kunnan metsäsuunnitelma 2017-2026 hyväksytty teknisessä lautakunnassa 22.11.2016. Suunnitelman mukaisten myynti- ja hoitotoimenpiteiden kilpailutuksen valmistelu aloitettiin joulukuussa.

Olennaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Talous

Toimintatulot:

- Myyntitulot: Ylittyivät n. 50.900 €, metsänmyyntituotot ylittyivät 55.000 €.
- Muut toimintatulot: Ylittyivät n. 56.100 €, joista n. +33.000 € ulkoisia vuokratuottoja (asunnot ja muut rakennukset) ja +19.000 € vakuutuskorvauksia (Tervakosken koulun vesivahinko ja ajoneuvon liikennevahinko).

Toimintamenot:

- Palvelujen ostot: Ylittyivät n. 144.500 €;
 - Moisio tilan purkukustannukset n. 16.000 €,
 - kiinteistöjen ylläpito / asiantuntijapalvelut (sisäilmatutkimukset) n. 12.000 €,
 - vesivahinkojen korjaukset n. 31.000 € (Haltian pk. n. 8.000 €, Pikkuniitun pk. n. 11.000 €, Tapailakoti n. 12.000 €),
 - Turengin koulun vesivahingon korjaukset ja ilmanpuhdistus n. 18.000 €,
 - Tervakosken koulun viemäripuodojen korjaus n. 11.000 €,
 - kiinteistöjen alueiden urakkahinnan nousu n. 15.000 €,
 - Tarinmaan koulun sisäilmaongelmien hoito n. 10.000 €,
 - Kansanpuiston huoltorakennuksen pesutilojen kosteusvaurio ja räystäiden korjaus n. 35.000 €.

TULOSALUE

ATERIA- JA PUHTAUSPALVELUT

Toiminnan kuvaus

Ateria- ja puhtauspalvelujen tehtävänä on tuottaa laadukkaita tukipalveluita kunnan sisäisille ja ulkoisille asiakkaille.

Ateriapalvelujen toimintaa ohjaavat arvot ovat terveellisyys, asiakaslähtöisyys ja taloudellisuus. Päivittäinen lounasaterioiden määrä on n. 3.500 annosta.

Puhtauspalvelut tuotamme kunnan omistamiin ja vuokraamiin tiloihin joko omana työnä tai ostopalveluna tuotettuina.

Sisältää palvelut: yhteiset kulut, keskuskeittiö, palvelukeittiöt, puhtauspalvelut/laitossiivous ja puhtauspalvelut/laitospalvelut.

Tehtävät:

- ateria- ja puhtauspalveluiden suunnittelu ja johtaminen
- keskuskeittiön toiminnan ja tuotannon suunnittelu, toteutus ja päivittäisohjaus
- palvelukeittiöiden ateriapalvelun toiminnan suunnittelu, toteutus ja päivittäisohjaus
- kunnan omistamien ja omassa käytössä olevien vuokrattujen tilojen toimintojen vaatiman puhtauspalvelun tuottaminen

Tulosalueen kokonaisvastuu: talous- ja hallintopäällikkö Tiina Vesala (oto) 1.1.-30.4.2016 ja 1.7.-31.12.2016, palvelupäällikkö Kirsti Halinen 1.5.-30.6.2016.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Strategiset tavoitteet

Prosessit ja rakenteet

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Palvelutuotannon yhteistyö kuntien, yritysten ja yhdistysten kanssa	Puhtauspalveluiden osto yrityksiltä ja yhdistyksiltä oman työn vaihtoehtona tai lisänä. Sopimusrikosseuraamuslaitoksen kanssa yhteistyöstä.	Ostopalveluiden määrä %:na siivottavien neliöiden kokonaismäärästä	Muutostilanteiden hyödyntäminen palvelutuotantorakenteissa. Vankityön vakiinnuttaminen palvelutuotantoon	Ostopalveluiden määrä 13 % koko siivottavien neliöiden määrästä	Ostopalveluiden määrä 13 % siivottavista neliöistä. Vankityöntekijöitä 7 vuoden aikana.	5

Talous ja resurssit

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Kilpailukykyinen oma palvelutuotanto	Taloudellinen ja kilpailukykyinen oma palvelutuotanto verrattuna seudullisiin palveluihin	Palvelujen hinta	Seudullisen yhteistyön mahdollisuuksien hyödyntäminen omalta osalta koko tulosalueella	Osallistutaan aktiivisesti seudullisiin alan yhteistyökokouksiin	Seudullisia yhteistyökokouksia on pidetty ja niihin on osallistuttu säännöllisesti.	5

Henkilöstö ja uudistuminen

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Ennakoiva ja muutostilanteet hyödyntävä henkilöstösuunnittelu	Ammattitaitoa ja osaamista kehitetään, henkilöstön yhteiskäyttö-ateria- ja puhtauspalveluissa	Henkilöstömäärä	Toimivan sijaisjärjestelmän suunnittelu ja toteutus (varahenkilöstö)	Määräaikaisen sijais- ja varahenkilöjärjestelmän kehittäminen joko omana työnä tai ostopalveluna henkilöstövuokrausyrityksiltä	Varahenkilöjärjestelmä on omana työnä käytössä. Sijaisten hankinta Seuturekryltä on otettu käyttöön lokakuussa 2016 (ostopalvelu).	5

Suoritetilaukset

Tuotteiden määrä sekä yksikköhinta- ja laatu tiedot	TP 2014	TP 2015	TA 2016	Toteutuma	Tot %	Poikkeama
Ateriapalvelut						
Koululounas	394 946	400 606	418 132	414 117	99	-4 015
Keskihinta €/kpl	2,90	2,61	2,54	2,73	107	0,19
Päiväkotilounas	128 704	131 015	139 564	132 467	95	-7 097
Keskihinta €/kpl (ilman palvelukeittämaksua)		0,70	0,99	1,01	102	0,02
Kotiateriapalvelun lounas	25 245	24 420	25 700	22 249	87	-3 451
€/kpl	6,13	6,48	7,56	6,68	88	-0,88
Kokopäivähoidon lounas *)	82 000	75 162	75 103	74 280	99	-823
Keskihinta €/kpl	3,48	3,21	4,22	4,89	116	0,67
Puhtauspalvelut						
Siivottavien kiinteistöjen m ²	42 269	48 177	46 723	46 723	100	0
Perusturvan tilojen siivottavat m ²	12 834	15 021	15 021	15 021	100	0
Siivouskustannukset €/m ² /kk		3,23		3,17		3,17

Kokopäivähoidon lounaat sis. kohteet päiväkontoutus Onnenapila, Katajan päivätoiminta, Tapailakoti, Honkakoti, Kotipeltö, Pihlajakoti, sairaala, Kyterinhovi.

Lounaiden/aterioiden/siivouskustannusten hinnat lasketaan vuodelle 2016 talousarvion hyväksymisen jälkeen joulutammikuussa.

Olellaiset poikkeamat suoritteiden toteutumisessa:

Kotiateriapalveluiden pakkauspäiviä vähennettiin v. 2016 kolmesta kahteen, joten ateriahintaan on kohdistunut vähemmän pakkaustyötä/henkilöstökulua.

Kokopäivähoidon lounaiden hinta on noussut johtuen lisääntyneistä välitystuotteiden tilauksista. Honkakoti osti kunnalta myös välitystuotteet v. 2016.

Käyttötalous

	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA- muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
Ateria- ja puhtauspalvelut						
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntitulot	5 286 547	5 331 277		5 331 277	5 436 773	105 496
Maksutulot	22					0
Tuet ja avustukset					1 978	1 978
Muut toimintatulot	855				334	334
Toimintatulot	5 287 424	5 331 277		5 331 277	5 439 085	107 808
<i>josta sisäiset</i>	<i>5 155 214</i>	<i>5 184 287</i>		<i>5 184 287</i>	<i>5 291 752</i>	<i>107 465</i>
Henkilöstömenot	3 212 423	3 328 018		3 328 018	3 091 010	-237 008
Palvelujen ostot	407 131	439 921		439 921	473 442	33 521
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 208 866	1 259 204		1 259 204	1 303 421	44 217
Muut toimintamenot	390 646	366 091		366 091	360 172	-5 920
Toimintamenot	5 219 065	5 393 234		5 393 234	5 228 043	-165 191
<i>josta sisäiset</i>	<i>388 323</i>	<i>369 114</i>		<i>369 114</i>	<i>369 473</i>	<i>359</i>
Toimintakate (netto)	68 359	-61 957		-61 957	211 042	272 999
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	29 050	-33 404	0	-33 404	-36 508	-3 104
Korko sitoutuneelle pääomalle	-7 440	-21 384	0	-21 384	-21 384	0
Muut laskennalliset kustannukset	-177 264	-196 309	0	-196 309	-152 696	43 613
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-87 295	-313 054	0	-313 054	453	313 507

Olellaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Toiminta

Ateria- ja puhtauspalveluiden palvelupäällikön tehtäviä on hoidettu sijaisjärjestelyin oman toimen ohella.

Talous

Toimintatulot:

- Myyntitulot: Ylittyivät n. 105.500 €, ateriapalveluiden myyntituottoja kertyi arvioitua enemmän n. 96.000 €, rikosseuraamuslaitoksen vankityökorvaus n. 9.000 €.

Toimintamenot:

- Henkilöstömenot: Alittuivat n. 237.000 €;
 - Seuturekry otettiin käyttöön syksyllä, jolloin sijaisten palkat Seuturekryn kautta henkilöstöpalvelujen ostoina, ei kunnan omina henkilöstömenoina,
 - Leppäkosken koulun ja Kivitaskun päiväkodin puhtauspalvelut osin ostopalveluina,
 - sairausvakuutus- ja tapaturmakorvauksia 13.000 € arvioitua enemmän (kuluvähenemä),
 - KuEL-eläkemenoperusteisia maksuja ja KuEL-varhemaksuja maksettiin 82.000 € arvioitua vähemmän.
- Palvelujen ostot: Ylittyivät n. 33.500 € johtuen Seuturekryn henkilöstöpalveluiden ostoista (sijaiset).

- Aineet, tarvikkeet ja tavarat: ylitystä talousarvioon nähden n. 44.200 €. Elintarvikemäärärahat ylittyivät n. 70.000 € ja kalustomäärärahat alittuivat n. 23 000 €.
 - Elintarvikemäärärahojen ylityksen osalta selvitykseksi seuraava:
 - välitystuotteiden myynti asiakkaille kasvoi 11,6 % (+37.000 €),
 - lihatuotteiden hankinta vaihdettiin laadun ja kotimaisuusasteen vuoksi eri valmistajalle (+10.000 €),
 - hoivapalveluiden ruokalistoilta lisättiin proteiinia asiakkaiden ravitsemuksellisen tilan parantamiseksi (+20.000 €).

PERUSTURVA- LAUTAKUNTA

TOIMIELIN

PERUSTURVALAUTAKUNTA

Toiminnan kuvaus

Perusturvalautakuntaan kuuluvat seuraavat tulosalueet: talous- ja hallintopalvelut, vanhustyö, sosiaalityö, vammaistyö, Janakkalan terveydenhuolto ja Hattulan terveydenhuolto.

Perusturvalautakunnan alaisen toiminnan kokonaisvastuu: perusturvajohtaja Matti Valtonen

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Käyttötalous

	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA- muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
PERUSTURVALAUTAKUNTA						
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntitulot	6 218 110	6 491 419		6 491 419	6 477 870	-13 549
Maksutulot	3 785 070	3 796 380		3 796 380	3 814 131	17 751
Tuet ja avustukset	1 081 294	1 103 500		1 103 500	1 117 556	14 056
Muut toimintatulot	766 527	1 036 200		1 036 200	966 358	-69 842
Toimintatulot	11 851 001	12 427 499		12 427 499	12 375 916	-51 583
<i>josta sisäiset</i>	<i>598 055</i>	<i>667 141</i>		<i>667 141</i>	<i>641 960</i>	<i>-25 181</i>
Valmistus omaan käyttöön	33 085				21 795	21 795
Henkilöstömenot	18 189 566	19 037 229	0	19 037 229	18 348 591	-688 638
Palvelujen ostot	34 612 778	34 873 613	0	34 873 613	35 111 174	237 561
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 735 197	1 850 334		1 850 334	1 847 246	-3 088
Avustukset	3 997 022	4 076 660		4 076 660	4 027 828	-48 832
Muut toimintamenot	2 913 118	3 170 665		3 170 665	3 169 311	-1 354
Toimintamenot	61 447 680	63 008 501	0	63 008 501	62 504 150	-504 351
<i>josta sisäiset</i>	<i>4 141 912</i>	<i>4 319 580</i>		<i>4 319 580</i>	<i>4 335 686</i>	<i>16 105</i>
Toimintakate (netto)	-49 563 594	-50 581 002	0	-50 581 002	-50 106 439	474 563
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	124 131	-147 206	0	-147 206	-150 826	-3 620
Korko sitoutuneelle pääomalle	-57 216	-66 408	0	-66 408	-66 419	-11
Muut laskennalliset kustannukset	-921 612	-956 890	0	-956 890	-842 860	114 030
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-50 418 291	-51 751 506	0	-51 751 506	-51 166 545	584 961

Ennen lomapalkkavelkojen kirjausta sekä KHSHP:n pakollisen varauksen purkamista perusturvalautakunnan toimintatuotot olivat 12,4 milj. euroa alittaen talousarvion 50 000 €. Toimintatuottojen toteuma oli 99,6 %. Toimintakulut olivat 63,1 milj. euroa ylittäen talousarvion 74 400 €. Toteuma oli 100,1 %. Toimintakatteen toteuma oli 100,2 %.

Tilinpäätöskirjauksissa perusturvan kuluja vähensi lomapalkkavelkojen kirjaus (+135 300 €) ja KHSHP:n pakollisen varauksen purku (+446 100 €). Edellä mainittuja ei ollut otettu perusturvan talousarviomäärärahoissa huomioon. Tilinpäätöskirjauksien myötä perusturvalautakunnan toimintakate parani 581 400 euroa.

TULOSALUE

TALOUS- JA HALLINTOPALVELUT

Toiminnan kuvaus

Tulosalue käsittää perusturvalautakunnan ja perusturvan johtamisen kustannuspaikat.

Perusturvalautakunta huolehtii kunnan asukkaille suunnatun sosiaalihuollon ja terveydenhuollon palvelujen järjestämisestä. Tavoitteena on tuottaa palveluita, jotka edistävät terveyttä, sosiaalista turvallisuutta ja toimintakykyä. Perusturvalautakunnan palvelutoiminta käsittää vanhustyön, sosiaalityön, vammaistyön, Janakkalan terveydenhuollon ja Hattulan terveydenhuollon.

Perusturvan johtamisen kustannuspaikka vastaa asioitten valmistelusta päätöksentekoa varten yhteistyössä tulosalueiden kanssa. Lisäksi se vastaa toiminnan kehittämisestä, talouden ja hallinnon kokonaisvaltaisesta koordinoinnista sekä tulosalueiden ohjauksesta ja neuvonnasta.

Tulosalueen kokonaisvastuu: talous- ja hallintopäällikkö Mauno Matikainen

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Strategiset tavoitteet

Prosessit ja rakenteet

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Palvelutuotannon yhteistyö kuntien, yritysten ja yhdistysten kanssa.	Hakeudutaan aktiivisesti yhteistyöhön alan muiden toimijoiden kanssa.	Yhteistyösopimusten määrä	Seudun kuntarakenneselvityksen sote-osuuteen liittyen on sovittu kaksi ns. keihäänkärkeä: seudulliset työllisyyspalvelut ja seudullinen vuodeosastopalvelujen (kotius erikoissairaanhoidosta) käyttö.	Talousarviovuoden aikana näistä on saatu sovitua keskeisimmät seudulliset menettelytavat ja prosessit.	Seudullisten työllisyyspalvelujen osalta tavoite toteutui hyvin ja yhteistyötä tehdään aktiivisesti mm. MYP:n puitteissa. Seudullisista vuodeosastopalvelujen käytön tarve on ollut pienimuotoista ja se sujuu arjen normaalina yhteistyönä. Tarvetta varsinaiselle juridisesti sitovalle sopimukselle ei siksi ollut, koska yhteistyö toimii muutenkin.	5

Selkeä, helposti johdettava organisaatorakenne	Kunnan edun valvominen ja ajaminen sote-uudistuksessa.	Sanallinen arviointi	Suunnitelman mukaan sote-järjestämislaki menee eduskunnan hyväksyttäväksi vuonna 2016.	Lain hyväksymisen jälkeen aloitetaan välittömästi konkreettinen muutoksen suunnittelutyö ja valmistautuminen historialliseen muutokseen sote-palveluissa.	Maakunnallinen, seudullinen ja paikallinen valmistelu on hyvässä käynnissä, jota tehdään projektina "Oma Häme" saatevarjon alla. Projektin on ja kaantunut useaan työryhmään, joiden työtä ohjataan projektin ohjausryhmässä ja jossa mm. Janakkalalla vahva edustus.	5
--	--	----------------------	--	---	---	---

Talous ja resurssit

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Taloudellisesti vastuullinen päätöksenteko	Päätöksenteon kustannusvaikutukset tunnetaan. Kuntastrategia on talouden ja kehittämisen perusta.	Talouden toteuma (tuotot ja kulut)	Lisätään kustannustietoisuutta toimialalla (henkilöstö/luottamushenkilöt).	Päätöksenteossa otetaan aina huomioon kustannusvaikutukset. Toimintakatteen toteuma enintään 100 %.	Ilman lomapalkkavelkakirjauksia ja KHSHP:n varauksen purkamista (vähensivät toimintakuluja) perusturvalautakunnan toimintakate oli 100,2 %. Toimintatuotot alittuivat 50 000 € ja toimintakulut ylittyivät 74 400 €.	5

Käyttötalous

	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA- muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
Talous- ja hallintopalvelut						
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntitulot	76 892	83 000		83 000	76 644	-6 356
Tuet ja avustukset					776	776
Muut toimintatulot	716	800		800	623	-177
Toimintatulot	77 608	83 800		83 800	78 042	-5 758
<i>josta sisäiset</i>	<i>61 326</i>	<i>64 700</i>		<i>64 700</i>	<i>59 421</i>	<i>-5 279</i>
Henkilöstömenot	245 206	262 347		262 347	255 979	-6 367
Palvelujen ostot	29 293	37 290		37 290	43 847	6 557
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 151	2 849		2 849	1 967	-882
Avustukset	15 300	15 300		15 300	15 300	0
Muut toimintamenot	18 223	18 358		18 358	18 825	468
Toimintamenot	309 173	336 143		336 143	335 919	-224
<i>josta sisäiset</i>	<i>19 161</i>	<i>17 467</i>		<i>17 467</i>	<i>17 939</i>	<i>472</i>
Toimintakate (netto)	-231 565	-252 343		-252 343	-257 877	-5 533
Laskennalliset kustannukset						
Korko sitoutuneelle pääomalle	-396	-420	0	-420	-420	0
Muut laskennalliset kustannukset	-10 615	-11 016	0	-11 016	-9 800	1 216
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-242 576	-263 779	0	-263 779	-268 096	-4 317

Olennaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Toimintatuotot:

- Tuotoista puuttuu Hattulan osuus perusturvalautakunnan kuluista noin 16 500 €.

Toimintakulut:

- ---

Toiminnan kuvaus

Vanhustyön tulosalueen tehtävänä on tuottaa lakisääteisiä sosiaali- ja terveyspalveluja pääasiassa ikäihmisille tiiviissä yhteistyössä perusturvan muiden tulosalueiden kanssa. Ensisijaisena tehtävänä on tukea ikäihmisten hyvinvointia, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista kotona palveluohjauksen, kuntoutuksen ja kotihoidon palveluiden turvin. Lisäksi vanhustyön tehtävänä on tuottaa iäkkäille kuntalaisille hoiva- ja huolenpitopalveluita. Hoivapalveluiden tarkoituksena on ikäihmisen mahdollisimman hyvän elämänlaadun säilyminen sekä arvokkaan ja mielekkään elämän kokeminen elämän loppuun saakka.

Painopistealueena vuonna 2016 on ollut:

- Ikäihmisten toimintakykyä tukevien kuntoutusmallien kehittäminen
- Kotihoidon uuden toimintakulttuurin vakiinnuttaminen – toiminnanohjaus ja mobiili
- Palvelutarpeen arvioinnin ja asiakasohjauksen parantaminen
- Oma Häme – ikäihmisten työryhmän valmisteluun osallistuminen

Tulosalueen kokonaisvastuu: vanhustyön johtaja Eija Kangasmaa

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Strategiset tavoitteet

Vaikuttavuus ja palvelukyky

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Monipuolinen ja houkutteleva asuminen	Kotona asuminen on ikäihmisen ensisijainen vaihtoehto.	Kotihoidon välittömän asiakastyön %-osuus kokonais työajasta.	Ikäihmiset saavat riittävät palvelut kotona asumisen turvaksi.	Mobiili- ja toiminnanohjausjärjestelmän optimaalinen käyttö. Välittömän asiakastyöajan noston mahdollisuus 45 %:sta 60 %:iin asiakas- tarpeista riippuen.	Mobiili- ja toiminnanohjausjärjestelmän avulla pystytään välittömää työaikaa seuraamaan tarkasti ja tämän vuoden aikana sekä työntekijät että esimiehet ovat parantaneet tilastointi- ja raportointikäytäntöjä. Välitön työaika lähihoitajilla oli 51 % (ajalla syys-joulukuu) ja koko vuoden keskiarvo oli 47 %. Sairaanhoidtajien välitön työaika oli 43 % (ajalla syys-joulukuu) ja koko vuoden keskiarvo oli 40 %. Välittömän työajan osuus on ollut koko ajan noususuuntaista. Kotihoidon työn luonteeseen kuuluu, että työn kuormittavuus vaihtelee päiväkohtaisesti asiakkaiden palvelutarpeen mukaan ja sen takia myös välitön työaika vaihtelee.	3

Prosessit ja rakenteet

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Kuntalaisen kannustaminen vastuunottoon hyvinvoinnista	Pitkäaikaisen ympäristön palvelun tarve vähennee.	Fyysisen toimintakykyarvioitujen ja jatkohoitoon ohjattujen asiakkaiden määrä ikäihmisten palveluissa.	Ikäihmisten palvelut ohjaavat ja tukevat käyttäjiä ottamaan vastuuta omasta terveydestään.	Painopistealueena on fyysinen toimintakyky. Liikuntapolun ja vastuunjaon selkeyttäminen kolmannen sektorin, liikuntatoimen ja terveydenhuollon sekä vanhustyön palveluiden kesken.	Ikäihmisten kuntoutukseen on panostettu vuoden 2016 aikana monin eri tavoin. Ikäihmisten kuntoutus voidaan jakaa varhaiseen puuttumiseen, oikea-aikaiseen kuntoutumisen tukemiseen ja kuntouttavaan kotihoitoon. Oikea-aikaiseen kuntoutumisen tarkoituksena on puuttua aina toimintakyvyn muutokseen (kotikuntoutuspalvelu). Asiakasohjautuminen kotikuntoutuspalveluun on kehittynyt tämän vuoden aikana. Kotikuntoutusjaksoja alkoi 116 vuoden aikana. Myös kotihoidon työntekijöiden osaamista kuntoutuksessa on vahvistettu kunnanhoitaja -koulutuksella. Hoitajat ovat oppineet tunnistamaan kuntoutuksen tarpeen ja osaavat hyödyntää joko itse kuntouttavaa työotetta asiakkaan parhaaksi tai ohjata asiakas kotikuntoutuspalvelun piiriin. Jatkossa edelleen varhaisen puuttumisen mallia toimintakyvyn laskun havaitsemiseen tulee kehittää yhdessä terveystoimen ja liikuntatoimen kanssa.	4

Talous ja resurssit

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Kustannustietoisuus ja tehokas resurssien käyttö	Vanhustenhuollon palvelujen kustannukset ovat valtakunnan keskitasolla.	Asiakasmäärä	Palveluohjauksen piirissä olleiden asiakkaiden palvelutarpeen seuranta ja toiminnan arviointi.	Palvelutarpeen arvioinnin ja palveluohjauksen piirissä olleille asiakkaille toteutetaan seurantapuhelinkeskustelulla.	Arviointitiimiin on tullut yhteydenottoja vuoden aikana 437, joista palvelutarpeen arviointijakso on alkanut 159 asiakkaalle. Arviointijakson jälkeen säännölliseen kotihoitoon on ohjautunut 91 asiakasta ja tilapäiseen kotihoitoon 19 asiakasta. Pelkän palveluohjauksen saaneille asiakkaille seurantasoitot eivät toteutuneet tavoitteen mukaisesti.	3

Henkilöstö ja uudistuminen

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Innovatiivisuuden ja kehittämiseen motivoiva johtaminen.	Esimiehille jää aikaa työn suunnitteluun ja kehittämiseen.	Päivitetyt prosessimittarit	Vahvistetaan prosessijohtamista ja täsmennetään prosessien arviointia vaikuttavuuden näkökulmasta.	Järjestetään prosessijohtamiseen ja vaikuttavuuden arviointiin liittyvä koulutus.	Kunnanhallituksen tiilaama Perttu II-projekti jatkui vuonna 2016. Projektin tavoitteena oli tuottavuuden kasvattaminen ja vaikuttavien toimintatapojen sekä perusturvan yhteisten asiakasprosessien parantaminen. Tämän vuoksi prosessijohtamiseen ja vaikuttavuuden arviointiin liittyvää koulutusta ei järjestetty. Perttu II:n aikana keski-tyttiin erityisesti palveluohjauksen kehittämiseen, jolloin vaikuttavuuden arvioinnin kehittämisen jäi vähemmälle huomiolle.	2

Suoritetilaustaulukko

Tuotteiden määrä sekä yksikköhinta- ja laatutiedot	TP 2014	TP 2015	TA 2016	Tot 1 - 12 2016	Tot-%	Poikkeama
Vanhainkoti						
Hoitopäivät	19 512	18 601	17 200	17 548	102	348
Pitkäaikaishoitopäivät	14 587	16 747	14 800	15 558	105	758
Lyhytaikaishoitopäivät	4 925	1 854	2 400	1 990	83	-410
€/hoitopäivä, brutto	144	143	150			
€/hoitopäivä, netto	108	105	114			
Asumispalvelut						
Asumispalveluvrk	19 191	34 002	39 200	39 092	100	-108
Yksityiset asumispalveluvrk	10 764	10 962	10 800	11 360	105	560
Tehostettu hoitopäivä, kunnan oma			28 400	27 732	98	-668
€/hoitopäivä, brutto	132	110	137			
€/hoitopäivä, netto	99	82	95			
Kotihoito						
Kotihoidon avokäynnit	84 681	80 599	72 500	77 766	107	5 266
€/käynti, brutto	29	31	38			
€/hoitopäivä, netto	24	26	31			
Säännöllinen kotihoitok	82 885	77 292	70 000	74 241	106	4 241
Tilapäinen kotihoitok	1 796	3 307	2 500	3 525	141	1 025
Yksityiset käynnit	4 969	4 197	3 000	1 804	60	-1 196
Päiväkuntoutuskäynti	1 148	1 101	1 300	1 408	108	108
Päiväkuntoutus - kotikäynnit	161	304	500	398	80	-102
Ehkäisevän vanhustyönk	842	876	1 800	1 183	66	-617
Palvelujen peittävyys 75 vuotta täyttäneillä	%	%	%	%	%	%
Pitkäaikainen laitoshoido	7	4	4	3,5	88	-1
Tehostettu asumispalvelu	6	7	6	9	150	3
Säännöllinen kotihoito	15	14	14	14	100	0
Omaishoidon tuki	3	4	3	3	100	0
Ehkäisevä vanhustyö	10	37	20	20	100	0

Olellaiset poikkeamat suoritteiden toteutumisessa:

- Tilapäisen kotihoidon asiakasmäärä suuri, koska asiakkaat ovat tarvittaessa kahden viikon palvelutarpeen arviointijaksolla ennen varsinaista kotihoidon palvelupäätöstä.
- Asiakkaiden ohjautuvuus ennalta ehkäiseviin palveluihin vaatii edelleen tehostamista.
- Kotihoidon asiakasmäärä on vähentynyt, mutta useat asiakkaat tarvitsevat useamman käynnin päivässä.

Käyttötalous

	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA- muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
Vanhustyö						
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntitulot	84 185	206 912		206 912	247 454	40 542
Maksutulot	2 085 190	2 224 320		2 224 320	2 175 120	-49 200
Tuet ja avustukset					3 592	3 592
Muut toimintatulot	483 090	710 100		710 100	634 669	-75 431
Toimintatulot	2 652 465	3 141 332		3 141 332	3 060 835	-80 497
<i>josta sisäiset</i>	474	7 362		7 362	12 621	5 259
Valmistus omaan käyttöön	33 085					0
Henkilöstömenot	6 073 151	6 986 197	0	6 986 197	6 480 639	-505 559
Palvelujen ostot	3 744 164	3 398 255	0	3 398 255	3 936 647	538 392
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	237 507	293 236		293 236	255 502	-37 734
Avustukset	358 235	400 220		400 220	285 816	-114 404
Muut toimintamenot	1 060 578	1 188 039		1 188 039	1 172 474	-15 565
Toimintamenot	11 473 635	12 265 948	0	12 265 948	12 131 078	-134 870
<i>josta sisäiset</i>	1 731 971	1 827 730		1 827 730	1 836 674	8 944
Toimintakate (netto)	-8 788 086	-9 124 616	0	-9 124 616	-9 070 243	54 373
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	24 816	-67 741	0	-67 741	-64 577	3 164
Korko sitoutuneelle pääomalle	-17 628	-16 824	0	-16 824	-16 824	0
Muut laskennalliset kustannukset	-294 727	-315 921	0	-315 921	-275 950	39 971
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-9 075 625	-9 525 102	0	-9 525 102	-9 427 594	97 508

Olellaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Toimintatuotot:

- Maksutuotot: kotihoidon asiakasmaksut, tuottoalitus 90 800 €. Vanhainkodin asiakasmaksutuotot, tuottoylitys 51 600 €.
- Muut toimintatuotot: Kyterinhovin vuokratuotot, kulualitus 45 700 €, vuokratuottoarvio on laskettu 60 paikan mukaan, vaikka vanhustyön käytössä 51 paikkaa.

Toimintakulut:

- Henkilöstömenot ja palvelujen ostot: Henkilöstömenot, kulualitus 505 600 €, palvelujen ostot, kuluylitys 538 400 €. Palvelujen ostot ylittyvät sijaisrekryn kulujen vuoksi. Vastaavasti henkilöstömenoissa tulee säästöä. Henkilöstömenojen ja sijaisrekryn yhteinen toteumaprosentti on 101,1 %.
- Avustukset: Omaishoidon tuessa ja kotihoidon palvelusetelissä asiakkaita oli arvioitua vähemmän. Omaishoidon tuen kulusäästö 52 800 € ja kotihoidon palvelusetelin 48 300 €.

Toiminnan kuvaus

Sosiaalityön tulosalue vastaa sosiaalihuoltolain ja erityislakien toimeenpanosta. Lainsäädäntö määrittelee toimintatavat, palvelut, prosessit ja viranomaismvastuut. Niin yleislakien kuin erityislakien toimeenpanossa on huomioitava asiakkaan asema ja oikeudet, henkilöstön kelpoisuusehdot, henkilötietolaki, hallintolaki sekä useita muita yleishallinnon lakeja.

Kuntalaisen oikeus palveluihin määritellään arvioimalla asiakkaan palveluntarve. Terveys- ja hyvinvoinninlaitos on määritellyt kuntien käyttöön arviointiprosessin, joka ohjaa viranomaisten työskentelyä. Arvioinnissa korostuu niin asiakkaan kuin läheisten osallisuus työskentelyyn. Jos kyseessä on monia palveluita tarvitseva kuntalainen, tulee arviointi toteuttaa monialaisesti ja lain mukaan muiden tahojen on osallistuttava arviointityöhön. Palvelutarpeen arviointi käynnistää sosiaalihuollon asiakkuuden lukuun ottamatta ohjausta ja neuvontaa. Palvelutarpeen arvioinnin tavoitteena on saada luotettava tieto, onko asiakas erityisen tuen tarpeessa, jolloin vastuun asiakasprosessista voi ottaa ainoastaan pätevä sosiaalityöntekijä. Muiden kohdalla työntekijän tulee täyttää sosiaalihuoltolain mukaiset kelpoisuusehdot. Jokaiselle asiakkaalle tulee nimetä joko vastuu sosiaalityöntekijä tai oma työntekijä. Asiakkuuden aikana palvelutarvetta arvioidaan ja asiakassuunnitelmaa tulee päivittää vähintään 3 kuukauden välein. Kun palveluille ei ole tarvetta, asiakkuus päätetään.

Tulosalueen kokonaisvastuu: sosiaalityön johtaja Anna Roinevirta

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Strategiset tavoitteet

Vaikuttavuus ja palvelukyky

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Helposti saavutettavat kuntalaisen palvelut	Sosiaalityön tulosalueella on palveluita, joissa laki edellyttää määräaikojen noudattamista. Nykyisen lainsäädännön perusteella määräaikoja tulee noudattaa lastensuojelussa ja toimeentulotuessa. Määräaikojen noudattamista valvoo Valvira. Lastensuojelussa seurataan kahta määräaika: lastensuojeluilmoituksen vastaanottamisen jälkeen on arvioitava 7 arkipäivän aikana, ryhdytäänkö lastensuojelutarpeen selvitykseen. Jos ilmoitus	Ilmoitusten/hakemusten määrä. Lastensuojelun - ja sosiaalihuollon asiakkaiden määrä. Asiakkaiden saamat palvelut ja palvelutarve.	Asiakastietojärjestelmästä saadaan helposti ja luotettavasti tietoa niin sosiaalihuoltolain kuin erityislainsäädännön (lastensuojelulaki, laki kuntouttavasta työtoiminnasta) toimivuudesta.	Kehitetään yhdessä asiakastietojärjestelmää ohjelmatoimittajan ja ProConsonan pääkäyttäjän kanssa. Omat palveluprosessit on kuvattu ja tehtäviä on selkiytetty vastaamaan asiakkaiden palvelutarpeen mukaisesti. Määritellään vastuuhenkilöt asiakasprosessin eri vaiheisiin ottaen	Lastensuojeluilmoituksia saapui 397 (331 vuonna 2015) ja sosiaalihuoltolain mukaisia yhteydenottoja oli 28. Lastensuojelun palvelutarpeen arviointeja tehtiin 44 (26 vuonna 2015). Lastensuojelussa ja lapsiperheiden sosiaalityössä suurin osa palveluista on sosiaalityön palveluita, seuraavaksi eniten tukihenkilö- ja tukiperhepalveluja sekä perhetyön palveluja. Tukiperheiden palveluun jonotusaika oli 1 - 1½ vuotta. Kasvatus- ja perheneuvolapalveluiden jonotusaika loppuvuodesta 2016 oli noin 6 viikkoa.	5

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
	johtaa , selvitykseen, on selvitys tehtävä 3kk:n aikana. Toimeentulotuessa hakemus tulee käsitellä 7 arkipäivän aikana. 1.1.2015 mahdollisesti voimaantuleva uusi sosiaalihuoltolaki velvoittaa muissakin sosiaalihuollon palveluissa määrääkoja palvelutarpeen arvioimiseksi. Työmarkkinatukiuudistus 1.1.2015 alkaen asettaa määrääajan 3kk, jonka aikana kunnan työllistämistoimenpiteisiin oikeutetulle henkilölle on laadittava kartoitus.			huomioon, onko asiakas sosiaalihuollon vai erityisen tuen tarpeessa.		

Prosessit ja rakenteet

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Ennaltaehkäisevä toiminta	Sosiaalityötä ohjaava lainsäädäntö painottaa ehkäisevää työtä, moniammatillista ja ylisektorista yhteistyötä sekä peruspalveluiden vastuuta. 1.1.2015 mahdollinen uusi sosiaalihuoltolaki lisää varhaisen tuen velvoittavuutta, jolloin asiakkaille tulee turvata palvelutarpeen arviointi ja lapsiperheiden ollessa kyseessä, perheiden ja lasten tulee saada riittäviä tukipalveluita ilman lastensuojelun asiakkuutta. Tulevaisuudessa tulee varmistaa, että lastensuojeluun ei siirry asiakkaita vain sen vuoksi, että sosiaalityön muissa palveluissa ei ole käytettävissä lastensuojelun kaltaisia tukitoimia. Erityisesti lapsiperheissä tullaan hyödyntämään tukihenkilö- ja tukiperhetoiminnan tuloksellisuutta, joka toteutetaan omana ostopalveluna, koska ehkäisevä perhehoito ei sisälly maakunnallisen perhehoitoyksikkö Katernan toiminnan piiriin. Aikuissosiaalityössä ennaltaehkäisevä työ painottuu sosiaaliseen kuntoutukseen, jolloin sosiaalihuoltolain mukaisiin palveluihin oikeutetulle asiakkaalle tulee järjestää palvelutarpeen arviointiin perustuvia kuntouttavia palveluita.	Asiakasmäärät, kustannukset	Lastensuojelun asiakasmäärät vähenevät 20 %, alle 29-vuotiaiden toimeentulotukea saavien määrä, joilla pääasiallinen tulo on toimeentulotuki, vähenee 15 - 20 %. Päihdehuollon laitoshoidon kustannukset vähenevät 10 %.	Kartoitetaan kuinka moni lastensuojelun asiakas voi saada riittävän palvelun ja tuen sosiaalihuoltolain perusteella. Varataan kaikille alle 29-vuotiaille toimeentulotuen saajille, jotka eivät ole aktiivisten työllisyyspalveluiden piirissä, aika palvelutarpeen arviointiin. Tavoitteena on yhdessä asiakkaan, tarvittaessa muiden viranomaisten ja läheisten kanssa laatia asiakassuunnitelma ja turvata tarpeen mukaiset palvelut. Valmennetaan ja opastetaan toimeentulotuen hakijoita uusiin toimeentulotuen haun käytäntöihin perustoittoimeentulotuen siirtyessä Keilaan 1.1.2017 alkaen. Jokainen tulosalueen tiimi raportoi kahden kuukauden välein sosiaalihuoltolain toimeenpanosta ja vaikutuksista erityislainsäädännön mukaisen palveluiden tarpeeseen.	Vuonna 2016 lastensuojelun asiakkaita oli 253, joista uusia oli 27. Sosiaalityöntekijää kohden oli noin 80 lastensuojeluasiakasta. Kaikkiaan aikuis- ja lapsiperhesosiaalityössä oli 653 asiakasta (vuonna 2015 yht. 552). Toimeentulotuen asiakkaita oli 868 (vuonna 2015 yht. 859). Perheneuvolassa asiakkaita oli 82 (vuonna 2015 yht. 80). Päihdehuollossa (A-klinikka ja laitoshoido) oli 83 asiakasta (vuonna 2015 yht. 130). Päihdehuollon asiakasmäärien (ostopalvelut) alenemiseen vaikutti toisen päihdetyöntekijän vakanssin perustaminen. Säästöä päihdehuollon laitoshoidossa saatiin noin 70 % vuoteen 2015 verrattuna. Päihdehuollon asumispalveluissa säästö oli noin 30 %.	5

Talous ja resurssit

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Aktiivinen työllisyyden hoito	1.1.2015 alkaen voimaantuleva työmarkkinatukiuudistus lisää kunnan vastuuta työllistää pitkäaikaistyöttömiä, jolloin kunnan vastuulle tulee 300 päivää työmarkkinatukea saaneet henkilöt. Mikäli kunta ei pysty osoittamaan työtoiminnan paikkoja, työmarkkinatuen kuntaosuudet Kelalle nousevat. TE-hallinnon tehtäviin on aiemmin sisällytetty työhönvalmennus, mutta tämä tehtävä siirtyy myös osittain kunnan velvoitteiden piiriin kunnan vastuulle kuuluvien asiakasmäärän lisääntyessä. Kasvavan asiakasmäärän vuoksi pitkäaikaistyöttömien kuntouttamisen takaisin työelämään tai koulutukseen edellyttää, että kunnan eri toimialueilla ja yksiköillä on mahdollisuus ottaa kuntouttavaan työtoimintaan oikeuttavia asiakkaita vastaan entistä enemmän. Nuorten Työpajalle lisätään henkilöstöresursseja ja ohjaajan tehtävänkuvia muokataan. Tavoitteena on saada pitkäaikaistyöttömiä erilaisiin kuntouttaviin palveluihin. Työpaikkojen etsimistä lisätään työhönvalmennuksen avulla, jolloin edistetään pääsyä nopeammin ja joustavammin avoimille työmarkkinoille, lisätään palkkatuen käytön mahdollisuutta kuntouttavan työtoiminnan jälkeen ja hyödynnetään TE-hallinnon työllisyystoimenpiteitä, kuten työkokeilua. Kunnassa on sitouduttu toteuttamaan työllistymisprosessia pitkäaikaistyöttömyydestä avoimille työmarkkinoille tai koulutukseen.	Aktiivointi- ja/tai työllistymissuunnitelmien määrä/henkilö. Työmarkkinatuen kuntaosuutta kerryttävien henkilöiden aktiivitoimien piiriin saatujen henkilöiden määrä /%. Kuntouttavan työtoimintaan osallistuvien määrä Pajan eri yksiköissä ja seinäntörmässä pajassa. Työkyvyn arviointiin ja eläkeselvittelyihin osallistuneiden määrä. Työterveysstarkeiden määrä.	Tarvittavat seurantatiedot saadaan asiakastietojärjestelmästä. Seurantaan tukevat taulukot on luotu. Kaikilla kuntouttavasta työtoiminnasta vastaavilla työntekijöillä on asiakastietojärjestelmän asianmukainen osaaminen. Vähintään 50 %:lle työllistymistoimenpiteisiin oikeutetuille henkilöille on laadittu aktiivointi- tai joku muu työllistymissuunnitelma. Aktiivitoimien piirissä on 40 % työmarkkinatuen kuntaosuutta kerryttävistä henkilöistä. Työpajan asiakaspaikoissa täyttöaste 70 %. Seinäntörmään työpajaan on ohjattu 30 henkilöä. Työkyvyn arviointiin ohjattu 10 henkilöä ja eläkeselvittelyyn 12 henkilöä. Vähintään 60 % pitkäaikaistyöttömistä on saatu työttömien terveysstarkeiden piiriin.	Nuorten työpaja ja aikuissosiaalityöntiimi on saanut valmiiksi asiakasprosessit. Luotu helpokäyttöinen seurantajärjestelmä tarvittavien seuranta- ja tilastotietojen saamiseksi. Yhdessä pääkäyttäjän kanssa luodaan asiakastietojärjestelmään aikuis- ja perhetyöhön tarvittavat lomakkeet ja tukilajit. Varmistetaan tiimeissä työntekijöiden asiakastietojärjestelmän hallintaa. Täsmennetään tehtävänkuvia, tehdään tiivistä yhteistyötä työllisyyskoordinaattorin, työttömien terveydenhoitajan ja TE-hallinnon kanssa. Alle 29-vuotiaiden työttömien kohdalla täsmennetään yhteistyötä yhteistyökumppaneiden kanssa ja sovitaan työajasta päällekkäisyyksien vähentämiseksi.	Työttömien aktiivointisuunnitelmia tehtiin 179 (vuonna 2015 yht. 82). Työkykyarvioinnin ja eläkeselvittelyjen piirissä oli 52 henkilöä. Myönteinen eläkepäätös saatiin 8 henkilölle. Kesken-eräisiä eläkeselvittelyjä oli joulukuussa 2016 yht. 18. tehdyillä toimenpiteillä kunnalle kertyi säästöjä yhteensä noin 88 000 euroa.	4

Henkilöstö ja uudistuminen

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuusto-kaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Ennakoiva ja muutostilanteet hyödyntävä henkilöstösuunnittelu	Tiedotetaan ja reagoidaan mahdollisimman ajoissa kuntien tehtävien lisääntymisestä aiheutuvista muutoksista henkilöstösuunnittelun tueksi. Varmistetaan, että yhä lisääntyvät tehtävät huomioidaan henkilöstömitoituksessa. Seurataan eri palveluissa asiakasmäärien kehitystä ja miten niiden vaikutus heijastuu määräraajojen noudattamiseen.	Työajan seuranasta saatava kuukausittainen raportti. Asiakasmäärät/ sosiaalityöntekijä. Hakemusten ja päätösten määrät/työntekijä.	Työajan ylitykset jäävät alle 30 tunnin. Aluehallinnon seuraamisissa lastensuojelun ja toimeentulotuen määrärajoissa on pysytty. Asiakastietojärjestelmästä saadaan luotettava seuranta Sosiaalihuoltolain mukaisista määrärajoista.	Kun työaika on ylittymässä yli saldorajan, työntekijä varautuu riittävän ajoissa tasaamaan työaika saldopaalla. Raportoidaan henkilöstötilanteesta perusturvan johdolle ja luottamushenkilöille. Pääkäyttäjä seuraa kuukausittain määräraajoja ja raportoi tilanteesta työntekijöille.	Työajan seurannan perusteella noin kolmasosalla työntekijöistä työajan ylitykset jäivät alle 30 tunnin. Muilla ylitykset olivat 30 - 40 tunnin sisällä. Ylityksiä kertyi lähinnä lastensuojelun sosiaalityössä ja työllisyyspalveluiden palveluhajauksessa. Lastensuojelun ja toimeentulotuen määräraajojen noudattaminen toteutui pääosin lainsäädännön mukaisesti eikä Aluehallintovirastolla ollut huomautettavaa.	4

Suoritetilaustaulukko

Tuotteiden määrä sekä yksikköhinta- ja laatutiedot	TP 2014	TP 2015	TA 2016	Tot 1 - 12 2016	Tot-%	Poikkeama
Lastensuoj. laitoshoido						
Hoitopäivät	6 721	4 321	4 015	4732	118	717
€/hoitopäivä, brutto	233	259	262			
€/hoitopäivä, netto	224	248	251			
Lastensuoj. perhehoito						
Hoitopäivät	8 801	10 148	6 996	9493	136	2 497
€/hoitopäivä, brutto	81	64	96			
€/hoitopäivä, netto	77	59	90			
Toimeentulotuki						
Kotitaloudet	616	686	620	697	112	77
€/kotitalous/vuosi, brutto	3 287	3 171	3 531			
€/kotitalous/vuosi, netto	1 969	1 528	1 697			

Olennaiset poikkeamat suoritteiden toteutumisessa:

- Lastensuojelun perhehoito: TA 2016 suoritemäärässä (6996) ei ole huomioitu yksityisiä sijoituksia, joista kunta nykyään maksaa hoitopalkkion.

Käyttötalous

	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA- muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
Sosiaalityö						
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntitulot	462 241	526 100		526 100	417 538	-108 562
Maksutulot	93 962	92 000		92 000	96 282	4 282
Tuet ja avustukset	1 063 969	1 085 000		1 085 000	1 093 382	8 382
Muut toimintatulot	199 825	190 000		190 000	196 332	6 332
Toimintatulot	1 819 996	1 893 100		1 893 100	1 803 535	-89 565
<i>josta sisäiset</i>	<i>338</i>	<i>0</i>		<i>0</i>	<i>3 598</i>	<i>3 598</i>
Henkilöstömenot	1 391 789	1 390 668		1 390 668	1 398 628	7 960
Palvelujen ostot	3 277 838	3 069 989		3 069 989	3 004 877	-65 112
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	135 212	138 428		138 428	130 063	-8 365
Avustukset	2 483 334	2 480 800		2 480 800	2 574 978	94 178
Muut toimintamenot	118 319	121 514		121 514	121 364	-150
Toimintamenot	7 406 492	7 201 399		7 201 399	7 229 910	28 512
<i>josta sisäiset</i>	<i>126 997</i>	<i>126 231</i>		<i>126 231</i>	<i>127 837</i>	<i>1 605</i>
Toimintakate (netto)	-5 586 496	-5 308 299		-5 308 299	-5 426 376	-118 077
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	3 800	-3 800	0	-3 800	-3 803	-3
Korko sitoutuneelle pääomalle	-1 452	-1 692	0	-1 692	-1 319	373
Muut laskennalliset kustannukset	-111 527	-105 141	0	-105 141	-95 768	9 373
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-5 695 675	-5 418 932	0	-5 418 932	-5 527 266	-108 334

Olennaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Toimintatuotot:

- Myyntituotot: Valtion maksama korvaus kiintiöpakolaisista, tuloalitus 55 600 €. Mm. tulkki-palveluja ostettu suunniteltua vähemmän, mikä pienentää valtiolta saatavaa korvausta. Tuottoja on kirjautunut 31 000 € väärälle tulosalueelle (Janakkalan terveydenhuolto).

Toimintakulut:

- Palvelujen ostot: Kulualitus 65 100 €. Päihdehuollon palvelujen ostot, kulualitus 113 200 €. Lastensuojelun laitoshoido, kuluylytys 64 600 €.
- Avustukset: Kuluylytys 94 200 €. Perustoimeentulotuki 35 000 €, tarveharkintainen toimeentulotuki 49 900 €.

Toiminnan kuvaus

Janakkalan kunnan vammaistyö tarjoaa apua ja tukea vammaisille ja heidän läheisilleen. Vammaispalvelulain mukaiset palvelut (mm. asunnonmuutostyöt, henkilö-kohtainen apu ja kuljetuspalvelut) ja erityishuoltolain mukaiset palvelut, joihin kuuluvat myös kunnan omat asumisyksiköt, päivätoiminta ja avotyö muodostavat vammaistyön kokonaisuuden.

Asiakkaalla on oikeus sosiaalihuoltolain nojalla saada riittävästi tietoa eri palveluvaihtoehdoista ja etuisuuksista yli organisaatorajojen. Palveluohjauksen tarkoituksena on ohjata, neuvoa ja tukea asiakasta tarkoituksenmukaisen palvelukokonaisuuden saavuttamiseksi.

Vammaistyöllä on kolme kehitysvammaisille suunnattua asumisyksikköä; Honkakoti, Mäntykoti ja Pihlajakoti. Asumisyksiköiden toimintaa on viime vuosina kehitetty vastaamaan ikääntyvien ja ennistä enemmän hoitoa ja ohjausta vaativien asiakkaiden tarpeisiin. Asumisyksiköiden henkilöstö toteuttaa asukkaiden saattohoidon.

Päivätoiminta on aikuisille, oppivelvollisuutensa suorittaneille, kehitysvammaisille henkilöille suunnattua toimintaa. Toimintakeskuksen tiloissa järjestetään myös kouluikäisten vammaisten lasten iltapäivä- ja loma-ajanhoitoa. Päivätoiminnan yhteydessä toimii avotyön palvelut. Asiakkaat tekevät työtä tavallisilla työpaikoilla. Avotyönohjaaja järjestää asiakkailleen myös liikunnallista vapaa-ajan ohjelmaa, leirejä ja vertaistapaamisia.

Tulosalueen kokonaisvastuu: vammaistyön johtaja Riitta Julin

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Strategiset tavoitteet

Vaikuttavuus ja palvelukyky

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Helposti saavutettavat kuntalaisen palvelut	Kehitysvammahuollon asiakkaista 90 %:lla on tehty ajantasainen palvelusuunnitelma sekä erityishuolto-ohjelma.	Kehitysvammaisten asiakkaiden ajantasaisen palvelusuunnitelmien lukumäärä	Kehitysvammahuollon asiakkaista 90 %:lla on ajantasainen palvelusuunnitelma ja erityishuolto-ohjelma.	Tarkistetaan jo tehty palvelusuunnitelmat ja juurrutetaan se normaalikäytännöksi.	Kehitysvammaisten asiakkaiden palvelusuunnitelmien ajantasaistamista tehdään koko vuoden ajan. Tarveprojektin (asumispalveluiden tarveselvitys) osalta tavoitteet ovat osin toteutuneet ja kehittämistyötä jatketaan edelleen.	5

Prosessit ja rakenteet

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Palvelutuotannon yhteistyö kuntien, yritysten ja yhdistysten kanssa	Pidetään yllä nykyisiä toimivia yhteistyöverkostoja. Luodaan yhteneväisiä palveluntuottamiseen liittyviä toimintatapoja.	Sanallinen kuvaus tehdystä yhteistyöstä.	Seudullista yhteistyötä on tehty tasavertaisen ja yhteneväisen toiminnan sekä laadun turvaamiseksi.	Vammaisneuvoston toimintaa vakiinnutetaan myös seudullisena yhteistyötoimijana. Uusien vammaispalvelu- ja itsemääräämisoikeudenlakien asettamia vaatimuksia ja niiden toteuttamistapoja selvitetään seudullisesti ja ne raportoidaan.	Vammaisneuvostotyö on vakiinnuttanut paikkansa. Soteuudistuksen valmistelu ja Oma Hämeen kautta tuleva tieto ja vaikuttamismahdollisuudet ovat työn alla keskusteluissa. Seudullista yhteistyötä palveluiden ja toiminnan yhdenmukaistamiseksi on toteutettu osallistumalla Oma Hämeen vammaispalveluiden työryhmään. Vammaistyö on mukana maakunnallisen kuljetuspalvelukeskuksen kehittämisessä.	5

Talous ja resurssit

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Taloudellisesti vastuullinen päätöksenteko.	Vammaistyön palvelut tuotetaan kustannustehokkaasti ja kilpailukykyisin hinnoin.	Vuosikutannukset	Talousarvion toteuma 99 - 101 %:a.	Talousarvion tarkan seurannan pohjalta tarvittaessa toimenpiteisiin ryhtyminen.	Vammaistyön talousarvio on toteutunut suunnitellusti. Toimintakate on 99,6 %.	5

Henkilöstö ja uudistuminen

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Strategian mukainen osaamisen kehittäminen.	Henkilöstön jatkuvasta ammatillisesta koulutuksesta huolehditaan. Koulutus on suunnitelmallista ja perustuu yksilöllisiin kehityskeskusteluihin.	Täydennyskoulutuspäivien lukumäärä.	Ammatillista täydennyskoulutusta on hyödynnetty työn laadun varmentamiseksi ja ajantasaistamiseksi.	Kehityskeskustelut on toteutettu 100 %:sti henkilöstölle ja niiden yhteydessä on selvitetty koulutussuunnitelmat. Koulutustarpeisiin vastataan mahdollisuuksien mukaan.	Henkilöstö on osallistunut lakisääteisiin täydennyskoulutuksiin kuten ensiavun, lääkehuollon sekä itsemääräämisoikeuden koulutuksiin.	5

Suoritetilaustaulukko

Tuotteiden määrä sekä yksikköhinta- ja laatu tiedot	TP 2014	TP 2015	TA 2016	Tot 1 - 12 2016	Tot-%	Poikkeama
Kehitysvammaisten ostettu asuminen						
Hoitopäivät	2 190	2 539	2 633	3 141	119	508
€/hoitopäivä, brutto	289	313	316			
€/hoitopäivä, netto	289	313	314			
Tehostettu asumispalvelu						
Hoitopäivät	6 607	6 669	6 570	6 621	101	51
€/hoitopäivä, brutto	169	171	183			
€/hoitopäivä, netto	148	154	160			
Katajan päivätoiminta						
Käyttöpäivä	4 189	4 179	4 250	4109	97	-141
€/käyttöpäivä, brutto	75	77	76			
€/käyttöpäivä, netto	69	73	72			

Sitova tavoite: Selvitetään voidaanko vammaispalveluja myydä myös ulkopuolisille.

Toteutuminen: Asiaa on selvitetty seudullisesti. Laajaa palveluiden ostohalukkuutta ei ole. Yksittäisissä tapauksissa palveluja on myyty ja voidaan myydä edelleenkin.

Käyttötalous

	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA-muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
Vammaistyö						
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntitulot	172 629	179 900		179 900	207 076	27 176
Maksutulot	67 956	20 100		20 100	36 241	16 141
Muut toimintatulot	74 776	135 300		135 300	109 751	-25 549
Toimintatulot	315 362	335 300		335 300	353 068	17 768
Henkilöstömenot	1 227 889	1 158 087		1 158 087	1 255 076	96 989
Palvelujen ostot	2 100 216	2 196 733		2 196 733	2 175 302	-21 431
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	38 457	43 428		43 428	24 248	-19 180
Avustukset	954 312	1 042 340		1 042 340	979 013	-63 327
Muut toimintamenot	129 579	139 838		139 838	146 605	6 767
Toimintamenot	4 450 454	4 580 426		4 580 426	4 580 244	-182
josta sisäiset	263 953	281 529		281 529	286 154	4 625
Toimintakate (netto)	-4 135 092	-4 245 126		-4 245 126	-4 227 176	17 951
Laskennalliset kustannukset						
Korko sitoutuneelle pääomalle	-3 624	-3 420	0	-3 420	-3 420	0
Muut laskennalliset kustannukset	-104 151	-124 059	0	-124 059	-96 811	27 248
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-4 242 867	-4 372 605	0	-4 372 605	-4 327 407	45 199

Olellaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Toimintakulut:

- Henkilöstökulut: Kuluylytys 97 000 €. Omaishoidon tuen sivukulut, kuluylytys 31 500 € (määrärahavarauksella tililajilla avustukset), eläkekulut, kuluylytys 78 500 €.
- Avustukset: Kulualitus 63 300 €. Omaishoidon tuen sivukulut 31 500 € kirjautuneet henkilöstömenoihin. Omaishoidon tuen hoitopalkkiot, kulualitus 31 600 €.

Toiminnan kuvaus

Janakkalan kunnan terveydenhuollon tulosalue huolehtii ennaltaehkäisevän terveydenhoidon ja sairaanhoidon terveydenhuoltolain mukaisista tehtävistä kuntalaisille sekä terveysasemien palvelut valinneille ulkopaikkakuntalaisille.

Terveydenhuoltolain mukaisia tehtäviä ovat muun muassa: terveysneuvonta ja terveystarkastukset neuvoloissa ja terveysasemilla, sairaanhoito, lääkinnällinen kuntoutus, hoitotarvikejakelu, seulonnat, laboratorio, mielenterveys- ja päihdetyö, suun terveydenhuolto, koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto sekä työterveyshuolto. Janakkalan terveydenhuollon tulosalueelle kuuluu myös erikoissairaanhoidon palvelut ja Janakkalan sairaalan toiminta. Sairaalan tehtävänä on tuottaa kuntalaisille akuuttia sairaala- ja kuntoutushoitoa heidän tarpeitaan vastaavasti sekä huolehtia terveyskeskussairaalan ja erikoissairaanhoidon välisen hoitoketjun toimivuudesta.

Tulosalueen kokonaisvastuu: ylläkäri Virpi Kröger

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Strategiset tavoitteet

Vaikuttavuus ja palvelukyky

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Helposti saavutettavat kuntalaisen palvelut	Terveydenpalvelujen saavutettavuus ja saavutettavuus niitä tarvittaessa on mahdollisimman helppoa.	T3, H3, takaisinsoittojärjestelmän vastapuhelut	Kiireetön pääsy lääkärin vastaanotolle (kolmas vapaa lääkärin vastaanottoaika, T3) ja kiireetön pääsy hoitajan vastaanotolle (kolmas vapaa hoitajan vastaanottoaika, H3) alle 14 vuorokautta. Takaisinsoittojärjestelmän vastapuhelut soiteaan alle 30 minuutissa potilaan yhteydenotosta.	Sähköisiä palveluita hyödynnetään potilaiden hoidossa aktiivisesti. Toimintatapoja muutetaan vastaamaan potilaiden tarpeisiin. Tulokset raportoidaan.	Kiireetön aika lääkärin vastaanotolle on ollut keskimäärin 14 päivää (vaihteluväli 4 - 26 päivää) ja kiireetön aika hoitajalle on vaihdellut 3 - 8 päivän välillä. Puheluihin on vastattu keskimäärin 28 minuutin kuluessa. Kiireellistä hoitoa tarvitsevat ovat päässeet psykiatriseen avohoittoon viikossa ja kiireetöntä hoitoa tarvitsevat 2 - 3 viikon kuluessa yhteydenotosta. Kiireettömälle fysioterapeutille vastaanotolle on pääsääntöisesti päässyt kahdessa viikossa mutta huhtitoukokuussa ja marras-joulukuussa odotusajat ovat olleet pisimmillään 28 päivää.	5

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
		Hoitoon pääsy (psykiatrinen hoitaja, fysioterapeutti, hammashoito)	Kiireetön pääsy fysioterapeutille ja psykiatriselle hoitajalle alle 14 vuorokaudessa ja kiireetön pääsy suun terveydenhuoltoon alle 6 kuukautta (hoitotakuu).	Panostetaan tehokkaaseen rekrytointiin ja henkilöstön osaamisen kehittämiseen.	Suun terveydenhuollon hoitoon pääsy on ollut alle 6 kuukautta.	
Helppo ja kattava sähköinen asiointi	Sähköistä asiointia kehitetään terveydenhuollossa tukemaan palvelun saatuuden parantamista.	eOmahoidon käyttäjien määrä	Tavoitteena saada 1 000 potilasta sähköisen palvelun käyttäjäksi.	Markkinoidaan ja tarjotaan palvelua sellaisille potilaille, jotka hyötyvät sähköisestä asioinnista.	eOmahoidon käyttäjiä on 1080.	5

Prosessit ja rakenteet

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Kuntalaisen kannustaminen vastuunottoon hyvinvoinnista	Omahoitoisuuden lisääminen ja hoidon tulokset paranevat.	Internet-sivujen uudistus. Toteutunut - kyllä/ei.	Uudistetaan internet-sivut tukemaan potilaiden omahoitoa. Tavoitteena on saada aikaan internet-sivut, joista löytyvät vastaukset tavallisimpiin terveyttä ja sairautta koskeviin kysymyksiin sekä ohjaus oikean palvelun piiriin.	Internet-sivuston uudistus, jossa hyödynnetään asiakailta saatua palautetta.	Internetsivujen uudistustyö on tehty. Nivelrikko- ja elämäntaparyhmät on otettu osaksi palveluvalikkoa.	5

Talous ja resurssit

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Kustannustietoisuus ja tehokas resurssien käyttö	Päätöksen teon kustannusvaikutukset tunnetaan ja toimintaa kehitetään kustannustehokkaammaksi.	Uudet sähköiset palvelut	Otetaan käyttöön uusia tehokkaita ja taroituksenmukaisia sähköisiä palveluita vastaamaan väestön palvelutarvetta. Sähköisen ajanvarauksen käyttöönottoa valmistellaan.	Selvitetään uusien sähköisten palveluiden taroituksenmukaisuutta ja otetaan käyttöön sellaisia palveluita, jotka parantavat tuottavuutta ja palvelukykyä.	Effica-sairaskertomusjärjestelmän tietokantojen yhdistämishanke (KHKS, Hämeenlinna, Riihimäki, Hattula, Janakkala) vei voimavarat muulta kehittämiseltä, mutta toteutui suunnitellusti 8.1.2017. Tekstiviestimuistutukset otettiin käyttöön kuntoutuksessa ja psykiatriassa avohoidossa. Sähköistä ajanvarausta ei pystytty ottamaan käyttöön.	3
Kustannustietoisuus ja tehokas resurssien käyttö.	Päätöksen teon kustannusvaikutukset tunnetaan ja toimintaa kehitetään kustannustehokkaammaksi.	Sairaala- paikkojen täyttöaste, siirtoviivemaksu	Sairaalapaikkojen mitoitusta määritellään kuntalaisten tarpeita vastaavaksi. Ikäihmisten hoidossa painopiste on avohoidossa, mutta avohoidon tueksi tarvitaan riittävä määrä sairaalapaikkoja akuuttien sairauksien hoitamiseksi. Tavoitteena on myös erikoissairaanhoidosta siirtyvien potilaiden jatkohoidon järjestäminen ilman siirtoviiveitä.	Sairaalapaikkojen uusi mitoitusta määritellään tarpeiden mukaiseksi ja resursseja pyritään ohjaamaan avohoittoon.	Sairaan akuutti- paikkoja vähennettiin 10 paikalla ja hoitohenkilöstöä 5 hoitajan työpanoksen verran. Siirtoviivemaksuvuorokausia kertyi neljä satunnaisten ruuhkahuippujen vuoksi. Täyttöaste oli tammi-huhtikuussa 62,8 - 89,3 %. Täyttöaste on laskettu 48 paikalla. Täyttöaste oli touko- joulukuussa 65,9 - 95,7 %. Täyttöaste on laskettu 38 paikalla. Muistiyksikön käyttöaste on ollut matalin. Toteutuneiden paikkamäärien mukaan Janakkalan sairaala pärjäisi 30 potilaspaikalla. Vuoden 2016 lopussa paikka-	5

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
					määrä oli 38 paikkaa ja paikkojen vähentämisen suunnittelua jatkettiin vuodelle 2017.	

Henkilöstö ja uudistuminen

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Strategian mukainen osaamisen kehittäminen	Toimintaa johdetaan tietoon perustuen.	Uudet hoito-ohjelmat ja toimintatavat	Löydetään osa-alueet, joissa tarvitaan henkilöstön osaamisen kehittämistä ja laaditaan hoito-ohjelmat tukemaan uusia toimintamalleja.	Ollaan mukana Parempi arki -hankkeessa kehittämällä tehokkaita toimintamalleja lasten ja nuorten hoidossa poikkihallinnollisesti. Tunnistetaan uusia asiakasryhmiä, joiden hoitoa tulisi tehostaa yhteistyössä erikoissairaanhoidon sekä kunnan muiden toimijoiden kanssa. Jatketaan avovision jalkauttamista (avovisio on yli 65-vuotiaiden kuntalaisten arjessa selviytymisen ja toimintakyvyn mittaamisen toimintamalli).	Parempi arki-hankkeessa pilotoidaan asiakkuuskorttia paljon eri palveluja käyttäville perheille. Perhekeskushankkeessa kehitetään toimintamallia lasten ja heidän perheidensä tukemiseksi poikkihallinnollisesti. Avovisiossa on käynnissä Yamk tutkintoon liittyvä kehittämishanke, jossa tavoitteena on selvittää jalkautumisen esteitä. Sairaanhoidopiirin kanssa on kehitetty nivelproteesileikkauspotilaiden hoitoprosessia tavoitteena nopeampi leikkaukseen pääsy. Alueellisesti on yhtenäistetty hoitotarvejakelukäytänteitä ja lastenpsykiatrian hoitoa on kehitetty. Fysioterapeutit ovat kouluttaneet kaikki kotihoidon hoitajat Kunnan Hoitaja konseptin mukaan.	5

Suoritetilaustaulukko

Tuotteiden määrä sekä yksikköhinta- ja laatu tiedot	TP 2014	TP 2015	TA 2016	Tot 1 - 12 2016	Tot-%	Poikkeama
Lääkäripalvelut						
Vastaanottokäynnit	24 757	25 014	24 000	23 669	99	-331
€/käynti, brutto	90	98	97			
€/käynti, netto	79	86	84			
puhelut			6 000	4 051	68	-1 949
konsultaatiot			4 000	4 233	106	233
sähköinen palvelu			200	135	68	-65
Hoitopalvelut						
Käynnit/perushoitaja ja sairaanhoitaja	29 794	18 595	18 500	19 375	105	875
€/käynti, brutto	43	50	52			
€/käynti, netto	42	49	49			
puhelut			40 000	49 110	123	9 110
sähköinen palvelu			1 000	897	90	-103
Terveydenhoitajapalvelut						
Käynnit	14 663	14 535	15 000	12 659	84	-2 341
€/käynti, brutto	50	52	51			
€/käynti, netto	50	52	51			
Suun terveydenhuolto						
Käynnit	17 869	16 667	17 200	17 827	104	627
€/käynti, brutto	92	96	99			
€/käynti, netto	68	71	77			
hammaslääkärikäynnit			11 000	13 028	118	2 028
hammashoitajakäynnit			200	439	220	239
suuhygienistikäynnit			6 000	4 360	73	-1 640
Psykiatrinen avohoito				0		
Hoitajakäynnit	3 111	2 990	2900	3 031	105	131
€/käynti, brutto	87	101	87			
€/käynti, netto	87	100	87			
Sairaala						
Hoitopäivät	21 617	15 814	17 900	11 454	64	-6 446
Pitkäaikaishoitopäivät	11 967	4 551	2 000	120	6	-1 880
Lyhytaikaishoitopäivät	9 650	11 263	15 900	11 334	71	-4 566
€/hoitopäivä, brutto	201	266	208			
€/hoitopäivä, netto	170	236	190			

Olellaiset poikkeamat suoritteiden toteutumisessa:

- Terveydenhoitajapalvelut: TP 2014 ja TP 2015 on kirjautunut käynteihin avoterveydenhuollon hoitajakäyntejä.
- Suun terveydenhuolto, hammaslääkärikäynnit: Yksityissektorilta on siirtynyt asiakkaita kunnan palveluihin. Hammaslääkäriresurssia on ollut aiempaan verrattuna enemmän.
- Suun terveydenhuolto, suuhygienistikäynnit: Suoritetaavoite on asetettu liian korkeaksi.
- Sairaalan hoitopäivät: Paikkoja on ollut vajaakäytöllä. Toukokuun alusta paikkoja vähennettiin 10:llä. Täyttöaste on vaihdellut 62,8 – 95,7 %:n välillä.

Käyttötalous

	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA- muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
Janakkalan terveydenhuolto						
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntitulot	1 159 582	1 128 579		1 128 579	1 183 026	54 447
Maksutulot	1 027 680	960 700		960 700	1 000 439	39 739
Tuet ja avustukset	16 753	17 000		17 000	19 340	2 340
Muut toimintatulot	8 120	0		0	19 526	19 526
Toimintatulot	2 212 135	2 106 279		2 106 279	2 222 332	116 053
<i>josta sisäiset</i>	<i>510 995</i>	<i>595 079</i>		<i>595 079</i>	<i>553 055</i>	<i>-42 024</i>
Valmistus omaan käyttöön					21 795	21 795
Henkilöstömenot	8 582 212	8 487 147	0	8 487 147	8 273 411	-213 736
Palvelujen ostot	22 049 701	22 749 206	0	22 749 206	22 507 798	-241 408
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	947 057	984 098		984 098	1 036 588	52 490
Avustukset	147 207	97 000		97 000	123 810	26 810
Muut toimintamenot	1 308 314	1 439 445		1 439 445	1 427 671	-11 774
Toimintamenot	33 034 491	33 756 897	0	33 756 897	33 369 279	-387 618
<i>josta sisäiset</i>	<i>1 799 724</i>	<i>1 853 547</i>		<i>1 853 547</i>	<i>1 844 090</i>	<i>-9 457</i>
Toimintakate (netto)	-30 822 356	-31 650 618	0	-31 650 618	-31 125 153	525 465
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	95 515	-75 665	0	-75 665	-82 446	-6 781
Korko sitoutuneelle pääomalle	-34 116	-44 052	0	-44 052	-44 052	0
Muut laskennalliset kustannukset	-400 592	-400 753	0	-400 753	-364 531	36 222
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-31 161 549	-32 171 088	0	-32 171 088	-31 616 182	554 906

Olennaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Toimintatuotot:

- Myyntituotot: Valtionkorvaus veteraaneille annettavista avopalveluista, tuottoylitys 49 800 €, muilta kunnilta ja kuntayhtymiltä saadut korvaukset, tuottoylitys 93 100 €. Sosiaalityön tulosalueen tuloja kirjattu 31 000 € terveydenhuollon tulosalueelle. Työterveyshuollon sisäiset tulot, tuottoalitus 54 000 €, ulkoisten tuottojen alitus 23.000 €.
- Maksutuotot: Suun terveydenhuollon asiakasmaksut, tuottoylitys 74 900 €, sairaalan asiakasmaksut, tuottoalitus 34 200 €.

Toimintakulut:

- Henkilöstömenot ja palvelujen ostot (ilman lomapalkkavelkakirjauksia ja KHSHP:n varauksen purkua): Henkilöstömenot, kulualitus 99 400 €, palvelujen ostot, kuluylyitys 203 900 €. Palvelujen ostot ylittivät sijaisrekryn kulujen vuoksi. Henkilöstömenojen ja sijaisrekryn yhteinen toteumaprosentti on 102 %. Yhteinen kuluylyitys on siten 78 300 €. Kuluylyityksestä 36 300 € johtuu Effica-kantojen yhdistämishankkeen henkilöstökuluista. Määrärahavarauksia on investoinneissa. Vastaava summa on tulona (laskutus Hattulalta ja tulolajina "valmistus omaan käyttöön"). Henkilöstökorvaukset (mm. Kela), alitus 27 800 €.
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat: Kuluylyitys 52 500 €, avoterveydenhuollon hoitotarvikejakelu ja sairaalan lääkekulut.

Toiminnan kuvaus

Hattulan terveydenhuolto huolehtii kunnan alueella ennaltaehkäisevän terveydenhoidon ja sairaanhoidon kansanterveystyöhön kuuluvista tehtävistä terveydenhuoltolain mukaisesti.

Terveydenhuoltolain mukaisia tehtäviä ovat muun muassa: Terveysneuvonta ja terveystarkastukset neuvoloissa ja terveysasemilla, sairaanhoito, lääkinnällinen kuntoutus, hoitotarvikejakelu, mielenterveyslain mukainen mielenterveystyö, suun terveydenhuolto, koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto sekä terveyskeskussairaala. Pääosan Hattulan terveydenhuolto- palveluista tuottaa Pihlajalinna Oy.

Tulosalueen kokonaisvastuu: ylilääkäri Virpi Kröger

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:**Strategiset tavoitteet****Vaikuttavuus ja palvelukyky**

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
elposti saavutettavat kuntalaisen palvelut	Terveyspalvelujen saatavuus ja saavutettavuus niitä tarvittaessa on mahdollisimman helppoa.	T3 eli kolmas vapaa kiireetön aika lääkärin vastaanotolle	Potilaat pääsevät oikea-aikaisesti hoitoon ja lääkärille pääsee tarvittaessa kiireettömissä asioissa 14 päivän sisällä.	Sähköisen terveyspalvelun eOmahoidon käyttö parantaa palvelukykyä.	Hoitoon pääsy lääkärin vastaanotolle on ollut 8-13 päivää. eOmahoidon käyttäjiä oli 303 (tilanne 1.8.2016 saakka).	5

Prosessit ja rakenteet

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Tehokkaat poikkihallinnolliset prosessit	Kehitetään tehokkaita toimintaprosesseja poikkihallinnollisesti.	Uudet hoito-ohjelmat ja toimintatavat	Laaditaan hoito-ohjelmat tukemaan uusia toimintamalleja.	Ollaan mukana Parempi arki -hankkeessa kehittämällä tehokkaita toimintamalleja lasten ja nuorten hoidossa poikkihallinnollisesti. Tunnistetaan uusia asiakasryhmiä, joiden hoitoa tulisi tehostaa yhteistyössä erikoissairaanhoidon sekä kunnan muiden toimijoiden kanssa	Effica-sairaskertomusten yhdistämishanke E1 oli käynnissä koko vuoden ja yhdistyminen toteutui 8.1.2017. Samalla on yhtenäistetty toimintamalleja kirjaamisessa. Hoitotarvikekelussa on yhtenäistetty käytänteitä alueellisesti.	5

Talous ja resurssit

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Taloudellisesti vastuullinen päätöksenteko	Terveystuotetaan taloudellisesti.	Sovittu henkilökuntamitoitus	Palveluntuottajan kanssa sovittu henkilökuntamitoitus on sovittu mukainen.	Palveluntuottajan työpanostietoja ja suoritustietoja seurataan ja puututaan poikkeamiin.	Työpanos on ollut sopimuksen mukainen.	5
Kustannustietoisuus ja tehokas resurssien käyttö	Terveystuotetaan taloudellisesti.	Erikoislääkärikonsultaatiot	Erikoislääkärikonsultaatioita jatketaan ja tällä toiminnalla tuetaan terveyskeskuslääkäreiden työtä, jolloin lähettäminen erikoissairaanhoidon vähenee.	Sovitetaan palveluntuottajan kanssa sellaiset erikoislääkärikonsultaatiot, jotka parhaiten tukevat tavoitteen saavuttamista ja on tarkoituksenmukaisia.	Erikoislääkärikonsultaatioita tuottavat ortopedi, geriatri ja lastenneurologi.	5

Suoritetilaustaulukko

Tuotteiden määrä sekä yksikköhinta- ja laatutiedot	TP 2014	TP 2015	TA 2016	Tot 1 - 12 2016	Tot-%	Poikkeama
Lääkäripalvelut						
Vastaanottokäynnit	10 506	11 798	8 300	11 165	135	2 865
€/käynti, brutto						
€/käynti, netto						
puhelut			2 000	3 144	157	1 144
Konsultaatiot			1 000	889	89	-111
sähköinen palvelu			100	1	1	-99
Hoitopalvelut						
Käynnit/perushoitaja ja sairaanhoitaja	10 761	9 227	9 500	9 294	98	-206
€/käynti, brutto						
€/käynti, netto						
puhelut			2 200	3 325	151	1 125
sähköinen palvelu			500	189	38	-311
Terveystenhoitajapalvelut						
Käynnit	8 297	7 280	8 300	6 961	84	-1 339
€/käynti, brutto	54	61	54			
€/käynti, netto	54	60	54			
Suun terveydenhuolto						
Käynnit	10 667	12 273	11 800	10 566	90	-1 234
€/käynti, brutto	87	79	87			
€/käynti, netto	62	53	61			
Vuodeosasto						
Hoitopäivät	4 579	3 748	4 150	3 950	95	-200
€/hoitopäivä, brutto	204	254	234			
€/hoitopäivä, netto	166	218	206			

Lääkäri- ja hoitopalveluiden tuotot ja kulut ovat samalla kustannuspaikalla, jonka vuoksi suoritehin-
toja ei ole voitu laskea.

Käyttötalous

	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA- muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
Hattulan terveydenhuolto						
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntitulot	4 262 581	4 366 928		4 366 928	4 346 134	-20 794
Maksutulot	510 282	499 260		499 260	506 049	6 789
Tuet ja avustukset	573	1 500		1 500	465	-1 035
Muut toimintatulot					5 456	5 456
Toimintatulot	4 773 435	4 867 688		4 867 688	4 858 104	-9 584
<i>josta sisäiset</i>	<i>24 921</i>				<i>13 265</i>	<i>13 265</i>
Henkilöstömenot	669 318	752 783		752 783	684 858	-67 926
Palvelujen ostot	3 411 566	3 422 140		3 422 140	3 442 703	20 563
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	375 813	388 295		388 295	398 877	10 582
Avustukset	38 635	41 000		41 000	48 912	7 912
Muut toimintamenot	278 104	263 470		263 470	282 370	18 900
Toimintamenot	4 773 435	4 867 688		4 867 688	4 857 720	-9 969
<i>josta sisäiset</i>	<i>200 106</i>	<i>213 075</i>		<i>213 075</i>	<i>222 991</i>	<i>9 916</i>
Toimintakate (netto)	0	0		0	384	384
Laskennalliset kustannukset						
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0	0	-384	-384
Muut laskennalliset kustannukset	0	0	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	0	0	0	0	0	0

Olellaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Toimintatuotot:

- Myyntituotot: Valtionkorvaus veteraaneille annettavista avopalveluista ja kuntoutuksesta, tuottoylitys 18 500 €, muitten kuntien maksamat korvaukset palveluista, tuottoylitys 47 100 €, vakuutusyhtiökorvaukset, tuottoylitys 11 900 €.

Toimintakulut:

- ---

KASVATUS- JA KOULUTUSLAUTAKUNTA

TOIMIELIN

KASVATUS- JA KOULUTUSLAUTAKUNTA

Toiminnan kuvaus

Kasvatus- ja koulutuslautakunta tarjoaa kuntalaisille yksilön ja yhteiskunnan tarpeet huomioonotta-
vaa laadukasta kasvatusta ja koulutusta sekä tasavertaisia mahdollisuuksia monipuoliseen elinikäi-
seen oppimiseen.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta vastaa sivistystoimen hallintoon, varhaiskasvatukseen, perusope-
tukseen, lukiokoulutukseen ja koululaisten iltapäivätoimintaan liittyvistä asioista. Lautakunta ostaa
musiikinopetuspalvelut Sibelius-opistolta.

Toimielimen kokonaisvastuu on sivistysjohtaja Jouni Wilpolalla.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Käyttötalous

KASVATUS- JA KOULUTUS LAUTAKUNTA	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA- muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntitulot	615 243	599 681		599 681	681 234	81 553
Maksutulot	1 155 498	1 253 100		1 253 100	1 129 772	-123 328
Tuet ja avustukset	233 621	183 000		183 000	246 227	63 227
Muut toimintatulot	23 732	14 293		14 293	114 050	99 757
Toimintatulot	2 028 094	2 050 074		2 050 074	2 171 284	121 210
<i>josta sisäiset</i>		69 351		69 351	86 062	16 711
Henkilöstömenot	17 114 728	17 004 470		17 004 470	17 216 916	212 447
Palvelujen ostot	4 738 788	5 396 521		5 396 521	5 163 416	-233 105
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	672 617	750 247		750 247	683 691	-66 556
Avustukset	1 733 541	1 652 950		1 652 950	1 563 985	-88 965
Muut toimintamenot	3 223 402	3 064 852		3 064 852	3 102 008	37 156
Toimintamenot	27 483 076	27 869 040		27 869 040	27 730 017	-139 023
<i>josta sisäiset</i>	6 047 382	6 027 592		6 027 592	6 116 697	89 105
Toimintakate (netto)	-25 454 982	-25 818 966		-25 818 966	-25 558 733	260 233
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	8 303	-11 283	0	-11 283	-12 172	-889
Korko sitoutuneelle pääomalle	-92 676	-88 276	0	-88 276	-88 296	-20
Muut laskennalliset kustannukset	-746 206	-797 359	0	-797 359	-662 375	134 984
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-26 285 561	-26 715 884	0	-26 715 884	-26 321 577	394 307

Toiminnan kuvaus

Tulosalue sisältää kasvatus- ja koulutuslautakunnan toiminnan sekä sivistystoimen johtamisen kustannuspaikat.

Sivistystoimen johtamisen kustannuspaikka (koulutoimisto) vastaa asioiden valmistelusta päätöksentekoa varten yhteistyössä tulosalueiden kanssa. Lisäksi se vastaa toiminnan kehittämisestä, talouden ja hallinnon kokonaisvastaisesta koordinoinnista sekä tulosalueiden ohjauksesta ja neuvonnasta.

Tulosalueen kokonaisvastuu on sivistysjohtaja Jouni Wilpolalla.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:**Strategiset tavoitteet****Vaikuttavuus ja palvelukyky**

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteuma 1.1.-31.12.2016	Tila
Helposti saatavutettavat kuntalaisen palvelut	Sivistystoimen palvelut vastaavat tarpeita, ovat oikein mitoitettuja ja ajanmukaisia.	Asiakastyytyväisyys. Kehittämistoimenpiteiden määrä.	Esityksiä palveluverkon kehittämiseksi.	Palveluverkko on ajanmukainen sekä annettujen resurssien mukainen.	Tarveselvitystyöryhmä koontunut säännöllisesti ja tutustunut muiden kuntien rakennushankkeisiin. Pallotekonurmihanke käyntiin.	4
Helppo ja kattava sähköinen asiointi	Toimialalla on käytössä toimivat sähköiset järjestelmät ja taito käyttää niitä. Asiakkailla on mahdollisuus hoitaa asioita sähköisesti (digitalisaatio).	Sähköisten järjestelmien määrä ja laatu.	Digitalisaation edistäminen toimialalla.	Uusien ohjelmien/innovatioiden käyttöönotto.	Uusi talousohjelma käyttöön otettu. Osallistuttu ohjelmakoulutuksiin.	5

Prosessit ja rakenteet

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteuma 1.1.-31.12.2016	Tila
Palvelutuotannon yhteistyö kuntien, yritysten ja yhdistysten kanssa	Yhteistyö lähi-kuntien kanssa palvelurakentamiseen ja -ohjaukseen liittyen	Yhteiset hankkeet.	Vapaaehtois- yhteistyön tiivistäminen palvelutuotannossa.	Kuntakokeilu- hankkeen to- teuttaminen.	Kuntakokeilu- hanke päätty- nyt.	3
Selkeä, hel- posti johdet- tava organi- saatorakenne	Organisaation työntekijöillä on selvät teh- tävät ja vas- tuut. Lauta- kuntien ja vi- ranhaltijoiden välinen yhteis- työ on avointa ja sujuvaa. Strategia ja prosessit tu- kevat tavoit- teellista sekä turvallista työntekoa.	Lautakunnan teemakokous- ten määrä.	Pidetään tee- makokouksia, joissa lauta- kunta pereh- tyy syvemmin toimialan osa- alueisiin.	Vähintään kaksi teema- kokousta.	Varhaiskasva- tuksen ja ope- tustoimen tee- makokoukset pidettiin loka- ja marras- kuussa.	5

Talous ja resurssit

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteuma 1.1.-31.12.2016	Toimenpi- teen tila
Taloudellisesti vastuullinen päättökseen- teko	Päättökseen- teon kustan- nusvaikutuk- set tunne- taan.Kunta- strategia toi- minnan, talou- den ja kehittä- misen perus- tana.	Talouden to- teuma (tuotot ja kulut).	Kustannustie- toisuuden li- sääminen hal- linnossa (vi- ranhaltijat sekä luotta- mushenkilöt).	Toimintakate 99-100%.Ei li- sätalousarvio- esityksiä	Toimintakate 101,2%	5

Henkilöstö ja uudistuminen

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteuma 1.1.-31.12.2016	Tila
Ennakoiva ja muutostilanteet hyödynnävä henkilöstösuunnittelu	Laadukasta palvelutuotantoa vastaava henkilöstömäärä ja osaaminen. Henkilöstö pysyy palveluksessa.	Henkilöstön määrä (Henkilöstösuunnitelma).	Henkilö- ja talousresurssit ovat oikein kohdennettuja ja tehokkaassa käytössä.	Henkilöstön määrä suunnitellaan annettujen resursien mukaiseksi.	Hallintosäätömuutokset tehty joulukuussa. Varhaiskasvatuksen uudesta hallintomallista päätetty. Toimialajohtaja varhaiskasvatuksen tulosalueen esimieheksi.	5
Strategian mukainen osaamisen kehittäminen	Henkilöstön ammattitaito vastaa työtehtäviä. Toiminnan tai työtehtävien muutoksesta aiheutuvat koulutustarpeet huomioidaan. Henkilöstön ammattitaito kehittyy täydennyskoulutuksen, työn ohjauksen, yhdessä tekemisen sekä perehdyttämisen kautta.	Täydennyskoulutuksen määrä. Kehityskeskustelut.	Toimialan henkilöstöresurssit ovat tehokkaassa käytössä.	Osallistutaan täydennyskoulutukseen (resurssien puitteissa). Kehityskeskustelut toteutuvat 100%.	Kehityskeskustelut toteutettu suunnitellusti joko yksilö- tai ryhmäkeskusteluina.	5
Turvallinen ja arvostava työilmapiiri	Työkulttuuri perustuu yhdessä tekemiseen, kumppanuuteen ja asiantuntijuuteen. Arvostetaan toisten osaamista. Häirintää sekä epäasiallista käyttäytymistä ei sallita työpaikalla.	Tyhy-kysely. Työhyvinvointiin liittyvä palautteen määrä.	Työilmapiiri muuttuu turvallisemmaksi ja arvostammaksi.	Tyhy-kyselyn analysointi. Työpaikkakousten pitäminen. Havaittuihin epäkohtiin puuttuminen,	Päivittäisessä työssä edistetty hyvää työilmapiiriä.	4

Käyttötalous

	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA- muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
Sivistystoimen hallinto						
Tuloarviot ja määrärahat						
Muut toimintatulot	358					0
Toimintatulot	358	0		0		0
Henkilöstömenot	331 398	352 035		352 035	353 383	1 348
Palvelujen ostot	28 776	28 475		28 475	35 490	7 015
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	4 132	5 814		5 814	2 398	-3 416
Muut toimintamenot	8 226	9 292		9 292	9 324	32
Toimintamenot	372 533	395 616		395 616	400 594	4 978
josta sisäiset	11 808	14 081		14 081	13 020	-1 061
Toimintakate (netto)	-372 175	-395 616		-395 616	-400 594	-4 978
Laskennalliset kustannukset						
Korko sitoutuneelle pääomalle	-276	-324	0	-324	-324	0
Muut laskennalliset kustannukset	-12 311	-12 669	0	-12 669	-11 269	1 400
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-384 763	-408 609	0	-408 609	-412 188	-3 579

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteuma 1.1.-31.12.2016	Tila
Monipuolinen ja houkutteleva asuminen	Varhaiskasvatustalvet to- teutuvat uu- distuneen pal- veluverkon mukaisesti.	Suunnitelmien toteutuminen käytännössä.	Turengin uu- den päiväko- din suunnit- telu etenee. Tervakosken alueen tilajär- jestelyjen suunnittelu etenee.	Tarvittavat suunnitelmat laaditaan.	Uusi päiväkotito- teutetaan palveluseteli- päiväkotina.	4
Helppo ja kat- tava sähköi- nen asiointi	Vanhemmilla on mahdolli- suus olla vuo- rovaikutuk- sessa ja hoi- taa asioita sähköisten viestimien kautta.	Lasten, huol- tajien ja henki- löstön hyöty digitaalisen välineiden käytöstä oppi- misessä ja viestinnässä.	Digitaalisten välineiden ja menetelmien pedagoginen hyödyntä- mine. Tena- vanetin käy- tön vakiintu- minen.	Henkilöstöä koulutetaan ja perehdytetään digitaaliseen välineistöön ja menetelmiin.	Lasten hoito- aikojen ilmoit- tamien eAsi- oinnin kautta onnistuu. Te- navanetti on vakiintunut tie- dottamisen kanavaksi.	5
Palautteen järjestelmälli- nen hyödyntä- minen toimin- nan kehittämi- sessä	Varhaiskasva- tuksen asia- kastytyväi- syys toteutuu.	Asiakkaiden vastauksista tehdyt yhteen- vedot	Kattava ja ajantasainen asiakaspa- laute.	Asiakaspa- laute hanki- taan useilla ly- hyehköillä ky- selyillä Tena- vanetissä. Laatutyö- ryhmä ja esi- opetussuunni- telmaryhmä valmistelevat palautejärjes- telmää.	Huoltajille on tehty lyhyitä kyselyjä Tena- vanetin kautta. Vas- tauksia hyö- dynnetään kunnan uuden varhaiskasva- tussuunnitel- man sisäl- lössä.	5

Prosessit ja rakenteet

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteuma 1.1.-31.12.2016	Toimenpi- teen tila
Palvelutuotan- non yhteistyö kuntien, yri- tysten ja yh- distysten kanssa	Varhaiskasva- tustalvet tuotetaan yh- teistyössä yk- sityisen päivä- hoidon kanssa	Perheiden tyy- tyväisyys avoimen toi- minnan palve- luihin.	Avoimen toi- minnan kerho- jen järjestämi- nen ostopal- veluna yhdis- tyksiltä tai yk- sityisiltä pal- veluntuotta- jilta.	Tehdään pää- tökset avoi- men toimin- nan kerhojen järjestäjistä ja kerhopaikoista toimintavuo- delle 2015 - 2016.	Palvelusetelin käytön laajen- tamista kerho- toiminasta päivähoitotoi- mintaan on valmisteltu.	5

Kriittinen me- nestystekijä	Tavoite val- tuustokau- della	Mittari	Tavoite ta- lousarvio- vuonna	Toimenpide talousarvio- vuonna	Toteuma 1.1.- 31.12.2016	Toimenpi- teen tila
Ennaltaehkäi- sevä toiminta	Palveluja to- teutetaan yli- sektoraalisesti	Toimivat pro- sessit.	Eritysvarhais- kasvatuksen henkilöstö täyttää kelpoi- suusehdot.	Saadaan eri- tyislastentar- hanopettajien tehtäviin vaki- naiset työntekijät. Luodaan esioppilaiden kuraattoripal- velut toimi- viksi.	Kiertävien eri- tyislastentar- hanopettajien nimike muute- taan konsul- toivaksi eri- tyislastentar- hanopetta- jaksi. Toiseen toimista on palkattu vaki- tuinen työntekijä.	5
Ympäristön ti- lan paranemi- seen johtava toiminta	Ympäristökas- vatusta toteu- tetaan yksik- kökohtaisesti.	Ympäristökas- vatuksen to- teutuminen käytännössä.	Ekologinen toiminta ja ympäristökas- vatus toteutu- vat toimin- nassa.	Jaetaan tietoa ja kokemuksia ympäristökas- vatuksen to- teuttamisesta eri yksiköissä.	Uuden var- haiskasvatus- suunnitelman laadinnassa huomioidaan ympäristökas- vatus.	4
Kuntalaisen kannustami- nen vastuun- ottoon hyvin- voinnista	Terveyslii- kunta näky- väksi osaksi lasten arkea.	Lasten päivit- töisen liikun- nan määrä ja laatu.	Kunnan liikun- tasuunnitelma ja valtakun- nalliset lasten liikunnan suo- situkset toteu- tuvat varhais- kasvatuk- sessa.	Varhaiskasva- tuksen liikun- tavastaavien ryhmä tukee lasten liikun- nan toteutu- mista yksi- köissä.	Liikunnan osuutta koros- tetaan joka- päiväisessä toiminnassa. Kaikille esiop- pilaille järjes- tetään uima- opetusta.	4

Talous ja resurssit

Kriittinen me- nestystekijä	Tavoite val- tuustokau- della	Mittari	Tavoite ta- lousarvio- vuonna	Toimenpide talousarvio- vuonna	Toteuma 1.1.- 31.12.2016	Tila
Taloudellisesti vastuullinen päättöksen- teko	Kokonaista- loudellisesti (sis. arvot ja laadun) vas- tuullinen pää- ttöksenteko ja toiminta.	Talouden to- teuma.	Säästötoi- menpiteiden toteutuminen.	Avoimen var- haiskasvatuk- sen järjestelyt. Kotihoidon- tuen kuntali- sän poistumi- nen. Asiakas- maksuperus- teiden tarkis- tukset.	Toimintakate 98,42% Kerhotoimin- nan palvelu- seteli on käy- tössä. Kotihoi- don tuen kun- talisän maksa- minen on päättynyt. Päi- vähoitomaksut on muutettu hoitoaikape- rusteiksi.	5

Henkilöstö ja uudistuminen

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteuma 1.1.-31.12.2016	Toimenpiteen tila
Ennakoiva ja muutostilanteet hyödynnettävä henkilöstösuunnittelu	Henkilöstömitoitus toteutuu	Päivähoitopaikkojen käyttöaste.	Normien mukainen mitoitus päivähoitoryhmissä.	Uuden tilastointiraportointiohjelman hyödyntäminen.	Uusi henkilöstömitoitus on otettu käyttöön tilojen ja varahoitojärjestelyjen puitteissa.	4
Innovatiivisuuden ja kehittymiseen motivoiva johtaminen	Varhaiskasvatus on tulevaisuuteen suuntautuneiden kasvattajien yhteisö. Tieteellistä tietoa sovelletaan käytäntöön pedagogisen johtamisen kautta.	Henkilöstön osaaminen.	Uusien digitaalisten menetelmien kattava käyttö.	Lisätään digitaalisten menetelmien hallintaa pedagogiassa.	Digitaalisten välineiden käyttö on vakiintunut.	5
Strategian mukainen osaamisen kehittäminen	Henkilöstön ammattitaito vastaa työtehtäviä. Henkilöstö pitää yllä ammattitaitoa täydennyskoulutuksen, työnohjauksen, yhdessä tekemisen ja perehdyttämisen kautta.				Täydennyskoulutussuunnitelma on toteutunut.	5

Suoritetilaustaulukko

Tuotteiden määrä sekä yksikköhinta- ja laatu- tiedot	TP 2014	TP2015	TA 2016	Toteutuma	Tot-%	Poik- keama
Päiväkodit						
Hoitopäivät, kokopäivähoito	62 820	65 879	68 000	60 637	97	-7 363
€/hoitopäivä, brutto	62	64	64	67	105	3
€/hoitopäivä, netto	51	53	55	57	104	2
Hoitopäivät, osapäivähoito	13 302	13 220	10 000	12 375	132	2 375
€/hoitopäivä, brutto	37	42	38	44	117	6
€/hoitopäivä, netto	31	32	33	34	104	1
Hoitopäivät, vuoroahoito	7 999	8 869	8 000	9 936	111	1 936
€/hoitopäivä, brutto	75	64	64	67	105	3
€/hoitopäivä, netto	62	53	55	57	104	2
Ohjattu perhepäivähoito						
Hoitopäivät	23 683	19 505	23 000	21 120	92	-1 880
€/hoitopäivä, brutto	65	75	71	69	97	-2
€/hoitopäivä, netto	55	64	60	58	97	-2
Esiopetus						
Esiopetuspäivät	29 460	30 843	29 000	31 859	110	2 859
€/esiopetuspäivä, brutto	37	32	38	34	90	-4
€/esiopetuspäivä, netto	37	32	38	34	90	-4
Kotihoidon tuki						
Lapsia keskim./kk	277	285	280	275	98	-5
€/hoitopäivä, brutto	15	15	15	14	95	-1
€/hoitopäivä, netto	15	15	15	14	95	-1
Yksityisen hoidon tuki						
Lapsia keskim./kk	115	115	110	106	96	5
€/hoitopäivä, brutto	18	19	19	19	98	-20
€/hoitopäivä, netto	18	19	19	19	98	-20
Osittainen kotihoidon tuki						
Lapsia keskim./kk	37	33	30	39	130	9
€/hoitopäivä, brutto	9	8	11	6	57	-5
€/hoitopäivä, netto	9	8	11	6	57	-5

Käyttötalous

	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA- muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
Varhaiskasvatus						
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntitulot	84 113	17 000		17 000	65 774	48 774
Maksutulot	1 037 624	1 164 000		1 164 000	997 413	-166 587
Tuet ja avustukset					605	605
Muut toimintatulot	3 165				16 199	16 199
Toimintatulot	1 124 901	1 181 000		1 181 000	1 079 991	-101 009
<i>josta sisäiset</i>					8 253	8 253
Henkilöstömenot	6 135 837	6 278 346		6 278 346	6 117 613	-160 733
Palvelujen ostot	1 379 401	1 459 769		1 459 769	1 504 858	45 089
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	103 667	157 520		157 520	116 411	-41 109
Avustukset	1 733 541	1 652 950		1 652 950	1 563 985	-88 965
Muut toimintamenot	787 837	743 247		743 247	772 261	29 015
Toimintamenot	10 140 282	10 291 832		10 291 832	10 075 127	-216 705
<i>josta sisäiset</i>	<i>1 774 784</i>	<i>1 840 754</i>		<i>1 840 754</i>	<i>1 825 528</i>	<i>-15 225</i>
Toimintakate (netto)	-9 015 381	-9 110 832		-9 110 832	-8 995 136	115 696
Laskennalliset kustannukset						
Korko sitoutuneelle pääomalle	-27 528	-25 944	0	-25 944	-25 944	0
Muut laskennalliset kustannukset	-322 420	-341 836	0	-341 836	-282 216	59 620
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-9 365 329	-9 478 612	0	-9 478 612	-9 303 297	175 315

Olennaiset poikkeamat talouden toteutumisessa:

Toimintatuotot

Myyntituotot – mm. aikaisemman kotikunnan korvauksia on kertynyt noin 41 700 euroa yli arvion

Maksutuotot – päivähoitomaksut jäävät alle arvion noin 172 530 euroa. Tulot ovat pienentyneet mm. laskutusperiaatteiden muutoksen takia, pienoista laskua myös päiväkotien hoitopäivien määrissä.

Toimintakulut

Henkilöstökulut – henkilöstökulut jäävät alle arvion 160 700 euroa, alitus johtuu mm. siitä, että henkilöstömenoihin on kirjattu menoja vähentäviä, laskennallisia, jaksotettuja henkilöstökuluja 81 000 euroa. Ilman jaksotettuja henkilöstökuluja henkilöstömenot jäävät alle arvion 79 700 euroa. Alitusta perhepäivähoidon henkilöstömenoissa.

TULOSALUE**OPETUSTOIMI****Toiminnan kuvaus**

Tulosalue sisältää perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja musiikinopetuksen. Musiikin opetuspalvelut ostetaan Sibeliussopistolta. Kunta ei järjestä toisen asteen ammatillista koulutusta, mutta kuuluu Koulutuskuntayhtymä Tavastiaan.

Vastuu tulosalueella jakaantuu seuraavasti:

- sivistysjohtaja Jouni Wilpola vastaa opetustoimen rakenteista (rakennukset, palveluverkko, tuntiresurssit, henkilöstö rakenne, vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen ostopalvelut)
- opetuspäällikkö vastaa opetustoimen sisällöllisestä ja toiminnallisesta kokonaisuudesta (pedagoginen johtaminen ja kehittäminen) sekä toimii rehtoreiden, koulupsykologin ja kolmannen kuraattorin esimiehenä.

Tulosalueen kokonaisvastuu 12.1.2016 alkaen sivistysjohtaja Jouni Wilpolalla (kj 2/2016)

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:**Strategiset tavoitteet****Vaikuttavuus ja palvelukyky**

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteuma 1.1.-31.12.2016	Toimenpiteen tila
Monipuolinen ja houkutteleva asuminen	Suunniteltu, ajanmukainen ja toimiva kouluverkko ja laadukas opetus.	Hankkeiden toteutuminen. Opetussuunnitelman valmistuminen.	Uusi opetussuunnitelma valmis yleisen osan ja alakoulun osalta ja alakoulut siirtyvät noudattamaan sitä syksystä 2016 alkaen. Oppimisympäristöjä on modernisoitu, digitalisaation ja uuden pedagogiikan mahdollisuuksia hyödynnetään oppimisessa.	Neljä hanketta, joiden tavoitteena on oppimisympäristöjen digitalisointi ja uuden opetussuunnitelman mukaisen opetuksen ja oppimisen mahdollistaminen. Hankeyhteistyö sivistystoimen tulosalueiden kanssa.	Uusi perusopetuksen opetussuunnitelma otettu käyttöön. Digitaalista oppimista sekä opettamista kehitetty suunnitelmallisesti kouluissa, hankkeet tukeneet kehitystyötä. Lautakunta hyväksynyt TVT -strategian käyttöön otettavaksi.	5

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteuma 1.1.-31.12.2016	Toimenpiteen tila
Palautteen järjestelmällinen hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä	Arviointipalautteen kerääminen on järjestelmällistä ja vakiintunutta ja se palvelee toiminnan kehittämistä.	Systemaattisesti kerätyn ja analysoidun palautteen määrä.	Oppilaat, huoltajat ja yhteistyötahot mukana suunnittelussa ja kehittämisessä.	Mahdollistetaan vaikuttaminen ja yhteistyö.	Palautteen kerääminen on ollut systemaattista.	4

Prosessit ja rakenteet

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteuma 1.1.-31.12.2016	Toimenpiteen tila
Palvelutuotannon yhteistyö kuntien, yritysten ja yhdistysten kanssa	Olemme monella eri tavalla yhteistyössä kuntien, yhdistysten ja yrittäjien kanssa.	Yhteistyötapojen määrä ja tuloksellisuus.	Seudullinen yhteistyöhanke kuntakokeiluhankkeen mukaisesti toteutuu. Oppilashuollon palvelujen järjestämisen käytännöt alueen oppilaitoksille selkeytyy.	Toteutetaan Hattulan kanssa kuntakokeiluhanke. Oppilashuoltolain mukaisten palvelujen määrää seurataan ja palvelurakenteet/-käytännöt sovitaan Janakkalan alueella olevien oppilaitosten kanssa. Yhteistyötapojen ja -mahdollisuuksien kartoitus sivistystoimen tuotusalueiden yhteistyönä	Mukana kuntakokeiluhankkeessa yhdessä Hämeenlinnan sekä Hattulan kanssa. Kokeilu päättynyt. Tavastian kanssa tehty sopimus oppilashuoltolain mukaisten palveluiden järjestämisestä.	5
Ennaltaehkäisevä toiminta	Ketään ei kiulasata.	Oppilaiden ja henkilöstön kokemus.	Ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä toteutetaan yhteisöllisten oppilashuoltoryhmien ohjaamana.	Yhteisölliset oppilashuoltoryhmien keskeinen tehtävä on kiulsaamisen ennaltaehkäisy.	Kiva-koulujen toimintatapojen käyttöön-otto kouluissa varmistettu.	4

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteuma 1.1.-31.12.2016	Toimenpiteen tila
Ennaltaehkäisevä toiminta.	Kaikki oppilaat ja opiskelijat saavat edellytystensä ja ikäkautensa mukaista opetusta ja tukea.	Oppilaslähtöisen ja joustavan opetuksen ja koulunkäynnin tuen toteuttamistapojen määrä.	Koulutukset toteutuvat ja opetushenkilöstön tieto mielenterveysongelmista ja vaikeista käytöshäiriöistä lisääntyy.	Koulutusta järjestetään hankerahoituksen avulla.	Opettajat ovat osallistuneet koulutuksiin. Kuntouttava luokan perustaminen siirretty suunnitelmakauden ulkopuolelle.	3
Kuntalaisen kannustaminen vastuunottoon hyvinvoinnista	Terveysliikunnan harrastaminen ja ohjaus on koulujen painotettu oppisisältö. Koulujen piha-alueen aktivoivat liikku- maan. Oppilaiden kokema terveydentila paranee.	Valtakunnallisessa terveyskyselyssä todetut asiat joka toinen vuosi.	Terveyskyselyn tulos analysoitu ja toimenpiteet valittu. Liikuntaluokka alkaa Turen- gin yhteiskou- lussa. Koulupäivien liikunnallisuus lisääntyy.	Valtakunnallisen terveyskyselyn tulok- sista seuraa toimenpiteitä. Turen- gin yhteiskoulun lii- kuntaluokan aloittaminen valmistellaan. Jokainen koulu lisää lii- kunnan mah- dollisuuksia. Jokaisessa koulussa on liikuntakerho.	Liikkuva koulu -hanketoi- minta käynnis- tetty hankera- hoituksen tur- vin kouluissa. Liikuntapai- notteinen ope- tus käynnisty- nyt Turen- gin yhteiskou- lussa. Koulun liikuntaker- hot toimineet kouluissa. Koululaisten uinninope- tusta on te- hostettu luku- vuoden alusta lukien.	5

Talous ja resurssit

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteuma 1.1.-31.12.2016	Toimenpiteen tila
Taloudellisesti vastuullinen päätöksenteko	Kokonaistaloudellisesti (sis. arvot ja laadun) vastuullinen päätöksenteko.	Talouden toteuma.	Talouden tasapainottamisohjelmaan sopeutuminen.	Leikkauskohteiden valinnan yhteydessä vaihtoehtojen pohdintaa ja vaikuttavuuden arviointia.	Toimintakate 98,91%	5

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteuma 1.1.-31.12.2016	Toimenpiteen tila
Aktiivinen työllisyyden hoito		Työllistettyjen, harjoittelijoiden, työelämäkokeilussa olevien jne. määrä.	Koulut tarjoavat aktiivisesti paikkoja työllistetyille, harjoittelijoille jne.	Yhteistyö työllisyyskoordinaattorin kanssa.	Kouluissa on ollut useita työllistettyjä. Yhteistyö työllisyyskoordinaattorin kanssa on ollut tiivistä.	5
Kilpailukyinen oma palvelutuo- tanto	Oma lukiokoulutus säilyy vetovoimaisena.	Oman paikkakunnan lukioon hakeutuvien prosentuaalinen osuus kaikista lukio- koulutukseen hakeutuvista.	80% lukioon hakeutuvista opiskelijoista aloittaa omassa lukiossa.	Hyvä markkinointi etenkin Tervakosken toimipisteessä.	87% lukioon päässeistä aloitti Janakkalan lukiossa. Tervakosken toimipiste 88%. Turengin toimipiste 86%.	5

Henkilöstö ja uudistuminen

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteuma 1.1.-31.12.2016	Toimenpiteen tila
Innovatiivisuuden ja kehittymiseen motivoiva johtaminen	Opetustoimion tulevaisuuden suuntausten kasvatustajien yhteisö.	Rehtorikoulutuksen toteutuminen	Kaikki rehtorit osallistuvat johtamiskoulutukseen.	Johtamiskoulutusta järjestetään.	Rehtoreille järjestetty koulutuspäivät, jossa käyty ryhmäkehityskeskustelut sekä asetettu strategisia tavoitteita alka-neelle luku- vuodelle.	5

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteuma 1.1.-31.12.2016	Toimenpiteen tila
Strategian mukainen osaamisen kehittäminen	Henkilöstön ammattitaito vastaa työtehtäviä. Henkilöstö ylläpitää ammattitaitoa täydennyskoulutuksen, työnohjauksen, yhdessä tekemisen ja perehdyttämisen kautta.	Koulutusten ja koulutuksiin osallistuneiden määrä.	Hankekoulutusten toteutuminen ja tuloksellisuus.	Opetustoitossa on käynnissä yli 10 hanketta, joihin kaikkiin liittyy koulutuksellinen elementti.	Henkilöstön ammattitaitoa ylläpitäviä koulutuksia järjestetty useissa hankkeissa. Neljä opettajaa aloittanut erikoistumisopinnot Turun yliopistossa (opettaminen digitaalisessa ympäristössä).	5
Turvallinen ja arvostava työilmapiiiri	Henkilökunta kokee työn ja työpaikan turvalliseksi	Työhyvinvointikysely joka 3. vuosi. Kehityskeskustelujen kautta välittyvä tieto.	Ryhmäkehityskeskustelujen määrä lisääntyy.	Ryhmäkehityskeskustelujen järjestämisen.	Kehityskeskustelut toteutettu joko yksilö- tai ryhmäkeskusteluina.	5

Suoritetilaustaulukko

Tuotteiden määrä sekä yksikköhinta- ja laatu-tiedot	TP 2014	TP2015	TA 2016	Toteutuma	Tot-%	Poikkeama
Peruskoulut						
Oppilasmäärä	1 905	1 917	1 939	1929	100	-11
€/oppilas, brutto	7 906	7950	7 937	8019	101	82
€/oppilas, netto	7 535	7532	7 546	7513	100	-33
Perusk. viikkotuntimäärä	3 725	3 694	3 764	3 750	98	-14
€/viikkotunti, brutto	106	109	108	109	100	1
€/viikkotunti, netto	101	103	102	102	100	0
Peruskoulun päättäneiden määrä	99,0%	100,0%	100,0%	98,5%		1,5%
Lukiot						
Oppilasmäärä	251	244	260	238	94	-22
€/opiskelija, brutto	7 742	7 642	7 615	7 855	103	240
€/opiskelija, netto	7 559	7 579	7 462	7 752	104	290
Lukion viikkotuntimäärä	444	435	435	435	100	0
€/viikkotunti, brutto	115	113	120	113	94	-7
€/viikkotunti, netto	112	112	117	112	95	-5
Musiikkiopetus						
Oppilasmäärät						
- varsinaisia oppilaita	108	110	100	112	12	12
€/varsinainen soitto-oppilas, brutto	1 379	1 350	1 503	1 327	88	-176
€/varsinainen soitto-oppilas, netto	1 379	1 350	1 503	1 327	88	-176

Käyttötalous

Opetustoimi	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA- muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntitulot	531 131	582 681		582 681	615 460	32 779
Maksutulot	31 354	14 600		14 600	42 323	27 723
Tuet ja avustukset	233 621	183 000		183 000	245 622	62 622
Muut toimintatulot	20 209	14 293		14 293	97 851	83 558
Toimintatulot	816 315	794 574		794 574	1 001 255	206 681
<i>josta sisäiset</i>		69 351		69 351	77 809	8 458
Henkilöstömenot	10 495 497	10 238 250		10 238 250	10 581 524	343 274
Palvelujen ostot	3 302 097	3 876 438		3 876 438	3 588 160	-288 278
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	558 729	579 913		579 913	558 292	-21 621
Muut toimintamenot	2 424 186	2 312 314		2 312 314	2 320 280	7 966
Toimintamenot	16 780 509	17 006 915		17 006 915	17 048 255	41 341
<i>josta sisäiset</i>	4 233 758	4 144 719		4 144 719	4 246 187	101 468
Toimintakate (netto)	-15 964 194	-16 212 341		-16 212 341	-16 047 000	165 341
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	8 303	-11 283	0	-11 283	-12 172	-889
Korko sitoutuneelle pääomalle	-64 872	-62 008	0	-62 008	-62 028	-20
Muut laskennalliset kustannukset	-406 424	-437 697	0	-437 697	-364 137	73 560
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-16 427 187	-16 723 329	0	-16 723 329	-16 485 338	237 991

Olennaiset poikkeamat talouden toteutumisessa:

Toimintatuotot

- Myyntituotot – kotikuntakorvauksia noin 97 800 euroa yli arvion. Kasvua edellisvuoteen nähden n. 78 500 €. Myyntituotoissa on ollut myös määrärahavaraus (77 800 €) sisäisiin myyntituottoihin henkilöstöhallinnon maksamaa korvausta ajatellen (pääluottamusmies + työsuojeluvaltuutettu). Tulo on tiliöity muihin tuottoihin.
- Maksutuotot - muilta kunnilta saatuja korvauksia 28 000 euroa
- Tuet ja avustukset – harkinnanvaraisia hankeavustuksia noin 61 200 euroa yli arvion
- Muut toimintatuotot: henkilöstöhallinnon maksama korvaus (pääluottamusmies + työsuojeluvaltuutettu) 77 800 €.

Toimintakulut

- Palvelujen ostot: vuoden alussa on tehty käyttösunnitelman muutos; perusopetuksen palvelujen ostoista on siirretty 249 385 euroa henkilöstökuluihin, jolloin henkilöstömenojen toteutumaprosentiksi tulee 100,9% ja palvelujen ostojen 98,9%.

Toiminnan kuvaus

Tulosalue sisältää koululaisten iltapäivätoiminnan järjestämisen perusopetuksen 1.-2. luokan sekä kaikille muiden luokkatasojen erityisen tuen piirissä oleville oppilaille.

Tulosalueen kokonaisvastuu on opetuspäällikkö Jaana Koskella.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:**Strategiset tavoitteet****Vaikuttavuus ja palvelukyky**

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteuma 1.1.-31.12.2016	Tila
Monipuolinen ja houkutteleva asuminen	Iltapäivätoiminnan toimintapaikat, hakumenetely ja toiminnan järjestämisen periaatteet ovat selkeästi esillä tiedotteissa ja kunnan www-sivustolla. Koulupäivien jälkeistä toimintaa järjestetään yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa	Huoltajien tyytyväisyys.	Huoltajien tyytyväisyys tiedottamiseen säilyy. Toiminta säilyy vähintään nykyisen laajuisena. Järjestämisen periaatteita tarkennetaan.	Saadun palautteen perusteella tehdään tarkennuksia tiedottamiseen. Perinteinen kysely järjestetään huoltajille. Ollaan yhteistyössä ja tiedotetaan mahdollisten muiden toimijoiden järjestämästä iltapäivätoiminnasta tai kerhoista. Toiminnan järjestämisen periaatteet selkiytyvät.	Toimintasuunnitelma päivitetty ja tiedotusta järjestetty esille nousseista asioista.	5
Palautteen järjestelmällinen hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä	Arviointipalautteen kerääminen on järjestelmällistä ja vakiintunutta ja se palvelee toiminnan kehittämistä.	Systemaattisesti kerätyn ja analysoidun palautteen määrä (lapset, huoltajat, henkilöstö).	Toteutetaan johdonmukaisesti perinteiset kyselyt lapsille ja huoltajille ja osallistutaan valtakunnalliseen arviointiin.	Kyselyt toteutetaan, analysoidaan ja päätetään toimenpiteistä.	Suunnitelman mukaiset kyselyt tehty ja analysoitu. Valtakunnallista kyselyä ei ollut.	5

Prosessit ja rakenteet

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteuma 1.1.-31.12.2016	Tila
Ennaltaehkäisevä toiminta	Ketään ei kiusata.	Lasten, huoltajien ja henkilöstön kokemus.	Ennaltaehkäisevät toimenpiteet lisääntyvät.	Ennaltaehkäisevää toimintaa toteutetaan yhteistyössä koulun kanssa.	Stop kiusaamiselle kampanjassa mukana, aiheesta keskusteltu ja lasten kokemukset kysytty ja johtopäätökset tehty.	5
Kuntalaisen kannustaminen vastuunottoon hyvinvoinnista	Liikkuminen ja ulkoilu on ilta- ja päivätoiminnan painotettu asiasisältö.	Ryhmäkohtaisesti toteutetun toiminnan/liikuntamahdollisuuksien määrä.	Yhteistyö liikkuntaseurojen kanssa.	Kartoitetaan ja toteutetaan yhteistoimintaa.		

Talous ja resurssit

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteuma 1.1.-31.12.2016	Tila
Taloudellisesti vastuullinen päätöksenteko	Kokonaistaloudellisesti (sis. arvot ja laadun) vastuullista päätöksentekoa ja toiminnan toteuttamista	Talouden toteuma.	Toimintakate 100%	Huolellinen suunnittelu ja tiivis talousseuranta	Toimintakate 117,7%.	4

Henkilöstö ja uusiutuminen

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteuma 1.1.-31.12.2016	Tila
Strategian mukainen osaamisen kehittäminen	Henkilöstön ammattitaito vastaa työtehtäviä. Henkilöstö ylläpitää ammattitaitoa täydennyskoulutuksen, työnohjauksen, yhdessä tekemisen ja perehdyttämisen kautta	Koulutuksiin osallistuneiden määrä.	Ohjaajat osallistuvat hankekoulutukseen, jonka aiheena mielenterveys ja vaikeat käytöshäiriöt.	Järjestetään hankesuunnitelman mukaista koulutusta.	Ohjaajilla ollut mahdollisuus osallistua mm. lasten mielenterveyttä ja käytöshäiriöitä koskeviin koulutuksiin sekä Liikkuva koulu -koulutuksiin.	5

Suoritetilaustaulukko

Tuotteiden määrä sekä yksikköhinta- ja laatu- tiedot	TP 2014	TP2015	TA 2016	Toteutuma	Tot-%	Poikkeama
Koululaisten iltapäivätoiminta						
Osallistujamäärä	111	120	150	126	75	-25
€/osallistuja/brutto	1 623	1 623	1 199	1 680	140	481
€/osallistuja/netto	929	902	702	962	137	260

Olennaiset poikkeamat suoritteiden toteutumisessa:

Käyttötalous

	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA- muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
Koululaisten iltapäivätoiminta						
Tuloarviot ja määrärahat						
Maksutulot	86 520	74 500		74 500	90 037	15 537
Toimintatulot	86 520	74 500		74 500	90 037	15 537
Henkilöstömenot	151 996	135 838		135 838	164 397	28 558
Palvelujen ostot	28 514	31 839		31 839	34 909	3 070
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	6 089	7 000		7 000	6 591	-409
Muut toimintamenot	3 152				143	143
Toimintamenot	189 751	174 677		174 677	206 040	31 362
josta sisäiset	27 031	28 039		28 039	31 961	3 922
Toimintakate (netto)	-103 231	-100 177		-100 177	-116 003	-15 825
Laskennalliset kustannukset						
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	-5 052	-5 157	0	-5 157	-4 753	404
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-108 283	-105 334	0	-105 334	-120 755	-15 421

Olennaiset poikkeamat talouden toteutumisessa:

Toimintatuotot

Maksutuotot – ip-maksuja noin 15 500 euroa yli arvion

Toimintakulut

Henkilöstökulut - yli arvion noin 28 600 euroa mm. sijaispalkat, lisäksi Harvialan koululla oli ylimääräinen ryhmä syyslukukaudella (ohjaajan palkkausmenot 5 kk).

ELÄMÄNLAATU- LAUTAKUNTA

TOIMIELIN

ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA

Toiminnan kuvaus

Elämänlaatulautakunta sisältää seuraavat tulosalueet: kirjastopalvelut, kulttuuripalvelut, liikuntapalvelut ja nuorisopalvelut. Aikuiskoulutuspalvelut ostetaan Vanajaveden opistolta ja se on kulttuuripalvelujen tulosalueella.

Toimielimen kokonaisvastuu on sivistysjohtaja Jouni Wilpolalla.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Käyttötalous

	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA- muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA						
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntitulot	52 520	11 150		11 150	22 511	11 361
Maksutulot	188 128	257 696		257 696	212 274	-45 422
Tuet ja avustukset	58 238				46 319	46 319
Muut toimintatulot	96 178	108 136		108 136	99 405	-8 731
Toimintatulot	395 065	376 982		376 982	380 509	3 527
<i>josta sisäiset</i>	<i>13 780</i>				<i>10 429</i>	<i>10 429</i>
Henkilöstömenot	927 944	948 114		948 114	926 266	-21 848
Palvelujen ostot	510 831	458 477		458 477	468 258	9 781
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	181 504	185 310		185 310	184 813	-497
Avustukset	58 952	29 786		29 786	29 786	0
Muut toimintamenot	822 251	800 800		800 800	824 251	23 451
Toimintamenot	2 501 481	2 422 486		2 422 486	2 433 375	10 888
<i>josta sisäiset</i>	<i>1 010 822</i>	<i>902 348</i>		<i>902 348</i>	<i>901 816</i>	<i>-532</i>
Toimintakate (netto)	-2 106 416	-2 045 504		-2 045 504	-2 052 866	-7 362
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	31 459	-27 153	0	-27 153	-27 148	5
Korko sitoutuneelle pääomalle	-13 404	-12 684	0	-12 684	-12 668	16
Muut laskennalliset kustannukset	-61 068	-62 995	0	-62 995	-60 529	2 466
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-2 149 430	-2 148 336	0	-2 148 336	-2 153 211	-4 875

TULOSALUE

ELÄMÄNLAATULAUTAKUNNAN HALLINTO

Toiminnan kuvaus

Tulosalue sisältää elämänlaatulautakunnan toimielimen toiminnan ja kustannukset

Tulosalueen kokonaisvastuu on sivistysjohtaja Jouni Wilpolalla.

Tavoitteet

Käyttötalous

Elämänlaatulautakunnan hallinto	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA-muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat						
Henkilöstömenot		5 295		5 295	6 467	1 172
Palvelujen ostot		750		750	2 346	1 596
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					157	157
Toimintamenot		6 045		6 045	8 971	2 926
<i>josta sisäiset</i>					623	623
Toimintakate (netto)		-6 045		-6 045	-8 971	-2 926
Laskennalliset kustannukset						
Korko sitoutuneelle pääomalle	0	0	0	0	0	0
Muut laskennalliset kustannukset	0	0	0	0	0	0
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	0	-6 045	0	-6 045	-8 971	-2 926

Toiminnan kuvaus

Kirjaston tehtävänä on edistää kuntalaisten yhtäläisiä mahdollisuuksia sivistykseen, kirjallisuuden ja taiteen harrastamiseen, jatkuvaan tietojen ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseen ja kansainvälistymiseen. (Kirjastolaki 904/1998 ja kulttuurilaki 728/1992)

Kirjasto on kaikille avoin kulttuurin, tiedon ja sivistyksen keskus. Kokoelmillaan kirjasto tukee kaikenikäisten ihmisten yhteisiä oikeuksia ja mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja virkistäytymiseen. Kirjasto ruokkii lukutottumuksia, mielikuvitusta ja tiedonhalua, tukee järjestettyä ja omaehtoista oppimista, tarjoaa kansalaisille aineksia henkilökohtaiseen kehitykseen, tukee medialukutaitoa ja muita kansalaisten tietoyhteiskuntataitoja, on tie kulttuuriperinnön ja tieteen tulosten tunte-
mukseen sekä tarjoaa tilan ihmisten ja kulttuurien kohtaamiselle.

Tulosalueen kokonaisvastuu on kirjastotoimenjohtaja Matti Karvisella.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:**Strategiset tavoitteet****Vaikuttavuus ja palvelukyky**

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Helposti saavutettavat kuntalaisen palvelut	Kirjastopalvelut kaikkien kuntalaisten saavutettavissa.	Lainojen ja kävijöiden määrä/aukiolotunti, kävijä/pysäkki, verkkokäyntien määrä.	Asiakkaiden tarpeita vastaava reitistö/pysäkit.	Kirjastoauton reittejä ja pysäkkejä muutetaan tarvittaessa. Tilastointi.	Koulupysäkkien käyttöaste kirjastoautossa n. 90 %. Lainoja 36,4/aukiolotunti ja kävijöitä 15,3/aukiolotunti. Verkkokäyntejä v. 2016 oli 70759.	4

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Helposti saatavutettavat kuntalaisen palvelut	Lasten ja nuorten kirjallisuuden tuntemus ja lukutaidon ylläpitäminen.	Kirjastokäytönopetukseen osallistuminen ja lukudiplomin suorittaneiden määrä.	Mahdollisimman moni Janakkalan alakouluista ottaa lukudiplomin käyttöönsä. Lukudiplomia markkinoidaan sivukouluille yhteistyössä kirjastoauton henkilökunnan kanssa tietoisuina, kirjavinkkauksen ja lukemaan innostamisen avulla.	Tuetaan koululaisten lukudiplomin suorittamista.	Lukudiplomien kirjalliset on laadittu jokaiselle luokkasteelle ja ne ovat esillä kirjastossa ja kirjaston kotisivuilla. Pikku-kouluilla ja Tuorengin kouluilla on käyty kirjavinkkaamassa ja esittelemässä diplomikirjoja. Alakoulujen kanssa tehty kirjalliset sopimukset kirjastoyhteistyöstä. Kirjaston ja koulun yhteistyö on mukana Janakkalan kunnan uudessa opetus-suunnitelmassa. Kirjasto tarjoaa eriyttävää kirjallisuustarjontaa 1.-2., 3.-4. sekä 5.-6. luokille.	4
Helppo ja kattava sähköinen asiointi	Sähköisen/omatoimisen asiointi. (Arena-asiakasohjelma ja Tervakosken omatoimikirjasto).	Käyttäjämäärä	Sähköisen/omatoimisen asiointin lisääminen asiakkaiden keskuudessa.	Sähköisen/omatoimisen asiointin opastaminen uutta kirjastokorttia annettaessa sekä kirjastonkäytönopetuksen yhteydessä.	Kokonaislainaus Tervakosken kirjastossa lisääntyi 6,9 %. Omatoimikirjaston kortteja oli 534 asiakkaalla.	4

Talous ja resurssit

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Taloudellisesti vastuullinen päätöksenteko	Taloudellisesti tuotettavat kirjastopalvelut.	OKM:n tilastot.	Palvelut tuotetaan valtakunnallista keskiarvoa edullisemmin.	Sähköiset palvelut tuotetaan yhteistyössä Hml:n ja Hattulan kirjastojen kanssa. Yhteishankinnat ja kilpailutus kuten edellä.	OKM:n tilasto. Janakkala/K-Häme/kokomaa: Tehokuus: 0,48/0,41/0,44 . Toim.kulut: 49,6/55,8/58,3 . Hankinnat/1000 as: 258/330/333. Henk.tv/1000 as: 0,7, 0,75/0,74. Lainaus/as:16,7/15,8/16,4.	4
Kustannustietoisuus ja tehokas resurssien käyttö	Tilaisuuksia järjestetään yhdessä järjestöjen ja muiden hallintokuntien kanssa. Kirjasto kerää liikuntatoimen maksuja, myy pääsylippuja eri tapahtumiin sekä myy Janakkalan kunnan julkaisuja.	Yhteistyössä järjestettyjen tilaisuuksien määrä. Kuntosalin maksavien asiakkaiden määrä.	Erilaisia yleisötilaisuuksia yhteistyönä. Kerätään edelleen liikuntatoimen maksuja, myydään pääsylippuja ja julkaisuja.	Erilaisia yleisötilaisuuksia yhteistyönä. Pääkirjaston 20 v. juhlallisuuksia asiakkaille. Kerätään edelleen liikuntatoimen maksuja, myydään pääsylippuja ja em. julkaisuja.	Järjestettiin Lainan päivän yleisötilaisuus, lastenteatteriesityksiä, kirjastonesitteilyjä, poistomyyntiä, kirjastokinoesityksiä ym. Toukokuussa pidettiin Seniorisurffi-tapahtuma keväällä ja syksyllä. Järjestettiin 2 yhteislaulutilaisuutta, pääkirjaston 20 v. juhla ja Kirjavinkkaus Gotapahtuma, yleisöluentoja, kirjailijavierailuja, lastenkulttuuritapahtumia.	4

Henkilöstö ja uudistuminen

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Ennakoiva ja muutostilanteet hyödynnettävä henkilöstösuunnittelu	Riittävä määrä henkilökuntaa.	OKM:n yl. kirjastojen laatusuositus.	Lastenosaston kirjastonhoitajan toimen täyttäminen.	Lastenosaston kirjastonhoitajan toimen täyttäminen.	Lastenosaston kirjastonhoitajan toimi täytettiin vakinaisesti.	4
Innovatiivisuuden ja kehittämiseen motivoiva johtaminen	Uuden kirjastojärjestelmän hankinta.	Hinta/toimivuus.	Hankinnan loppuunsaattaminen ja henkilökunnan koulutus.	Kirjasto hankkii uuden kirjastojärjestelmän yhdessä Hämeenlinnan ja Hattulan sekä Forssan seudun kirjastojen kanssa. Henkilökunta koulutetaan uuteen järjestelmään. Luetelointifor maatti muutuu samalla.	Ratkaisu kirjastojärjestelmästä tuli Markkinaoikeudesta joulukuussa. Mikromarc-kirjastojärjestelmä (Open Library Solution Finland) otetaan käyttöön syksyllä 2017.	4

Suoritetilaustaulukko

Tuotteiden määrä sekä yksikköhinta- ja laatutiedot	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TP1-12/2016	Tot-% Poikkeama	
Lainat						
Lainat	292 470	279 511	300 000	279 732	93,2	-20 268,0
€/laina, brutto	3,1	3,1	3,1	3,16	103,3	0,1
€/laina, netto	2,9	2,9	2,9	3,06	105,5	0,2
Kävijät						
Kävijät	127 333	117 851	130 000	117 383	90,3	-12 617,0
€/käynti, brutto	7,1	7,3	7,1	7,53	106,1	0,4
€/käynti, netto	6,6	7,1	6,9	7,30	105,8	0,4
Hankinnat						
Hankinnat	4 687	3 836	5 000	4 978	99,6	-22,0
Muut						
Kirjaston käytönopetus lkm	128	179	150	171	114,0	21,0
Asiakaspäätteet (Internet)	10	10	10	10	100,0	0,0

Käyttötalous

Kirjasto	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA- muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntitulot	10 948	10 150		10 150	9 298	-852
Maksutulot		1 418		1 418		-1 418
Tuet ja avustukset	2 500				6 000	6 000
Muut toimintatulot	15 061	17 924		17 924	12 012	-5 912
Toimintatulot	28 509	29 492		29 492	27 311	-2 181
<i>josta sisäiset</i>	<i>847</i>				<i>-66</i>	<i>-66</i>
Henkilöstömenot	473 633	508 584		508 584	484 734	-23 850
Palvelujen ostot	102 016	101 013		101 013	94 523	-6 490
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	107 536	130 243		130 243	127 869	-2 374
Muut toimintamenot	152 533	146 569		146 569	147 163	594
Toimintamenot	835 718	886 409		886 409	854 289	-32 120
<i>josta sisäiset</i>	<i>190 781</i>	<i>185 025</i>		<i>185 025</i>	<i>185 901</i>	<i>876</i>
Toimintakate (netto)	-807 209	-856 917		-856 917	-826 978	29 939
Laskennalliset kustannukset						
Korko sitoutuneelle pääomalle	-2 064	-1 992	0	-1 992	-1 992	0
Muut laskennalliset kustannukset	-28 061	-31 725	0	-31 725	-31 578	147
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-837 334	-890 634	0	-890 634	-860 548	30 085

Olennaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Talous

Toimintamenot:

- Henkilöstömenot: Palkkarahaa jäi käyttämättä, koska yksi työntekijä oli poissa koko vuoden 2016.
- Kirjamäärärahaa jäi käyttämättä, mutta vastaavasti av-aineiston ja lehtien hankintarahaa käytettiin yli talousarvion.

TULOSALUE

KULTTUURIPALVELUT

Toiminnan kuvaus

Kulttuuritoimintaa järjestetään yhteistyössä eri järjestöjen ja toimijoiden kanssa, jolloin luodaan mahdollisuuksia edistää taiteen ja kulttuurin positiivista vaikutusta erityisesti lasten ja ikäihmisten keskuudessa. Museoita pidetään avoinna kesäaikaan yleisölle ja niitä kehitetään elämysten tarjoajina. Monipuolisia kulttuuriharrastusmahdollisuuksia tuetaan.

Kulttuuripalveluihin kuuluu varsinainen kulttuuritoiminta, museotoiminta, taideteosten hankinta ja hoito sekä kulttuurityötä tekevien järjestöjen avustukset.

Tervakosken Seuratalon yleisötilojen hallinnointi ja vuokraustoiminta kuuluvat myös kulttuuripalveluihin. Tasapainottamisohjelman säästötavoitteeseen Seuratalon toimintakatteen poistamiseksi ei ole löydetty ratkaisua. Kiinteistön yleisötilojen käyttöasteen ja ulkoisen vuokratulon lisäämiseksi 1.1.2015 alkaen kokeillaan vuokraustoiminnan järjestämistä ostopalveluna. Mikäli toimintakatetta ei saada huomattavasti pienennettyä, Seuratalo myydään.

Vapaan sivistystyön palvelut ostetaan Vanajaveden opistolta ja on osa kulttuuripalvelujen tulosaluetta.

Vastuu tulosalueella jakaantuu seuraavasti:

- kulttuurisihteeri Piia Lievetmursu vastaa palvelualueesta Kulttuuripalvelut
- sivistysjohtaja Jouni Wilpola vastaa palvelualueesta Vapaa sivistystyö

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Strategiset tavoitteet

Vaikuttavuus ja palvelukyky

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Helposti saavutettavat kuntalaisen palvelut	Kulttuuripalvelujen saavutettavuuden turvaaminen	Kävijä / osallistujamäärät, palaute-kyseilyt	Ympäri vuoden monipuolisia tapahtumia ja toimintaa eri alueet ja kohderyhmät huomioiden. Kävijä/osallistujamäärät kahden edellisen vuoden tasolla.	Asiakaslähtöisyyden huomioiminen palvelujen suunnittelussa ja toteutuksessa. Palvelujen kohdistaminen eri käyttäjäryhmille. Osallistuminen oppimisympäristöjen kehittämissankkeeseen.	Suunnitellut tilaisuudet toteutettu. Tavoiteosallistujamäärä ylitetty. Saatu asiakaspalaute ollut valtaosin positiivista.	4

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Osallistumista edistävä, kattava yhdistysten ja yhteisöjen verkosto	Kulttuuritoimijoiden hankkeiden edistäminen ja tukeminen	Kulttuuriavustusta saavien toimijoiden lukumäärä ja avustusten määrä, sekä avustuksilla tuotetun toiminnan määrä	Ollaan mukana yhteistyöryhmissä ja -projekteissa; jaetaan yleisiä kohdeavustuksia; tarjotaan käytännön tukea.	Tuetaan toimijoita antamalla neuvontaa, osallistumalla tilaisuuksien viestintään, tarjoamalla tiloja kulttuurin ja taiteenharastajien käyttöön sekä kulttuuriavustuksin.	Kulttuuri- ja nuorisopalvelujen uudet, yhteiset avustusmuodot otettu käyttöön: Tsemppirahat jaettu huhtikuussa yhteistyössä Nuorisofoorumin kanssa. Toiminta-avustukset jaettu toukuussa. Tapahtumia järjestetty yhteistyössä yhdistysten kanssa.	4
Palautteen järjestelmällinen hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä	Vetovoimaisien kulttuuripalvelujen toteuttaminen	Kävijä/osallistujamäärät, palautekyselyt	51 % palautekyselyihin vastanneista antaa kokonaisarvosanan 4 (asteikko 1-5). Kävijä/osallistujamäärät vuoden 2014 tasolla.	Asiakaskyselyt tapahtumissa ja yhteistyökumppaneille.	Koulujen ja päiväkotien kulttuurikasvatussuunnitelman toteutuksista kerätty systemaattisesti palautetta; palaute erinomaista.	4
Palautteen järjestelmällinen hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä	Vetovoimaisien kulttuuripalvelujen toteuttaminen	Kävijä/osallistujamäärät, palautekyselyt	51 % palautekyselyihin vastanneista antaa kokonaisarvosanan 4 (asteikko 1-5). Kävijä/osallistujamäärät vuoden 2014 tasolla.	Asiakaskyselyt tapahtumissa ja yhteistyökumppaneille.	Asiakaskyselyitä toteutettu tapahtumissa.	4

Prosessit ja rakenteet

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Palvelutuotannon yhteistyö kuntien, yritysten ja yhdistysten kanssa	Seudullista yhteistyötä tehdään Hämeenlinnan	Yhteistyötapahtumien ja hankkeiden määrä ja tulokset.	Yhteistyö jatkuu vähintään nykyisellä tasolla.	Seudullista yhteistyötä jatketaan. Luodaan edellytyksiä	Janakkalan, Hattulan ja Hämeenlinnan seudullista lastenkulttuuri-	4

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
	seudun kuntien kanssa palvelurakenteeseen ja -ohjaukseen liittyen. Yhteisten tapahtumien ja hankkeiden valmistelu ja toteutus.			kulttuuritoiminnalle olemalla mukana suunnittelemassa, koordinoimassa, järjestämässä ja tuottamassa tapahtumia ja tilaisuuksia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.	yhteistyötä tehty OKM:n tuella. Yhteishankkeita eri hallintokuntien, naapurikuntien sekä paikallisten kulttuuritoimijoiden kanssa toteutettu.	

Talous ja resurssit

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Kustannustietoisuus ja tehokas resurssien käyttö	Toiminnan tehokkuuden ja palvelujen taloudellisen taroituksenmukaisuuden seuranta	Tunnusluvut	Talous ja toiminta tasapainossa.	Seuranta ja toiminnan mukauttaminen tarpeen mukaan	Talous ja toiminta tasapainossa.	4

Henkilöstö ja uudistuminen

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Ennakoiva ja muutostilanteet hyödynnävä henkilöstösuunnittelu	Palvelutuotantoa vastaava henkilöstömäärä ja osaaminen		Henkilöstö: Kulttuurisih-teeri; Hämeenlinna-Hattula-Janakkala-lastenkulttuuriyhteistyön seudulliset työntekijät; kausi- ja projektityöntekijät	Ammattitaitoisten ja motivoituneiden projekti- ja kausityöntekijöiden rekrytointi. Seudullinen yhteistyö.	Useita henkilöitä palkattuna työllistämismäärärahoilla. Seudullisen taidekasvattajan työpanosta OKM:n tuella. Laurinmäellä projektityöntekijöitä Museoviraston tuella.	4

Suoritetilaustaulukko

Tuotteiden määrä sekä yksikköhinta- ja laatutiedot	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TP1-12/2016	Tot-% Poikkeama	
Kulttuuripalvelut						
Käyttökustannukset €/asukas, brutto		15,50	10,90	13,60	124,8	2,7
Käyttökustannukset €/asukas, netto		12,10	9,30	10,30	110,8	1,0
Tilojen vuokramenojen osuus kultt.toim. kust., netto (%)		46,00	45,00	41,20	91,6	-3,8
Kulttuuritoimen tuottamat kulttuuritapahtumat						
Kaikille avoimet kulttuuritapahtuma (lkm)		106	25	210	840,0	185,0
Käynnit kulttuuritapahtumissa (lkm)		6 158	5 000	7 062	141,2	2 062,0
Tapahtumien käyttökustannukset €/kävijä, brutto		1,60	4,00	1,40	35,0	-2,6
Tapahtumien käyttökustannukset €/kävijä, netto						
Tapahtumamenojen osuus kultt.toim. kust., netto (%)		5,00	0,07	0,07	100,0	0,0
Koulujen ja päiväkotien kulttuuripolut						
Toiminnan määrä (h)		385	120	227	189,2	107,0
Osallistumiskerrat (lkm)		6 424	2 800	6 160	220,0	3 360,0
Käyttökustannukset €/osallistumiskerta, brutto		2,20	5,00	2,30	46,0	-2,7
Käyttökustannukset €/osallistumiskerta, netto						
Museot						
Museoiden avoinnaolo (h)		476	438	351	80,1	-87,0
Käynnit museoissa		1 098	1 200	1 380	115,0	180,0
Käyttökustannukset €/kävijä, brutto		36,45	29,40	27,70	94,2	-1,7
Käyttökustannukset €/kävijä, netto		30,12	28,70	22,30	77,7	-6,4
Avustukset						
Kulttuuriavustusten osuus kultt.toim. kust, netto (%)		8,00	0,04	0,04	95,2	0,0
Käynnit kunnan tukemien toimij. tuottam. kultt.tap. (lkm)		8 503	8 000	3 000	37,5	-5 000,0
Tuotteiden määrä sekä yksikköhinta- ja laatutiedot	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TP1-12/2016	Tot-% Poikkeama	
Aikuisenkoulutus						
Opiskelijamäärät						
Janakkalalaisia opiskelijoita	1 766	1 714	2 000	1 940	97,0	-60,0
€/opiskelija, brutto	86	91	76	77,90	102,5	1,9
€/opiskelija, netto	86,0	91,1	76,0	77,90	102,5	1,9
Valt.os. oik. tuntim. Janakkalassa	7 025	6 497	7 700	6 582	85,5	-1 118,0
€/tunti, brutto	22	24	20	22,96	114,8	3,0
€/tunti, netto	21,7	24,0	20,0	22,96	114,8	3,0

Käyttötalous

	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA- muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
Kulttuuri						
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntitulot	220				2 893	2 893
Maksutulot	4 538	5 854		5 854	26 050	20 196
Tuet ja avustukset	40 500				17 500	17 500
Muut toimintatulot	12 964	21 926		21 926	9 283	-12 643
Toimintatulot	58 222	27 780		27 780	55 726	27 946
<i>josta sisäiset</i>	84				369	369
Henkilöstömenot	117 041	74 805		74 805	99 825	25 020
Palvelujen ostot	192 633	186 592		186 592	183 860	-2 732
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	6 695	6 927		6 927	9 485	2 558
Avustukset	16 285	8 224		8 224	8 224	0
Muut toimintamenot	95 516	70 604		70 604	84 791	14 187
Toimintamenot	428 170	347 152		347 152	386 185	39 033
<i>josta sisäiset</i>	118 772	89 146		89 146	90 156	1 010
Toimintakate (netto)	-369 948	-319 372		-319 372	-330 459	-11 087
Laskennalliset kustannukset						
Korko sitoutuneelle pääomalle	-1 272	-1 380	0	-1 380	-1 380	0
Muut laskennalliset kustannukset	-9 677	-10 535	0	-10 535	-8 551	1 984
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-380 898	-331 287	0	-331 287	-340 390	-9 103

Olennaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Toiminta

Elokuvateatteritoiminta järjestettiin vuonna 2016 kulttuuripalvelujen omana toimintana, mistä johtuen maksutuloja ja toimintamenoja on kertynyt talousarviossa suunniteltua enemmän.

Talous

Toimintatulot:

- Maksutulot: ylitystä talousarvioon nähden n. 20.000 € johtuen elokuvateatterin maksutuloista
- Tuet ja avustukset: ylitystä talousarvioon nähden 17.000 €. Saatua harkinnanvaraisia valtionavustuksia seudullisen lastenkulttuurin ja harrastustoiminnan sekä museotoiminnan ja ikäihmisten kulttuuritoiminnan kehittämiseen.
- Muut toimintatulot: alitusta n. 12.600 €. Seuratalon vuokria kertyi tavoiteltua vähemmän.

Toimintamenot:

- Henkilöstömenot: ylitystä n. 25.000 € talousarvioon nähden. Tämä johtui valtion tukemien hankkeiden henkilöstömenoista.
- Muut toimintamenot: ylitystä talousarvioon nähden n. 14.200 €. Ylitys johtui elokuvateatterin elokuvavuokrista.

TULOSALUE

LIIKUNTAPALVELUT

Toiminnan kuvaus

Liikuntapalveluiden tehtävänä on luoda edellytykset kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia ylläpitävälle ja edistävälle liikunnalle.

Liikuntapalvelut sisältää varsinaisen toiminnan, uimahallin, liikuntahallin, keilahallin, urheilu- ja ulkoilualueet kunnossapitoa lukuun ottamatta (kentät, luistinradat, reitit, ladut, uimarannat) sekä liikuntatoimen avustukset (Liikuntalaki 390/2015).

Tulosalueen kokonaisvastuu on Jouni Wilpolalla 1.1.-1.2.2016, vs. liikuntasihteeri Päivi Pirneksellä 2.2.-31.5.2017 ja liikuntasihteeri Mattias Tastilla 1.6.-31.12.2016.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:

Strategiset tavoitteet

Vaikuttavuus ja palvelukyky

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Helposti saatavutettavat kuntalaisen palvelut	Hyväksytty liikuntasuunnitelma, mikä on yhteydessä investointiohjelman ja käyttötalouden kanssa.	Toteutumisen tilanne	Liikuntasuunnitelman laatiminen ja siihen liittyvän investointiohjelman tarkistaminen niin, että se on hyväksytty investointiohjelman ja käyttötalouteen.	Liikuntasuunnitelman laatiminen ja siihen liittyvän investointiohjelman tarkistaminen niin, että se on hyväksytty investointiohjelman ja käyttötalouteen.	Liikuntasuunnitelma hyväksytty elämänlaatulausakunnan kokouksessa 27.9.2016.	4

Prosessit ja rakenteet

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Palvelutuotannon yhteistyö kuntien, yritysten ja yhdistysten kanssa	Seudullista yhteistyötä tehdään Hämeenlinnan seudun kuntien kanssa palvelurakenteeseen ja -ohjaukseen liittyen. Yhteisten tapahtumien ja hankkeiden valmistelu ja toteutus.	Toimintaan osallistuminen.	Seudullista yhteistyötä jatketaan. Luodaan edellytyksiä liikuntatoiminnalle olemalla mukana suunnittelemassa, koordinoimassa, järjestämässä ja tuottamassa tapahtumia ja tilaisuuksia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.	Yhteistyössä kunnan muiden hallintokuntien kanssa kolmannen sektorin toimijoiden kokoamisessa yhteen toteuttamaan vision päämääriä.	Seudullinen yhteistyö ei ole toteutunut. Erityisliikunnan ohjauspalveluita on ostettu paikalliselta yritykseltä. Mm. frisbeegolf ratoja on rakennettu yhteistyössä aktiiviharrastajien ja yhdistysten kanssa ja yhdistystoimintaa on tuettu.	5

Henkilöstö ja uudistuminen

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Ennakoiva ja muutostilanteet hyödynnävä henkilöstösuunnittelu	Palvelutuotantoa vastaava henkilöstömäärä ja osaaminen.		Palvelutuotannon kehittämisen vastamaan vähentyneitä (-1htv) henkilöstöresursseja.	Palvelutuotantoa vastaava henkilöstömäärä ja osaaminen.	Henkilöstö on koulutautunut uinninopettajien jatkokoulutuksessa. Henkilöstön vajauksesta johtuen sijaisia on palkattu vuosilomien ja sairaslomien ajaksi.	5

Suoritetilaukset

Tuotteiden määrä sekä yksikköhinta- ja laatu tiedot	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TP1-12/2016	Tot-%	Poikkeama
Ulkokuilu- ja urheilualueet						
Ulkokuilu- ja urheilualueet	44	44	44	44	100,0	0,0
Liikuntalaitokset						
Liikuntalaitokset	2	2	2	2	100,0	0,0
Liikuntahalli						
€/asukas, brutto	14,0	13,2	14,7	14,0	95,2	-0,7
€/asukas, netto	10,0	7,8	8,8	8,7	98,9	-0,1
Uimahalli						
€/asiakas, brutto	8,3	9,2	7,1	7,8	109,9	0,7
€/asiakas, netto	5,1	5,8	3,9	4,8	123,1	0,9
€/asukas, brutto	27,2	26,9	22,9	23,1	100,9	0,2
€/asukas, netto	16,7	16,9	12,5	14,3	114,4	1,8
Ulkokuilu- ja urheilualueet						
€/asukas, brutto	6,4	6,4	6,1	6,4	104,9	0,3
€/asukas, netto	4,9	6,1	5,2	6,1	117,3	0,9

Käyttötalous

Liikunta	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA- muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntitulot	41 059	1 000		1 000	10 000	9 000
Maksutulot	177 147	239 197		239 197	178 504	-60 693
Muut toimintatulot	58 914	59 529		59 529	66 177	6 648
Toimintatulot	277 119	299 726		299 726	254 681	-45 045
josta sisäiset	12 704				10 000	10 000
Henkilöstömenot	211 290	214 130		214 130	186 043	-28 087
Palvelujen ostot	190 003	143 796		143 796	156 850	13 054
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	47 349	24 713		24 713	31 763	7 050
Avustukset	34 281	17 312		17 312	17 312	0
Muut toimintamenot	482 197	489 893		489 893	494 235	4 343
Toimintamenot	965 120	889 844		889 844	886 203	-3 640
josta sisäiset	634 099	559 456		559 456	558 969	-487
Toimintakate (netto)	-688 001	-590 118		-590 118	-631 523	-41 405
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset	31 459	-27 153	0	-27 153	-27 148	5
Korko sitoutuneelle pääomalle	-8 472	-7 860	0	-7 860	-7 860	0
Muut laskennalliset kustannukset	-14 380	-12 696	0	-12 696	-13 238	-542
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-679 394	-637 827	0	-637 827	-679 768	-41 942

Olellaiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Toimintatulot:

- Myyntitulot: ylitystä 9.000 €. Ylitys aiheutuu Virkun liikuntapalveluille maksamista henkilös-
toeduista (uimahalli, sähkövuoro ja kuntosali), joka on kunnan sisäistä palvelun ostoa.
- Maksutulot: alitusta talousarvioon verrattuna n. 60.700 €.
 - Uimahallin osalta tuottojen alitusta n. 43 400 € (tavoite TA:ssa 169 200 €). Uimahal-
lin hintojen korotus ja kävijämäärien toivottu lisääntyminen eivät tuoneet niin suurta
tulojen kasvua kuin talousarviossa on odotettu.
 - Liikuntahallin osalta kuntosalimaksuissa tuottojen alitusta n. 7 000 € (tavoite TA:ssa
60 000 €).

- Muut toimintatulot: ylitystä talousarvioon verrattuna n. 6.600 €.
 - Uimahallin vuokratuotot ovat ylittäneet talousarviossa ennakoidun n. 11.800 € (Tavoite 7 054€), koska uimahallin aukioloaikojen ulkopuolinen käyttö laskutetaan vuokrana, joka kirjautuu tiliryhmään muut toimintatulot. Tulo kirjautui aiemmin tiliryhmään maksutuotot.
 - Liikuntahallin vuokratuotot ovat alittaneet talousarviossa ennakoidun. 9.000 € johtuen arvioitua pienemmästä liikuntahallin viikonloppukäytöstä.

Toimintamenot:

- Henkilöstökulut: alitusta 28.000 € henkilöstövajeesta johtuen.

TULOSALUE**NUORISOPALVELUT****Toiminnan kuvaus**

Nuorisopalveluiden tehtävänä on tarjota kaikille kunnan nuorille turvalliset vapaa-ajanviettopaikat sekä kohdentaa työpanos kulloisenkin tilanteen vaatimiin toimintaympäristöihin.

Nuorisopalvelut sisältää varsinaisen toiminnan, nuorisotilat, leirikeskuksen ja nuorisotoimen avustukset (Nuorisolaki 72/2006).

Tulosalueen kokonaisvastuu on nuorisosihteeri Sanna Laineella.

Tavoitteiden ja talouden toteutuminen:**Strategiset tavoitteet****Vaikuttavuus ja palvelukyky**

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Helposti saatavutettavat kuntalaisen palvelut	Kansainvälisyyskasvatuksen vakiinnuttaminen osaksi perustoimintoja	Nuorille suunnattujen kansainvälisyystoimintojen määrä ja laatu. Nuorten osallistuminen toimintoihin.	Kansainvälisyyskasvatuksen laajuuden tarkasteleminen. Toimiminen lähettävänä tahona vapaaehtoispalvelussa. Uusien toimintamuotojen suunnittelu sekä käyttöönotto.	Kansainvälisen vapaaehtoispalvelujen mahdollisuuksien ja resursien hyödyntäminen elokuvateatteri hankkeessa. Mediakasvatushankkeen suunnittelu ja toteutus yhdessä muiden toimijoiden kanssa.	Hanke Kiipulan kanssa onnistunut hyvin. Vapaaehtoisien työpanoksen suuntaamista myös elokuvateatteriin ja uuteen työpajaan suunniteltu.	3
Osallistumista edistävä, kattava yhdistysten ja yhteisöjen verkosto	Yhteistyömuotojen löytäminen ja kehittäminen yhdistysten ja yhteisöjen kanssa	Nuorille suunnattujen palvelujen lisääntyminen. Kohdennettu työ.	Yhteistyön kehittäminen seurakunnan nuorisotyön kanssa. Tiivis yhteistyö yksittäisten vapaaehtoisten ja muiden yhteisöjen kanssa.	Tervakosken nuorisotilan perjantai-iltojen vakiinnuttaminen. Yhteistyön kehittäminen yhdistysten kanssa esimerkiksi leirien työpajojen ja nuorisotilojen toiminnallisuuden osalta.	Tiivistetty yhteistyötä seurakunnan kanssa. Suunniteltu yhteistyötä kesän 2017 leireillä yhdistysten kanssa. Kaikki Tsemppirahaa hakeneet toiminnot ja tapahtumat toteutettiin ja toteutukset hyväksyttiin nuorisovaltuustossa.	4

Prosessit ja rakenteet

Kriittinen menestystekijä	Tavoite valtuustokaudella	Mittari	Tavoite talousarviovuonna	Toimenpide talousarviovuonna	Toteutuma 1.1.-31.12.	Tila
Ennaltaehkäisevä toiminta	Nuorten aidon kohtaamisen ja ennalta ehkäisevän työotteen kehittäminen.	Nuorten omat yhteydenotot, kohtaamiset.	Nuorisotilojen toiminta pysyy aktiivisena. Nuorisoneuvojaajat kohtavat nuoria kaduilla, kouluilla ja nuorisotiloilla. Nuorisotyö vahvistaa entisestään ennaltaehkäisevää toimintaansa. Pienryhmiin, kohtaamiseen ja arjen hyvään oloon kiinnitetään erityistä huomiota.	Läpikäydään koulussa tehtävän nuorisotyön mahdollisuutta ja luodaan mahdollisuuksia aktiiviseen kohtamiseen kouluympäristössä. Kiinnitetään erityis huomiota jo pienistäkin huolta herättäviin nuoriin. Toimitaan aktiivisesti nuorten asioiden esille tuojina viranhaltijoille ja poliittiseen päätöksentekoon. Kehitetään nuorisofoorumin toimintaa.	Nuorisofoorumi toiminta muunnettu nuorisovaltuustotoiminnaksi. Uusi nuorisovaltuusto aloitti toimintansa syksyllä 2016. Lisätty aktiivista yhteistoimintaa koulujen kanssa muun muassa ryhmäytymisen ja nurkkistoiminnan kautta.	4

Suoritetilaustaulukko

Tuotteiden määrä sekä yksikköhinta- ja laatu tiedot	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TP1-12/2016	Tot-%	Poikkeama
Nuorisopalvelut						
€/alle 29-v. nuori, brutto	50,8	48,6	56,2	56,60	100,7	0,4
€/alle 29-v. nuori, netto	44,2	42,8	52,5	48,70	92,8	-3,8
Leiritoiminta						
Leirien määrä	4	4	4	6	150,0	2,0
Leirivuorokaudet	19	23	19	29	152,6	10,0
Leiriläisten määrä	142	133	150	130	86,7	-20,0
€/leirivuorokausi/leiriläinen, brutto	33,2	35,5	35,6	39,90	112,1	4,3
€/leirivuorokausi/leiriläinen, netto	21,0	27,0	25,0	26,14	104,6	1,1

Olennaiset poikkeamat suoritteiden toteutumisessa:

Vuonna 2016 järjestettiin kaksi päiväleiriä, jotka rahoitettiin Aluehallintoviraston myöntämällä hankeavustuksella.

Käyttötalous

	TP 2015	Alkuperäinen TA 2016	TA- muutokset	Muutettu TA 2016	Toteuma 2016	Poikkeama
Nuoriso						
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntitulot	294				320	320
Maksutulot	6 444	11 227		11 227	7 720	-3 507
Tuet ja avustukset	15 238				22 819	22 819
Muut toimintatulot	9 239	8 757		8 757	11 933	3 176
Toimintatulot	31 215	19 984		19 984	42 791	22 807
<i>josta sisäiset</i>	<i>145</i>				<i>126</i>	<i>126</i>
Henkilöstömenot	125 980	145 299		145 299	149 197	3 898
Palvelujen ostot	26 179	26 326		26 326	30 679	4 353
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	19 924	23 427		23 427	15 539	-7 888
Avustukset	8 386	4 250		4 250	4 250	0
Muut toimintamenot	92 004	93 735		93 735	98 062	4 327
Toimintamenot	272 473	293 037		293 037	297 727	4 690
<i>josta sisäiset</i>	<i>67 170</i>	<i>68 722</i>		<i>68 722</i>	<i>66 168</i>	<i>-2 554</i>
Toimintakate (netto)	-241 258	-273 053		-273 053	-254 936	18 117
Laskennalliset kustannukset						
Korko sitoutuneelle pääomalle	-1 596	-1 452	0	-1 452	-1 436	16
Muut laskennalliset kustannukset	-8 949	-8 039	0	-8 039	-7 162	877
						0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-251 803	-282 544	0	-282 544	-263 534	19 010

Olenneiset poikkeamat toiminnan ja talouden toteutumisessa:

Talous

Toimintatulot

- Maksutulot: TPO:ssa päätetystä leirimaksujen korotuksesta huolimatta maksutuottoja ei kertynyt tulotavoitteiden mukaisesti.
- Tuet ja avustukset: European Voluntary Service (EVS) hanke ja Aluehallintoviraston päivä-leirihanke.

TALOUDEN TASAPAINOT- TAMISOHJELMAN TOTEU- TUMINEN

2.2.1. Vuonna 2013 hyväksytyn Talouden tasapainottamisohjelman toteutuminen vuonna 2016

TPO:n tasapainotustavoite vuodelle	2013	2014	2015	2016	K/E/O
TPO:n tavoite ja sen mukanaan tuoma säästö, joka on huomioitu talousarviossa 2015	x				
Keino mikäli se on eri kuin alkuperäisessä TPO:ssa					
KONSERNIHALLINTO					
Yleishallinto ja muut yleiset					
Konsernihallinnon uudelleenjärjestely		105 000	105 000	100 000	E
- palvelusihteerin eläköityminen, paikkaa ei täytetä		12 300	25 000	0	
- palvelutoimiston/henk hall toimistosihteerin virkavap.		37 000			
- hr-assistentin vakanssi täyttämättä,		38 000			
- palvelutoimiston/henk hall toimistosihteerin vakanssi täyttämättä		37 000			
- henkilöstöjohtajan virka ollut täyttämättä 3,5 kk		15 400			
- hallintojohtajan virkaa ei täytetä, tilalle talous- ja hallintojohtaja sekä hallintosihteeri		28 000	50 000		
- tiimityttäminen, uusi organisaatiorakenne, taloustiimin selvittäminen on käynnistynyt					
- säästö muilla keinoin					
KuntaPro, palkanlaskenta. Toimintamenojen alentaminen			40 000		
- talous- ja palkkahallinnon ostot yhteensä			0		
Kesätyöntekijät	20 000				
- määrä alennetulla tasolla jo v 2013	20 000				
Useat henkilöstökulujen karsimistavat, vaikutukset eri kustannuspaikoille	35 000		30 000		
- Lyhyiden sijaisuuksien yhdisteleminen					
- Työaikamuotojen muutokset -> työn alla					
- Osa-aikaiset tarkoituksenmukaiseen osa-aikaisuuteen-> työn alla					
- Paikalliset sopimukset uudelleen neuvotteluihin					
- säästö v. 2014, hammashoidon sopimukset voimaan 1.6.2014 alk.		2 500	5 000		
Työllistäminen	200 000				
- työllistämismenoja ei ole alennettu		0			
Janakkalan Veden tuottovaatimus	200 000		200 000	200 000	K
- huomioitu tuloslaskelman muut tuotot -kohdassa		200 000	200 000	200 000	
Vanajavesisäätiö, osuuden alentaminen	20 000		20 000		
- varattu maksuksi 1 €/asukas-> Tamuutos 25.4.2016 § 24		16 900	16 900	0	
Muut keinot, vaikutukset eri kustannuspaikoilla	15 000		10 000		
- koulutukset vain omilla tiloissa					
- Lehtitilaukset vain kirjastoon					
- Tiedotuslehti-vain nettijulkaisu		8 800	8 800		
- Taloudellisuustavoite- henkilöstön palkitseminen, vajaalla tekemisen palkkio					
-Henkilöstön ruokailuun liittyvät järjestelyt		6 600			
Muut säästöt					
Kannustevapaat yms	250 000	250 000	250 000	250 000	O
- vaikutukset eri kustannuspaikoilla	44 800	45 000	47 212	53 300	
- Toteutuma elokuun loppuun mennessä n. 35 000 €					
	2013	2014	2015	2016	
Konsernihallinto yhteensä	Tavoite	270 000	825 000	655 000	550 000
	Toteutuma	64 800	447 500	352 912	253 300
	Tavoite ero	-205 200	-377 500	-302 088	-296 700

TPO:n tasapainotustavoite vuodelle					2013	2014	2015	2016	K/E/O
TPO:n tavoite ja sen mukanaan tuoma säästö, joka on huomioitu talousarviossa 2015					x				
Keino mikäli se on eri kuin alkuperäisessä TPO:ssa									
TEKNIikka JA YMPÄRISTÖ									
Kaavoitus ja maankäyttö									
Mittaus- ja paikkatieto, eri keinoin						10 000	10 000		
Karsittu ostopalvelujen hankinnasta						10 000	10 000		
Alueiden kunnossapito									
Katujen hoito						40 000	80 000		
Laatutaso laskettu omassa tuotannossa minimiin, alueurakoissa tason lasku ei tuo säästöä. Yksitysteiden kunnossapidosta on luovuttu.						0			
Säästötavoite ei toteudu katujen hoitoa tehostamalla TPO:ssa esitetyllä tavalla, osa vaaditusta säästöstä syntyy katuvaloenergisäästöstä							0	0	
Katuvaloenergian kulutuksesta ei syntynyt lisäsäästöä.									
Maanrakennuspäällikön viran täyttämättä jättäminen					25 000	25 000			
Virkaa ei täytetty, maanrakennuspäällikön ja kunnanpuutarhurin virat yhdistettiin kunnossapitopäällikön viraksi.					26 000	25 000			
Katuvalojen saneeraus energiatehokkaammaksi sekä katuvalojen yösammutus					5 000	55 000	30 000	15 000	
Elohopealamput vaihdettu kaava-alueilla led-valoiksi, säästö katuvalo-energiassa. Yösammutus käytössä ns. vanhojen valojen alueilla klo 00-05, led-valojen alueella käytössä yöhimmennys.						110 000	0	0	E
Katuvalojen sammutus kokonaan 8.5.-31.7.2016 välisenä aikana.									
Väylien katuvalaistusta siirretty ELY-keskukselle.									
Katuvaloenergian kulutuksesta ei synny lisäsäästöä.									
Vankityövoima						40 000	40 000		
Toiminnasta aiheutuneet kulut on laskutettu rikosseuraamusvirastolta. Säästää ulkopuolisia ostopalveluita, koska vankien tekemä työ joututtaisiin ostamaan ulkopuolisilta urakoitsijoilta lisätyönä. Määräaikainen vankityönohjaajan työsuhde on päättynyt.						65 152	40 000		
Kaavoitetut viheralueet, metsitys							20 000	20 000	
- puistojen metsitys, vähentää alueiden kunnossapitotarvetta							20 000	7 000	O
Puun myynnin lisääminen						100 000	200 000		
Puun myyntimäärä noussut ja tulo-odotus toteutunut (tuotto).						110 000			
Kunnanhallituksen päätöksen mukaan puun myyntituotto nostettiin 200.000 euroon.							269 000		
Tilapalvelu									
Oma työ - ulkoistus						20 000	20 000		
Säästö toteutettu muista käyttötalousmenoista.						20 000			
Säästötavoite toteutetaan kiinteistöjen energiatehokkuutta parantavilla toimenpiteillä.							90 000		
Lämpötilan lasku						25 000	30 000		
Lämmityskulut vähentyneet.						25 000	30 000		

TPO:n tasapainotustavoite vuodelle						2013	2014	2015	2016	K/E/O
Ateria- ja puhtauspalvelut										
Ruokahuollon ja siivouksen organisaatiot yhteen						25 000	25 000			
Ruokapalvelut ja siivouspalvelut yhdistyneet ateria- ja puhtauspalvelut - tulosalueeksi.						25 000	25 000			
Ruokahuolto ja siivous, hyöty yhdessä toimimisesta							10 000	10 000		
Koulujen keittiöhenkilökunnan ja laitoshuoltajien tehtäväkuvia tarkistettu ja yhdistelmätyön tehtäväkuvia toteutettu mm. sijaistuksissa.							10 000			
Toteutetaan lisäämällä yhteistyötä sekä uusilla työjärjestelyillä.								10 000		
Keskuskeittiön muutos -> uusi mitoitus						75 000	60 000			
Palveluvastaavan toimi jätetty täyttämättä Turengin koulun palvelukeittiössä.							30 000			
V. 2014 säästötavoite toteutui osittain, v. 2015 toteutui loput säästötavoitteesta										
Siivouksen lisäulkoistus							10 000	10 000		
Kirjasto-liikuntahallin siivouksen ostopalvelu 1.8.2014 lähtien, säästö 5 kk:n ajalta.							5 125			
Toteutetaan laitoshuoltajien eläköitymisen yhteydessä.								10 000		
Siivous, tason asteittainen lasku							30 000	30 000		
Turengin yhteiskoulun ja Turengin koulun siivouksen mitoituksen tarkistus, yhden laitoshuoltajan toimen							30 000			
Toteutetaan jättämällä yksi laitoshuoltajan avoimeksi tuleva toimi täyttämättä sekä uusilla työjärjestelyillä.								30 000		
Maaseutultk, yksityistieavustus, leikkaus							55 000	55 000		
Avustusmäärärahaa vähennetty							55 000	55 000		
						2013	2014	2015	2016	
Tekniikka ja ympäristö yhteensä						Tavoite	130 000	505 000	280 000	35 000
						Toteuma	51 000	520 277	269 000	0
						Tavoite ero	-79 000	15 277	-11 000	-35 000

TPO:n tasapainotustavoite vuodelle					2013	2014	2015	2016	K/E/O
TPO:n tavoite ja sen mukanaan tuoma säästö, joka on huomioitu talousarviossa 2015						x			
Keino mikäli se on eri kuin alkuperäisessä TPO:ssa									
PERUSTURVA									
Henkilöstö						41 500			
Taloussuunnittelijan vakanssi täyttämättä						41 500			
Sininauha, ostopalvelujen vähentäminen						25 000			
Vähennetty 20 000 €.						15 900			
Toimeentulotukijono						20 000	15 000		
Eläkeselvittelyt jatkuvat edelleen. Vuonna 2015 eläkeselvittelyitä on tehty 12. Myönteinen eläkepäätös on tullut 6:lle.						6 000	31 200		
Jatkokäsittelyä ja päätöstä odottaa 6 selvitystä. Säästöt syntyvät työmarkkinatuen kuntaosuuksista ja toimeentulotuesta.									
Ryhmämuotoisuus					15 000	35 000			
Perusturva kommentoinut huhtikuussa 2013: Ryhmämuotoisuuden kasvattamisella pystytään hillitsemään kustannusten nousupaineita (tuottavuus), mutta varsinaista säästöpotentiaalia ei ole. Konsultin kommentti TPO:n sivulla 46: Kasvattaa tuottavuutta, mikä näkyy toimintakatteen kasvun hidastumisena. Konsultti on kuitenkin kirjannut säästöjä vuosille 2013 - 2014.					0	0			
Lääkärien sanelu, vähennys						40 000			
Puheentunnistusta on aloitettu ottaa käyttöön vuosien 2014 - 2015 vaihteessa. Lisäksi tavoitteena on siirtyä terveydenhuollossa ns. massalaskutukseen sekä ottaa Turengin terveysasemalla käyttöön itseilmoittautumislaitte. Säästötavoite pyritään saavuttamaan vuosien 2015 ja 2016 aikana. Lääkärisaneluissa puheentunnistusohjelma ei ole toiminut toivotulla tavalla eikä käyttööottoa ole laajennettu vuoden 2015 aikana.						0			
Hoitajarakenteen muutokset						25 000	25 000		
Perusturva kommentoinut huhtikuussa 2013: Lääkäri-hoitaja -työnjaolla pystytään hillitsemään kustannusten nousupaineita (tuottavuus), mutta varsinaista säästöpotentiaalia ei ole. Tällä hetkellä kuusi lääkäri-hoitaja -työparia.						0	0		
Valtuuston päätöksellä tehtiin henkilöstön osalta rakenteellinen muutos. Yksi toimistosihteerin vakanssi muutettiin sairaanhoitajan vakanssiksi 1.7.2015 alkaen. Muutoksella saatiin Tervakosken terveysasemalle yksi lääkäri-hoitajatyöpari lisää.									
Ruoan kylmäjakelu						40 000	30 000		
Kotiin vietävien aterioiden kustannukset olivat 278 500 euroa vuonna 2013 ja 204 600 euroa vuonna 2014. Vuoden 2015 tavoite on toteutunut jo vuonna 2014.						74 000	0		
Vanhuspalvelut, 800 000 €						200 000	200 000	200 000	
Tapailakodin ja Janakkalan sairaalan toimintakatteet yhteenlaskettuna 189 700 euroa pienemmät vuonna 2016 verrattuna vuoteen 2015.						322 600	107 000	189 700	

TPO:n tasapainotustavoite vuodelle				2013	2014	2015	2016	K/E/O
TPO:n tavoite ja sen mukanaan tuoma säästö, joka on huomioitu talousarviossa 2015				x				
Keino mikäli se on eri kuin alkuperäisessä TPO:ssa								
Ei-laitoshoidon kehittäminen: Kotihoidon mobiiliteknologia					40 000	40 000		
Säästö edellyttäisi kotihoidon henkilöstön vähentämistä. Konsultti kuitenkin toteaa vanhusten palveluverkon perustilanneselvityksessä (TPO sivu 49): "Ketjun purkaminen ei välttämättä vähennäkään henkilökunnan määrää, vaan se jopa kasvaa kotihoidon kohdalla. Mobiiliteknologia otetaan käyttöön vuoden 2015 aikana. TPO:ssa esitetyt kotihoidon säästöt on korvattu omaishoidon tuen määrärahojen vähennyksellä Ltk 20.2.2014 § 22. Vuositason säästö 55 000 euroa. Tiukennetut kriteerit otettiin käyttöön toukokuun alusta. Vuonna 2013 vanhusten omaishoidon tuen toimintakate oli 379 000 euroa ja 321 900 euroa vuonna 2014. Vanhusten omaishoidon tuen kulut vähenivät 43 000 euroa vuodesta 2014 vuoteen 2015.					57 100	43 000		
Mobiili- ja optimointiohjelmat otettiin käyttöön pilottina Tervakoskella toukokuussa 2015 ja se laajeni Turenkiin marraskuun alussa. Jo lyhyen kokemuksen perusteella näyttää siltä, että uudesta tekniikasta on hyötyä. Syksyn aikana Tervakoskelle ei ole juurikaan tarvinnut palkata sairauslomasijaisia. Mikäli Tervakosken työntekijöistä ei kukaan ole yllättäen esim. sairauslomalla, on sieltä voitu siirtää kaksi työntekijää Turenkiin. Saatujen kokemusten perusteella sijaismäärärahoissa tullaan saavuttamaan säästöjä. Taso tulee todentumaan vuoden 2016 aikana.								
Terveydenhuollon eläköitymiset yms						50 000		
						0		
Perusturva, muut: suun terveydenhuolto omaksi toiminnaksi					80 000	80 000	80 000	
Ostopalvelut kilpailutettiin ja uusi sopimus tuli voimaan 1.6.2014. Aiemman kahden hammaslääkäri-hoitaja -työparin sijasta em. päivästä lukien on ostettu 1½ työparia. Oman henkilöstön ja ostopalveluiden kustannukset yhteenlaskettuna vähenivät 77 000 euroa vuodesta 2014 vuoteen 2015. Puolikkaasta hammaslääkäri-hammashoitajatyöparin ostopalvelusta voidaan luopua 1.8.2016 alkaen.					310 300	77 000	14 000	
Laboratoriotoimintojen analysointi esim. Fimlabille					70 000			
Säästöjä on suunniteltu muilla keinoin kuin ulkoistamisella. Ulkoistamisen kokemuksia esim. KHKs:ssa seurataan tarkasti. Näytteenoton hintaa korotettu. Tuottolisäys 4 300 €. Tervakosken laboratoriotoimintojen muutoksella haettiin vuositasolla 13 300 euron säästöjä. Muutos toteutettiin loppuvuodesta, joten pääosa säästöistä toteutuu vuoden 2015 alusta lukien. Tavoitteena oli ohjeistuksella ja sisäisellä koulutuksella vähentää laboratoriopalvelujen ostoa (säästö 30 000 euroa). Ylilääkärin vaihdoksen vuoksi toimenpiteisiin ryhdyttiin loppuvuodesta 2014 ja tavoite pyritään saavuttamaan vuoden 2015 aikana. Tavoitetta ei vuoden 2015 aikana saavutettu.					5 000			
				2013	2014	2015	2016	
PERUSTURVA YHTEENSÄ				Tavoite	15 000	575 000	440 000	280 000
				Toteutuma	0	832 400	258 200	203 700
				Tavoite ero	-15 000	257 400	-181 800	-76 300

TPO:n tasapainotustavoite vuodelle	2013	2014	2015	2016	K/E/O
TPO:n tavoite ja sen mukanaan tuoma säästö, joka on huomioitu talousarviossa 2015		x			
Keino mikäli se on eri kuin alkuperäisessä TPO:ssa					
SIVISTYSTOIMI					
Tervakosken kirjasto itsepalvelukirjastoksi		20 000	20 000		
- toteutus 2014 aikana, ei säästöjä 2014 ja 2015			20 000		
tpo:n henkilösäästöt ei mahdollisia					
- säästöä toteutettu muita menoja karsimalla		11 800			
(taes2014 jää 8 200 euroa yli kehysten)					
- itsepalvelukirjaston rakentaminen toteutetaan v. 2014 aikana					
- säästöä haetaan eläköitymisten perusteella; seuraavat eläköitymiset kirjastotoimessa kesän 2017 jälkeen					
V. 2015 kehystä vähennetty 20 000					
Kirjastoauto, reittien karsinta yms		5 000			
- toteutettu karsimalla muita menoja		5 000			
Kirjaston kesäajan aukiolo rajoittaminen		5 000			
- toteutettu karsimalla muita menoja		5 000			
Kirjaston aineistomäärärahan vähennys		12 000			
- aineistomäärärahaa karsittu		12 000			
Yhdistysten avustusten leikkaaminen		50 000			
- liikuntatoimi toteutettu		29 076			
- nuorisotoimi toteutettu		7 112			
- kulttuuritoimi toteutettu		13 812			
Viranhaltijoiden toimenkuvien yhd (liik.siht eläköityminen)		50 000			
- toteutunut		50 000			
Liikuntapaikkamaksut		20 000			
- maksuja korotettu 1.1.2014 alkaen		20 000			
Latuverkkojen karsiminen		10 000	10 000		
- teknisen toimen vastuulla (toteutuu)		10 000			
Hyppyrimäen toiminnan tukeminen loppuu , valot pois		2 000			
- toteutunut		2 000			
Uimahalli, siivouksen ja kahvion ulkoistaminen		60 000			
- toteutetaan vuonna 2015 tilapalvelun kanssa					
- toteutus tilapalvelun vastuulla					
Uimahalli, taksojen tarkistaminen		15 000			
- maksuja korotettu 1.1.2014 alkaen, tulot lisääntyivät 6 000 euroa		6 000			
Uimahalli, veden lämpötilan lasku		5 000			
- sisäisissä vuokrissa		5 000			
- veden lämpötilan lasku peruttiin valtuustossa, säästö teknisten korjausten kautta.					

TPO:n tasapainotustavoite vuodelle					2013	2014	2015	2016	K/E/O
TPO:n tavoite ja sen mukanaan tuoma säästö, joka on huomioitu talousarviossa 2015					x				
Keino mikäli se on eri kuin alkuperäisessä TPO:ssa									
Päivähoito, kuntalisän alentaminen						275 000			
- erilaiset alentamiset ja ehtojen tiukennukset						275 000			
- kotihoidontuet 347 185 euroa pienemmät kuin ed. vuonna									
Esiopetus, määrän vähentäminen						5 000	15 000		
- toteutettu (varhaiskasvatus)						4 100	15 000		
- toteutettu (opetustoimi)						900			
- toteutettu 1.8.2014 alkaen									
V. 2015 kehiksestä vähennetty 15 000									
Vuorohoito, jatkossa yksi piste						22 000	22 000		
Vuorohoidon uudelleen järjestäminen: viikonlopun vuorohoito keskitetään yhteen taajamaan, jolloin yhden henkilön vuosikustannus erilliskorvauksineen jää säästöön. TPO:n hyväksymisaikataulusta johtuen (koska hoitopaikat oli jo jaettu) em. järjestelmää ei voitu ottaa käyttöön vielä v. 2013, vaan se aloitetaan 1.8.2014 alkaen. V. 2014 talousarviossa vuorohoidon henkilöstömenoja on pienennetty 44 000 eurolla.						0	44 000		
- toteutettu 1.8.2014 alkaen									
Päivähoidon laskutus, tunti tunnista						30 000	30 000	30 000	
- säästö ei toteudu v. 2014 aikana (Kola 5.3.2014 § 13)						30 000	0	0	
- säästö ei toteudu v. 2015 aikana (Kola 5.3.2014 § 13)									
- säästö ei toteudu v. 2016 aikana (Kola 5.3.2014 § 13)									
Koulukyytien kilpailutus						15 000	15 000		
Koulukuljetukset kilpailutettiin 2014. Kuljetusmäärärahoja pienennetty kehiksessä 30 000 eurolla. Kuljetuskustannukset eivät pienentyneet 30 000 eurolla ed. vuoden kustannuksiin verrattuna.						0	30 000		
Lukiot, ryhmäkokojen kasvattaminen						15 000	15 000		
Pienet ryhmät: TPO:n säästövelvoitteet saatiin vasta kesän tienoilla 2013 ja koska toimintakausi alkaa sekä opetustoimessa että varhaiskasvatuksessa 1.8.2013, kaikkia tarvittavia säästöjä ei ole mm. tästä syystä saatu vielä vuonna 2013 tehtyä. Säästö v. 2013 15 000 € ja v. 2014 15 000 € eli vuositasen säästöinä 30 000 euroa. Edellä mainittu 30 000 euron vuotuinen säästövelvoite saadaan n. 14 kurssin vähentämisellä. Kurseja vähennettiin kyllä jonkin verran syksyllä 2013, mutta 15 000 euron säästövelvoite ei v. 2013 (5 kk) kertynyt. Kurseja vähennetään 1.8.2014 alkaen säästövelvoitteen verran, joten siitä eteenpäin säästövelvoite kertyy. V. 2014 talousarviossa lukion henkilöstömenoja on pienennetty 30 000 eurolla.						0	30 000		
- lukion henkilöstökustannukset pienenevät ed. vuoteen									
Musiikkiopiston ratkaisut						30 000			
- tilapalvelun vastuulla						0			
Seuratalon ratkaisut						30 000	20 000		
- sisäisiä kuluja on jaettu uudelleen yleisötilojen osalta						0	0		
- vuokraustoiminta yrityksen hoidettavaksi									
						2013	2014	2015	2016
SIVISTYSTOIMI YHTEENSÄ					Tavoite	62 000	676 000	85 000	30 000
					Toteutuma	10 000	580 800	35 000	0
					Tavoite ero	-52 000	-95 200	-50 000	-30 000

TPO:n tasapainotustavoite vuodelle				2013	2014	2015	2016	K/E/O
TPO:n tavoite ja sen mukanaan tuoma säästö, joka on huomioitu talousarviossa 2015				x				
Keino mikäli se on eri kuin alkuperäisessä TPO:ssa								
				2013	2014	2015	2016	
KOKO KUNTA YHTEENSÄ				Tavoite	477 000	2 581 000	1 460 000	895 000
				Toteutuma	125 800	2 380 977	915 112	457 000
				Tavoite ero	-351 200	-200 023	-544 888	-438 000
SISÄLTYY TALOUDEN TASAPAINOTTAMISOHJELMAN TEKSTEIHIN, MUTTA EI SUMMIIN:								
Pienet alakoulut								
Päätettiin, että kouluista päätetään erikseen esimerkiksi seuraavan aikataulun mukaisesti:								
- Heinäjoki Turenkiin 2014-2015 -> Kv 12.12.2016 § 86 TA-kirja s.103; Heinäjoen koulu lakkautuu 1.8.2018								
- Vähikkälä Tervakoskeen 2015-2016								
- Tanttala Leppäkoskeen 2016-2017								
- ja Virala Tarinmaahan 2017-2018								
Lisäksi tutkitaan Viralan päivähoito- ja esiopetus- sekä 1-2 lk:n ratkaisut								
Koska jokainen koulu päätetään erikseen, tämä tarkoittaa erillisiä kuulemisia ja valtuustojen erillisiä päätöksiä.								
Pakettiin ei ole laskettu kouluverkoston säästöpotentiaalia.								
RAHOITUS, RAKENNUKSET: Kohteet valmistellaan myytäväksi ja myydään/järjestellään toisin viimeistään vuonna 2014								
Harvialan kokonaisuus -> odottaa kaavaa								
Tervakosken koulun asuinrakennus -> siirretty Janakkalan Asunnot Oylle 28.12.2016								
Rastilan kylätupa -> vuokrasopimus jatkuu KH 9.2.2015 §33								
Janakkalan virastotalo -> myyty v. 2009 Janakkalan Teollisuusalueet Oy:lle								
Sikovuori -> odottaa kaavaa								
Pyhämäki -> myyty KH 24.11.2014 § 249								
Musiikkiopisto -> kunnan käytössä								
Seuratalo -> toimintaa on tehostettu aloitteen mukaisesti KV 28.4.2014 § 26								
Linja-autoasemat -> valmistelussa								
Tervakosken vanhustentalo -> siirretty Janakkalan Asunnot Oylle 28.12.2016								
Kulma-Juttila -> myyty KH 24.11.2014 §243								
Turengin vanhustentalo -> siirretty Janakkalan Asunnot Oylle 28.12.2016								
Löyttymäen koulu -> myyty 8.10.2015								
RAHOITUS, MAA-ALUIEIDEN MYYMINEN -> ei ole edetty myynnin suhteen								

2.2.2. Vuonna 2015 hyväksytyn Talouden tasapainottamisohjelman päivityksen toteutuminen vuonna 2016

KUNNANHALLITUS				2015	2016	Toteuma (€) vuositasolla	Lisäinfo
Toimenpide/tavoite				1 000	88 000	20 000	
- palveluhakemiston ilmoitusmyynti							
- kunnantalon kokoustilojen vuokrat				1 000	3 000	1 000	
- ulkomainospaikat					5 000	0	
- vesiosuuskuntien avustuksista luopuminen					1 000	0	
- palveluhakemiston (2v.välein) painosmäärän pudottaminen ja jakelu vain + 65-talouksiin							
- keskitetty työvuorosuunnittelu sekä työvuorojen optimointi					50 000	0	Työvuorojen suunnittelua on keskitetty nykyisen Titania-ohjelmistolla.
- oheistulostamista luopuminen ja verkkotulostamiseen siirtyminen koko kunnassa					2 000	2 000	
- osa kokouksista Lync-kokouksiksi					5 000	5 000	
- toimistotarvikkeiden karsinta					5 000	0	
- ostopalvelujen (mm. KuntaPro Oy) kulujen alentaminen					5 000	0	
- ei-välttämättömistä ohjelmistoista luopuminen (Targetor-seurantaohjelmisto)					12 000	12 000	
Kunnanhallitus yhteensä							
Ennakoitu toteutuma vuositasolla						20 000	
Tavoite ero						-68 000	
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA				2015	2016	Toteuma (€) vuositasolla	Lisäinfo
Toimenpide/tavoite					5 000	0	
- valvonnan muuttaminen maksulliseksi					5 000		
Ympäristölautakunta yhteensä							
Ennakoitu toteutuma vuositasolla						0	
Tavoite ero						-5 000	

TEKNINEN LAUTAKUNTA				Toteuma (€) vuositasolla	Lisäinfo
		2015	2016		
Toimenpide/tavoite, tekninen lautakunta yhteensä			109 200	105 200	
Kaavoitus ja maankäyttö			44 000	44 000	
- toisesta suunnitteluavustajasta luopuminen			40 000	40 000	toteutunut
- kunnallistekniikan ja kaavoituksen suunnitteluohjelman vaihto (Trimble --> Yt-Cad)			4 000	4 000	toteutunut
Alueiden kunnossapito			10 000	6 000	
- käytetään Pajan resursseja mm. luistelukenttien, latujen, nurmikoiden hoitoon olemassa olevalla konekannalla			4 000	0	ei toteutunut
- palvelut tuotetaan kustannustehokkaimmalla, hyväksyttävällä tavalla (oma työ, ostopalvelu, laatu yms.)			3 000	3 000	toteutunut
- osa liikuntapaikoista tuotetaan yhteistyössä yhdistysten kanssa, esim. latujen teko Turenki			3 000	3 000	toteutunut
Tilapalvelu			27 300	27 300	
- autolämmityspaikkojen korotus 5 %			1 500	1 500	toteutunut
- kiinteistöjen tehokas käyttö ja myynti			25 800	25 800	
Löylymäen koulun myynti	18 400				myyty v. 2015
Altintie 1, myynti MLL:n toiminnan siirtyessä	7 400				myyty (45.000 €)
Harvialan kartano, päärakennus					kaavamuutos
Harvialan kartanon konttorirakennus					kaavamuutos
Harvialan pakkaamo ja alipuutarhurin rakennus					kaavamuutos
Vapari, mus.opisto, Leikkivakka, myynti Ilveslinnan päiväkodin valmistuttua, v. 2018-2019					v. 2018-2019
Ateria- ja puhtauspalvelu			27 900	27 900	
- kaikki ruuan valmistus keskuskeittiöön, suositaan kausivihanneksia			23 500	23 500	toimintamuutos tehty
- kylmien kotiateridoiden kuljetusten vähentäminen 2 x vko (nyt 3 x vko)			4 400	4 400	kuljetusmuutokset tehty
Tekninen lautakunta yhteensä					
Säästötavoite v. 2016				109 200	
Toteuma 31.12.2016				105 200	
Tavoite ero				-4 000	

PERUSTURVALAUTAKUNTA					Toteuma (€) vuositasolla	Lisäinfo
					2015	2016
Toimenpide/tavoite					248 000	157 700
- Kehitysvammaisten asumispalvelujen ateriapaketin (kaikki vrk:n ateriat) hinnankorotus samalle tasolle kuin vanhustyössä / 10,0 €:sta 13,45 €:on. (Muutos mahdollistuu KHO:n päätöksen myötä)					22 000	27 400
- Sairaanhoidajakäynnistä peritään jatkossa asiakasmaksu 8,80€ kolmesta ensimmäisestä käynnistä kalenterivuositain. Ennaltaehkäisevistä käynneistä ei maksua peritä (laki mahdollistaa muutoksen)					40 000	46 700
- Psykiatrian avohoidon psykiatriin vastaanoton peruuttamattomat käynnit					1 000	0
- Vuoden 2015 alusta siirryttiin vuosimaksun (32,10 €) sijasta enintään kolmeen käyntimaksuun (16,10 €/kerta). Tulolisäystä ei ole huomioitu vuoden 2015 TA:ssa (laki mahdollistaa muutoksen)					35 000	39 600
- Sudentassun sosiaalinen isännöinti on pääosin kunnan palkkatukityöntekijän varassa. Vähennetään palvelun ostoa Sininauhasäätiöltä.					20 000	30 000
- Suun terveydenhuoltoon ostetaan 1½ hammaslääkärin-hammashoitajatyöparin työpanos. Siirto omaksi toiminnaksi, jos rekry onnistuu.					130 000	14 000
Perusturvalautakunta yhteensä						
Ennakoitu toteutuma vuositasolla						157 700
Tavoite ero						-90 300
KASVATUS- JA KOULUTUSLAUTAKUNTA					Toteuma (€) vuositasolla	Lisäinfo
					2015	2016
Toimenpide/tavoite					55 433	55 433
Varhaiskasvatus						
- esiopetuksessa olevan lapsen päivähoidon laskutus kokopäiväisen mukaisesti, mikäli hoidossa yli 5 h/pv esiopetuksen lisäksi					20 800	20 800
- vuorohoidossa olevan esioppilaan laskutus tuntiperustaiseksi laskutukseksi					1 300	1 300

KASVATUS- JA KOULUTUSLAUTAKUNTA				2015	2016	Toteuma (€) vuositasolla	Lisäinfo
Opetustoiminta							
	- koulukuljetus				25 000	25 000	Kuljetusmenot eivät pienentyneet edellisestä vuodesta. Summa on vähennetty v. 2016 kehyksestä.
	- jakotuntien määrän supistaminen pienissä opetusryhmissä				8 333	8 333	Vähennetty v. 2016 kehyksestä.
Kasvatus- ja koulutuslautakunta yhteensä							
	Ennakoitu toteutuma vuositasolla					55 433	
	Tavoite ero					0	
ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA				2015	2016	Toteuma (€) vuositasolla	Lisäinfo
Toimenpide/tavoite					42 000	16 790	
Kulttuuripalvelut							
	- Uusien tapahtumayleisöjen tavoittaminen maksullisiin tapahtumiin ja museon ryhmämyyntiin panostaminen (hyöty kuitaantuu markkinointi- ja henkilöstökulujen kasvaessa?)				3 000	5 000	Uusia yleisöjä tavoitettu elokuvateatterin siirryttyä kunnan omaksi toiminnaksi.
	- Seuratalo: yleisötilojen tilavuokria korotettu ja vuokraustoiminta ulkoistettu 1.1.2015 alkaen, elokuvateatterin kilpailutus keväällä 2015				4 000	-2 738	Vuokria korotettu, vuokraustoiminta ulkoistettu. Vuokratuotot vähentyneet 2738e vuoteen 2015 verrattuna. Elokuvateatteri kilpailutettu ja päätetty siirtää kunnan omaksi toiminnaksi. Toimintaa kehitetään; saatu valtionavustus seudulliseen hankkeeseen mm. elokuvateatterin hyödyntämiseksi harrastustoiminnassa/oppi misympäristönä. Haetaan hankeavustuksia elokuvateatterin hyödyntämiseksi nuorten työpajaympäristönä.

ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA				2015	2016	Toteuma (€) vuositasolla	Lisäinfo
Liikuntapalvelut							
	- Uimahallin aukioloaikojen ulkopuolisten ryhmien hintojen tarkistus (28 vko tuntia x 43 vkoa esim. 30 €/h)				17 000	2 300	Tuloja on kertynyt noin 2 300€ enemmän kuin vastaavana aikana vuonna 2015, yhteensä 17371,49 €
	- UUSI KEINO: Yli 70-vuotiaille 2 euron lippu sekä uimahalliin että kuntosaliin				10 000	3 720	20 euroa maksavia kausimaksuja ostettu 186 kappaletta, 3720,00 €.
	- Keilahallin vuokraaminen / poistaminen käytöstä, siivous pois				4 500	4 500	Siivousmääräraha poistettu v.2016 talousarviosta.
Nuorisopalvelut							
	- Mallinkaisten leirikeskuksen vuokrien korotus (20%)				1 500	2 732	Leirikeskuksen vuokratulot olivat n. 2700€ suuremmat kuin vuonna 2015.
	- Leirimaksujen korotus: Nykyinen leirivuorokausi 12 euroa. Leirivuorokausihinnan korotus 15 euroon, hinnankorotus 25%.				2 000	1 276	Leirimaksujen tulot lisääntyivät 176€ edellisestä vuodesta. Kesällä 2016 järjestettiin lisäksi päiväleirit, joiden leirimaksuista kertyi tuloja 1100€.
Elämänlaatulautakunta yhteensä							
	Ennakoitu toteutuma vuositasolla					16 790	
	Tavoite ero					-25 210	
	Ennakoitu toteutuma vuositasolla					0	
	Tavoite ero					0	
Koko kunta yhteensä				2015	2016	Toteuma (€) vuositasolla	Lisäinfo
	Ennakoitu toteutuma vuositasolla	Tavoite	0	547 633			
	Tavoite ero	Toteutuma				355 123	
		Tavoite ero				-192 510	

SISÄLTYY TALOUDEN TASAPAINOTTAMISOHJELMAN TEKSTEIHIN, MUTTA EI SUMMIIN					Toteuma K/E/O
	- Karttaohjelman hoitaminen seudullisesti				K
	- Rakennusten energiatehokkuuden parantaminen jatkuu, tilojen optimointi yhdessä käyttäjien kanssa				O
	- Uusi sosiaalihuoltolaki tuli voimaan 1.1.2015. Pääpaino on ehkäisevässä työssä ja varhaisessa tuessa. Näin vältetään kalliita korjaavan työn kustannuksia. Tulokset näkyvät vasta vuosien kuluttua. Euroarviota ei voi antaa vuositasolla.				K
	- ns. Perhetalo tai lastentalo, jonka alle sateenkaaren omaisesti koottaisiin lapsiperheiden psykososiaaliset palvelut ja jota yksikköä johtaisi yksi henkilö.				O
	- Operatiivisen ja strategisen johtamisen kirkastaminen vielä nykyistä selvemmin. Tavoitteena nopeutunut päätöksenteko, sujuvat prosessit ja tehokas hallinto.				O
	- Kotihoidon välittömän asiakastyön työajan lisääminen. Kotihoidossa otetaan tänä vuonna käyttöön mobiilijärjestelmä, jonka tavoitteena on lisätä välitöntä työaika.				K
	- Perusturvan henkilöstökyselyssä saatiin yli 1000 yksittäistä vastausta, joissa monissa oli kysymys pienehköistä tuottavuuden nousuista. Säästöpotentiaali piiloutuu lukuisiin eri menokohtaiin.				O
	- Kirjaston tilojen aktiivisempi vuokraaminen/käyttö, markkinointi (vuokratuotot v. 2014 2 953 euroa)				E
	- Kirjaston aukioloaikojen lyhentäminen kesäperjantaisin. Säästö nimellinen				E
	- Kirjastoauton reittien selvitystyö ja yhteisen kaluston hankinta yhdessä Hämeenlinnan ja Hattulan kanssa (2015) ja reittien uudelleen organisointi.				K/E
	- Hankeavustukset (v. 2015: luova toimiala 30 000, ikäihmiset 5 000, lapset 15 000, museo 9 000?, seinäm.3 000) Tarvitaan kuitenkin lähes aina omarahoitussuus! n. 15000 - 50000 vuodessa				K
	- Kulttuuri/vapaa-aikapalvelujen prosessien määrittely ja uudistaminen ->organisaation uudistaminen, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluiden tiiviimpi yhteistyö				K

LASKELMAT

2.3. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

JANAKKALAN KUNTA ILMAN LIIKELAITOSTA VUOSI 2016

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	29 431 802,10		29 431 802,10	29 660 572,85	228 770,75
Myyntitulot	13 571 953,74		13 571 953,74	13 772 590,23	200 636,49
Maksutulot	5 525 086,00		5 525 086,00	5 380 314,24	-144 771,76
Tuet ja avustukset	1 970 460,00		1 970 460,00	2 184 267,06	213 807,06
Muut toimintatulot	8 364 302,36		8 364 302,36	8 323 401,32	-40 901,04
Valmistus omaan käyttöön	100 000,00		100 000,00	161 926,94	61 926,94
 Toimintamenot	-114 789 662,34	-25 000,00	-114 814 662,34	-113 422 109,45	1 392 552,89
Henkilöstömenot	-45 848 212,21		-45 848 212,21	-44 772 447,32	1 075 764,89
Palvelujen ostot	-47 914 364,49	-17 000,00	-47 931 364,49	-47 898 598,10	32 766,39
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 299 449,60	-8 000,00	-6 307 449,60	-6 275 944,60	31 505,00
Avustukset muille	-6 738 436,00		-6 738 436,00	-6 431 458,92	306 977,08
Muut toimintamenot	-7 989 200,04		-7 989 200,04	-8 043 660,51	-54 460,47
Toimintakate	-85 257 860,24	-25 000,00	-85 282 860,24	-83 599 609,66	1 683 250,58
Verotulot	62 766 000,00		62 766 000,00	63 033 678,22	267 678,22
Valtionosuudet	24 591 343,00	118 208,00	24 709 551,00	24 760 108,16	50 557,16
Rahoitustulot ja -menot:					
Korkotulot muilta	94 775,00		94 775,00	68 608,30	-26 166,70
Muut rahoitustulot muilta	100 000,00		100 000,00	329 720,95	229 720,95
<i>Korvaus peruspääomasta liikelaiton</i>	<i>456 800,00</i>		<i>456 800,00</i>	<i>256 856,00</i>	<i>-199 944,00</i>
Korkomenot	-650 000,00		-650 000,00	-537 935,16	112 064,84
Muut rahoitusmenot	-9 000,00		-9 000,00	-2 236,44	6 763,56
Vuosikate	2 092 057,76	93 208,00	2 185 265,76	4 309 190,37	2 123 924,61
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 041 422,00		-4 041 422,00	-3 907 369,30	134 052,70
Arvonalentumiset				-18 963,30	18 963,30
Tilikauden tulos	-1 949 364,24	93 208,00	-1 856 156,24	382 857,77	2 239 014,01
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 949 364,24	93 208,00	-1 856 156,24	382 857,77	2 239 014,01

Tuloslaskelman toteutuman lisätiedot:

Verotulojen erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Verotulot					
Kunnan tulovero	57 314 000,00		57 314 000,00	57 059 446,57	-254 553,43
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 771 000,00		1 771 000,00	2 286 965,93	515 965,93
Kiinteistövero	3 681 000,00		3 681 000,00	3 687 265,72	6 265,72

Jäljempänä lisätietoa verotulojen kertymisestä vuonna 2016.

Valtionosuuksien erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Valtionosuudet	24 591 343,00	118 208,00	24 709 551,00	24 760 108,16	50 557,16
Kunnan peruspalvelujen (ns. yhden putken) valtionosuudet, ml. tasaus	24 591 343,00	-207 172,00	24 384 171,00	27 596 024,16	3 211 853,16
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	0,00	325 380,00	325 380,00	-2 835 916,00	-3 161 296,00

Jäljempänä lisätietoa valtionosuuksien kehityksestä vuonna 2016.

Lisätietoa verotuloista:

Kunnan verotulot muodostuvat kunnallisverosta, kiinteistöverosta sekä osuudesta yhteisöveron tuotoon. Valtuuston on kuntalain 111 §:n mukaan viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätettävä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista. Kuntalain 110 §:n mukaan talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Valtuusto päättää veroprosenteista vuosittain marraskuussa.

Kunnan tulovero

Vuonna 2016 tuloveroprosentti pysyi ennallaan. Ennakoinnin yksi tärkeimmistä tekijöistä on asukasluvun oikeellisuus. Vuoden 2016 talousarviossa suunnitteluoletuksena käytettiin 17 012 asukasta. Arvio ei toteutunut, sillä vuoden 2016 asukasluku väheni tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan -135 henkilöä ollen 16 718 asukasta.

Alkuperäisessä talousarviossa ennakoitiin saatavan kunnallisveroja n. 57,3 milj. euroa. Talousarvio toteutui n. 255 000 euroa arviota huonompana.

Janakkalan tuloveroprosentit

Vuosi	2 008	2 009	2 010	2 011	2 012	2 013	2 014	2 015	2 016
Tuloveroprosentti	19,00	19,00	19,50	19,50	19,75	19,75	20,50	20,50	20,50

Yhteisövero

Yhteisöt maksavat tuloistaan suhteellista veroa, yhteisöveroa, joka jaetaan valtiolle (n. 68 %), kunnille (n. 29 %) ja seurakunnille (n. 2 %). Yhteisöveron jako-osuuden sekä yhteisöveroprosentin määräytymisperusteineen määrää valtio.

Vuoden 2016 talousarviossa ennakoitiin saatavan yhteisöveroja n. 1,8 milj. €. Arvio ylittyi n. 500 000 eurolla ollen 2,3 milj. €.

Kiinteistövero

Kiinteistövero on kiinteistön arvon perusteella kunnalle vuosittain suoritettava vero. Verosta on säädetty kiinteistöverolaissa (20.7.1992/654). Kiinteistövero koskee kaikkia kiinteistöjä lukuun ottamatta metsiä, maatalousmaita sekä kiinteistöjä, joita käytetään yleisiin tarkoituksiin, kuten mm. kadut ja torit. Kiinteistöveron tuotto tilitetään kiinteistön sijaintikunnalle.

Kiinteistövero on kiinteistöveroprosentin mukainen osuus kiinteistön verotusarvosta. Kunnanvaltuusto määrää kunnan kiinteistöveroprosenttien suuruuden vuosittain etukäteen samalla, kun se vahvistaa varainhoitovuoden tuloveroprosentin. Kiinteistöveroprosentti määrätään sadasosaprosentin tarkkuudella.

Vuoden 2016 kiinteistöveroprosentit ja kiinteistöveron laskentaperusteet perustuvat kunnanvaltuutuksessa 9.11.2015 (§ 71) hyväksyttyihin prosentteihin

- yleinen kiinteistöveroprosentti 1,10
- vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,50
- muiden asuinrakennusten veroprosentti 1,10
- yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentti 0,00
- rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti 4,00

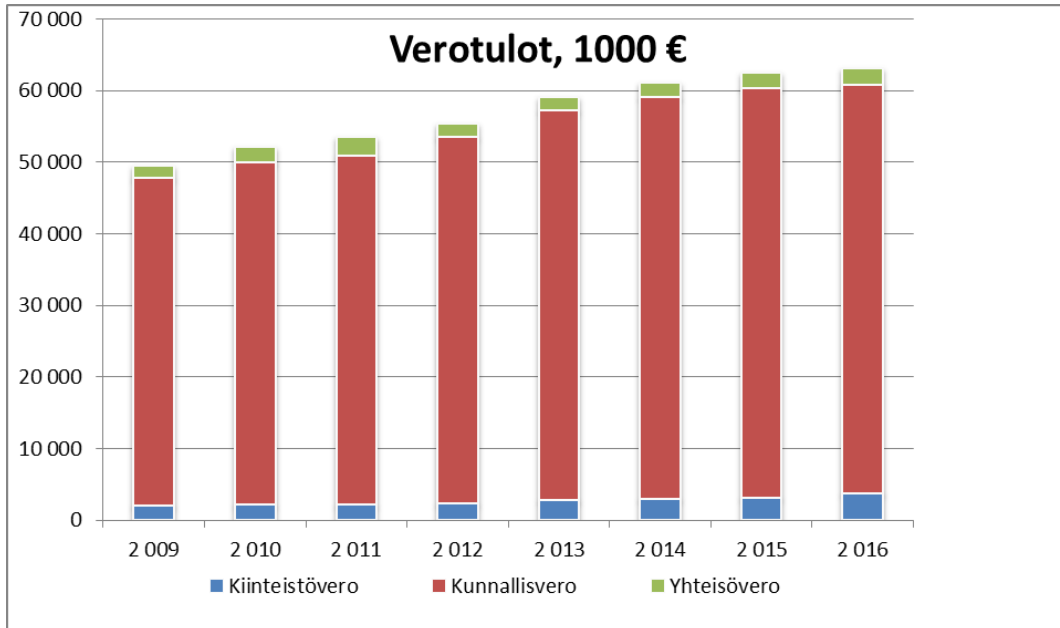
Vuodelle 2017 kiinteistöveroprosentteja ei nostettu. Vuoden 2016 talousarviossa ennakoitiin saatavan kiinteistöveroja n. 3,7 milj. euroa, joka myös toteutui.

Kiinteistöverokannat Janakkalassa 2008-2016

Vuosi	2 008	2 009	2 010	2 011	2 012	2 013	2 014	2 015	2 016
Yleinen kiinteistöveroprosentti	0,70	0,70	0,80	0,80	0,80	1,00	1,00	1,00	1,10
Vakituisten asuinrakennusten veroprosentti	0,30	0,30	0,35	0,35	0,35	0,40	0,40	0,40	0,50
Muiden asuinrakennusten veroprosentti	0,80	0,80	0,90	0,90	0,90	1,00	1,00	1,00	1,10
Yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentti	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti									4,00

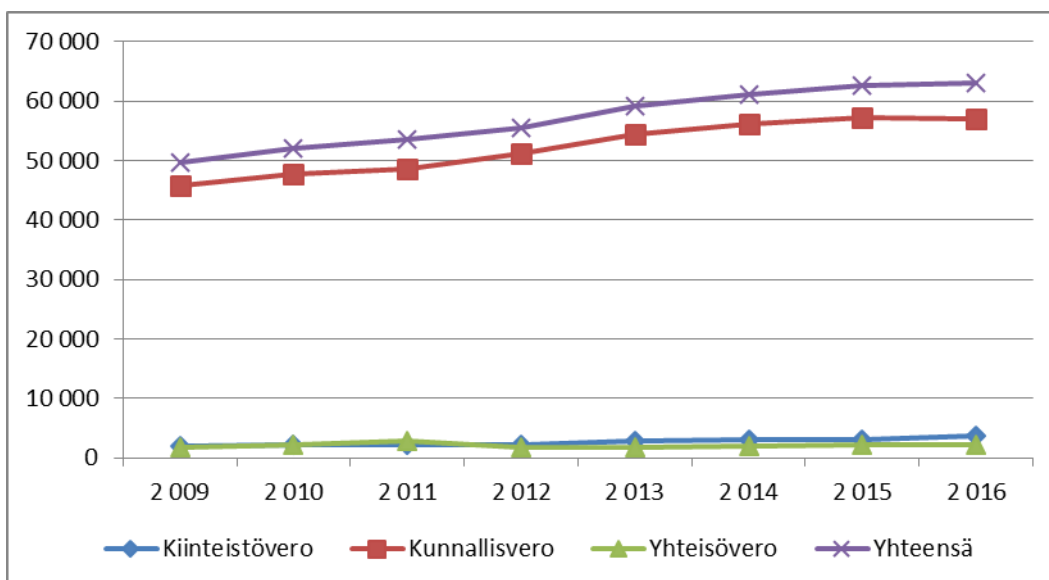
Verotulot yhteensä:

Vuonna 2016 Janakkalan verotulot kasvoivat 0,8 % vuoteen 2015 verrattuna.

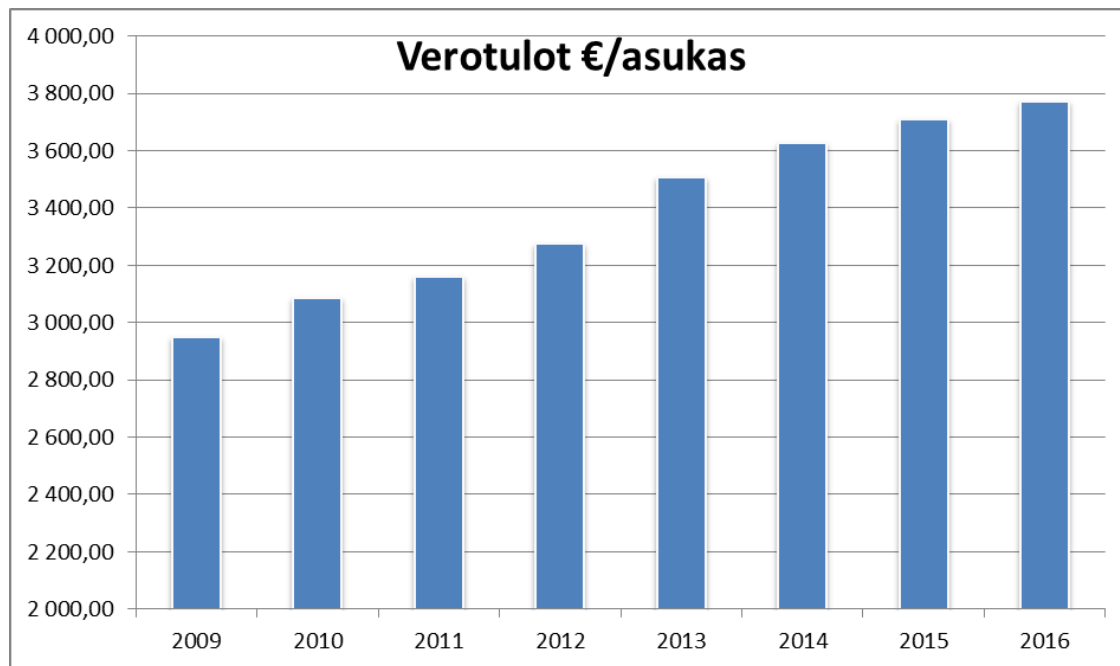

Verotulot 2008 - 2016 (1000 €)

Vuosi	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kiinteistövero	1 839	1 963	2 230	2 253	2 301	2 827	2 990	3 091	3 687
Kunnallisvero	44 638	45 850	47 721	48 576	51 254	54 468	56 093	57 247	57 059
Yhteisövero	2 682	1 743	2 173	2 747	1 825	1 771	2 024	2 207	2 287
Yhteensä	49 159	49 556	52 124	53 576	55 380	59 066	61 107	62 545	63 033

Vuonna 2016 verotulot kasvoivat 59 euroa/asukas vuoteen 2015 verrattuna.

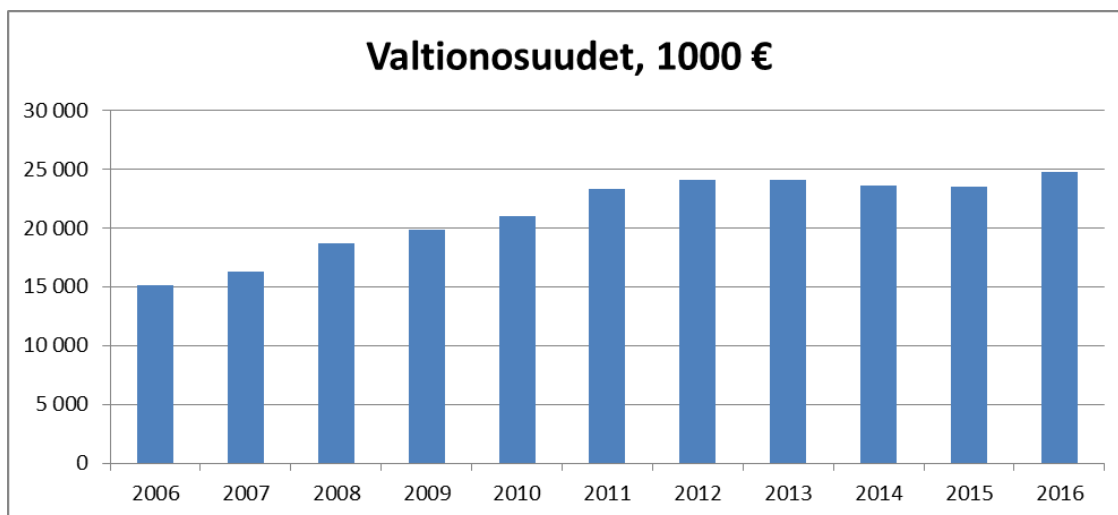
Verotulot/asukas	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
euroa/asukas	2 963	2 951	3 086	3 159	3 274	3 507	3 629	3 711	3 770

Lisätietoa valtionosuuksista:

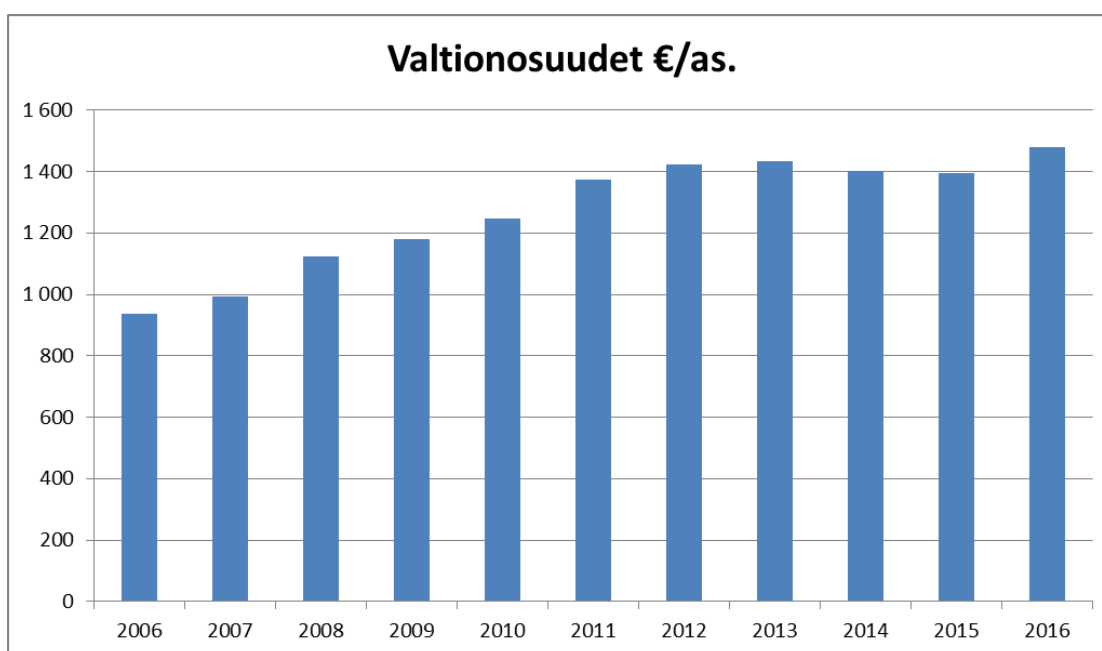
Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa kohtuullisella verorasitteella. Tämä toteutetaan tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjaeroja. Kustannuserojen tasauksen laskentaperusteena ovat asukasmäärän, ikärakenteen ja sairastavuuden lisäksi erilaiset olosuhdetekijät. Toisena valtionosuusjärjestelmän kiinteänä osana on kuntien tulopohjan tasaaminen kuntien verotulojen perusteella. Valtionosuusjärjestelmä uudistui 1.1.2015 alkaen.

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009) ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Vuoden 2016 talousarviossa valtionosuuksia ennakoitiin saatavan n. 24,6 milj. euroa. Arviota korotettiin talousarvionmuutoksella n. 118 200 €, jolloin muutettu talousarvio on 24,7 milj. €. Toteutuma oli lopulta 24,8 milj. euroa. Valtionosuuksien tarkempi erittely lajeittain löytyy kappaleen 2.3. lisätiedoista sekä vertailu edelliseen vuoteen tuloslaskelman liitetiedoista luvusta 4.3.3.

Vuosi	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Valtionosuudet 1000 €	13 943	15 109	16 283	18 646	19 821	21 036	23 293	24 088	24 124	23 622	23 531	24 760
Muutos, %-yks.		8,4	7,8	14,5	6,3	6,1	10,7	3,4	0,1	-2,1	-0,4	5,2
Muutos, 1 000 €		1 166	1 174	2 363	1 175	1 215	2 257	795	36	-502	-91	1 229

Vuosi	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Valtionosuudet €/as.	879	938	993	1 124	1 180	1 245	1 373	1 424	1 432	1 403	1 396	1 481
Muutos, %-yks.		6,7	5,9	13,2	5,0	5,5	10,3	3,7	0,6	-2,1	-0,5	6,1
Muutos, €		59	55	131	56	65	128	51	8	-30	-6	85

Toimintatulojen kehitys:

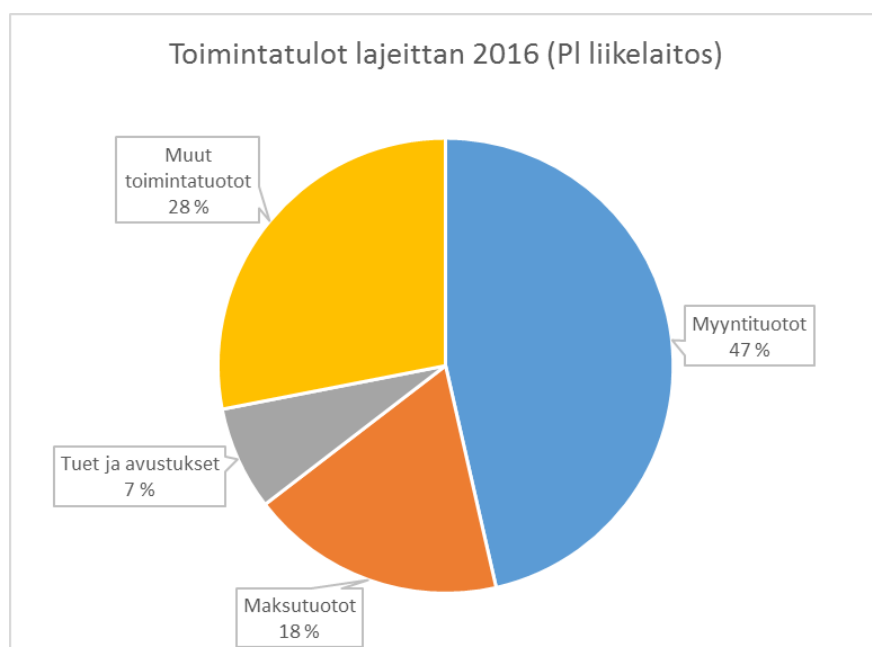
Toimintatulot koostuvat myyntituotoista, maksutuotoista, tuista ja avustuksista sekä muista toimintatuotoista. Vuonna 2016 muutetussa talousarviossa toimintatuottoja odotettiin saatavan n. 29,4 milj. euroa. Tavoite ylittyi 0,8 % eli noin 230 000 €. Kasvua edellisvuoteen verrattuna oli n. 370 000 € ja 1,3 %.

Myyntituotot (TA 13,6 milj. €) ylittyivät hieman (n. 200 000 €) verrattuna muutettuun talousarvioon. Edellisvuoteen nähden myyntituotot kasvoivat n. 65 500 € eli 0,5 %.

Maksutuottojen kertymä (TA 5,5 milj. €) toteutui n. 145 000 € (-2,6 %) muutettua talousarviota pienempänä. Maksutuotoissa oli vähennystä n. 33 000 € (0,6 %) verrattuna edellisvuoteen.

Tuet ja avustukset (TA 2 milj. €) ylittyivät muutettuun talousarvioon verrattuna n. 2140 000 €. Tuet ja avustukset kasvoivat edellisvuoteen nähden n. 243 000 € ja n. 12,5 %.

Muut toimintatuotot (TA 8,4 milj. €) alittuivat muutettuun talousarvioon nähden n. 41 000 € (-0,5 %). Muissa toimintatuotoissa on kasvua edellisvuoteen nähden n. 96 500 € (1,2 %).

Toimintamenojen kehitys:

Toimintamenot koostuvat henkilöstökuluista, palvelujen ostoista, aineista, tarvikkeista ja tavaroista, avustuksista sekä muista toimintakuluista. Vuonna 2016 toimintakuluihin oli budjetoitu 114,8 milj. euroa. Arvio toteutui n. 1,4 milj. € alle suunnitellun. Muutos edelliseen vuoteen verrattuna oli 1,0 % eli n. 1,1 milj. €.

Henkilöstökulut (TA 45,8 milj. €) ovat toteutuneet talousarvioon nähden 1,1 milj. € ja n. 2,3 % ennakoitua pienempinä. Vähennystä edelliseen vuoteen nähden on n. 130 000 € ja -0,3 %.

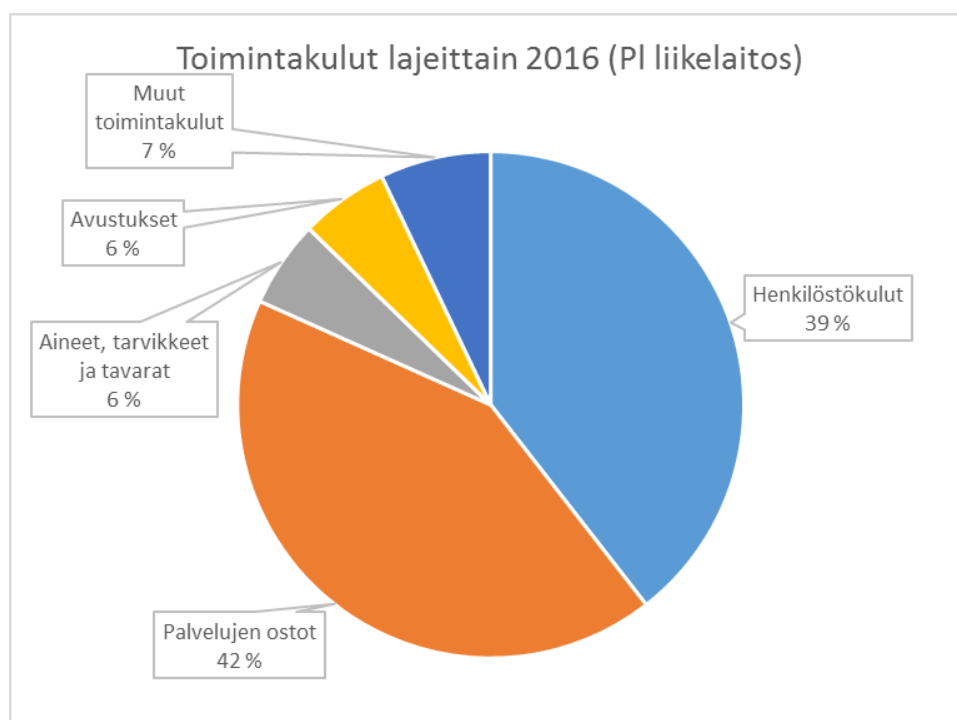
Mikäli henkilöstökulujen lisäksi huomioidaan henkilöstöpalvelujen ostot 970 500 €, on kokonaishenkilöstökulut 45,7 milj. €. Muutos kokonaishenkilöstökuluissa vuoden 2015 tilinpäätökseen verrattuna on -273 350 € ja -0,6 %.

Palvelujen ostot (TA 47,9 milj. €) toteutui muutetun talousarvion mukaisesti. Palvelujen ostot-tiliryhmän muutos edelliseen vuoteen verrattuna on 1,3 milj. € ja 2,7 %.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat (TA 6,3 milj. €) toteutui suunnitellusti. Kulujen kasvu vuoden 2015 tilinpäätökseen oli n. 325 000 € ja 5,5 %.

Avustukset (TA 6,7 milj. €) toteutui hieman n. 300 000 € alle muutetun talousarvion. Avustusten määrä väheni edellisvuoteen verrattuna n. 170 000 € eli 2,6 %.

Muut toimintakulut (TA 8,0 milj. €) toteutuivat arvioidusti. Muut toimintakulut vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna on n. 160 000 € ja 2,0 %.

Toimintakatteen kehitys:

Kunnan toimintakate on juoksevasta toiminnasta syntyvien kulujen ja tuottojen erotus. Siinä eivät ole mukana verotulot, valtionosuudet eikä rahoitustuotot tai -kulut. Myöskään investointimenot tai -tulot eivät ole mukana toimintakatteessa. Toimintakatteen toteuma 31.12.2016 on - 83 599 610 euroa eli n. 1,7 milj. euroa (1,9 %) alle talousarvion. Toimintakate pieneni vuoteen 2015 verrattuna, noin 750 000 € eli 0,9 %.

Rahoitustuottojen- ja kulujen kehitys:

Rahoitustulojen – ja menojen toteuma 31.12.201 oli 115 014 euroa. Korko- ja muut rahoitustuotot toteutuivat alle arvioidun (tot. 72 %) ollen n. 68 600 €. Korkokulut alittuivat n. 112 000 € ollen n. 538 000 € (tot 83 %). Vuonna 2016 talousarviolainojen korkokulut olivat n. 537 000 €, kun ne edellisvuonna olivat 595 000 €. Muutos edellisvuoteen verrattuna oli n. 57 700 € ja -9,7 %.

2.4. Investointien toteutuminen

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN 1.1.-31.12.2016								
	Kustannusarvio	Edellisten vuosien toteuma	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12
KIINTEÄ OMAISUUS JA OSAKKEET JA OSUUDET								
12000001 Maa-alueiden osto			200 000	0	200 000	136 177,00	63 823,00	
12000002 Maa-alueiden myynti			100 000	0	100 000	92 164,35	-7 835,65	
12000003 Rakennusten myynti			0	0	0	1 274 143,00	1 274 143,00	
KIINTEÄ OMAISUUS YHTEENSÄ								
TULOT			100 000	0	100 000	1 366 307,35	1 266 307,35	
MENOT			200 000	0	200 000	136 177,00	-63 823,00	
NETTO			-100 000	0	-100 000	1 230 130,35	1 330 130,35	
OSAKKEET JA OSUUDET								
12000501 Osakkeiden myynti			0	0	0	0,00	0,00	
12000502 Osakkeiden osto			0	0	0	1 274 143,00	-1 274 143,00	
OSAKKEET JA OSUUDET YHTEENSÄ								
TULOT			0	0	0	0	0	
MENOT			0	0	0	1 274 143,00	-1 274 143,00	
NETTO			0	0	0	-1 274 143,00	1 274 143,00	
TALONRAKENNUS								
PERUSTURVA			2 537 000	473 000	3 010 000	2 722 055,89	287 944,11	
Turengin terveysasema	6 005 000		2 440 000	149 000	2 589 000	2 454 392,28	134 607,72	
*12011103 Turengin terveysasema, vaihe 2 (B1-B2)	6 005 000	5 560 813	2 440 000	149 000	2 589 000	2 454 392,28	134 607,72	8 015 205
12011105 B1 2 krs. Tilojen muutostyöt (ent. Pihlajakoti)			0	271 000	271 000	155 850,30	115 149,70	
12011202 Tapailakodin käyttötapamuutos			30 000	0	30 000	41 270,01	-11 270,01	
12011402 Pihlajakodin ilmastointijärjestelmä			67 000	-67 000	0	0,00	0,00	
12011403 Muutostyöt, rak. F (uusi Pihlajakoti)			0	120 000	120 000	70 543,30	49 456,70	

	Kustannusarvio	Edellisten vuosien toteuma	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12
OPETUSTOIMI			781 000	150 000	931 000	764 498,24	166 501,76	
*12012102 Turengin yk/lukio, tekninen työ ja kemian luoka	1 061 000	585 223	461 000	150 000	611 000	622 159,07		1 207 382
12012202 Tervakosken yhteiskoulu/lukion ilmanvaihto						13 902,88		
12012302 Turengin koulun keittiön muutos palvelukeittiöksi						52 852,34		
12012305 Turengin koulun kuntotutkimus						50 133,95		
12012702 Tarinmaan koulun sisäilmakorjaukset						25 450,00		
VARHAISKASVATUS			110 000	0	110 000	37 982,07	72 017,93	
12013302 Haltian päiväkodin ja Paulinkulman wc-tilojen peruskorjaus						27 283,09		
12013502 Pikkuniitun päiväkodin lattiat ja ulko-ovet						10 698,98		
VAPAA-AJAN RAKENNUKSET			56 000	0	56 000	25 374,11	30 625,89	
12014302 Turengin kirjasto-liikuntahallin osavalaistus ja ilmanvaihdon ohjaus						13 103,00		
12014402 Mallinkaisten leirikeskuksen ilmalämpöpumppu ja radonkorjaukset						12 271,11		
MUUT TALONRAKENNUSHANKKEET			82 000	0	82 000	66 286,78	15 713,22	
12015102 ATK-verkkojen peruskorjaus						12 489,24		
12015104 Valokuituliittymä, Harvialan koulu						10 167,97		
12015105 Valokuituliittymä, Tarinmaan koulu						10 064,69		
12015106 Valokuituliittymä, muut						10 365,33		
12015107 Kunnantalo, perusturvan huoneiden äänieristys						23 199,55		
ENERGIA- JA ESTEETTÖMYYSKORJAUKSET			179 000	0	179 000	310 096,20	-131 096,20	
12016102 Uimahalli, poistoilmalämpöpumppujärjestelmä						81 261,92		
12016103 Liikuntahalli, led-valaistus						39 380,22		
12016201 Energiakatselmukset						12 122,74		
12016401 Esteettömyys						17 602,66		
12016917 Janakkala/Rastikankaan paloaseman suunnitte	5 500 000					159 728,66		
TALONRAKENNUS YHTEENSÄ								
<i>TULOT</i>								
MENOT			3 745 000	623 000	4 368 000	3 926 293,29	441 706,71	
NETTO			-3 745 000	-623 000	-4 368 000	-3 926 293,29	-441 706,71	

	Kustannusarvio	Edellisten vuosien toteuma	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12
KUNNALLISTEKNIikka								
Elinkeinoalueiden tonttutuotanto-ohjelman infra			20 000	150 000	170 000	161 268,88	8 731,12	
12031002 Yr.tonttien johd. tarv. Infratyö						5 280,68		
12031003 Rastikangas 12						155 988,20		
Asuntotuotannon infra			1 100 000	0	1 100 000	18 597,44	1 081 402,56	
12032006 Ilveslinna I						18 495,58		
12032007 Kauriinmaan eteläosa						101,86		
Muut infrahankkeet			794 000	-8 000	786 000	613 559,48	172 440,52	
12035002 Päälystystyöt + kivityöt						99 125,11		
12035003 Liikenneturvallisuuden paranta						14 091,88		
12035004 Turengin Suokulma						215 938,58		
12035006 Kiipulan KLV						280,12		
12035007 Myllyosan hulevesialtaat ja osan ruoppaukset						27 795,04		
12035009 Kyteri I viimeistely						114 616,39		
12035010 Harvialan viimeistely, asfaltti						85 996,20		
12035011 Vt 3 Viralan liittymän parantaminen						16 153,11		
1235012 Niittylenkin katusaneeraus						39 563,05		
Viheralueet, puistot, pihat ja liikunta-alueet			145 000	0	145 000	126 490,60	18 509,40	
12030018 Kiinteistöjen piha-alueet ja esteettömyys						69 610,08		
12030019 Leikkikenttienkalusteet / Turenki						40 395,37		
12030020 Viheralueiden täydennysistutukset						16 485,15		
TEKNISEN LAUTAKUNNAN INFRAINVESTOINNIT MENOT			2 059 000	142 000	2 201 000	919 916,40	1 281 083,60	

Kustannusarvio	Edellisten vuosien toteuma	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12
*12034002 Turengin pallokenttä / pallotekonurmi		200 000	-152 000	48 000	0,00	-48 000,00	
Ellan liikunta-alueiden investoinnit		657 000	-540 000	117 000	93 925,97	23 074,03	
*12034002 Turengin pallokenttä / pallotekonurmi		600 000	-540 000	60 000	32 017,27	-27 982,73	
*12034003 Kansanpuiston hiekkatekonurmen pohjatyöt		57 000	0	57 000	61 908,70	4 908,70	
ELÄMÄNLAATULAUTAKUNNAN JULKISEN KÄYTTÖOMAISUUDEN INVESTOINNIT							
TULOT		200 000	-152 000	48 000	0,00	-48 000,00	
MENOT		657 000	-540 000	117 000	93 925,97	23 074,03	
NETTO		457 000	-388 000	69 000	93 925,97	71 074,03	
JULKISEN KÄYTTÖOMAISUUDEN INVESTOINNIT YHTEENSÄ							
TULOT		200 000	-152 000	48 000	0,00	-48 000,00	
MENOT		2 716 000	-398 000	2 318 000	1 013 842,37	1 304 157,63	
NETTO		2 516 000	-246 000	2 270 000	1 013 842,37	1 352 157,63	
IRTAIN OMAISUUS							
Kunnanhallitus		61 000	0	61 000	47 411,78	13 588,22	
12051011 Nettisivujen uusinta					47 411,78		
Perusturvalautakunta		346 000	0	346 000	138 015,85	207 984,15	
12053011 B-talon vanhustyön huoneiden kalustus					4 461,60		
12053012 Patarouvan kalustus					4 397,00		
12053014 Turengin terveysasema, kalustaminen					32 709,70		
12053015 Hoitopalvelut, sähkösäätöiset tutkimuspöydät					13 895,00		
12053017 Janakkalan terveydenhuolto, Effic-kantojen ydistäminen					67 243,55		
12053018 Janakkalan terveydenhuolto, Effic-osioiden hankinta					15 309,00		
Kasvatus- ja koulutuslautakunta		384 000	0	384 000	347 444,20	36 555,80	
12054001 Turengin yhteiskoulun TN- ja FYKE -tilat varustaminen					296 318,40		
12054002 Suurten koulujen kuulusjärjestelmän uusiminen					16 889,80		
12054003 Suurten koulujen kameravalvontajärjestelmän uusiminen					12 436,00		
12054004 Turengin yhteiskoulun ruokailutilan kalustaminen					21 800,00		

	Kustannusarvio	Edellisten vuosien toteuma	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama	Kustannus-arviosta käytetty 31.12
Elämänlaatulautakunta			17 000	0	17 000	0,00	17 000,00	
Tekninen lautakunta			230 000	0	230 000	135 497,71	94 502,29	
12055002 Ruoan säilytystilat ja valmistuslaitteet						10 617,69		
12055006 Traktorin vaihto						69 476,00		
12055007 Lumiaurat, harjakoneet ja pienkalusto						38 667,02		
12055010 Henkilöstöruokala Patarouvan linjasto, varusteet ja astiat						16 737,00		
IRTAIN OMAISUUS YHTEENSÄ								
<i>TULOT</i>								
MENOT			1 038 000	0	1 038 000	668 369,54	369 630,46	
NETTO			-1 038 000	0	-1 038 000	-668 369,54	-369 630,46	
INVESTOINNIT YHTEENSÄ								
<i>TULOT</i>			300 000	-152 000	148 000	1 366 307,35	1 218 307,35	
MENOT			7 699 000	225 000	7 924 000	7 018 825,20	905 174,80	
NETTO			-7 399 000	-377 000	-7 776 000	-5 652 517,85	2 123 482,15	

JANAKKALAN VESI					
VESIHUOLTOLAITOSINVESTOINNIT					
Uudisrakentaminen					
Yritystoiminnan katuhankkeiden vesihuolto	20 000	200 000	220 000	206 325	-13 675
Asuntotuotannon katuhankkeiden vesihuolto	400 000	0	400 000	8 320	-391 680
Laitosten rakentaminen	500 000	-415 000	85 000	58 949	-26 051
UUDISRAKENTAMINEN YHTEENSÄ					
MENOT	920 000	-215 000	705 000	273 595	-431 405
NETTO	-920 000	215 000	-705 000	-273 595	431 405
Peruskorjaus					
Katujen peruskorjauskohteiden vesihuolto	230 000	0	230 000	95 443	-134 557
Laitosten peruskorjaus	420 000	272 000	692 000	662 153	-29 847
PERUSKORJAUS YHTEENSÄ					
TULOT	0	0	0	88 161	88 161
MENOT	650 000	272 000	922 000	757 596	-164 404
NETTO	-650 000	-272 000	-922 000	-669 435	252 565
Irtaimen omaisuuden hankinta					
Pakettiauton vaihto	40 000	0	40 000	40 581	581
IRTAIN OMAISUUS YHTEENSÄ					
MENOT	40 000	0	40 000	40 581	581
NETTO	-40 000	0	-40 000	-40 581	-581
JANAKKALAN VESI INVESTOINNIT YHTEENSÄ					
TULOT	0	0	0	88 161	88 161
MENOT	1 610 000	57 000	1 667 000	1 071 772	595 228
NETTO	-1 610 000	-57 000	-1 667 000	-983 611	-507 067
JANAKKALAN KUNTA JA JANAKKALAN VESI INVESTOINNIT YHTEENSÄ					
TULOT	300 000	-152 000	148 000	1 454 468,35	1 306 468,35
MENOT	9 309 000	282 000	9 591 000	8 090 596,97	1 500 403,03
NETTO	-9 009 000	-434 000	-9 443 000	-6 636 128,62	2 806 871,38

2.5. Rahoitusosan toteutuminen

JANAKKALAN KUNTA ILMAN LIIKELAITOSTA
12/2016

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	2 092 058,00	93 208,00	2 185 266,00	4 309 190,37	2 123 924,37
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	0,00	0,00	-737 323,80	-737 323,80
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-7 699 000,00	-225 000,00	-7 924 000,00	-7 018 825,20	905 174,80
Rahoitusosuudet investointimenoihin	200 000,00	-152 000,00	48 000,00	0,00	-48 000,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	100 000,00	0,00	100 000,00	1 668 449,34	1 568 449,34
Toiminta ja investoinnit, netto	-5 306 942,00	-283 792,00	-5 590 734,00	-1 778 509,29	3 812 224,71
Rahoitustoiminta					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	12 733 057,00	0,00	12 733 057,00	11 000 000,00	-1 733 057,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 426 115,00	0,00	-7 426 115,00	-6 919 903,00	506 212,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	0,00	0,00	345 434,81	345 434,81
Vaikutus maksuvalmiuteen	0,00	-283 792,00	-283 792,00	2 647 022,52	2 930 814,52

Toiminta ja investoinnit

Toiminnan rahavirta

Vuosikate: Tuloslaskelmassa kunnan vuosikate (ilman liikelaitosta) on 4 309 190,37 €.

Tulorahoituksen korjauserät: Tulorahoituksen korjauserät – 737.323,80 € sisältävät KHSHP:n ylijäämäisen tuloksen huomioimisen käyttötaloudessa 446.103,65 € (tulosalue Janakkalan terv.huolto), maa-alueiden myyntivoitot 277.661,65 € (käyttötalousosa, tulosalue yleishallinto) ja muiden pysyvien vastaavien myyntivoitot 24.376,01 € (käyttötalousosa, tila- ja aluepalvelut) sekä rakennusten myyntitappion -10.921,83 € (käyttötalousosa, tila- ja aluepalvelut) sekä Mainiemen tasingon muutoksen 104,32 €.

Investointien rahavirta

Investointimenot: Kunnan investointimenojen toteuma – 7.018.825,20 euroa.

Investointihankkeiden erittely on esitetty yksityiskohtaisesti kappaleessa 2.4.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot: Summa 1.668.449,34 €, sisältää tulorahoituksen korjauserät eli maa-alueiden myyntivoitot 277.661,65 €, muiden pysyvien vastaavien myyntivoitot 24.376,01 €, maa-alueiden tasearvot 92.164,35 €, rakennusten tasearvot 1.285.064,84 ja rakennusten myyntitappion -10.921,83 € sekä Mainiemen tasingon muutos 104,32 €.

Rahoitustoiminta

Lainakannan muutokset:

Pitkäaikaisten lainojen lisäys:

Tilikauden aikana on otettu lainaa 11 000 000 euroa. Noin 1,7 milj. euroa alkuperäistä suunnitelmää vähemmän.

Pitkäaikaisten lainojen vähennys:

Pitkäaikaisia lainoja on lyhennetty tilikauden aikana – 7,4 milj. euroa.

Lyhytaikaisten lainojen muutos:

Lyhytaikaisten lainojen muutos 345.434,81 euroa tarkoittaa konsernipankkitilin muutosta 1.1.–31.12.2016 Janakkalan Asuntojen, Janakkalan Teollisuusalueet Oy:n sekä Janakkalan Palvelutalosäätiön osalta. Edellä mainittujen toimijoiden konsernipankkitilien saldon muutos katsotaan velaksi kunnalta heille.

Vaikutus maksuvalmiuteen

Maksuvalmius oli vuoden 2016 lopussa 2,6 milj. euroa. Rahoitustoiminnalla pystyttiin kattamaan kunnan toiminta ja investoinnit.

2.6. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Sitovuus N B	Määrärahat					Tuloarviot				
		Alkup. talousarvio	TA- muutokset	TA Muutoksineen	Toteuma 1 - 12 / 2016	Poikkeama	Alkup. TA	TA- muutokset	TA Muutoksineen	Toteuma 1 - 12 / 2016	Poikkeama
KÄYTTÖTALOUSOSA											
Keskusvaalilautakunta											
Vaalit	B	0		0	1	-1	0		0	0	0
Tarkastuslautakunta	B										
Tarkastustoimi	B	41		41	31	9			0	1	1
Kunnanhallitus											
Yleishallinto	B	1 849	17	1 866	1 721	146	794		794	639	-156
Hallintopalvelut	B	449		449	446	3	145		145	137	-9
Talouspalvelut	B	1 035		1 035	1 068	-33			0	10	10
Henkilöstöpalvelut	B	1 664		1 664	1 368	296	192		192	212	21
Työllistäminen	B	2 040		2 040	1 896	144	384		384	430	46
Elinkeinopalvelut	B	129		129	97	32			0		
Pelastuslaitos	B	1 149		1 149	1 124	25			0		
Maaseutulausakunta											
Maaseutu- ja kyläpalvelut	B	273		273	256	17	69		69	89	20
Maaseutupalveluysikkö	B	449		449	429	20	463		463	435	-28
Ympäristölauskunta											
Ympäristöpalvelut	B	691		691	638	53	196		196	202	5
Ympäristöpalvelut, valmistus omaan käyttöön	B				0						0
Tekninen lauskunta											
Teknisen toimen hallinto	B	308		308	325	-17			0	0	0
Maankäyttö	B	528		528	560	-32	233		233	259	26
Maankäyttö, valmistus omaan käyttöön	B	-10	0	-10	-11	1					
Tila- ja aluepalvelut	B	5 492	8	5 500	5 568	-67	6 769	0	6 769	6 882	112
Tila- ja aluepalvelut, valmistus omaan käyttöön	B	-90	0	-90	-129	39					
Ateria- ja puhtauspalvelut	B	5 393		5 393	5 228	165	5 331		5 331	5 439	108

	Sitovuus N B	Määrärahat					Tuloarviot				
		Alkup. talousarvio	TA- muutokset	TA Muutoksineen	Toteuma 1 - 12 / 2016	Poikkeama	Alkup. TA	TA- muutokset	TA Muutoksineen	Toteuma 1 - 12 / 2016	Poikkeama
Perusturvalautakunta											
Talous- ja hallintopalvelut	B	336		336	336	0	84		84	78	-6
Vanhustyö	B	12 266	0	12 266	12 131	135	3 141		3 141	3 061	-80
Sosiaalityö	B	7 201		7 201	7 230	-29	1 893		1 893	1 804	-90
Vammaistyö	B	4 580		4 580	4 580	0	335		335	353	18
Janakkalan terveydenhuolto	B	33 757	0	33 757	33 369	388	2 106		2 106	2 222	116
Janakkalan terveydenhuolto, valmistus omaan käyttöön	B	0	0	0	-22	22					
Hattulan terveydenhuolto	B	4 868		4 868	4 858	10	4 868		4 868	4 858	-10
Kasvatus- ja koulutuslautakunta											
Sivistystoimen hallinto	B	396		396	401	-5	0		0		0
Varhaiskasvatus	B	10 292		10 292	10 075	217	1 181		1 181	1 080	-101
Opetustoimi	B	17 007		17 007	17 048	-41	795		795	1 001	207
Koululaisten iltapäivätoiminta	B	175		175	206	-31	75		75	90	16
Elämänlaatulautakunta											
Elämänlaatulautakunnan hallinto	B	6		6	9	-3			0		0
Kirjasto	B	886		886	854	32	29		29	27	-2
Kulttuuri	B	347		347	386	-39	28		28	56	28
Liikunta	B	890		890	886	4	300		300	255	-45
Nuoriso	B	293		293	298	-5	20		20	43	23
KÄYTTÖTALOUSOSA YHTEENSÄ		114 690	25	114 715	113 260	1 454	29 432	0	29 432	29 661	229
TULOS LASKELMAOSA											
Verotulot	N						62 766		62 766	63 034	268
Valtionosuudet	N						24 591	118	24 710	24 760	51
Korkotulot	N						95		95	69	-26
Muut rahoitustulot	N						557		557	587	30
Korkomenot	N	650		650	538	112					
Muut rahoitusmenot	N	9		9	2	7					
Satunnaiset erät											
TULOS LASKELMAOSA YHTEENSÄ		659	0	659	540	119	88 009	118	88 127	88 449	322

	Sitovuus N B	Määrärahat					Tuloarviot				
		Alkup. talousarvio	TA- muutokset	TA Muutoksineen	Toteuma 1 - 12 / 2016	Poikkeama	Alkup. TA	TA- muutokset	TA Muutoksineen	Toteuma 1 - 12 / 2016	Poikkeama
INVESTOINTIOSA											
Kiinteä omaisuus	B	200		200	136	64	100		100	1 366	1 266
Osakkeet ja osuudet	B				1 274	-1 274					
Talonrakennus	B/N	3 745	623	4 368	3 926	442					
Kunnallistekniikka	B/N	2 716	-398	2 318	1 014	1 304	200	-152	48	0	-48
Irtain omaisuus	B	1 038	0	1 038	668	370					
INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ		7 699	225	7 924	7 019	905	300	-152	148	1 366	-1 218
RAHOITUSOSA											
Lainakannan muutokset											
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	N						12 733		12 733	11 000	-1 733
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	N	7 426		7 426	6 920	506					
Lyhytaikaisten lainojen muutos								0		345	345
Vaikutus maksuvalmiuteen								284	284	-2 647	-2 931
RAHOITUSOSA YHTEENSÄ		7 426	0	7 426	6 920	506	12 733	284	13 017	8 698	4 318
YHTEENSÄ		130 474	250	130 724	127 739	2 985	130 474	250	130 724	128 174	3 651

3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1. Tuloslaskelma

ulkoiset tuotot ja kulut (ml. liikelaitos)	2016		2015	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	10 860 207,46		10 368 467,82	
Maksutuotot	5 387 350,21		5 416 076,02	
Tuet ja avustukset	2 185 893,44		1 942 921,80	
Muut toimintatuotot	<u>1 989 997,06</u>	20 423 448,17	<u>1 904 898,23</u>	19 632 363,87
Valmistus omaan käyttöön		161 926,94		166 970,32
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-34 846 832,38		-35 007 710,64	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-8 270 783,00		-8 616 281,90	
Muut henkilösivukulut	-2 348 884,93		-1 947 897,12	
Palvelujen ostot	-41 908 742,42		-40 736 877,18	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 612 904,47		-6 293 639,11	
Avustukset	-6 431 458,92		-6 622 789,45	
Muut toimintakulut	<u>-1 895 504,90</u>	-102 315 111,02	<u>-1 977 490,79</u>	-101 202 686,19
Toimintakate		-81 729 735,91		-81 403 352,00
Verotulot		63 033 678,22		62 545 085,47
Valtionosuudet		24 760 108,16		23 531 184,48
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	68 776,40		84 456,60	
Muut rahoitustuotot	132 416,75		149 289,51	
Korkokulut	-555 128,17		-635 178,75	
Muut rahoituskulut	<u>-2 259,12</u>	-356 194,14	<u>-3 141,68</u>	-404 574,32
Vuosikate		5 707 856,33		4 268 343,63
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 987 210,26		-5 126 136,86	
Arvonalentumiset	<u>-18 963,30</u>	-5 006 173,56	<u>0,00</u>	-5 126 136,86
Tilikauden tulos		701 682,77		-857 793,23
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		<u>0,00</u>		<u>8 304,00</u>
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		701 682,77		-849 489,23

3.2. Rahoituslaskelma

ulkoiset tuotot ja kulut (ml.liikelaitos)	2016		2015	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	5 707 856,33		4 268 343,63	
Tulorahoituksen korjauserät	-746 036,70	4 961 819,63	1 579 029,41	5 847 373,04
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-8 090 596,96		-5 688 969,45	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	88 161,00		5 333,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 677 162,24	-6 325 273,72	574 283,74	-5 109 352,71
Toiminnan ja investointien rahavirta		-1 363 454,09		738 020,33
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	12 000 000,00		10 450 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 670 427,00		-7 392 094,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	345 434,81	4 675 007,81	250 560,58	3 308 466,58
Oman pääoman muutokset		0,00		-1 962 049,34
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-57 266,43		127 641,80	
Vaihto-omaisuuden muutos	9 254,92		-8 714,28	
Saamisten muutos	-1 265 571,82		535 984,62	
Korottomien velkojen muutos	271 587,00	-1 041 996,33	135 736,12	790 648,26
Rahoituksen rahavirta		3 633 011,48		2 137 065,50
Rahavarojen muutos		2 269 557,39		2 875 085,83
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	13 584 387,20		11 314 830,12	
Rahavarat 1.1	11 314 830,12	2 269 557,08	8 439 744,29	2 875 085,83

3.3. Tase

ulkoiset tuotot ja kulut (ml.liikelaitos)	12/2016	12/2015
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	95 571 917,90	93 949 912,69
Aineettomat oikeudet	311 370,45	392 407,71
Tietokoneohjelmistot	176 718,74	231 059,65
Muut pitkävaikutteiset menot	134 651,71	161 348,06
 Aineelliset hyödykkeet	77 069 855,24	76 640 955,77
Maa- ja vesialueet	11 688 296,92	11 641 312,27
Rakennukset	46 825 846,18	44 997 632,13
Kiinteät rakenteet ja laitteet	16 166 587,65	15 554 673,73
Koneet ja kalusto	1 281 177,13	953 884,20
Muut aineelliset hyödykkeet	197 587,18	197 587,18
Ennakkomaksut ja keskener.hank.	910 360,18	3 295 866,26
 Sijoitukset	18 190 692,21	16 916 549,21
Osakkeet ja osuudet	17 187 649,18	15 913 506,18
Muut lainasaamiset	1 003 043,03	1 003 043,03
 VAIHTUVAT VASTAAVAT	18 371 540,88	14 845 666,59
 Vaihto-omaisuus	24 476,22	33 731,14
Aineet ja tarvikkeet	24 476,22	33 731,14
 Saamiset	4 762 677,46	3 497 105,33
Pitkäaikaiset saamiset	89 250,00	1 980,62
Lainasaamiset	0,00	1 980,62
Muut saamiset	89 250,00	0,00
 Lyhytaikaiset saamiset	4 673 427,46	3 495 124,71
Myyntisaamiset	2 712 769,38	1 456 357,36
Muut saamiset	995 767,47	1 315 262,42
Siirtosaamiset	964 890,61	723 504,93
 Rahat ja pankkisaamiset	<u>13 584 387,20</u>	<u>11 314 830,12</u>
 VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>113 943 458,78</u>	<u>108 795 579,28</u>

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA	46 753 064,10	46 051 381,33
Peruspääoma	46 092 158,93	46 092 158,93
Edell. tilikausien yli-/alijäämä	-40 777,60	808 711,63
Tilikauden yli-/alijäämä	701 682,77	-849 489,23
PAKOLLISET VARAUKSET	1 345 030,88	1 791 134,53
Muut pakolliset varaukset	1 345 030,88	1 791 134,53
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	105 638,79	162 905,22
Lahjoitusrahastojen pääomat	2 893,90	4 169,84
Muut toimeksiantojen pääomat	102 744,89	158 735,38
VIERAS PÄÄOMA	65 739 725,01	60 790 158,20
Pitkäaikainen	45 489 505,79	40 923 667,93
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	42 794 175,00	38 422 934,00
Muut velat	2 695 330,79	2 500 733,93
Lyhytaikainen	20 250 219,22	19 866 490,27
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 495 426,00	7 537 094,00
Lainat muilta luotonantajilta	1 235 120,77	889 685,96
Saadut ennakot	285 161,06	323 370,47
Ostovelat	3 565 041,36	3 469 938,35
Muut velat	1 124 679,59	1 047 924,01
Siirtovelat	6 544 790,44	6 598 477,48
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>113 943 458,78</u>	<u>108 795 579,28</u>

3.4. Konsernilaskelmat

3.4.1. Konsernituloslaskelma

	2016	2015
Toimintatuotot	48 225 030,65	46 897 944,46
Toimintakulut	-130 112 725,03	-128 824 883,51
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	190,45	26 972,73
Toimintakate	-81 887 503,93	-81 899 966,32
Verotulot	62 843 067,78	62 381 003,11
Valtionosuudet	28 891 809,58	27 769 255,85
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	28 330,04	40 267,61
Muut rahoitustuotot	98 007,57	101 362,24
Korkokulut	-710 611,02	-996 429,18
Muut rahoituskulut	-15 492,66	-5 490,97
Vuosikate	9 247 607,37	7 390 002,34
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 461 817,08	-7 471 180,53
Arvonalentumiset	-22 115,93	
Tilikauden tulos	1 763 674,36	-81 178,18
Tilinpäätössiirrot	4 543,77	-5 565,18
Tilikauden verot	-72 146,80	-96 273,34
Laskennalliset verot	-161 998,14	-104 486,43
Vähemmistöosuudet	-8 196,08	-13 453,78
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 525 877,10	-300 956,91

3.4.2. Konsernin rahoituslaskelma

	2016	2015
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	9 247 607,37	7 390 002,34
Tilikauden verot	-72 146,80	-96 273,34
Tulorahoituksen korjauserät	-242 750,38	-105 985,29
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-8 857 428,57	-7 214 161,72
Rahoitusosuudet investointimenoihin	180 177,41	5 333,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	524 539,48	1 084 759,90
Toiminnan ja investointien rahavirta	779 998,51	1 063 674,89
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-93,70	-179 379,88
Antolainasaamisten vähennykset	7 734,38	7 881,09
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	13 007 694,85	11 367 229,72
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 019 122,03	-10 553 449,24
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-523 499,07	227 358,04
Oman pääoman muutokset		
Oman pääoman muutokset	0,00	73 731,10
Muutokset vähemmistön osuudessa	-41 768,89	-84 462,03
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-56 665,56	124 201,35
Vaihto-omaisuuden muutos	4 193,57	839,91
Saamisten muutos	-1 317 647,41	520 016,77
Korottomien velkojen muutos	-251 950,42	439 513,68
Rahoituksen rahavirta	808 875,72	1 943 480,50
Rahavarojen muutos	1 588 874,23	3 007 155,39
Rahavarojen muutos	1 588 874,23	3 007 155,39
Rahavarat 31.12.	15 470 296,89	13 881 422,66
Rahavarat 1.1.	13 881 422,66	10 874 267,28

3.4.3. Konsernitase

VASTAAVAA	2016	2015
PYSYVÄT VASTAAVAT	121 304 192,54	120 375 316,70
Aineettomat hyödykkeet	1 468 100,74	1 587 307,87
Aineettomat oikeudet	372 809,13	460 510,16
Muut pitkävaikutteiset menot	1 094 908,30	1 126 366,93
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	383,31	430,78
Aineelliset hyödykkeet	118 681 791,05	117 550 540,75
Maa- ja vesialueet	13 260 049,50	13 229 265,20
Rakennukset	83 755 546,27	81 909 691,58
Kiinteät rakenteet ja laitteet	16 210 106,71	15 602 921,37
Koneet ja kalusto	2 671 437,31	2 355 770,83
Muut aineelliset hyödykkeet	306 161,89	320 462,89
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2 478 489,37	4 132 428,88
Sijoitukset	1 154 300,76	1 237 468,08
Osakkuusyhteisöosuudet	110 210,05	132 360,09
Muut osakkeet ja osuudet	776 834,04	830 210,65
Muut lainasaamiset	85 079,55	95 150,92
Muut saamiset	182 177,12	179 746,42
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	49 403,63	56 459,32
Valtion toimeksiannot	46 355,24	53 410,93
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	3 048,39	3 048,39
Muut toimeksiantojen varat		
VAIHTUVAT VASTAAVAT	24 333 183,32	21 353 049,86
Vaihto-omaisuus	227 780,90	231 974,47
Aineet ja tarvikkeet	225 577,77	229 552,31
Muu vaihto-omaisuus	2 203,13	2 422,16
Saamiset	8 635 105,53	7 239 652,73
<i>Pitkäaikaiset saamiset</i>	<i>2 001 046,96</i>	<i>1 909 242,55</i>
Myyntisaamiset	1 907 261,93	1 907 261,93
Lainasaamiset	0,00	1 980,62
Muut saamiset	93 785,03	0,00
<i>Lyhytaikaiset saamiset</i>	<i>6 634 058,57</i>	<i>5 330 410,18</i>
Myyntisaamiset	3 634 898,65	2 384 225,49
Muut saamiset	1 872 756,62	2 072 480,42
Siirtosaamiset	1 126 403,30	873 704,27
Rahoitusarvopaperit	248 939,20	278 570,91
Osakkeet ja osuudet	12 915,55	812,76
Joukkovelkakirjalainasaamiset	127 157,70	153 558,15
Muut arvopaperit	108 865,95	124 200,00
Rahat- ja pankkisaamiset	15 221 357,69	13 602 851,75
VASTAAVAA YHTEENSÄ	145 686 779,49	141 784 825,88

VASTATTAVAA	2016	2015
OMA PÄÄOMA	51 161 327,36	49 639 994,03
Peruspääoma	46 092 158,93	46 092 158,93
Arvonkorotusrahasto	1 627 867,89	1 627 867,89
Muut omat rahastot	10 037,79	14 581,56
Edellisten tilikausien ylijäämä	1 905 385,65	2 206 342,56
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 525 877,10	-300 956,91
VÄHEMMISTÖOSUUDET	222 487,41	256 060,22
PAKOLLISET VARAUKSET	831 866,55	708 378,36
Muut pakolliset varaukset	831 866,55	708 378,36
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	172 189,48	235 910,73
Valtion toimeksiannot	46 435,33	53 410,93
Lahjoitusrahastojen pääomat	23 009,26	23 764,42
Muut toimeksiantojen pääomat	102 744,89	158 735,38
VIERAS PÄÄOMA	93 298 908,69	90 944 482,54
<i>Pitkäaikainen</i>	<i>66 227 681,86</i>	<i>63 368 408,54</i>
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	63 602 067,39	60 867 674,60
Liittymismaksut ja muut velat	2 625 614,47	2 500 733,93
<i>Lyhytaikainen</i>	<i>27 071 226,83</i>	<i>27 576 074,00</i>
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	9 876 223,11	10 134 646,09
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	672,87
Lainat muilta luotonantajilta	493 401,63	600 914,35
Saadut ennakot	571 012,58	683 668,79
Ostovelat	5 226 069,17	4 990 939,43
Liittymismaksut ja muut velat	1 623 705,79	1 808 335,02
Siirtovelat	8 795 303,43	9 033 384,47
Laskennalliset verovelat	485 511,11	323 512,98
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	145 686 779,49	141 784 825,88

4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Jaksotus

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilityksajanmukaisesti asian omaiselle tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Vuoden 2013 alusta on noudatettu kunnanvaltuuston 3.9.2012 § 94 vahvistamaa poistosuunnitelmaa. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alemman arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluontoiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alemman todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO -periaatteen mukaisesti hankintamenoon tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alemman todennäköiseen arvoon.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät kolme koronvaihtosopimusta. Koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Kunta on sitonut pitkäaikaisen lainan vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksella kiinteään korkoon. Vuonna 2011 solmitut sopimukset ovat voimassa 30.6.2016 (KSWAP003/11) ja 7.12.2021 (KSWAP041/11) asti. Vuonna 2013 nostetulle lainalle otettiin myös korkosuojaus ja se on voimassa 7.5.2020 asti

Konsernitili

Kunnan konsernitilisopimuksen tiliehtojen mukaisesti sopimukseen liitettyjen kunnan tytäryhteisöjen rahavarat esitetään kunnan rahoissa ja pankkisaamisissa sekä lainana muilta luotonantajilta. Tytäryhteisöjen rahavarat per 31.12.2016 olivat yhteensä 1.235.120,77 euroa.

Janakkalan Palvelutalosaatiön tili on mukana konsernitilissä, mutta sen lukuja ei esitetä tilinpäätöksessä eikä sitä yhdistellä konsernin lukuihin mukaan, koska yhdistelemisrajat eivät täyty.

Tuloksen ja taseen vertailukelpoisuus

Lomarahaleikkaus on tehty kiky-sopimuksen mukaisesti vuoden 2016 lomapalkkavaraukseen. Lomapalkkavarauksen pieneni vuonna 2016 edelliseen vuoteen verrattuna 388.847,23 €. Tämä näkyy tuloslaskelmassa tulosta parantavana tekijänä.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat korjaukset

Edellisen tilikauden 2015 taseen jaottelua on muutettu vastaamaan kuluneen tilikauden jaottelua. Luonteeltaan suoriteperusteisia menoja, joista ei ole suoritettu maksua, yhteensä 184.488,50 euroa, on siirretty vertailutaseessa siirtovelosta muihin velkoihin. Oikaisut on tehty vertailutietoihin tilinpäätöslaskelmiin sekä liitetietoihin.

4.2. Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja tytäryhteisöjen omat tytäryhteisöt sekä kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien taseisiin merkityt olennaiset keskinäiset saamiset ja velat on vähennetty lukuun ottamatta vähäisiä liiketapahtumia. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa ja vähemmistöosuuksien erottamisessa.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöksen laatimisessa on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kunnan tilinpäätöksessä.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Asunto-osakeyhtiöiden ja muiden keskinäisten kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisöjen poistojen oikaisuksi ja aikaisemille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Edellisen tilikauden taseen jaottelua on muutettu vastaamaan kuluneen tilikauden jaottelua. Luonteeltaan suoriteperusteisia menoja, joista ei ole suoritettu maksua, yhteensä 184 488,50 euroa, on siirretty vertailutaseessa siirtosaamisista muihin velkoihin. Oikaisut on tehty vertailutietoihin tilinpäätöslaskelmiin sekä liitetietoihin.

Janakkalan kunnan konserniin kuuluvien yhtiöiden Janakkalan Teollisuusalueet Oy:n sekä Tumen Kiinteistö Oy:n vuoden 2015 tilinpäätökset olivat muuttuneet konserniin yhdistelyn jälkeen. Näiden osalta vertailutiedot on korjattu vuodelle 2016 vastaamaan lopullisia tilinpäätöstietoja.

Konsernirakenteen muutokset tilikaudella:

Kanta-Hämeen Sairaanhoidopiirin konserni purkautui, eikä yhtiö laadi enää vuodelta 2016 konsernitilinpäätöstä. Janakkalan konsernissa Sairaanhoidopiirin edellisten tilikausien alijäämän muutos näkyy toimintakuluissa vuodella 2016.

Koulutuskuntayhtymä Tavastia laati ensimmäisen kerran konsernitilinpäätöksen. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty tytär Vanaja Koulutus Oy.

4.3. Tuloslaskelman liitetiedot

4.3.1. Toimintatuotot tehtäväalueittain

	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Konsernipalvelut	6 817 318,88	6 833 964,43	1 067 990,77	1 045 187,54
Tekniikka ja ympäristö	1 477 891,83	1 776 051,77	1 618 372,76	1 776 051,77
Perusturvan toimiala	32 971 167,26	31 584 729,69	11 733 956,03	11 252 946,37
Sivistystoimen toimiala	3 582 853,26	3 554 399,61	2 455 301,21	2 409 379,23
Janakkalan Vesi liikelaitos	3 375 799,42	3 148 798,96	3 547 827,40	3 148 798,96
Toimintatuotot yhteensä	48 225 030,65	46 897 944,46	20 423 448,17	19 632 363,87

4.3.2. Verotulojen erittely

	Kunta	
	2016	2015
Kunnan tulovero	57 059 446,57	57 247 254,59
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 286 965,93	2 206 578,18
Kiinteistövero	3 687 265,72	3 091 252,70
Verotulot yhteensä	63 033 678,22	62 545 085,47

4.3.3. Valtionosuuksien erittely

	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	23 818 274,88	22 617 126,44	23 818 274,88	22 617 126,44
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	3 777 749,28	3 912 227,04	3 777 749,28	3 912 227,04
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-2 835 916,00	-2 998 169,00	-2 835 916,00	-2 998 169,00
Ammatillisen kuntayhtymän yksikköhintarahoituksen valtionosuus	4 107 085,34	4 213 637,21		
Hämeen Maakuntaliitto, Kesäyliopisto	24 616,08	24 434,17		
Valtionosuudet yhteensä	28 891 809,58	27 769 255,86	24 760 108,16	23 531 184,48

4.3.4 Palvelujen ostojen erittely

	Kunta	
	2016	2015
Asiakaspalvelujen ostot	27 403 683,10	26 313 116,55
Muiden palvelujen ostot	14 505 059,32	14 423 760,63
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	41 908 742,42	40 736 877,18

4.3.5. Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty valtuuston 3.9.2012 § 36 vahvistamaa poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

PYSYVÄT VASTAAVAT	Uusi poistosuunnitelma 1.1.2013 alkaen
Hyödykeryhmä	poistomenetelmä
Aineettomat hyödykkeet	
Kehittämismenot	tasapoisto 4 vuotta
Aineettomat oikeudet	tasapoisto 5 vuotta
Liikearvo	tasapoisto 5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	
ATK-ohjelmistot	tasapoisto 4 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto 5 vuotta
Aineelliset hyödykkeet	
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat	
Hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto 30 vuotta
Talousrakennukset / rakennelmat	tasapoisto 10-20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto 30 vuotta
Asuinrakennukset	tasapoisto 30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Kadut, tiet, torit ja puistot	menojäännöspoisto 15 %
Sillat, laiturit ja uimalat	menojäännöspoisto 20 %
Muut maa- ja vesirakenteet	menojäännöspoisto 20 %
Ulkovalaistusrakennukset	menojäännöspoisto 15 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	menojäännöspoisto 15 %
Vedenjakeluverkostoja laitteet	menojäännöspoisto 10 %
Vesilaitoksen koneet ja laitteet	menojäännöspoisto 25 %
Koneet ja kalusto	
Muut kuljetusvälineet (autot)	tasapoisto 5 vuotta
Muut liikkuvat työkonet	tasapoisto 5 vuotta
Muut raskaat koneet	tasapoisto 10 vuotta
Muut kevyet koneet	tasapoisto 5 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- ym. laitteet	tasapoisto 5 vuotta
Atk-laitteet	tasapoisto 3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto 3 vuotta
Ensikertainen kalustaminen	tasapoisto 10 vuotta

Ns. pienhankintaraja on 10.000 €, jonka alle jäävät hankinnat kirjataan käyttötalouteen.

4.3.6. Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	708 378,36	571 466,46		
Lisäykset tilikaudella	123 488,19	136 911,90		
Vähennykset tilikaudella				
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	831 866,55	708 378,36		
Varaus Kanta-Hämeen Sairaanhoidopiiriin alijäämän kattaminen 1.1			1 791 134,52	2 007 163,00
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella			-446 103,65	-216 029,00
Varaus Kanta-Hämeen Sairaanhoidopiiriin alijäämän kattaminen 31.12			1 345 030,87	1 791 134,00

4.3.7. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja – tappiot

	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	277 865,09	333 101,59	277 661,65	329 611,35
Rakennusten myyntivoitot	894,62	108 396,29	0,00	108 142,69
Muut myyntivoitot	87 184,10	6 793,45	33 088,93	2 500,00
Myyntivoitot yhteensä	365 943,81	448 291,33	310 750,58	440 254,04
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden myyntitappiot		576,07		
Rakennusten myyntitappiot		228 148,92	10 921,83	213 022,14
Muut myyntitappiot	-104,31	8 472,58	-104,32	15 126,78
Myyntitappiot yhteensä	-104,31	237 197,57	10 817,51	228 148,92

4.3.8. Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	Kunta	
	2016	2015
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	100 008,00	100 007,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	7 934,20	7 538,96
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä		
Yhteensä	107 942,20	107 545,96

4.4. Tasetta koskevat liitetiedot

4.4.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

4.4.1.1. Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti

Peruskunta ja liikelaitos yhteensä	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet		
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Aineettomat hyödykkeet yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet
Poistamaton hankintameno 1.1.	231 059,65	161 348,06	392 407,71	11 644 284,27	44 997 632,13	15 554 673,73
Lisäykset tilikauden aikana	15 309,00	47 411,78	62 720,78	136 177,00	3 540 171,03	1 718 055,36
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	-92 164,35	-1 285 064,84	0,00
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-88 161,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	2 162 721,17	1 025 733,34
Saldo ennen poistoja	246 368,65	208 759,84	455 128,49	11 688 296,92	49 415 459,49	18 210 301,43
Kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden poistot	-69 649,91	-74 108,13	-143 758,04	0,00	-2 589 613,31	-2 043 713,78
Arvonlennukset ja niiden palautus	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Poistamaton hankintameno 31.12.</i>	176 718,74	134 651,71	311 370,45	11 688 296,92	46 825 846,18	16 166 587,65

	Aineelliset hyödykkeet				Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet yhteensä	Osakkeet ja Lainasaamiset		Pysyvät vastaavat yhteensä
	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Kesken-eräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä		osuudet		
Poistamaton hankintameno 1.1.	953 884,20	197 587,18	3 295 866,26	76 643 927,77	77 036 335,48	15 913 506,18	1 003 043,03	93 952 884,69
Lisäykset tilikauden aikana	537 418,06	0,00	821 911,73	6 753 733,18	6 816 453,96	1 274 143,00	0,00	8 090 596,96
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	-1 377 229,19	-1 377 229,19	0,00	0,00	-1 377 229,19
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	-88 161,00	-88 161,00	0,00	0,00	-88 161,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	-3 188 454,51	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Saldo ennen poistoja	1 491 302,26	197 587,18	929 323,48	81 932 270,76	82 387 399,25	17 187 649,18	1 003 043,03	100 578 091,46
Kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden poistot	-210 125,13	0,00	0,00	-4 843 452,22	-4 987 210,26	0,00	0,00	-4 987 210,26
Arvonlennukset ja niiden palautus	0,00	0,00	-18 963,30	-18 963,30	-18 963,30	0,00	0,00	-18 963,30
<i>Poistamaton hankintameno 31.12.</i>	1 281 177,13	197 587,18	910 360,18	77 069 855,24	77 381 225,69	17 187 649,18	1 003 043,03	95 571 917,90

4.4.1.2. Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset

Kuntayhtymä	Tasearvo 1.1.	Lisäys + / vähennys - tilikaudella	Tasearvo 31.12.	Kunnan osuus ky:n peruspääomasta	Ero
Hämeen liitto	70 409,35		70 409,35	70 409,29	0,06
Koulutuskuntayhtymä Tavastia ky	1 788 403,38		1 788 403,38	1 800 802,61	-12 399,23
Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin ky	8 270 889,84		8 270 889,84	8 180 734,08	90 155,76
Eteva ky	71 301,32		71 301,32	71 301,32	0,00
Riihimäen seudun terveyskeskusky	84 605,00		84 605,00	84 605,00	0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>10 285 608,89</i>		<i>10 285 608,89</i>	<i>10 207 852,30</i>	<i>77 756,59</i>

4.4.1.3. Omistuksia muissa yhteisöissä

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden tuloksesta
Tytäryhteisöt						
Janakkalan Asunnot Oy	Janakkala	100,00 %	100,00 %	3 702	11 554	0
Kiinteistö Oy Turengin	Janakkala		100,00 %	22	1 145	0
Janakkalan Teollisuusalueet Oy	Janakkala	96,77 %	96,77 %	4 723	7 471	316
Kiinteistö Oy Janakkalan	Janakkala		86,45 %	1 604	22	-5
Tumen kiinteistö Oy	Janakkala		96,77 %	1 670	570	1
Kuntayhtymät						
Hämeen Maakuntaliitto ky	Hämeenlinna	9,62 %	9,62 %	156	70	2
Koulutuskuntayhtymä Tavastia	Hämeenlinna	12,42 %	12,42 %	3 885	1 026	-44
Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin	Hämeenlinna	10,05 %	10,05 %	6 424	7 486	568
Eteva ky	Hämeenlinna	0,44 %	0,44 %	69	228	6
Riihimäen seudun	Riihimäki	1,35 %	1,35 %	68	74	25
Yhdistelemättä						
Säätiöt						
Janakkalan Palvelutalossäätiö	Janakkala	49,75 %	49,75 %			
Riihimäen ajoratasäätiö	Riihimäki	6,70 %	6,70 %			
Vanajavesisäätiö	Hämeenlinna	12,50 %	12,50 %			

4.4.1.4. Saamisten erittely

	Pitkäaikainen 2016	Lyhytaikainen 2016	Pitkäaikainen 2015	Lyhytaikainen 2015
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		96 743,82		23 580,66
Lainasaamiset	1 003 043,03		1 003 043,03	
Siirtosaamiset				
Yhteensä	1 003 043,03	96 743,82	1 003 043,03	23 580,66
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		16 401,09		19 704,46
Siirtosaamiset		31 078,78		6 405,29
Yhteensä		47 479,87		26 109,75
Saamiset yhteensä	1 003 043,03	144 223,69	1 003 043,03	49 690,41

4.4.1.5. Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot	4 323,88			
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	0,33	3 123,12		
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	294 986,57	274 441,45	195 000,00	200 000,00
EU-tuet ja avustukset	23 357,10			
Muut tulojäämät	803 735,42	596 139,69	769 890,61	523 504,93
Tulojäämät yhteensä	1 122 079,42	873 704,26	964 890,61	723 504,93
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	1 126 403,30	873 704,26	964 890,61	723 504,93

4.4.2. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

4.4.2.1. Oman pääoman erittely

Oma pääoma

	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Peruspääoma 1.1.	46 092 158,93	46 092 158,93	46 092 158,93	46 092 158,93
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	46 092 158,93	46 092 158,93	46 092 158,93	46 092 158,93
Arvonkorotusrahasto 1.1.	1 627 867,89	1 627 867,89		
Lisäykset				
Vähennykset				
Arvonkorotusrahasto 31.12.	1 627 867,89	1 627 867,89		
Muut omat rahastot 1.1	14 581,56	12 687,63		
Siirrot rahastoon	2 531,96	14 474,81		
Siirrot rahastosta	-7 075,73	-12 580,88		
Muu oma pääoma 31.12.	10 037,79	14 581,56		
Edellisten tilikausien yli- /alijäämä 1.1.	1 905 385,65	2 161 228,71	-40 777,60	763 597,74
Edellisiin tilikausiin liittyvät korjaukset		45 113,89		45 113,89
Edellisten tilikausien yli- /alijäämä 31.12.	1 905 385,65	2 206 342,56	-40 777,60	808 711,63
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 525 877,10	-300 956,91	701 682,77	- 849 489,23
Oma pääoma yhteensä	51 161 327,36	49 639 994,03	46 753 064,10	46 051 381,33

4.4.2.2. Vieras pääoma

Vuoden 2016 tilinpäätöksessä olevat velat, jotka erääntyvät maksettaviksi myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua.

	Kunta	
	2016	2015
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	16 075 141,00	13 810 244,00
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	16 075 141,00	13 810 244,00

4.4.2.3. Velkojen erittely

Vieras pääoma	2016		2015	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		60,00		
Muut velat	69 716,32		55 087,86	
Siirtovelat		7,54	99,23	
Yhteensä	69 716,32	67,54	55 187,09	
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		227 680,47		155 455,06
Muut velat			7 742,00	
Siirtovelat				102 631,00
Yhteensä	0,00	227 680,47	7 742,00	258 086,06
Vieras pääoma yhteensä	69 716,32	227 748,01	62 929,09	258 086,06

4.4.2.4. Sekkilimiitti

	Kunta	
	2016	2015
Luotollisen sekkitilin sekkilimiitti 31.12.	5 000 000	5 000 000

4.4.2.5. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	93 562,90	10 823,69	77 690,00	
Menojäämät				
Verovelat	61,06	24 479,10		
jaksotukset	7 887 745,78	8 250 043,14	6 003 431,10	6 360 348,05
Korkojaksotukset	168 000,83	197 625,22	65 595,86	70 186,75
Muut menojäämät	645 932,86	550 413,32	398 073,48	167 942,68
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	8 701 740,53	9 022 560,78	6 467 100,44	6 598 477,48
Siirtovelat yhteensä	8 795 303,43	9 033 384,47	6 544 790,44	6 598 477,48

4.4.2.6. Huollettavien varat

	Kunta	
	2016	2015
Huollettavien varat eli ns. itsenäistymisvarat 31.12	190 043,42	158 257,64

4.5. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

4.5.1. Leasingvastuiden yhteismäärä

Leasingvastuiden yhteismäärä (arvonlisäveroineen)	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	185 084,80	195 621,03	15 794,11	28 377,91
Myöhemmin maksettavat	194 594,03	269 535,30	4 365,17	19 194,60
Leasingvastuut yhteensä	379 678,83	465 156,33	20 159,28	47 572,51
Leasingsopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.				

4.5.2. Vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma				
Jäljellä oleva pääoma			18 510 845,01	19 784 720,93
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma				
Jäljellä oleva pääoma	2 836 499,29	2 816 774,19	2 811 358,46	2 790 156,00

4.5.3. Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	Kunta	
	2016	2015
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	81 264 787,00	80 308 263,35
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	60 658,77	57 228,13

4.5.4. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Järjestelyn luonne ja liiketoiminnallinen peruste	Konserni		Kunta	
	2016	2015	2016	2015
Sopimusvastuut				
Rastinkankaan paloaseman kiinteistöleasing vuokravastuu 25 vuotta alkaen 24.1.2018				
Urakan kokonaiskustannus n. 7 M€				
Lunastusoikeus 5 vuoden kuluttua vuokra-ajan alkamisesta tai vuokra-ajan päätyttyä.				
Kyterinhovin vuokravastuu 31.3.2035 asti	6 515 250,00	6 872 250,00	6 515 250,00	6 872 250,00
Kt Oy Janakkalan Virastotalon vuokravastuu 31.8.2019 asti	186 552,96	256 510,32	186 552,96	256 510,32
Riihimäen seudun terveyskeskuksen ky, Kyo Riihimäen Museokatu 4, vuokrasopimus 31.12.2025 asti, kaupanteko helmikuussa 2017	39,66	2 536,80		
Sopimusvastuut yhteensä	6 701 842,62	7 131 297,12	6 701 802,96	7 128 760,32
Kanta-Hämeen Sairaanhoidopiirin kuntayhtymän alijäämä Janakkalan kunnan osuus 10,055%			1 791 134,52	2 336 998,83
Eteva kuntayhtymä alijäämä Janakkalan kunnan osuus 0,44237%			3 613,85	9 782,90
Arvonlisäveron palautusvastuu	27 076,97	38 227,06		
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	83 684,47	78 539,85		
Johdannaisopimukset				
Janakkalan kunta				
Koronvaihtosopimus 31722, Lno KSWAP003/11 (Kuntarahoitus), on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Sopimus erääntyi 30.6.2016.				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	0,00	1 568 424,00	0,00	1 568 424,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	0,00	-21 778,41	0,00	-21 778,41
Koronvaihtosopimus 31818, Lno KSWAP041/11 (Kuntarahoitus), on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Sopimus erääntyy 7.12.2021.				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	1 000 000,00	1 200 000,00	1 000 000,00	1 200 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-60 007,00	-74 365,21	-60 007,00	-74 365,21
Koronvaihtosopimus 32092, Lno KSWAP019/13 (Kuntarahoitus), on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Sopimus erääntyy 7.12.2021.				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	7 617 119,00	8 788 983,00	7 617 119,00	8 788 983,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-194 405,00	-198 225,17	-194 405,00	-198 225,17
Kanta-Hämeen Sairaanhoidopiiri ky				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 2.12.2020.				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	160 877,28	201 096,60		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-12 836,50	-8 966,09		
Eteva ky				
Koronvaihtosopimus 1049511/1327047 on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 15.10.2018.				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	5 075,32	5 215,46		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-327,72	-489,10		
Lisähyötywap 1161642/1512514 on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma, eräpäivä sekä koronmaksupäivät vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 15.10.2018.				
Lainapääomaa vastaava nimellisarvo	21 182,05	22 984,78		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-3 421,00	-3 718,68		
<i>Korkojohdannaisten osalta esitetty nimellisarvon lisäksi käypä arvo, joka on negatiivinen johtuen alhaisesta markkinatasosta.</i>				

4.6. Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

4.6.1. Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	2016	2015
Konsernipalvelut	14	20
Tekniikka ja ympäristö	153	160
Perusturvan toimiala	401	421
Sivistystoimen toimiala	425	443
Janakkalan Vesi liikelaitos	13	13
Henkilöstön lukumäärä yhteensä	1006	1057
Edellämainituista työllistettyjen lukumäärä 31.12.	13	46
Henkilöstön lukumäärä ilman työllistettyjä	993	1011

4.6.2. Henkilöstökulut

KPA 2:8 §	2016	2015
Palkat ja palkkiot	35 526 348,14	35 646 294,86
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	8 270 783,00	8 616 281,90
Muut henkilösivukulut	2 348 884,93	1 947 897,12
Henkilöstökorvaukset ja muut korjauserät	-679 515,76	-638 584,22
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	45 466 500,31	45 571 889,66
Yhteensä henkilöstökulut	45 466 500,31	45 571 889,66

4.6.3. Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2016	2015
Hämeen Vihreät ry	15,00	30,00
Hattulan keskusta	37,50	30,00
Hattulan Kokoomus ry	157,50	101,25
Hattulan Kristillisdemokraatit	22,50	0,00
Hattulan Sosiaalidemokraatit	90,00	45,00
Hauhon kokoomus ry	11,25	
Hml:n Sos.dem. kunnallisjärjestö	11,25	
Janakkalan keskusta	5 925,85	6 000,20
Janakkalan Kokoomus ry	2 642,11	2 984,20
Janakkalan kristillisdemokraatit	707,00	750,00
Turengin sos.dem. kunnallisjärjestö	6 343,96	6 449,58
Janakkalan Vasemmistoliitto ry	1 850,23	2 243,80
Janakkalan Vihreät ry	749,53	1 031,54
Janakkalan perussuomalaiset	1 479,76	1 668,36
SKP Janakkala		15,00
Hattulan perussuomalaiset	15,00	37,50
Yhteensä luottamushenkilöstökulut	20 058,44	21 386,43

4.6.4. Tilintarkastajan palkkiot

	2016	2015
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	21 084,28	23 802,78
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	4 050,00	3 419,30
Palkkiot yhteensä	25 134,28	27 222,08

JANAKKALAN VESI

LIIKELAITOS

ERILLISTILINPÄÄTÖS

5. ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET

5.1. Janakkalan Veden erillistilinpäätös

5.1.1. Toimintakertomus

Toimitusjohtajan katsaus

Olennaisin muutos toiminnassa oli paluu normaaliin kahden vuoden jälkeen, kun Kuumolan vedenottamo saatiin takaisin tuotantokäyttöön. Suokulman vesihuollon saneerauksen osio II ja Rastikan kaan yritysalueen Rastimaa-laajennuksen vesihuolto valmistuivat. Kiipulan koulutus- ja kuntoutuskeskus liittyi Janakkalan Veden vesijohtoverkkoon syöttöjohdon valmistuttua. Jätevedenpuhdistamolla saatiin valmiiksi tulopumppaamon saneeraus.

Euroissa tarkasteltuna vuoden 2016 tulos oli ennakoitua parempi. Yhtenä pysyväistavoitteena onkin, että varaudutaan tulevien vuosien investointien rahoittamiseen pääosin tulorahoituksella. Kertomusvuodelle kaavailut investoinnit eivät täysimääräisesti toteutuneet, joten ylijäämää muodostui poistojen jäätyä arvioitua vähäisemmiksi. Edellisille tilikausille kuuluvia eriä kirjattiin tuottoihin noin 145.000 euroa. Niiden avulla tuottotavoite ylitettiin. Säästyneet varat vähentävät lainatarvetta vuonna 2017.

Turengin ylävesisäiliön saneerauksen valmistelu aloitettiin verkostomallin päivityksellä, verkoston toiminnan mallinnuksella ja talousvesiautomaation saneeraustarpeiden kartoituksella. Selvitystyö vesiosuuskuntien mahdollisesta Janakkalan Veteen liittymisestä käynnistettiin.

Toimitusjohtaja Liisa Piirtola

Johtokunta ja henkilöstö

Johtokunta

Janakkalan Vesi liikelaitoksen kaksivuotinen johtokunta johtaa laitoksen toimintaa kunnanhallituksen alaisuudessa. Johtokunta kokoontui 4 kertaa ja käsitteli 22 §. Asiat esitteli toimitusjohtaja Liisa Piirtola

Johtokunnan jäsenet ja varajäsenet 2016 (suluissa osallistuminen kokouksiin):

Riku Onttonen, pj (3)	(Jere Lindroos)
Markku Virtanen, varapj (1 pj +2)	(Tomi Kesälahti)
Soini Aho (3)	(Pekka Ahtila)
Annikki Ranki (4)	(Lars Helenius)
Jorma Rahikainen (3)	(Sanna Puolakka)
Tiia Rantanen (2)	(Kirsi Roos)
Pirkko Kuvamo (4)	(Marja Vilkmán)

Kunnanhallituksen nimeämä edustaja Mirja Pöhö osallistui 3 kokoukseen, kunnanhallituksen pj Reijo Löytynoja samoin 3 kokoukseen.

Henkilöstö

Liisa Piirtola, toimitusjohtaja
Anne Majaniemi, vesihuoltoinsinööri
Markku Koivula, käyttömestari
Päivi Halme, talouspäälikkö
Sanna Kiljunen, toimistosihteeri
asti
Risto Laatikainen, käyttövastaava
6.11.2016
Eero Mäkinen, käyttövastaava
alkaen
Pekka Nyholm, käyttövastaava

Veikko Stolt, mittarinhuoltaja
Kalle Lehtovirta, laitoksenhoitaja
Asko Luukkonen, laitoksenhoitaja
Ville Vainikka, laitoksenhoitaja
Toni Höylänen, laitoksenhoitaja 31.8.2016

Jarmo Ruuska, laitoksenhoitaja 21.3.-

Jarmo Tupala, laitoksenhoitaja 17.10.2016

Vakanssit: 13, lukumäärässä ei muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna. Mittarinhuoltaja irtisanoutui siten, että viimeinen työpäivä oli 31.12.2016. Laitoksella oli kesätoissa kaksi opiskelijaa.

Henkilökunnan yhteisiin vesipalaveriiniin kokoonnuttii 17 kertaa.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Merkittävin toimintariski liittyy talousveden puhtauteen ja sitä kautta ihmisten terveyteen ja elintarviketeollisuuden toimintaan. Jäteveden puhdistuksen toimintahäiriö on lähinnä uhka ympäristölle. Kaikkiin riskeihin liittyy myös taloudellinen ja maineriski. Suurasiakkaan menettäminen tietäisi toimintojen sopeuttamista alentuneeseen liikevaihtoon.

Ympäristötekijät

Ympäristöviranomaiinen valvoo sekä jäteveden puhdistusta että pohjavedenottoa. Jäteveden puhdistus on toiminut lupaehtojen mukaisesti, mutta Matinvuoren vedenotolla näyttäisi olleen kielteisiä vaikutuksia alueen talousvesikaivoihin. Vahinkoja on korvattu vesihuoltoa rakentamalla ja yksityiskaivoja syventämällä.

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Vesihuoltolaitosten toiminta on hyvin säänneltyä. Sääntely pitää sisällään rakenteita, jotka toimivat sisäisen valvonnan kannalta hyvin. Keskeinen tekijä on avoimuus toiminnossa. Janakkalan Vesi noudattaa Janakkalan kunnan sisäisen valvonnan yleisohjetta. Seuraavassa luettelossa mainitaan joitakin laitoksen toimintojen sisään rakentuneista käytännöistä, jotka toimivat samalla sisäisen valvonnan välineinä:

Talouteen liittyvät käytännöt

talousarvio, hankintamenettely, laskujen hyväksymismenettely, taloussuunnitelma ja kassavirtaennuste, investointien 10 v. suunnitelma, toiminnan vakuuttaminen, tunnuslukujärjestelmät

Toimintaan liittyvät käytännöt

johtamiseen liittyvät säännöt, johtokuntatyö ja johtaminen, tilintarkastus, valvontaviranomaiset, varallaolojärjestelmä, varautuminen, sisäinen ja ulkoinen tiedottaminen

Esitys tilikauden 2016 tuloksen käsittelystä

Liikelaitoksen tulos vuodelta 2016 on 318 825,00 euroa ylijäämäinen

Johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä siirretään taseeseen oman pääoman edellisten tilikausien yli-/alijäämä –tilille. Ylijäämiä ko. tilillä on 2.953 454,69 euroa.

5.1.2. Talousarvion toteutumisvertailu

Toiminnan kuvaus

Janakkalan Vesi vastaa toiminta-alueellaan vesihuoltolain mukaisista talousvesi-, jätevesi- ja hulevesipalveluista ja toimittaa erikseen sovitut vesihuoltopalvelut toiminta-alueen ulkopuolella sijaitseville liittyyille. Tulosityksiköt: asiakas- ja laitospalvelut, vesilaitos, viemärlaitos.

Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen

Valtuusto on asettanut laitokselle toiminnallisia, taksapoliittisia ja taloudellisia tavoitteita. Niistä on laadittu erillinen vertailutaulukko, joka esitetään kuntakonsernin tilinpäätöksessä kohdassa Talousarvion toteutuminen - Liikelaitokselle asetettujen tavoitteiden toteutuminen.

Johtokunnan asettamien tavoitteiden toteutuminen

Talousveden laadun pitäminen vaatimusten mukaisena

Talousvesi täytti talousvesiasetuksen mukaiset laatuvaatimukset ja –suositukset.

Puhdistetun jäteveden laadun pitäminen vaatimusten mukaisena

Keskuspuhdistamon toiminta oli ympäristöluvan ehtojen mukaista.

Vesihuollon toimintavarmuuden ylläpito

Toimintavarmuuden ylläpitämiseksi ja lisäämiseksi toteutettiin mm. seuraavat toimenpiteet:

- Saneerattiin Kuumolan vedenottamon ympäristön viemärirakenteita
- Hiidenjoen toisen alituksen rakentamiseksi haettiin ja saatiin vesilain mukainen lupa vesijohtolinjan sijoittamisesta vesistöön
- Turengin ylävesisäiliön saneerauksen valmistelu aloitettiin vesijohtoverkostomallin päivityksellä, ver-koston toiminnan mallinnuksella ja talousvesiautomaation saneeraustarpeiden kartoituksella.

Vuotovesien vähentäminen

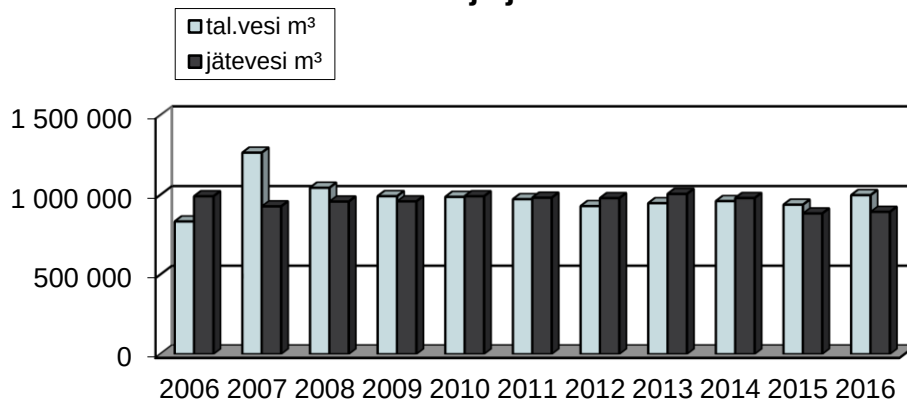
Turengin Suokulman alueen vesihuolto saneerattiin. Tervakoskella toteutettiin projekti, jolla kartoitettiin mahdollisia vuotovesien reittejä viemäriverkkoon. Yksittäisiä vuotokohtia korjattiin koko toiminta-alueella.

Vertailut talousarvioon

Suoritteet ja yksikköhinnat

	TP 2014	TP 2015	TA 2016	TOT 2016	Tot-%	Poikkeama tot-TA2016
VESILAITOS						
Laskutettu talousvesimäärä m ³	960 738	938 185	950 000	998 118	105	48 118
Talousveden kokonaiskustannukset €/m ³	1,25	1,25	1,27	1,23	97	
Tuotot €/m ³	1,27	1,32	1,31	1,41	108	
Hinnasto, käyttömaksu	1,18	1,20	1,23	1,23	100	
VIEMÄRILAITOS						
Laskutettu jätevesimäärä m ³	979 861	883 200	950 000	893 124	94	-56 876
Jäteveden kokonaiskustannukset €/m ³	2,32	2,57	2,32	2,44	105	
Tuotot €/m ³	2,24	2,37	2,27	2,43	107	
Tuotot pl huleveden perusmaksut €/m ³				2,35		
Hinnasto, käyttömaksu	1,97	2,00	2,04	2,04	100	
<u>Kokonaiskustannukset:</u> käyttökulut, peruspääoman ja lainojen korot, lisätuloutus kunnalle ja investointien vuosikulu/poistot (vesilaitos 34 %, viemärlaitos 66 %) <u>Käyttökulut</u> (suluissa ilman huleveden johtamisen kustannuksia) Talousvesi 0,65 €/ m³ Jätevesipalvelut 1,28 €/m³ (1,24 €/m³) <u>Tuotot:</u> Käyttömaksujen ja perusmaksujen lisäksi laskutettiin tonttijohtomaksuja, huoltosopimuksiin perustuvia maksuja ja teollisuuden erillissopimusten mukaisia maksuja (vesilaitos 37 %, viemärlaitos 63 %)						

Laskutettu talousvesi- ja jätevesimäärä m³ 2006-2016

Tuloslaskelma, vertailu talousarvioon €

	TA 2016	Tot 2016	Poikkeama €	Tot %	Tot 2015
TOIMINTATUOTOT	3 613 005	3 720 531	107 526	103%	3 330 000
Myyntituotot	3 606 005	3 654 057	48 052		3 308 588
Maksutuotot	5 000	5 566	566		0
Tuet ja avustukset	1 000	1 626	626		1 359
Muut toimintatuotot	1 000	59 283	58 283		20 053
TOIMINTAKULUT	-1 900 000	-1 850 873	49 127	97%	-1 881 806
Henkilöstökulut	-720 000	- 694 053	25 947		-669 667
Palvelujen ostot	-560 000	- 559 521	479		-609 184
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-530 000	- 492 266	37 734		-495 637
Avustukset		-	0		-17 000
Muut toimintakulut	-90 000	- 105 032	-15 032		-90 317
TOIMINTAKATE	1 713 005	1 869 658	156 654	109%	1 448 194
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-491 856	- 470 992	20 864	96%	-488 192
Korkotuotot	2 500	383	-2 117		2 252
Muut rahoitustuotot	2 500	2 696	196		2 729
Korkokulut	-40 000	- 17 193	22 807		-36 256
Muut rahoituskulut	-456 856	- 456 879	-23		-456 916
VUOSIKATE	1 221 149	1 398 666	177 517	115%	960 003
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 200 000	-1 079 841	120 159	90%	-1 099 193
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 200 000	-1 079 841	120 159		-1 051 860
Kertaluonteiset poistot		-	0		-47 333
TILIKAUDEN TULOS	21 149	318 825	297 676		-139 190
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	21 149	318 825	297 676		-139 190

Tuotot Hinnastoon oli tehty +2,2 % korotus edelliseen vuoteen verrattuna. Sekä talousvesimäärä että laskutettava jätevesimäärä kasvoivat edellisvuodesta. Merkittävimpiä kertaluontoisia eräiä olivat: 1) Kuumolan vedenottamolla 2014 loppuvuonna sattuneen talousvesihäiriön vakuutuskorvaukset urakoitsijan vakuutusyhtiöstä (40 000 eur) ja 2) teollisuuden talousvesisopimuksen mukainen tasaus vuosilta 2013-2015, noin 106 000 eur.

Kerrostaloissa ja rivitaloissa on vedenkulutus edelleen hieman vähentynyt. Asumiskäytön osuus on runsas puolet kokonaisvedenjakelusta. Teollisuuden veden käyttö kasvoi ja vuoden 2015 notkahdus puhdistettavaksi johdettavan jäteveden määrässä korjaantui, mutta jätevesimäärä on edelleen aiempia vuosia alemmalla tasolla.

Kulut Toimintakulujen osalta pysyttiin budjetissa.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat -erästä yli puolet koostuu energiakustannuksista. Sähköä kuluu eniten jätevedenpuhdistusprosessissa (1,5 milj kWh) ja jäteveden johtamiseen siirtoviemäreissä.

Muut toimintakulut koostuivat toimitilavuokrasta (62 000 eur) ja muista vuokrasta (ml fosforianalysaattori puhdistamolla 21 000 eur) autoveroista, jäsenmaksuista (VVY ja KVVY). Lisäksi muita kuluja olivat ELY-keskuksen lupa- ja käsittelymaksut, kuten vedenottamoiden tarkkailusuunnitelmien muutosmaksu ja kalatalousmaksu.

Rahoitustuotot ja -kulut

Lainoista (noin 2,8 milj eur) noin puolet on sidottu vaihtuvaan korkoon, joten alhaisesta korkotasosta oli niiden kohdalla hyötyä. Vastaavasti korkotuotot jäivät vähäisiksi.

Investoinnit ja poistot

Poistojen eli investoinnin tietylle tilikaudelle kohdistuvien kulujen laskenta aloitetaan hankkeen valmistumisen jälkeen. Jäteveden puhdistamon saneerausurakat (tulo-pumppaamon ja lietesiihon uusiminen) etenivät hitaammin kuin mitä talousarviota laadittaessa oli uumoiltu. Suokulmalla uusittiin laitoksen vesijohdot ja viemärit sekä kiinteistöjen omistuksessa olevat tonttijohdot. Maaperä osoittautui nimensä mukaisesti haasteelliseksi ja työ valmistui vasta loppuvuonna.

Asuntotuotannon katuhankeiden vesihuolto ei toteutunut, Kauriinmaan eteläosan sekä Ilveslinnan alueiden suunnittelu on kesken.

Palvelujen myynti

Liittymismaksuja laskutettiin yhteensä 191 624,86 eur (2015: 92 257 eur). Liittymismaksuvarat on kirjattu pitkäaikaisiin velkoihin.

Laskutettu talousvesi- ja jätevesimäärä (m³) rakennustyypeittäin

	Asumiskäyttö	Teollisuus	Palvelu- elinkeinot	Yhteensä
Talousvesi	52 %	35 %	13 %	100 %
Jätevesi	56 %	30 %	14 %	100 %

Jako taajamittain (m³)

Laskutetusta talousvedestä (998 118 m³, ml. kaikki rakennustyytit) toimitetaan vuosittain Turenkin alueella sijaitseviin kiinteistöihin 69 %, Tervakoskelle 28 %, Leppäkoskelle 2 % ja Kirkonkylään 1 %.

Kertomusvuonna vettä pumpattiin Kalpalinnan, Matinvuoren, Hallavuoren ja Rahitun vedenottoamosta ja vuoden lopulla myös Kuumolan vedenottoamo käynnistettiin.

Jätevedet johdetaan Tervakoskelta, Leppäkoskelta ja Kirkonkylältä siirtoviemäreitä pitkin Turenkiin jätevedenpuhdistamolle käsiteltäväksi.

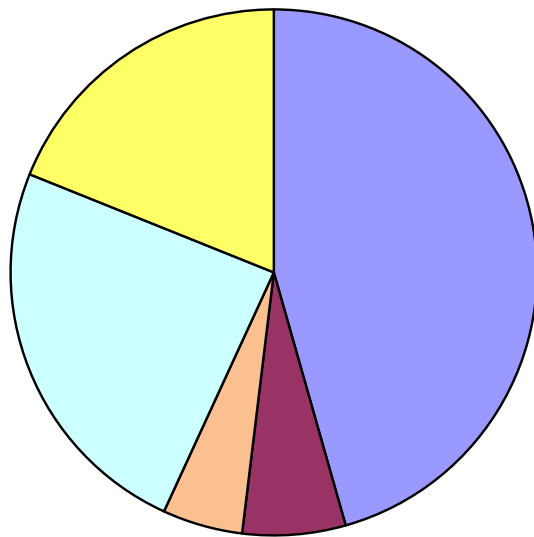
Uusia kiinteistöjä liitettiin 2016 aikana laitoksen verkostoon seuraavasti:

Vesijohtoverkoston liittyneet kiinteistöt					
	Turenki	Tervakoski	Kirkonkylä	Leppäkoski	Yht.
Omakotitalo	17	2	0	2	21
Rivitalo	0	1	0	0	1
Teollisuus	0	1	0	0	1
Muut	2	0	0	0	2
Kunta	0	0	0	0	0
Yhteensä	19	4	0	2	25
Viemäriverkoston liittyneet kiinteistöt					
	Turenki	Tervakoski	Kirkonkylä	Leppäkoski	Yht.
Omakotitalo	16	2	0	2	20
Rivitalo	0	1	0	0	1
Teollisuus	0	1	0	0	1
Muut	1	0	0	0	1
Kunta	0	0	0	0	0
Yhteensä	17	4	0	2	23

Rahoituslaskelma, vertailu talousarvioon

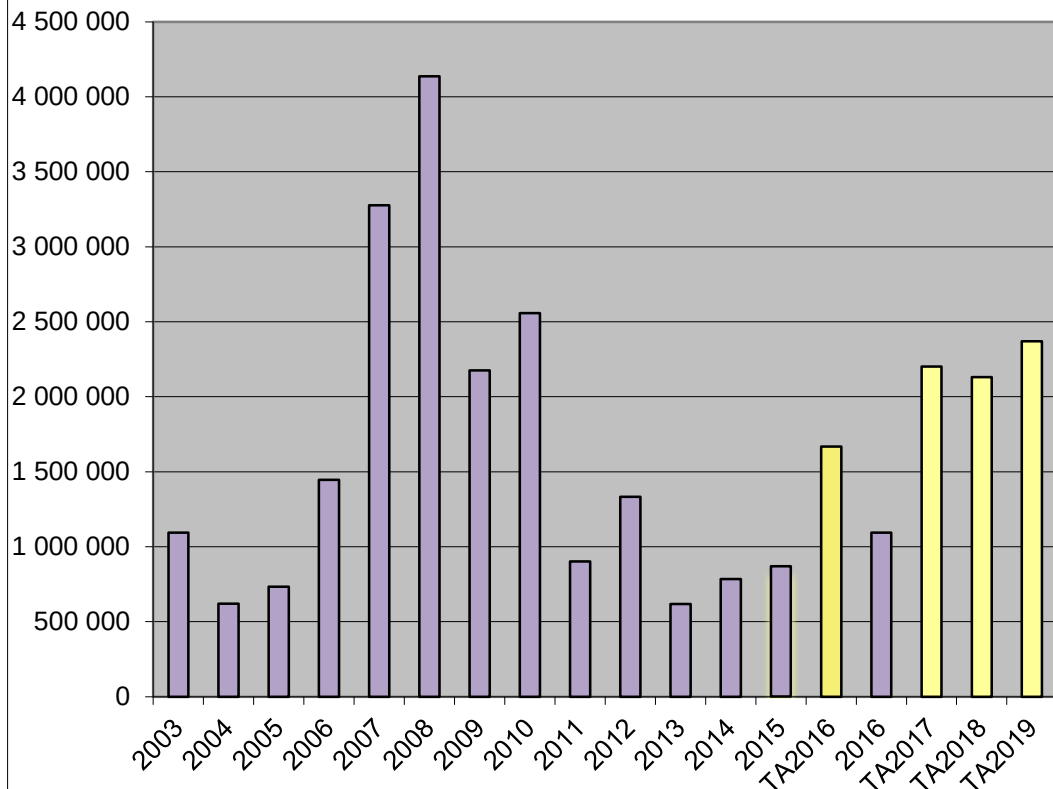
RAHOITUSLASKELMA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminnan rahavirta					
Liikeliikettä (-alijäämä)	513 005,00		513 005,00	789 817,44	276 812,44
Poistot ja arvonalentumiset	1 200 000,00		1 200 000,00	1 079 840,96	-120 159,04
Rahoitustuotot - ja kulut	-492 000,00		-492 000,00	-470 992,44	21 007,56
Tulorahoituksen korjauserät	0,00		0,00	-8 712,90	-8 712,90
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-1 610 000,00		-1 610 000,00	-1 071 771,76	538 228,24
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00		0,00	88 161,00	88 161,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00		0,00	8 712,90	8 712,90
Toiminnan ja investointien rahavirta	-388 995,00		-388 995,00	415 055,20	804 050,20
Rahoituksen rahavirta					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 013 995,00		1 013 995,00	1 000 000,00	-13 995,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-700 000,00		-700 000,00	-750 524,00	-50 524,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	75 000,00		75 000,00	-615 663,26	-690 663,26
Rahoituksen rahavirta	388 995,00		388 995,00	-366 187,26	-755 182,26
Vaikutus maksuvalmiuteen	0,00		0,00	48 867,94	48 867,94

Rahan käyttö 2016 (4.059 057 eur)

- Käyttömenot 46%
(1.850 873 eur)
- Peruspääoman korko 6%
(256 856 eur)
- Lisätuloutus kunnalle 5%
(200 000 eur)
- Investoinnit 24 %
(983 611 eur)
- Lainojen lyhennykset ja korot 19 %
(767 717 eur)

2003-2016 investoinnit 21,6 milj eur TS 2017 - 2020 8,8 milj eur

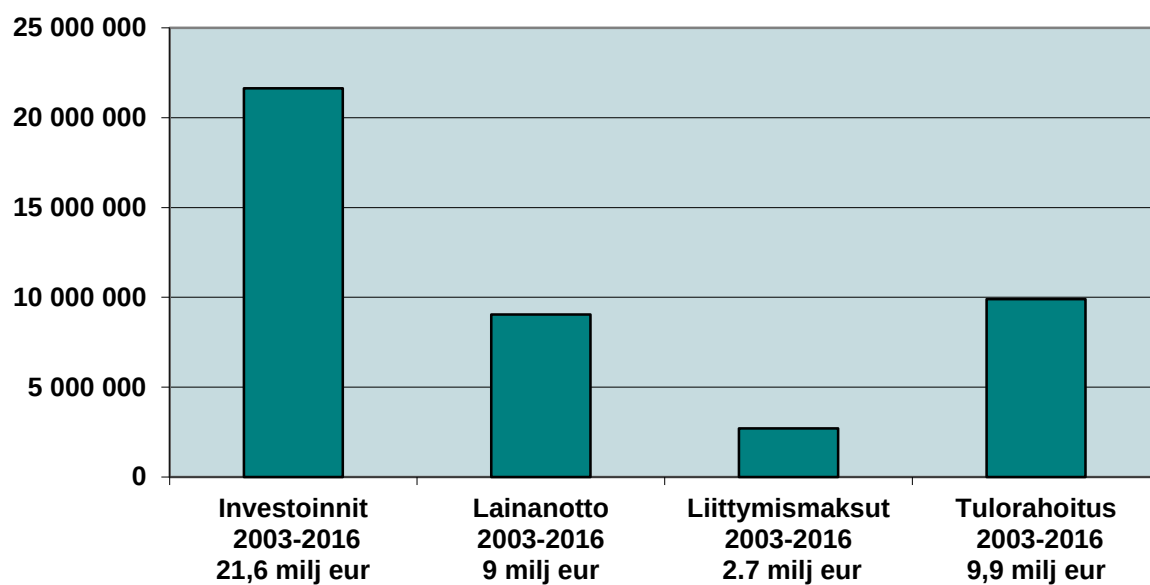

Investointien toteutuminen

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

	TA 2016	KS- muutokset	Muutettu KS 2016	TOT 2016 €	Poikkeama €
UUDISRAKENTAMINEN					
YRITYSTOIMINNAN KATUHANKKEET					
12081001 Rastikangas 12	0	-200 000	-200 000	-206 325	-6 325
12081002 Erittelemättömät	-20 000	0	-20 000	0	20 000
ASUNTOTUOTANNON KATUHANKKEET					
12081101 Kaurinmaan eteläosa	-200 000	0	-200 000	0	200 000
12081102 Ilveslinna	-200 000	0	-200 000	-8 320	191 680
LAITOSHANKKEET					
12081201 Päärata-Vähähiidentie runkovesijohto	-400 000	400 000	0	-3 798	-3 798
12081202 Kiipulasäätien syöttövesijohto	-30 000	15 000	-15 000	-15 940	-940
12081203 Pahamylyntien jv-pumppaamo	-70 000	0	-70 000	-24 966	45 034
12081204 Leppäkosken yhdysvesijohto	0	0	0	-14 245	-14 245,49
UUDISRAKENTAMINEN YHTEENSÄ	-920 000	215 000	-705 000	-273 595	431 405
PERUSKORJAUS					
KATUHANKKEET					
12082001 Katujen peruskorj, Suokulman vesihuolto	-230 000	0	-230 000	-95 443	134 557
LAITOSHANKKEET					
12082101 Turengin vh-verkosto	-120 000	0	-120 000	-165 501	-45 501
12082102 Tervakosken vh-verkosto	-60 000	0	-60 000	0	60 000
12082103 Puhdistamon tulo-ruuvien uusinta	0	-222 000	-222 000	-228 398	-6 398
<i>Rahoitusosuus teollisuudelta</i>				<i>88 161</i>	<i>88 161</i>
Nettokustannus	0	-222 000	-222 000	-140 237	81 763
12082104 Lietesiilon uusiminen	-150 000	-50 000	-200 000	-203 319	-3 319
12082105 Erittelemättömät kohteet, vesilaitos	-10 000	0	-10 000	0	10 000
12082106 Erittelemättömät kohteet, viemärlaitos	-10 000	0	-10 000	0	10 000
Niittykuja /Kuumolan vedenottamon	-70 000	0	-70 000	-64 935	5 065
12082108 saneeraus					
PERUSKORJAUS YHTEENSÄ	-650 000	-272 000	-922 000	-757 596	164 404
IRTAIN OMAISUUS, pakettiauton vaihto	-40 000	0	-40 000	-40 581	-581
IRTAIN OMAISUUS YHTEENSÄ	-40 000	0	-40 000	-40 581	-581
KULUT YHTEENSÄ	-1 610 000	-57 000	-1 667 000	-1 071 772	595 228
RAHOITUSOSUUS TEOLLISUUDELTA				88 161	
KULUT RAHOITUSOSUUDEN JÄLKEEN	-1 610 000	-57 000	-1 667 000	-983 611	683 389

**Vuosina 2003-2016 toteutettujen investointien rahoitus
tulorahotus ja liittymismaksuvarat 58 %, lainanotto 42 %**

5.1.3. Tilinpäätöslaskelmat

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	1.1.-31.12.2016		1.1.-31.12.2015	
Liikevaihto		3 659 622,49		3 310 153,60
Liiketoiminnan muut tuotot		60 908,98		19 846,14
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikaana	-492 266,48		-495 636,83	
Palvelujen ostot	-559 521,26	-1 051 787,74	-609 184,06	-1 104 820,89
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-542 773,44		-526 219,46	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-117 561,29		-115 431,40	
Muut henkilösivukulut	-33 718,26	-694 052,99	-28 016,41	-669 667,27
Poistot ja arvonalentumiset				
Kertaluonteiset poistot	0,00		-47 333,11	
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 079 840,96	-1 079 840,96	-1 051 859,94	-1 099 193,05
Liiketoiminnan muut kulut		-105 032,34		-107 317,49
Liikelylijäämä (-alijäämä)		789 817,44		349 001,04
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	383,45		2 251,74	
Muut rahoitustuotot	2 695,80		2 728,89	
Muille maksetut korkokulut	-17 193,01		-36 255,72	
Korvaus peruspääomasta	-256 856,00		-256 856,00	
Muut rahoituskulut	-200 022,68	-470 992,44	-200 060,41	-488 191,50
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		318 825,00		-139 190,46
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		318 825,00		-139 190,46
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		318 825,00		-139 190,46
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT				
Sijoitetun pääoman tuotto, %		5,84 %		1,50 %
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %		7,79 %		1,61 %
Voitto, %		8,71 %		-4,20 %

Tunnusluvut ja niiden laskentakaavat:

Sijoitetun pääoman tuotto, %

Tunnusluku kertoo liikelaitokseen sijoitetun pääoman tuoton eli mittaa suhteellista kannattavuutta.
= $100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pää-oma} + \text{otetut lainat} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$.

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %

Tunnusluku kertoo kunnan liikelaitokseen sijoittaman pääoman tuoton. Kunnan sijoittaman pääoman tuottoprosentti ei ole sama asia kuin korvaus peruspääomasta tai sisäinen lainakorko, koska sijoitetun pääoman tuottoprosentin laskennassa otetaan mainittujen erien lisäksi huomioon myös yli-/alijäämäärät sekä poistoero ja vapaaehtoiset varaukset.

= $100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta/kuntayhtymältä} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Voitto, %

Tunnusluku kertoo, kuinka suuren prosentuaalisen osuuden liikelaitoksen yli-/alijäämä ennen varauksia ja veroja muodostaa liikevaihdosta. Jos prosenttiluku on negatiivinen, liikelaitoksen toiminta on tappiollista.

= $100 * (\text{Yli-/alijäämä ennen varauksia} / \text{Liikevaihto})$

Tase- ja taseen tunnusluvut

	2016	2015
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	11 824 211,64	11 920 441,84
Aineelliset hyödykkeet	11 814 603,90	11 910 834,10
Maa- ja vesialueet	25 000,00	25 000,00
Rakennukset	2 728 168,59	2 840 536,11
Kiinteät rakenteet ja laitteet	8 686 987,23	8 482 330,81
Koneet ja kalusto	49 333,50	24 701,15
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	325 114,58	538 266,03
Sijoitukset	9 607,74	9 607,74
Osakkeet ja osuudet	9 607,74	9 607,74
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1 810 597,45	999 711,99
Saamiset	1 717 256,27	955 238,75
Lyhytaikaiset saamiset	1 717 256,27	955 238,75
Myyntisaamiset	623 369,87	267 859,36
Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	1 093 881,13	687 249,11
Siirtosaamiset	5,27	130,28
Rahat ja pankkisaamiset	93 341,18	44 473,24
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>13 634 809,09</u>	<u>12 920 153,83</u>

	2016	2015
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	7 553 210,60	7 234 385,60
Peruspääoma	4 280 930,91	4 280 930,91
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	2 953 454,69	3 092 645,15
Tilikauden yli-/alijäämä	318 825,00	-139 190,46
VIERAS PÄÄOMA	6 081 598,49	5 685 768,23
Pitkäaikainen	4 771 411,79	4 430 310,93
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 076 081,00	1 926 605,00
Muut velat	2 695 330,79	2 503 705,93
Lyhytaikainen	1 310 186,70	1 255 457,30
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	800 524,00	700 524,00
Ostovelat	142 177,80	317 993,99
Korottomat velat kunnilta/kuntayhtymältä	78 900,93	54 554,44
Muut velat	165 032,36	62 944,80
Siirtovelat	123 551,61	119 440,07
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>13 634 809,09</u>	<u>12 920 153,83</u>
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	55,40%	55,99%
Suhteellinen velkaantuneisuus %	163,46%	170,74%
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	3 272	2 953
Lainakanta 31.12., 1000 €	2 877	2 627
Lainasaamiset, 1000 €		

Tunnusluvut ja niiden laskentakaavat:

Omavaraisuusaste, %

Omavaraisuusaste mittaa liikelaitoksen vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä

sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

= $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

Tunnusluku kertoo kuinka paljon liikelaitoksen käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot muodostuvat tilikauden liikevaihdosta, liiketoiminnan muista tuotoista sekä tuesta ja avustuksesta kunnalta. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku liikelaitosten välisessä vertailussa, koska käyttöomaisuuden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet liikelaitoksella on selviytyä velan takaisinmaksusta tulo-rahoituksella.

= $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko liikelaitoksella on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Lainakanta 31.12.

Liikelaitoksen lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoitukset esim. osakkeisiin

Rahoituslaskelma ja rahoituslaskelman tunnusluvut

	2016		2015	
Toiminnan rahavirta				
Liikeliikäämä (-aliäämä)	789 817,44		349 001,04	
Poistot ja arvonalentumiset	1 079 840,96		1 099 193,05	
Rahoitustuotot ja -kulut	-470 992,44		-488 191,50	
Tulorahoituksen korjaukerät	-8 712,90		0,00	
	<u>1 389 953,06</u>	1 389 953,06	<u>960 002,59</u>	960 002,59
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 071 771,76		-869 713,17	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	88 161,00		0,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>8 712,90</u>	-974 897,86	<u>0,00</u>	-869 713,17
Toiminnan ja investointien rahavirta		415 055,20		90 289,42
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	1 000 000,00		450 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	<u>-750 524,00</u>	249 476,00	<u>-755 524,00</u>	-305 524,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-429 637,64		67 387,18	
Saamisten muutos muilta	-332 379,88		27 352,67	
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtym	24 346,49		51 874,34	
Korottomien velkojen muutos muilta	<u>122 007,77</u>	-615 663,26	<u>53 310,82</u>	199 925,01
Rahoituksen rahavirta		<u>-366 187,26</u>		<u>-105 598,99</u>
Rahavarojen muutos		48 867,94		-15 309,57
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	93 341,18		44 473,24	
Rahavarat 1.1.	44 473,24	48 867,94	59 782,81	-15 309,57

LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	1 320 833	1 070 497
Investointien tulorahoitus, %	142,2	110,4
Lainanhoitokate	1,8	1,3
Kassan riittävyys, pv	10	4
Quick ratio	1,4	0,8
Current ratio	1,4	0,8
Kassan riittävyys, pv (mukana konsernipankkitilin varat)	120	75

Tunnusluvut ja niiden laskentakaavat:

INVESTOINNIT

Investointien tulorahoitus, %

Investointien tulorahoitus % -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu varsinaisella tulorahoituksella (ilman satunnaisia tuloja).

$= 100 * (\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} - \text{Tuloverot}) / \text{Investointien omahankintameno}$

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, %

Toiminnan ja investointien rahavirta on tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

LAINANHOITO

Lainanhoitokate

Lainanhoitokate kertoo liikelaitoksen tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoidaan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

$= (\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} + \text{Korkokulut} - \text{Tuloverot}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

MAKSUVALMIUS

Kassan riittävyys (pv)

Liikelaitoksen maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa liikelaitoksen rahavaroilla.

Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

$= 365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Quick ratio

Quick ratio eli maksuvalmiussuhde kertoo, miten hyvin lyhytaikaisesti sidotuilla varoilla pystytään kattamaan lyhytaikaiset velat. Tunnuslukua voidaan vertailla vain saman toimialan liikelaitosten kesken. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 2, tyydyttävä: 1-2, heikko: alle 1.

$= (\text{Rahat ja pankkisaamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Lyhytaikaiset saamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Current ratio

Current ratio eli käyttöpääomasuhde kertoo nopeakiertoisen omaisuuden ja nopeakiertoisten velkojen suhteen. Tunnuslukua voidaan parhaiten vertailla saman toimialan liikelaitosten kesken, mutta se sopii quick ratio -tunnuslukua paremmin myös eri toimi-alojen yritysten vertailuihin. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 1, tyydyttävä: 0,5-1, heikko: alle 0,5.

$= (\text{Vaihto-omaisuus} + \text{Lyhytaikaiset saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1 Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja –menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineelliset ja aineettomat hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kunnanvaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa.

2 Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Edellisen tilikauden tuloslaskelman ja taseen jaottelua on muutettu vastaamaan kuluneen tilikauden jaottelua.

Tuloslaskelman liitetiedoissa on aiemmin Muut vuokratuotot sisältyneet liikevaihtoon. Kuluneena tilikautena ne sisältyvät Liiketoiminnan muihin tuottoihin.

Taseen liitetiedoissa velat vesiosuuskunnille on aiemmin esitetty omilla tileillään. Nyt ne esitetään kohdassa muut velat.

Palkansaajilta perityt eläkevakuutusmaksut on siirretty siirtovelosta muihin velkoihin.

Tuloslaskelman liitetiedot

Liikevaihto

	2016	2015
Asiakas- ja laitospalvelut	85 920,82	51 024,60
Vesilaitos	1 473 333,46	1 207 881,30
Hulevesi	65 478,48	63 290,56
Viemärlaitos	2 034 889,73	1 986 302,62
Yhteensä	3 659 622,49	3 308 499,08

Liiketoiminnan muut tuotot

	2016	2015
Asiakas- ja laitospalvelut	50 350,26	19 966,14
Vesilaitos	2 255,40	1 534,52
Viemärlaitos	8 303,32	0,00
Yhteensä	60 908,98	21 500,66

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty valtuuston 03.09.2012 § 94 vahvistamaa poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja poistomenetelmät ovat:

Aineettomat hyödykkeet

Kehittämismenot	tasapoisto 4 vuotta
Aineettomat oikeudet	tasapoisto 5 vuotta
Liikearvo	tasapoisto 5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	
ATK-ohjelmistot	tasapoisto 4 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto 5 vuotta

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat	
Hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto 30 vuotta
Talousrakennukset / rakennelmat	tasapoisto 10-20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto 30 vuotta
Asuinrakennukset	tasapoisto 30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Kadut, tiet, torit ja puistot	menojäännöspoisto 15 %
Sillat, laiturit ja uimalat	menojäännöspoisto 20 %
Muut maa- ja vesirakenteet	menojäännöspoisto 20 %
Ulkovalaistuslaitteet	menojäännöspoisto 15 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	menojäännöspoisto 15 %
Vedenjakeluverkosto ja laitteet	menojäännöspoisto 10 %
Vesilaitoksen koneet ja laitteet	menojäännöspoisto 25 %
Koneet ja kalusto	
Muut kuljetusvälineet (autot)	tasapoisto 5 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	tasapoisto 5 vuotta
Muut raskaat koneet	tasapoisto 10 vuotta
Muut kevyet koneet	tasapoisto 5 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- ym. laitteet	tasapoisto 5 vuotta
Atk-laitteet	tasapoisto 3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto 3 vuotta
Ensikertainen kalustaminen	tasapoisto 10 vuotta

Ns. pienhankintaraja on 10.000 €, jonka alle jäävät hankinnat kirjataan käyttötalouteen.

Pysyvien vastaavien tase-erät

	Aineelliset hyödykkeet					Aineelliset hyödykkeet yhteensä	Osakkeet ja osuudet	Pysyvät vastaavat yhteensä
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Kesken- eräiset hankinnat			
Hankintameno 1.1.	25 000,00	2 840 536,11	8 482 330,81	24 701,15	538 266,03	12 140 313,98	9 607,74	12 149 921,72
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	776 541,61	40 581,15	254 649,00	1 071 771,76	0,00	1 071 771,76
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	-88 161,00	0,00	0,00	-88 161,00	0,00	-88 161,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	467 800,45	0,00	-467 800,45	0,00	0,00	0,00
Saldo ennen poistoja	25 000,00	2 840 536,11	9 638 511,87	65 282,30	325 114,58	12 894 444,86	9 607,74	12 904 052,60
Kertyneet poistot	0,00	-449 515,04	-9 901 827,68	-135 672,89	0,00	-10 487 015,61	0,00	-10 487 015,61
Tilikauden poistot	0,00	-112 367,52	-951 524,64	-15 948,80	0,00	-1 079 840,96	0,00	-1 079 840,96
Kirjanpitoarvo 31.12.	25 000,00	2 728 168,59	8 686 987,23	49 333,50	325 114,58	11 814 603,90	9 607,74	11 824 211,64

Taseen vastaavien liitetiedot

	2016	2015
Lyhytaikainen saamisten erittely	2016	2015
Myyntisaamiset		
Kunnalta	18 051,12	3 871,42
Muilta	605 318,75	263 987,94
Lainasaamiset		
Kunnalta	1 093 881,13	687 249,11
Muut saamiset		
Muilta	5,27	130,28
Yhteensä	1 717 256,27	955 238,75

Taseen vastattavien liitetiedot

Oman pääoman erittely

	2016	2015
Peruspääoma 1.1.	4 280 930,91	4 280 930,91
Peruspääoma 31.12.	4 280 930,91	4 280 930,91
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	2 953 454,69	3 092 645,15
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	2 953 454,69	3 092 645,15
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	318 825,00	-139 190,46
Oma pääoma yhteensä	7 553 210,60	7 234 385,60

Pitkäaikainen vieras pääoma

	2016	2015
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
Lainat kotimaisilta talletuspankeilta	729 227,00	856 279,00
Lainat Kuntarahoitus Oy:ltä	1 346 854,00	1 070 326,00
Muut velat		
Liittymismaksut	2 695 330,79	2 503 705,93
Yhteensä	4 771 411,79	4 430 310,93

Lyhytaikainen vieras pääoma

	2016	2015
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
Lainat kotimaisilta talletuspankeilta	127 052,00	127 052,00
Lainat Kuntarahoitus Oy:ltä	673 472,00	573 472,00
Ostovelat		
Ostovelat jäsenkuntayhtymille	120,00	630,00
Ostovelat muille	142 057,80	317 363,99

	2016	2015
Muut velat		
Muut velat kunnalle	78 900,93	54 554,44
Tilitettävä arvonlisävero	131 102,54	34 445,23
Ennakonpidätysvelka	11 113,97	11 590,35
Sosiaaliturvamaksuvelka	922,95	937,48
KuEL-maksut tt	2 797,35	2 852,03
Työttömyysvakuutusmaksut ta	320,97	291,89
Muut velat	18 774,58	15 971,74
Siirtyvät korot		
Siirtyvät korot muille	1 206,79	1 732,96
Lomapalkkajaksotus		
Lomapalkkajaksotus	96 345,99	96 039,69
Siirtovelat		
Muut siirtovelat muille	94,90	104,35
Palkkavelat	16 664,82	9 186,30
KuEL-maksut ta	7 490,83	7 746,77
Työttömyysvakuutusmaksut ta	1 620,78	1 356,27
Tapaturmavakuutusmaksu	100,75	102,40
Ryhmähenkivakuutusmaksu	26,75	27,41
Yhteensä	1 310 186,70	1 255 457,30

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.2016: 13

	2016	2015
Henkilöstökulut		
Palkat, palkkiot	542 773,44	526 219,46
Eläkekulut	117 561,29	115 431,40
Muut hlösivukulut	<u>33 718,26</u>	<u>28 016,41</u>
Henkilöstökulut yhteensä	694 052,99	669 667,27

5. LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITTEIDEN LAJEISTA

KIRJANPITOKIRJAT

Tasekirja
Päiväkirja
Pääkirja

SÄILYTYSTAPA

Sidottu kirja
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi

APUKIRJAT

Myyntireskontra
Ostoreskontra
Käyttöomaisuus
Vesikanta
Konsernikirjanpito

SÄILYTYSTAPA

Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi

Tositelaji

Tapahtuma

Säilytystapa

Kirjanpito

AIF	AIF tositekonversio
AKT	Aktivoinnit
Muistio	Muistiotositteet
MuistioE	Muistiotositteet excelistä
Palkka	Palkat
Pankki	Pankkitositteet
Varasto	Sonet kp-aineisto
XA	Konvertoidut alkusaldot

Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi

Myyntireskontra

Vesilaskut	Myyntilaskut, Vesikanta
Suoritukset	Viitesuoritukset
Suoritukset	Manuaalisuoritukset
Suoritukset	Hyvityslaskujen kuittaus

Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi

Ostoreskontra

OL	Ostolaskut
OM	Ostoreskontran maksut
ORK	Ostoreskontran kohdistustap.

Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä

Käyttöomaisuus

KOM	Käyttöomaisuus
XAKOM	Käyttöomaisuuskonversio

Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä

5.1.4. Huleveden viemäröinti

Tuloslaskelma

	2016	2015
Liikevaihto	65 478,48	63 290,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	29 225,16	31 821,00
Palvelujen ostot	23 734,01	29 687,00
Henkilöstömenot	30 000,00	30 603,00
	-82 959,17	-92 111,00
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	187 764,45	79 393,00
Liiketoiminnan muut kulut	0,00	196 790,00
	<u>187 764,45</u>	<u>-276 183,00</u>
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-205 245,14	-305 004,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoituskulut	27 411,40	27 411,40
Ylijäämä (alijäämä)	<u>-232 656,54</u>	<u>-332 415,40</u>
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-232 656,54	-332 415,40

Tase

VASTAAVAA	2016	2015
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 909 951,45	1 785 987,00
Hulevesiverkosto	1 909 951,45	1 785 987,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	255 107,91	300 000,00
Rahat- ja pankkisaamiset	255 107,91	300 000,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>2 165 059,36</u>	<u>2 085 987,00</u>

VASTATTAVAA	2016	2015
OMA PÄÄOMA	1 853 330,46	2 085 987,00
Peruspääoma	847 624,00	847 624,00
Edellisten tilikausien ylijäämä	1 238 363,00	1 570 778,51
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-232 656,54	-332 415,51
VIERAS PÄÄOMA	311 728,90	0,00
Pitkäaikainen	311 728,90	0,00
Muut velat	311 728,90	0,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>2 165 059,36</u>	<u>2 085 987,00</u>

Rahoituslaskelma

	2016		2015	
Toiminnan rahavirta				
Liikelylijäämä (alijäämä)	-205 245,14		-305 004,00	
Poistot	187 764,45		79 393,00	
Rahoitustuotot ja -kulut	<u>-27 411,00</u>	-44 891,69	<u>-27 411,00</u>	-253 022,00
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-311 728,90	<u>-311 728,90</u>	-163 993,00	<u>-163 993,00</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-516 620,59	-356 620,59	-417 015,00	-417 015,00
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Lisäykset				
Vähennykset				
Muut maksuvalm. muutokset				
Rahoituksen rahavirta				
Rahavarojen muutos	-516 620,59	-356 620,59	-417 015,00	-417 015,00

5.1.5. Tilinpäätöksen allekirjoitus

Janakkalassa 9. maaliskuuta 2017

Riku Onttonen
puheenjohtaja

Markku Virtanen
Johtokunnan jäsen, varapuheenjohtaja

Soini Aho
johtokunnan jäsen

Pirkko Kuvamo
johtokunnan jäsen

Jorma Rahikainen
johtokunnan varajäsen

Lars Helenius
johtokunnan varajäsen

Liisa Piirtola
toimitusjohtaja

8. TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Janakkalassa ____/ ____ 2017

5.1.6. Liikelaitoksen vaikutus kunnan talouteen

TULOSLASKELMA

VUOSI 2016	Talousarvion toteutuminen		Eliminoinnit		Kokonais- tarkastelu Tuloslaskelma kunnan tilin- päätyksessä
	Kunta	Liikelaitos	Kunta	Liikelaitos	
Toimintatuotot					
Myyntituotot	7 378 855,01	3 481 352,45			10 860 207,46
Myyntitulot, sisäiset	6 393 735,22	172 704,07	-6 393 735,22 ^{2) ja 4)}	-172 704,07 ^{1) ja 3)}	0,00
Maksutuotot	5 381 784,24	5 565,97			5 387 350,21
Maksutuotot, sisäiset	-1 470,00		1 470,00 ²⁾		0,00
Tuet ja avustukset	2 184 267,06	1 626,38			2 185 893,44
Muut toimintatuotot	1 930 714,46	59 282,60			1 989 997,06
Muut toimintatuotot, sisäiset	6 392 686,86		-6 392 686,86 ^{2) ja 4)}	^{1) ja 3)}	0,00
Valmistus omaan käyttöön	161 926,94				161 926,94
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-44 772 447,32	-694 052,99			-45 466 500,31
Palvelujen ostot	-41 395 481,64	-513 260,78			-41 908 742,42
Palvelujen ostot, sisäiset	-6 503 116,46	-46 260,48	6 503 116,46 ^{2) ja 3)}	46 260,48 ^{1) ja 4)}	0,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 123 264,99	-489 639,48			-6 612 904,47
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, sisäiset	-152 679,61	-2 627,00	152 679,61 ²⁾	2 627,00 ⁴⁾	0,00
Muut toimintakulut	-8 242 193,84	-84 769,98			-8 326 963,82
Muut toimintakulut, sisäiset	-6 232 925,59	-20 262,36	6 232 925,59 ^{2) ja 3)}	20 262,36 ^{1) ja 4)}	0,00
Toimintakate	-83 599 609,66	1 869 658,40	103 769,58	-103 554,23	-81 729 735,91
Verotulot	63 033 678,22				63 033 678,22
Valtionosuudet	24 760 108,16				24 760 108,16
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	68 608,30	168,10			68 776,40
Korkotuotot, sisäiset		215,35		-215,35 ⁶⁾	0,00
Muut rahoitustuotot	129 720,95	2 695,80			132 416,75
Muut rahoitustuotot, sisäiset	456 856,00		-456 856,00 ⁵⁾		0,00
Korkokulut	-537 935,16	-17 193,01			-555 128,17
Korkokulut, sisäiset		-256 856,00	⁶⁾	256 856,00	0,00
Muut rahoituskulut	-2 236,44	-22,68			-2 259,12
Muut rahoituskulut, sisäiset		-200 000,00		200 000,00 ⁵⁾	0,00
Vuosikate	4 309 190,37	1 398 665,96	-353 086,42	353 086,42	5 707 856,33
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 907 369,30	-1 079 840,96			-4 987 210,26
Arvonalentumiset	-18 963,30	0,00			-18 963,30
Tilikauden tulos	382 857,77	318 825,00	-353 086,42	353 086,42	701 682,77
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)					0,00
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)					0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	382 857,77	318 825,00	-353 086,42	353 086,42	701 682,77

Eliminoinnit

- 1) Eliminoidaan liikelaitoksen sisäinen myynti ja sisäiset ostot
- 2) Eliminoidaan kunnan sisäinen myynti ja sisäiset ostot
- 3) Eliminoidaan liikelaitoksen sisäiset myynnit kunnalle
- 4) Eliminoidaan kunnan sisäiset myynnit liikelaitokselle
- 5) Eliminoidaan liikelaitoksen peruspääoman tuotto
- 6) Eliminoidaan sisäinen korko

RAHOITUSLASKELMA

	Talousarvion toteutuminen		Eliminoinnit		Kokonais- tarkastelu Rahoitus- laskelma kunnan tilin- päätyksessä
	Kunta	Liikelaitos	Kunta ¹⁾	Liikelaitos ²⁾	
Tulorahoitus					
Vuosikate	4 309 190,37	1 398 665,96	-353 086,42	353 086,42	5 707 856,33
Satunnaiset erät					0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-737 323,80	-8 712,90			-746 036,70
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-7 018 825,20	-1 071 771,76			-8 090 596,96
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	88 161,00			88 161,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 668 449,34	8 712,90			1 677 162,24
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 778 509,29	415 055,20	-353 086,42	353 086,42	-1 363 454,09
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten vähennykset					0,00
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	11 000 000,00	1 000 000,00			12 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 919 903,00	-750 524,00			-7 670 427,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	752 066,83				752 066,83
Oman pääoman muutokset	0,00				0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-57 266,43				-57 266,43
Vaihto-omaisuuden muutos	9 254,92				9 254,92
Saamisten muutos, sisäiset	-24 346,49	-420 811,72	24 346,49	420 811,72	0,00
Saamisten muutos muilta	-924 366,33	-341 205,80			-1 265 572,13
Korottomien velkojen muutos, sisäiset	420 811,72	24 346,49	-420 811,72	-24 346,49	0,00
Korottomien velkojen muutos muilta	-257 052,79	122 007,77			-135 045,02
Rahoituksen rahavirta	3 999 198,43	-366 187,26	-749 551,65	749 551,65	3 633 011,17
Rahavarojen muutos	2 220 689,14	48 867,94			2 269 557,08

Eliminoinnit kunta 1)

Saamisten muutos

Sisäiset muut siirtosaamiset liikelaitokselta -24.346,49

Korottomien velkojen muutos

Sisäiset ostovelat liikelaitokselta 14.179,70

Sisäiset lainasaamiset liikelaitokselta 406.632,02

Eliminoinnit liikelaitos 2)

Saamisten muutos

Sisäiset myyntisaamiset kunnalta -14.179,70

Sisäiset lainasaamiset kunnalta -406.632,02

Korottomien velkojen muutos

Muut sisäiset velat kunnalle 24.346,49

6. LUETTELOT JA SELVITYKSET

6.1 Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositteiden lajeista

KIRJANPITOKIRJAT

Tasekirja
Päiväkirja
Pääkirja

SÄILYTYSTAPA

Sidottu kirja
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi

APUKIRJAT

Myyntireskontra
Ostoreskontra
Käyttöomaisuus
Vesikanta
Konsernikirjanpito

SÄILYTYSTAPA

Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi

Tositelaji

Tapahtuma

Säilytystapa

Kirjanpito

AIF	AIF tositekonversio	Sähköinen arkistointi
AKT	Aktivoinnit	Sähköinen arkistointi
AS	Alkusaldo	Sähköisessä järjestelmässä
Kman	Asiakkaan man. kuittaukset	Sähköisessä järjestelmässä
KPA	Kirjanpitotapahtuman palautus	Sähköisessä järjestelmässä
Muistio	Muistiotositteet	Sähköinen arkistointi
MuistioE	Muistiotositteet excelistä	Sähköinen arkistointi
MuistSisLa	Muistiotositteet Sisäinen laskutus	Sähköisessä järjestelmässä
Palkka	Palkat	Sähköinen arkistointi
Pankki	Pankkitositteet	Sähköinen arkistointi
Perhehlto	Effica kp-aineisto	Sähköisessä järjestelmässä
Varasto	Sonet kp-aineisto	Sähköinen arkistointi
XA	Konvertoidut alkusaldot	Sähköinen arkistointi

Myyntireskontra

Ltappio	Luottotappiokirjaus	Sähköisessä järjestelmässä
Man	Manuaaliset suoritukset	Sähköisessä järjestelmässä
PERINTÄ	Perintä toimeksiantoliittymä	Sähköisessä järjestelmässä
Vii	Viitesuoritukset	Sähköinen arkistointi
10-92	Laskulajit 10-92	Sähköisessä järjestelmässä
Vesilaskut	Myyntilaskut, Vesikanta	Sähköinen arkistointi

Ostoreskontra

OL	Ostolaskut	Sähköinen arkistointi
OM	Ostoreskontran maksut	Sähköinen arkistointi
ORK	Ostoreskontran kohdistustap.	Sähköisessä järjestelmässä

Käyttöomaisuus

KOM	Käyttöomaisuus	Sähköinen arkistointi
XAKOM	Käyttöomaisuuskonversio	Sähköisessä järjestelmässä

6.2 Luottamushenkilöorganisaatioon kokoonpanot 2016 sekä osallistuminen kokouksiin

KUNNANVALTUUSTO

Kunnanvaltuusto on vuoden 2016 aikana pitänyt 9 kokousta ja käsitellyt 87 §:ää.

Puheenjohtajisto

Merja Taponen, pj. (Kesk.)	(9)	
Rauno Kurki, 1 vpj. (SDP)	(6)	
Esa Silvennoinen, 2. vpj. (KOK)	(0)	(1.1.–8.2.2016, Valt. 8.2.2016 § 10)
Teemu Saarinen, 2. vpj. (KOK)	(8)	(8.2.–31.12.2016, Valt. 8.2.2016 § 10)
Eeva-Maria Tuominen 3. vpj. (PS)	(0)	(1.1.–8.2.2016, Valt. 8.2.2016 § 7)
Marko Ojanen, 3. vpj. (PS)	(9)	(8.2.–31.12.2016, Valt. 8.2.2016 § 7)

Varsinaiset jäsenet

Aho Soini (SDP)	(9)
Anttila Miikka (Vas.)	(6)
Elo Irmeli (Kesk.)	(8)
Forss Jarmo (SDP)	(8)
Hauta-Aho Seppo (PS)	(3)
Heinämäki Markus (SDP)	(8)
Ilmarinen Kalevi (SDP)	(9)
Jaatinen Ari-Pekka (Vas.)	(8)
Jansson Katja (Vihr.)	(5)
Kaukonen Raimo (Kesk.)	(8)
Kautto Mikko (Kesk.)	(7)
Kekki Tero (SDP)	(9)
Kivistö Jaana (Vas.)	(8)
Laivola Ari (Kok.)	(7)
Lindstén Tomi (SDP)	(8)
Lintumäki Aki (Kok.)	(7)
Löytynoja Reijo (SDP)	(9)
Marttinen Piia (Vihr.)	(9)
Mattila Jussi (Kok.)	(8)
Murronmaa Markku (Kesk.)	(8)
Nylund Piia (SDP)	(7)
Ojanen Petri (Vihr.)	(8)
Oksanen Marja (Vihr.)	(3)
Onttonen Riku (PS)	(6)
Penttinen Maria (Kesk.)	(9)
Pohjantähti Esa (SDP)	(9)
Poutianen Erja (PS)	(8)
Pöhö Mirja (KD)	(9)
Saarenpää Jorma (PS)	(6)
Salmi Heikki (SDP)	(8)
Salonen Marko (Kesk.)	(9)
Silvennoinen Esa (KOK.)	(0)
Tokeensuu Osmo (Kesk.)	(7)
Torkkel Marjo (Kok.)	(8)
Ventola Anita (PS)	(7)

Vilkman Marko (Vas.)	(8)
Virtanen Markku (Kesk.)	(9)
Viskari Mikko (SDP)	(9)
Vuorio Paula (Kok.)	(8)
Välilä Päivi (Kesk.)	(8)

Varajäsenet

Ahola Sanna (KOK)	(2)
Autio Sirpa (Kesk.)	(3)
Heikkinen Anne (SDP)	(3)
Huusko Jouni (PS)	(5)
Jussila Samuel (Kok.)	(5)
Keipilä Leenamaria (KOK)	(1)
Lepisto Anssi (Vihr.)	(1)
Lahti Ella-Irena (VAS)	(2)
Lassila Harri (KOK)	(1)
Linna Heljä (Kesk.)	(1)
Nummenpää Jyrki (Kesk.)	(2)
Pikivirta Anna (KOK)	(4)
Ranta-Porkka Raija (SDP)	(3)
Saarin Kai (KOK)	(3)
Vanhakoski Esa (SDP)	(2)
Vesioja Samuli (PS)	(3)
Vilkman Marja (Vas.)	(1)

KUNNANHALLITUS

Kunnanhallitus on vuoden 2016 aikana pitänyt 22 kokousta ja käsitellyt 305 §:ää.

Varsinainen jäsen

Löytynoja Reijo, pj. (SDP)	(20)
Tokeensuu Osmo, 1. vpj. (Kesk)	(19)
Saarenpää Jorma 2. vpj (PS)	(17)
14.3.2016 alkaen	
Ilmarinen Kalevi (SDP)	(22)
Kivistö Jaana (Vas)	(22)
Mattila Jussi (Kok)	(17)
Nylund Piia (SDP)	(21)
Pöhö Mirja (KD)	(16)
Välilä Päivi (Kesk)	(20)

Henkilökohtainen varajäsen

Ranta-Porkka Raija (SDP)	(1)
Kautto Mikko (Kesk)	(1)
Onttonen Riku (PS)	(4)
Forss Jarmo (SPD)	(0)
Jaatinen Ari-Pekka (Vas)	(0)
Lassila Harri (Kok)	(6)
Alijärvi Pirjo (SPD)	(0)
Ahola Sanna (Kok)	(3)
Autio Sirpa (Kesk)	(1)

Valtuuston puheenjohtajisto 1.1. – 8.2.2016

Taponen Merja, pj. (Kesk)	(2)	
Kurki Rauno, 1. vpj. (SDP)	(2)	
Esa Silvennoinen, 2. vpj. (Kok)	(0)	(Valt. 8.2.2016 § 10)
Eeva-Maria Tuominen, 3. vpj. (PS)	(0)	(Valt. 8.2.2016 § 7)

Taponen Merja, pj. (Kesk)	(20)	
Kurki Rauno, 1. vpj. (SDP)	(14)	
Saarinen Teemu, 2. vpj. (Kok)	(12)	(Valt. 8.2.2016 § 10)
Ojanen Marko, 3. vpj. (PS)	(18)	(Valt. 8.2.2016 § 7)

KONSERNIJAOSTO

Konsernijaosto on vuoden 2016 aikana pitänyt 7 kokousta.

Varsinainen jäsen:

Löytynoja Reijo, pj. (SDP)	(3)
Tokeensuu Osmo, 1. vpj. (Kesk)	(3)
Saarenpää Jorma 2. vpj (PS)	(3)
Ilmarinen Kalevi (SDP)	(7)
Kivistö Jaana (Vas)	(7)
Kurki Rauno, 1. vpj.	(5)
Mattila Jussi (Kok)	(5)
Nylund Piia (SDP)	(6)
Ojanen Marko, 3. vpj. (PS)	(7)
Pöhö Mirja (KD)	(4)
Saarinen Teemu, (Kok) 2. vpj.	(3)
Taponen Merja, pj. (Kesk)	(7)
Välilä Päivi (Kesk)	(5)

KASVATUS- JA KOULUTUSLAUTAKUNTA

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on vuoden 2016 aikana pitänyt 10 kokousta ja käsitellyt 65 §:ää.

Puheenjohtajisto

Salmi Heikki, pj (SDP)	(10)
Torkkel Marjo (KOK), varapj	(10)

Henkilökohtainen varajäsen

Särkimäki Lasse (SDP)
Juote Eija (KOK)

Varsinaiset jäsenet

Lassila Harri (KOK)	(9)
Puhakainen Markku (SDP)	(7)
Kekki Tero (SDP)	(9)
Kaarniemi Riitta (PS)	(8)
Munnukka Heidi (VAS)	(8)
Penttinen Maria (KESK)	(10)
Nummenpää Jyrki (KESK)	(7)

Henkilökohtainen varajäsen

Leppänen Timo (KOK)	
Leppänen Niko-Veikko (SDP)	(2)
Tarino Anne (SDP)	
Poutiainen Erja (PS)	(1)
Lindroos Elise (VAS)	(1)
Markus-Pitkänen Tia (KESK)	
Lepistö Anssi (VIHR)	

Nuorisofoorumin edustaja

Forsgård Alexandra	(4)
Olkinuora Janne	(2)

Nuorisofoorumin varaedustaja

Vainikka Siiri	
Helander Rebekka	(1)

MAASEUTULAUTAKUNTA

Maaseutulautakunta on vuoden 2016 aikana pitänyt 5 kokousta ja käsitellyt 84 §:ää.

Puheenjohtaja		<u>Henkilökohtainen varajäsen</u>	
Murronmaa Markku (Kesk.)	(5)	Mäkelä, Petteri (Kesk.) (-)	
Varapuheenjohtaja		<u>Henkilökohtainen varajäsen</u>	
Valtonen Erkki (Vas.)	(1)	Lehtovaara Ville (Vas.) (-)	
<u>Varsinaiset jäsenet</u>		<u>Henkilökohtaiset varajäsenet</u>	
Pudas, Satu (SDP)	(4)	Kurm-Hämäläinen, Kylli (SDP) (-)	
Lehtovaara, Tapani (SDP)	(4)	Hautamäki, Markku (SDP) (-)	
Jussila, Samuel (Kok.)	(4)	Lintumäki, Aki (Kok.)	(1)
Lindholm, Paula (SDP)	(5)	Mäkelä, Inga (SDP)	(1)
Vanhatalo, Jaana (Kok.)	(3)	Viitasalo, Marjut (Kok.) (-)	
Virtanen, Kaisa (Kesk.)	(3)	Linna, Heljä (Kesk.) (-)	
Saha, Pertti (PS)	(4)	Koskinen Jussi (PS)	(1)

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Ympäristölautakunta on vuoden 2016 aikana pitänyt 7 kokousta ja käsitellyt 49 §:ää.

Puheenjohtaja		<u>Henkilökohtainen varajäsen</u>	
Lintumäki, Aki (Kok.)	(7)	Mäki, Hannele (Kok.) (1)	
Varapuheenjohtaja		<u>Henkilökohtainen varajäsen</u>	
Helminen, Pertti (SDP)	(7)	Ranta-Porkka, Raija (SDP) (-)	
<u>Varsinaiset jäsenet</u>			
Mustalahti, Satu (Kok.)	(6)	Hakarauta, Merja (Kok.) (-)	
Forss, Jarmo (SDP)	(6)	Eronen, Jani (SDP)	(1)
Huttunen, Terhi (SDP)	(2)	Porkka, Sofia (SDP) (-)	
Vesioja, Samuli (PS)	(5)	Lindroos, Jere (PS) (-)	
Lahti, Ella-Irena (Vas.)	(4)	Kulonen, Jussi (Vas.)	(2)
Linna, Heljä (Kesk.)	(6)	Lamberg, Jaana (Kesk.) (-)	
Ojanen, Petri (Vihr.)	(5)	Jantunen, Markku (Kesk.) (-)	
<u>Nuorisofoorumin edustaja</u>		<u>Nuorisofoorumin varaedustaja</u>	
Hyyrönmäki, Anni	(5)	Taipale, Satu (-)	

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Tekninen lautakunta on vuoden 2016 aikana pitänyt 12 kokousta ja käsitellyt 134 §:ää.

Puheenjohtaja

Lindstén, Tomi (SDP) (12)

Henkilökohtainen varajäsen

Hämäläinen, Janne (SDP) (-)

Varapuheenjohtaja

Elo, Irmeli (Kok.), 3.10.2016 asti (6)

Nurmi, Eini (Vihr.) 4.10.2016 alkaen (2)

Henkilökohtainen varajäsen

Forsström, Tarja (Kesk.) (3)

Varsinaiset jäsenet

Alijärvi, Pirjo (SDP) (9)

Jaatinen, Ari-Pekka (Vas.) (10)

Kaukonen, Raimo (Kesk.) (10)

Ojanen, Marko (PS) (12)

Pikivirta, Anna (Kok.) (6)

Saarinen, Kari (Kok.) (9)

Sorsa, Jaana (SDP) (8)

Henkilökohtaiset varajäsenet

Prinkkilä, Virpi (SDP) (1)

Ruokonen, Matti (Vas.) (-)

Virtanen, Kalevi (Kesk.) (-)

Huusko, Jouni (PS) (-)

Lintukoski, Carita (Kok.), 12.12.2016 asti (2)

Lankinen, Suvi (Kok.), 13.12.2016 alkaen (-)

Pihkala, Ismo (Kok.) (-)

Laamanen, Ritva (SDP) (2)

Nuorisovaltuuston edustaja

Vainikka, Siiri (4)

Heikkinen, Samuel, 18.10.2016 alkaen (2)

Nuorisovaltuuston varaedustaja

Helander, Rebekka (1)

PERUSTURVALAUTAKUNTA

Perusturvalautakunta on vuoden 2016 aikana pitänyt 10 kokousta ja käsitellyt 99 §:ää, joista yksilöasioita on ollut 3.

Puheenjohtaja

Virtanen, Markku (Kesk) (10)

Henkilökohtainen varajäsen

Kivistö, Jukka (Kesk) (-)

I Varapuheenjohtaja

Lokinperä, Pirkko (Kesk) (6)

Henkilökohtainen varajäsen

Aitola, Nina (KD) (1)

II Varapuheenjohtaja

Viskari, Mikko (SDP) (8)

Henkilökohtainen varajäsen

Särkimäki, Lasse (SDP) (1)

Varsinaiset jäsenet

Vanhakoski, Esa (SDP) (7)

Kiukkonen, Sirpa (SDP) (9)

Marttinen, Piia (Vihr) (9)

Poutiainen, Erja (PS) (7)

Lemström, Tuija (Vas) (8)

Saarinen, Teemu (Kok) (7)

Vuorio, Paula (Kok) (9)

Eveliina Hostila (SDP) (6)

Vahlman, Mikko (PS) (7)

Vekka-Pirhonen, Teija (Kok) (5)

Koskinen, Timo (Vihr) (-)

Pänkäläinen, Erkki (Kok) (9)

Henkilökohtaiset varajäsenet

Kekki, Tero (SDP) (2)

Laamanen, Ritva (SDP) (-)

Pynnönen, Irja (Kesk) (1)

Onttonen, Riku (PS) (2)

Haanperä, Kirsti (Vas) (2)

Lassila, Harri (Kok) (-)

Ojanen, Seija (Kok) (-)

Viitanen, Ville (SDP) (-)

Mela, Taru (PS) (-)

Rantsi, Markus (Kok) (1)

Vienamo, Esa (Vihr) (-)

Viitala, Ritva (Kesk) (-)

Elämänlaatulautakunta on vuoden 2016 aikana pitänyt 5 kokousta ja käsitellyt 41 §:ää.

Puheenjohtajisto

Anttila Miikka, puheenjohtaja (VAS) (4)

Salonen Marko, varapuheenjohtaja (KESK) (5)

Varsinaiset jäsenet

Autio Sirpa (KESK) (5)

Kuusinen Emma 8.2.2016 asti (KESK) /

Hirviniemi-Hakala Pauliina 9.2.-12.12.2016 (KOK) (2) /

Lankinen Suvi 13.12.2016 alkaen

Heikkinen Anne (SDP) (4)

Heinämäki Markus (SDP) (5)

Huusko Jouni (PS) (5)

Lindell Riitta (KOK) (1)

Takatupa Tiina (SDP) (4)

Nuorisofoorumin/-valtuuston edustaja

Forsgård Alexandra 17.10.2016 asti (1)

Penttinen Myrsky 18.10.2016 alkaen (1)

Henkilökohtaiset varajäsenet

Kulonen Jussi (VAS) (1)

Elo Veijo (KESK)

Henkilökohtaiset varajäsenet

Jansson Katja (VIHR)

Nuoritalo Tove (1)

Tarino Anne (SDP) (1)

Hyvärinen Päivi (SDP)

Vesioja Samuli (PS)

Lindell Martti (KOK) (4)

Sorsa Veikko (SDP) (1)

Nuorisofoorumin/-valtuuston varaedustaja

Vainikka Siiri 17.10.2016 asti (2)

Saarin Matti 18.10.2016 alkaen

**TILINPÄÄTÖKSEN
ALLEKIRJOITUS
JA
TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ**

7. TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Janakkalan kunnan kunnanhallitus on hyväksynyt vuoden 2016 tilinpäätöksen, konsernitilinpäätöksen ja siihen sisältyvän ehdotuksen tilikauden tuloksen käsittelystä sekä varmentanut kunnanvaltuustolle esittämistä varten.

Janakkalassa 8.5.2017

Reijo Löytynoja
hallituksen puheenjohtaja

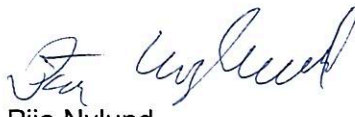
Kalevi Ilmarinen
hallituksen jäsen

Jaana Kivistö
hallituksen jäsen

Jussi Mattila
hallituksen jäsen

Piia Nylund
hallituksen jäsen

Mirja Pöhö
hallituksen jäsen

Jorma Saarenpää
hallituksen jäsen

Osmo Tokeensuu
hallituksen 1. vpj

Päivi Väilä
hallituksen jäsen

Tanja Matikainen
kunnanjohtaja

8. TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Janakkalassa 10/5 2017

Minna Ainasvuori, JHT, HT

BDO Audiator Oy, JHTT-yhteisö